

4.96.
ps. II
78

AMICUL POPORULUI.

CĂLINDARIU
PE ANUL COMUN
1891.

ANUL XXXI.

Întocmit
de
Gr. Sima al lui Jón.

Prețul 50 cruceri sau 1 leu 50 bani.

SIBIU.
TIPARIUL ȘI EDITURA LUI W. KRAFFT.

Asile de băcși.

Cuprinsul.

	Pag.		Pag.
Cronologia pe anul 1891	2	Regenții europeni	16
Semnele cronologice pe anul 1891	2	Postă:	
Serbătorile și alte zile schimbătoare	3	a) Tarifa pentru serviciul în monarhia, Germania și teritoriul ocupat (Bosnia și Herțegovina)	17
Deslegarea postului	3	b) Tarifa pentru comunicația cu România	20
Regentul anului	3	c) Unele din tarif. uniunei postale a lumii	20
Întunecimi	3	Cassa de păstrare reg. ung.	24
Cele patru anotimpuri	3	Tarifa pentru telegrame	24
Umblarea timpului în anul 1891	3	Timbru și taxe	25
Calendarul Iulian și Gregorian cu zilele lunilor, numele Săntilor, serbătorile împărătești și bisericesti, evangelia, glasul și vocea creștină, fetei Dumineci, fazele lunii, resăritul și apunerea soarelui, povești practice pentru economi și semne de timp	4	Țigurile (bălciuri):	
		a) Ungaria și Transilvania	27
		b) România	31

Partea literară, pentru învățatură și petrecere.

Cu totul simplu, de Carmen Sylva	35	Îngrijirea buților goale, din „Isvor de bunăstare“	92
Din poveștile uncheșului sfătos: Despre pomul Crăciunului, de P. Ispirescu	49	Vorbe, de al lui Ión	93
D'ale lui Păcală (trei băteși pentru o găscă), de Grigorie Sima al lui Ión	62	Poesii:	
În Moldova și la Dumneșeu toate sunt cu puțință, snoavă de P. Ispirescu	66	Ce e mai dulce 'n lume? de Al. Sihleanu	94
Semn de dragoste, de Mălin	70	Dorința, de M. Eminescu	94
Alimentarea sau nutrirea, traducere de Slova	72	La ședetoare, de Valeria St. Micle	9
Gătirea unei resadnite cum se cade, din „Isvor de bunăstare“ de Grigorie Sima	89	Nu mai stai s'ascult amorul, de Smara	96
Limpețirea vinurilor turbure, din „Isvor de bunăstare“	91	Frică, de Lucreția Suciu	96
		Lumea mare, de Veronica Micle	96
		Anecdote	7
		Ghicitori	
		Povești practice	105
		Humoristica	105
		Tarifa după zone	105

Anunțuri.

Cunună ~~mărie~~ Mărie-rău Mestecate
David Buicu la 15. aug. 57.

Veni, vii, vie.
An venit, vasus, lavērit.

Pag.
16

17

20

20

21

24

25

27

31

92

93

94

94

9

96

96

96

7

05

05

Nebună poruncă, a
sireanului celui pa-
gan, pregătită la
sulfuras.

OS. 4. 78

Pr 602

AMICUL POPORULUI.

CĂLINDARIU
PE ANUL COMUN
1891.

ANUL XXXI.

30 lei

Scrisa

873/978

Biblioteca publică a oraşului Timişoara
Nr. cartei *873/978* Valoarea *30 lei* Înlocuit
de *Promisa de la Timişoara*

Gr. Sima al lui Jón.

Preţul 50 cruceri sau 1 leu 50 bani.

Darseni Proviiciu
Precu Radmanestiului.

SIBIU.

TIPARIUL ŞI EDITURA LUI W. KRAFFT.

42.05.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
A REGIUNII BANAT

Cronologia pe anul 1891.

	Anii
Dela facerea lumii după Suidas (6000 în. d. Chr.)	7891
" " " " cei 70 traducători ai Bibliei (5634 în. d. Chr.)	7525
" " " " calculul Grecilor noi, era bisantină (5508 în. d. Chr.)	7399
" " " " calculul lui Eusebiu	7091
" " " " periodul iulian (1 Ian. 4713 în. d. Chr.)	6604
" " " " calculul vechiu al Ovreurilor (4005 în. d. Chr.)	5896
" " " " calculul comun	5874
" " " " calculul nou al Ovreurilor (echinoptile de primăvară a. 3761)	5651
Dela fondarea Romei (după Varro 24 Aprilie 743 în. d. Chr.)	2642
Dela moartea lui Alexandru cel mare	2223
Dela îndreptarea călindariului iulian prin Sosigene (1 Ian. 45 în. d. Chr.)	1936
Dela nașterea Domnului Iisus Christos	1891
Dela risipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1822
Dela descălecarea Romanilor în Dacia sub imperatul Traian	1786
Dela întâiul sinod de-a toată lumea ținut în Nicea	1566
Dela căderea imperiului roman dela Apus (în. 476 d. Chr. — după ce stătuse 1230 ani)	1415
Era dela Mohamed	1306
Dela fondarea regatului ungar (1000 d. Chr.)	891
Dela desbinarea bisericilor resăriteană și apusană	838
Dela reintemeierea statului Țerei-românești prin Rad Negru Basarab, Domnul Făgărașului	601
Dela aflarea hârtiei	518
Dela aflarea tipariului	449
Dela ocuparea Constantinopolei prin Turci.	437
Dela descoperirea Americii (11 Oct. 1492)	399
Dela reformația lui Luther (1517)	374
Dela căderea Ungariei la Mohaciu (1526)	365
Dela desrobirea limbei românești de cea slavonă prin întâia carte română	320
Dela îndreptarea călind. iulian prin papa Grigorie XIII (15 Oct. 1582)	309
Dela venirea Ardealului sub casa austriacă	192
Dela introducerea călindariului îndreptat	191
Dela nașterea Maiest. S. c. r. ap. Francisc Iosif I. (18 Aug. 1830)	61
Dela ștergerea iobăgiei în Ardeal (Dum. tuturor Sântilor 6/18 Iun. 1848)	43
Dela suirea pe tron a. M. S. c. r. ap. Francisc Iosif I. (2 Dec. 1848)	43

Semnele cronologice pe anul 1891.

Indictul (călind. iul.)	4	Numărul de aur (căl. greg.)	II
Crugul soarelui (călind. iul.)	7	Epacta	XX
Mâna anului	1	Cercul solaru	24
Crugul lunii	8	Litera Duminecei	D
Temelia	1	Numărul roman	4
Litera pascăliei (dela 25 Dec. 1889, călind. iul.)			ă

Serbătorile și alte zile schimbătoare.

Nașterea Domnului (în 1890) Marți, mâncare de carne 8 septă-meni și 6 zile. — Triodul intră în 10 Faur. — Lăsatul de carne în 24 Faur. — Lăsatul de brânză în 3 Martie. — Buna-Vestire Luni a 4-a septămenă în post. — Sănteale Paști în 21 Aprilie. — Sântul George în Martia de Paști. — Înălțarea Domnului în 30 Maiu. — Rusaliile în 9 Iunie. — Postul SS. Apostoli 1 septămenă și 5 zile, ziua lor Sâmbătă. — Postul S. Mării 1—15 August. — Nașterea Domnului (în 1891) Miercuri.

Deslegarea postului.

Miercurile și Vinerile următoare:

1. Din ziua Nașterii Domnului, până în Ajunul Botezului.
2. Din septămenă, când intră Triodul.
3. Din septămenă brânzei.
4. Din ziua S. Paști până în Dumineca Tomii.
5. Din septămenă după S. Rusalii.

Regentul anului

este Soarele, izvor de lumină și viață pentru întregul nostru sistem planetar. Cei vechi credeau, că Soarele e planetă și rotește în jurul pământului dela resărit spre apus; — astăzi se știe însă, că soarele stă locului și pământul, alătura cu celelalte planete, se învârtă în jurul lui. Diametrul soarelui e de 108 ori — 1,382.000 kilometri — capacitatea cubică de 1,279.000, ear' massa de 324.000 de ori mai mare ca acele a le pământului. Dacă am putea pune soarele în una din scafele unei cumpăne urieșă, în ceea-l-altă ar trebui să așezăm 324.000 de pământuri, ca se tragă întocmai. Depăr-tarea lui dela noi e 148 milioane de chilometri 16.600 de pământuri ar trebui se pui tot anul lângă altul ca se-ți faci o trecătoare pân' la soare!

Întunecimi.

În anul 1891 vor fi două întunecimi de soare și două de lună și anume:

I. În 11 Maiu, dela 5 oare 31 m. seara, întunecime totală de lună. Se va vedea în partea apuseană a Oceanului mare, în Australia, Asia, Africa și Europa. — II. În 25 Maiu, dela 2 oare 55 m. după ameați, in-tunecime parțială și inelară de soare. Se va vedea în America nordică, în Europa (afară de Spania și Portugalia) și în ținutul polului nordic. — III. În noaptea din 3 spre 4 Noemvrie, dela 11 oare 24 m. in-tunecime totală de lună. Se va vedea în Asia, Europa, Africa, Oceanul-atlantic și America. — IV. În 19 Noemvrie, dela 10 oare 34 m. întune-cime parțială de soare. În părțile noastre nu va fi vișibilă.

Cele patru anotimpuri.

Primăvara începe în 8 Martie la 10 oare seara.

Vara începe în 10 Iunie la 6 oare seara.

Toamna începe în 11 Sept. la 9 oare a. m.

Iarna începe în 10 Decemvrie dimineața la 4 oare.

Umblarea timpului în a. 1891.

Primăvara: la început umedă, Aprilie mestecat, Maiu friguros.

Vara: la început recoroasă, apoi ploi multe cu nopți reci.

Toamna: bună secetoasă.

Iarna: la început uscată și friguroasă, la mijloc cu moiște, ear' capetul ei geros.

Anul peste tot are să fie uscat, dar' roditoriu.

Călindariul Iulian		Călindar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Marti	1 (+) Taier. impr.	13 Ilarie	1. 7 o. 44 m. —	4 o. 16 m.
Merc.	2 P. Silvestru	14 Felix	10. 7 " 35 " —	4 " 25 "
Joi	3 Pr. Malachia	15 Maur	20. 7 " 20 " —	4 " 40 "
Vineri	4 Sob. SS. Ap.	16 Marcelin	30. 7 " 4 " —	4 " 56 "
Sâmb.	5 Teop. și Teona D	17 Anton		

Povețe economice.

Sânta Arătare a Dlui, toate a le Serbătoarei.

Dum.	6 (+) Botez. Dlui	18 Prisca
Luni	7 † Sob. S. I. Bot.	19 Sara
Marti	8 Georg. Domn.	20 Fabiu
Merc.	9 M. Polievct	21 Agnes
Joi	10 P. Grigorie	22 Vincentie
Vineri	11 C. Teodosie	23 Log. Mar.
Sâmb.	12 M. Tațiana	24 Timotei

Dumin. după Botez, Matei c. 4, gl. 1, v. 1.

Dum.	13 M. Ermil	25 Înt. I. Pav.
Luni	14 SS. uciși în S.	26 Policarp
Marti	15 C. Pavel	27 Ioan Cris.
Merc.	16 Lanț. A. Petru	28 Carol m.
Joi	17 C. Antonie m.	29 Francisc
Vineri	18 Atanasie, Ciril	30 Martina
Sâmb.	19 C. Macarie	31 Petru Noll.

Dumin. celor 10 Leproși, ev. Luca c. 17, gl. 2, v. 2.

Dum.	20 † C. Eutimie	1 Febr. Ignat
Luni	21 C. Maxim	2 (+) Înt. Chr.
Marti	22 A. Timotei	3 Blasiu
Merc.	23 M. Clement	4 Veronica
Joi	24 C. Xenia	5 Agata
Vineri	25 † P. Grig. Teol.	6 Dorotea
Sâmb.	26 C. Xenofont	7 Romuald

Dumin. lui Zachei, ev. Luca c. 19, gl. 3, v. 3.

Dum.	27 † Ioan Chris.	8 Ioan
Luni	28 P. Efrem Sirul	9 Apolonia
Marti	29 M. Ignatie	10 Scolastica
Merc.	30 (+) SS. 3 Ierarchi	11 Efrosina
Joi	31 SS. Chr. și Jo.	12 Eulalia

De-ai schimbat servitorii, griji, cum te așteți față de cei noi. Nu fi nici prea aspru, dar' nici prea blând. — „Stăpânul scump își învață sluga hoată.” — Cară gunoii, că locurile altcum serăcesc și nu-ți respătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă maestru, ca să-ți faci un lucru de treabă. Vitelor dă nutrețul învrăstat, că-l mănâncă și mistuie mai bine. Numără săptămênile până la Săn-George și vezi, cum stai. Curățește pomii de mușchiu, coajă bătrână, crenges uscate și, pe timp umed, de iască. Unge ranenele c'o amestecătură de balebă, pământ cleios și pěr de bou tăiat mărunt. Adună neaua cu lopata grămeți în jurul pomilor. Astfelu umpli pământul de umezeală și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumile putrede.

Semne de timp.

Ianuarie cu moină, primăvară friguroasă, ear' vară călduroasă. Ianuarie cald nu e semn de an mănós. După earnă neagră cu vânturi calde, primăvara se umplu cimiteriile. Ianuarie uscat și geros aduce Faur cu nea. Negura din Ianuarie aduce Faur umed. Când se trag norii spre meadă-qi, urmează frig, — când spre meadă-noapte, — căldură. Cum a fost timpul la S. Grigorie (10), așa va fi tot anul.

În 2, 4 Ianuarie deslegare de carne.

Februarie,

are 28 zile.

Faur.

Călimdariiul Iulian		Călimdar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Vineri	1 M. Trifon	13 Catarina	9. 6 o. 46 m. —	5 o. 15 m.
Sâmb.	2 (†) Intimp. Dlui	14 Valentie	19. 6 " 33 " —	5 " 29 "
			29. 7 " 6 " —	4 " 55 "

Dumin. Hananiencei, ev. Matei c. 15, gl. 4, v. 4.

Povețe economice.

Cerne *bucatele de semănță. Cară încă și im-prăstie gunoiu, ca, pe când se desgheță, zama lui se între în pământ. Când timpul e frumos, poți începe »ratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neauă în jurul pomilor. Curățește livețile de mușinozie, pietrii și mărăcini și, pe unde locul e pleș, samănă earbă. Lasă berbecii la oile, ce vrei să fete în Iulie și le păzește, să nu bee apă de pe neauă, căci cele de-a fâta, pierd mielul, — ear' celor fătate li se strică laptele. Taie mlađițe de altoit din partea despre meadă-đi a pomilor, le implântă în nesip ori pământ umed, până la folosință. Sfărșește curățirea pomilor de omide și, când timpul e frumos, poți sădi pomi. Curățește altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resadnita și samănă zeller, ceapă, salată, călărare, castraveți și altele, pe cari le vei apăra prin un acoperemēt în contra gerului.

Semne de timp.

Faur alb întărește semănăturile. Faur urit, Maiu frumos. Când nu îngheață în Faur, e semn de an mănós. Vânturile de meadă-noapte prevestesc an mănós. Negura de apus arată ger. Apa curgătoare de e cadă, urmează ger.

În 13, 15 Faur desleg. de carne.

Dum.	3 Drept. Simeon D	15 Faust
Luni	4 Păr. Isidor	16 Iuliana
Mărți	5 M. Agatia	17 Constanția
Merc.	6 P. Vucol ep.	18 Flavian
Joi	7 P. Partenie	19 Conrad
Vineri	8 M. Teod. Strat.	20 Eleuterie
Sâmb.	9 M. Nicefor	21 Eleonora

Dumin. Vameșului și Fariseului, ev. Luca c. 18, gl. 5, v. 5.

Dum.	10 M. Haralampie	22 Petru
Luni	11 M. Vlasie	23 Eberhard
Mărți	12 P. Meletie ep.	24 Matias
Merc.	13 Martinian	25 Victor
Joi	14 P. Axente	26 Gothard
Vineri	15 A. Onisim	27 Leandru
Sâmb.	16 M. Pamfilie	28 Roman

Dumin. Fiului rétăcit, ev. Luca c. 15, gl. 6, v. 6.

Dum.	17 M. Teod. Tiron	1 Mart. Albin
Luni	18 P. Leon papa	2 Simplițiu
Mărți	19 A. Archip	3 Celidonie
Merc.	20 P. Leon ep.	4 Casimir
Joi	21 P. Timotei	5 Eusebie
Vineri	22 Afl. m. SS. d. Eu.	6 Frideric
Sâmb.	23 M. Policarp	7 Toma A.

Dumin. lăsat. de carne, ev. Matei c. 25, gl. 7, v. 7.

Dum.	24 † Afl. c. S. Io.	8 Ioan
Luni	25 P. Tarasie	9 Francisca
Mărți	26 P. Porfirie	10 40 Martiri
Merc.	27 P. Procopie	11 Heraclie
Joi	28 P. Vasilie	12 Grigorie

Martie,

are 31 zile.

Germénariu.

Călindariul Iulian		Călindar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Vineri	1 M. Eudocia	13 Rozina	1. 6 o. 14 m. —	5 o. 47 m.
Sâmb.	2 S. M. Teodot	14 Matilda	10. 5 " 58 " —	6 " 2 "
			20. 5 " 41 " —	6 " 19 "
			30. 5 " 23 " —	6 " 37 "
Dumin. lăsat. de brânză, ev. Matei c. 6, gl. 8, v. 8.				
Dum.	3 S. M. Eutropie	15 Longin		
Luni	4 C. Gerasim	16 Heribert		
Mărti	5 S. M. Canon	17 Gertrud		
Merc.	6 SS. 42 Martiri	18 Alesandru		
Joi	7 Vasile, Eugen	19 Iosif Log.		
Vineri	8 C. Tiofilact	20 Nechita		
Sâmb.	9 † SS. 40 Martiri	21 Benedict		
Dumin. 1-a în post, ev. Ioan c. 1, gl. 1, v. 1.				
Dum.	10 M. Codrat	22 Paulina		
Luni	11 P. Sofronie	23 Eberhard		
Mărti	12 C. P. Teofan	24 Gavriil		
Merc.	13 P. Nicefor	25 (†) Bunavest.		
Joi	14 C. Benedict	26 Emanuil		
Vineri	15 M. Agapie	27 Rupert		
Sâmb.	16 M. Sabin	28 Malcus		
Dumin. a 2-a în post, ev. Marcu c. 2, gl. 2, v. 2.				
Dum.	17 C. Alexe	29 (†) D. Paștilor		
Luni	18 P. Ciril	30 (†) L. Paștilor		
Mărti	19 M. Hris. și Dar.	31 Amos		
Merc.	20 PP. uc. în Sava	1 Aprilie Hugo		
Joi	21 P. Jacob ep.	2 Francisc		
Vineri	22 M. Vasilie	3 Richard		
Sâmb.	23 C. Nicon	4 Ambrosie		
Dumin. a 3-a în post, ev. Marcu c. 8, gl. 3, v. 3.				
Dum.	24 C. Zaharie	5 Vincentie		
Luni	25 (†) Bunavestire	6 Sext		
Mărti	26 Arhang. Gavr.	7 Celestin		
Merc.	27 C. Matrona	8 Dionisie		
Joi	28 C. Stefan	9 Maria		
Vineri	29 C. Marcu	10 Ezechiel		
Sâmb.	30 C. Ioan Scăr.	11 Leop.		
Dumin. a 4-a în post, ev. Marcu c. 9, gl. 4, v. 4.				
Dum.	31 C. Ipatie	12 Iulie		

Povește economice.

Samănă grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, măzerichia și lucernă. Grapează locurile de lucernă și trifoiu semănate din alți ani ca să crească mai bine.

Printre semănăturile toamnă-tice, ce-au eșit rari, aruncă semănță de trifoiu. Sădește legumile menite pentru a-ți face semănță. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva semănțe de cânepă. Amirosul acesteia alungă fluturii. Cartofii înghietăși fierbei și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum să vor bolnăvi, că-s otrăvitori. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătește straturi pentru legumi și le samănă.

Semne de timp.

Neaua din Mărtisor împuținează vinul. Martie vânturos, — Maiu frumos. Dacă Martie-i cu rouă, — după Paști mult plouă.

În 8 Martie la 10 oare seara se începe primăvara, ziua cu noaptea întocmai.

in 1. Martie, sau betegit Valeriu, si pana in 8. Ma-
rie, au fost rau betegit, er dupe accia, cu jomit
mai spre bine. - si sau insencetosiat. Dupa a

ccia In 19. sau betegit Nicolau fiu meu
si au fost rau betegit pana in 20.
Martie - ^{dela} diua dela accia - alcea 20
martie - dela Amereci - atira am
pricput spre bine, si in 21. Martie
atira si mai spre bine, a beat Cafa
cu lapte de dulce ori, si sera aman,
#cat lapte cu mamaliga, dar putina
U. In 22. martie, mai reu betegit. -

L. in 23. tot cu semne rele; dar au mancat binisioru,
D. in 24. pana la 2. ore dupa amereci - rau; dupa accia au
maneat lapte aeru, si sau mai usucatu.
L. in 25. pan la 12. ore rau, dupa accia amaneat
dupa de gaira, si cu fast mai usioru.

M. in 26. Noptea si diminectia, mai rau.

M. in 27. Betegit rau - dar pela 12. ore amaneat cam binisioru.

F. in 28. Noptea reau, diminectia au durmit - pela 7. ore
dela accia, au maneat dupa de Ratie si au
durmit dulce - semm de senectate. -

V. in 29. diua mai binisior, Noptea greu.

L. in 30. Semne de viciatie ievar.

D. in 31. diua mai bine. scaldat - nopte rau betegit.

L. 1. Aprilu Au maneat dulce si au durmit

M. 2. putin mai bine, au maneat binisioru.

M. 3. Noptea reu, multa apa au beat - diua dela gore
mai binisioru. - dar noptea treuta lau prins
frigurile de trei ori, dupa slalta.

F. 4. Noptea treuta binisioru cu rau.

V. 5. Noptea si diua mai bin in toata binisioru -
pana 12. ore, dupa accia rau - friguri: pan la
5. ore dupa Merezki.

L. 6. Noptea, de usura mai bine, de usura duca
friguri, diminectia pela 9. ore, semm dulce!
dupa accia friguri grozave dela 2. pan la 5. ore
dupa Amereci. - pe 7. Noptea au durmit bine.

2. in 7. Aprilin, putin au maneat
au vortut Venin, ii friguri
de duce ori.

L. in 8. April, diminutia, friguri, jola 10. ore mai lim,
pede, duza accia friguri rele.

M. 9. April, diminutia rau, la 10. ore au maneat,
ii somn lin pana seara, ii optea somn rau

M. 10. April, rau maneat nimie, de u sera lu,
sara, noptea somn stricat.

F. 11. April, durime mare de capu, friguri, —
rau betoay, lau trecut in pat, semne de
morte, luminile gata pe pat. Semne de mort.

La 3. patrare spre 12. ore noptea au tre-
cut la cele veninice. — spre 12. April 1891.
in 13. April inmarantat.

Aprilie,

are 30 zile.

Prieriu.

Călimariul Iulian

Călimdar. Gregor.

Soarele

resare

apune

Luni	1 C. Maria eg.	13 Iustin <i>bornut</i>
Marti	2 C. P. Tit.	14 Tiburtie
Merc.	3 C. P. Nechita	15 Anastasie
Joi	4 C. P. Iosif	16 Aron
Vineri	5 M. Teod. Ag.	17 Rudolf
Sâmb.	6 C. Eutichie	18 Valerie

9. 5 o. 6 m. — 6 o. 54 m.
19. 4 " 48 " — 7 " 12 "
29. 4 " 35 " — 7 " 25 "

Dumin. a 5-a în post, ev. Marcu c. 10, gl. 5, v. 5.

Dum.	7 P. George	19 Antonia
Luni	8 A. Irodion	20 Sulpitiu
Marti	9 M. Eupsichie	21 Anselm
Merc.	10 Tert. și Pomp.	22 Soter
Joi	11 M. Antipa	23 Adalbert
Vineri	12 C. Vasilie ep.	24 George
Sâmb.	13 M. Artemon	25 Marcu

Dumineca Floriilor.

Dum.	14 C. P. Martin	26 Clet
Luni	15 A. Aristarch	27 Peregrin
Marti	16 M. Agapia	28 Vitalis
Merc.	17 C. P. Simeon	29 Petru
Joi	18 C. Ioan	30 Catarina
Vineri	19 (+) Viner. pat.	1 Maiu. Filip
Sâmb.	20 C. Teodor Trich.	2 Atanasie

Dumineca Paștilor.

Dum.	21 (+) S. Paști	3 Af. †
Luni	22 (+) C. Teod. Sic.	4 Florian
Marti	23 (+) S. George	5 Pius
Merc.	24 M. Sava	6 Ioan
Joi	25 A. E. Marcu	7 (+) Înălț. D.
Vineri	26 M. Vasilie	8 Mihail
Sâmb.	27 M. Simeon	9 Grigorie

Dumin. a 2-a, a Tomii, ev. Ioan c. 20, gl. 1, v. 1.

Dum.	28 A. Iason	10 Isidor
Luni	29 SS. 9 Martiri	11 Adolf
Marti	30 A. Iacob	12 Pancrație

Povește economice.

Plivește semănăturile de buruiene, înainte de a fi cu paîn. Samănă cucuruz (păpușoi) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivește și sapă școala de pomi. Grăbește cu altoirea pădureților, ca să nu te întârziezi. Griji ca să nu se umfle vitele de nutrețul cel verde, dă-le fân înainte de a le scoate la pășune. Răsadnițele cu aco-peremēt sē descopăr toată ziua, ba și peste noapte, dacă nu e temere de îngheț. Sē începe lucru în via. În lipsă de ploaie udă grădina de legumi, mai bine dimineața. După Sân-George vitele sē scot la imaș. În-toarce grânele și, ca sē le mântui de gărgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor cu grâu, căci amirosul ei le alungă. Grăul incins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerne-l, că-și perde amirosul.

Semne de timp.

Prier frumos, Maiu viforos. Prier umed aduce binecuvântare. Gândacii din Aprilie îngheață în Maiu. Negura din Aprilie, la resărit și mează-ți, e semn bun. De tună în Aprilie, nu te mai teme de ger. Prier frumos, vară furtunoasă.

Maiu.

are 31 zile.

Florariu.

Călimdariiul Iulian		Călimdar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Merc.	1 Pr. Ieremie	13 Servație	9. 4 o. 23 m. —	7 o. 37 m.
Joi	2 P. Atanasie	14 Bonifație	19. 4 " 14 " —	7 " 46 "
Vineri	3 M. Timoteiu	15 Sofia	29. 4 " 5 " —	7 " 55 "
Sâmb.	4 M. Pelagia	16 Ioan		

Dumin. a 3-a, a Mironosițelor, ev. Marcu c. 15, gl. 2, v. 4.

Dum.	5 M. Irina	17 (+) D. Rosal.
Luni	6 Drept. Iov.	18 (+) L. Rosal.
Mărti	7 M. Acacie	19 Celestin
Merc.	8 † A. E. Ioan	20 Bernardin
Joi	9 Pr. Isaia	21 Prudentie
Vineri	10 A. Simon Zil.	22 Elena
Sâmb.	11 M. Mochie	23 Desideriu

Dumin. a 4-a, a Slăbănog., ev. Ioan c. 5, gl. 3, v. 5.

Dum.	12 P. Epifanie	24 Ioana
Luni	13 Ch. Gliceria	25 Urban
Mărti	14 M. Isidor	26 Filip
Merc.	15 P. Pabomie	27 Lucian
Joi	16 C. Teodor	28 (+) Dina Dlui
Vineri	17 A. Andronic	29 Maximilian
Sâmb.	18 M. Teodot	30 Ferdinand

Dumin. a 5-a, a Samarin., ev. Ioan c. 4, gl. 4, v. 7.

Dum.	19 M. Patricie	31 Angela
Luni	20 M. Talaleu	1 Iunie Nicod.
Mărti	21 (+) Const. și El.	2 Erasmus
Merc.	22 M. Vasilisc	3 Clotilda
Joi	23 C. P. Mihail	4 Benignus
Vineri	24 C. P. Simeon	5 Bonifație
Sâmb.	25 Afl. c. Io. Bot.	6 Norbert

Dumin. a 6-a, a Orbului, ev. Ioan c. 9, gl. 5, v. 8.

Dum.	26 A. Carp.	7 Lucreția
Luni	27 S. M. Terapont	8 Medardus
Mărti	28 C. P. Nechita	9 Gebhard
Merc.	29 M. Teodosie	10 Margareta
Joi	30 (+) Înălț. Dlui	11 Varnava
Vineri	31 A. Ermin	12 Ioan

Povește economice.

Udă altoii cât mai des și, la cei prinși, le slăbește nițel legătura. Samănă căneapă și in. Pe timp liniștit afumă pomii băntuiți de omide cu pucioasă presărată pe jaratic, că vor peri toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește lucerna înainte de înflorire, dar' griji, se n'o tai prea pe jos, că pierе multă din ea. De-o dai verde la vite, svēnteaz-o mai întâi ș'o amestecă cu paie mēnunțelate. Pe la mijlocul lunii se resădește tutunul (tăbăcul), înmuindu-i-se mai 'nainte rădăcinile în zamă de gunoai și nesip. Ogoritul trebuiește sfērșit. Gândacii de Maiu se scutură dimineața, se adună și stropșesc cu piciorul ori se dau la galițe. De pe cartofii, ce-i dăm la animale, colțul trebuiește depărtat, c'acela-i otrăvitoriu.

Semne de timp.

Roua de sara și recoarea din Maiu aduc fēn și vin mult. Plouă caldă din Maiu e binecuvēntare. Rusalii umede, Crăciun gras. Roul din Maiu prețuiește un car de mălaiu. Gândacii mulți vestesc an mănos. Maiu ploios, Iunie frumos. De brumă între Săn-George și Arminden, va bruma și între Sântemării. Când sūnt greeri mulți și dinaintea locuinței lor țin mare curățenie, — fēn are să fie puțin.

Iunie,

are 30 zile.

Cireșeria.

Călimdariiul Iulian		Călimdar. Gregor.
Ambr.	1 M. Justin	13 Antonie
Lumin. a 7-a a SS. Părinți, ev. Ioan c. 17, gl. 6, v. 10.		
Dum.	2 P. Nicefor	14 Vasilie
Luni	3 M. Lucian	15 Vit.
Mărti	4 P. Mitrofan	16 Beno
Merc.	5 M. Doroteiu	17 Adolf
Joi	6 P. Visarion	18 Gervasio
Vineri	7 M. Teodot	19 Iuliana
Sâmb.	8 M. Teodor	20 Laura

Duminica Rusaliilor, ev. Ioan c. 7.

Dum.	9 (+) Pog. Duch. S.	21 Aloisie
Luni	10 (+) M. Timotei	22 Paulin
Mărti	11 (+) AA. Bart. Var.	23 Etelrud
Merc.	12 P. Onufrie	24 Bot. Ioan
Joi	13 M. Acilina	25 Prosper
Vineri	14 Pr. Eliseiu	26 Ieremia
Sâmb.	15 Pr. Amos	27 Ladislau

Dum. 1 d. Rusali, a tuturor SS. ev. Mat. c. 10, gl. 8, v. 1.

Dum.	16 S. Tihon	28 Leon
Luni	17 M. Manoil	29 (+) Pet. Pav.
Mărti	18 M. Leontie	30 Paul
Merc.	19 A. Iuda fr. D.	1 Iulie Teod.
Joi	20 M. Metodie	2 Cercet. M.
Vineri	21 M. Iulian	3 Corneliu
Sâmb.	22 M. Eusebie	4 Udaltic

Dumin. a 2-a d. Rus., ev. Mat. c. 4, gl. 1, v. 2.

Dum.	23 M. Agripina	5 Domiție
Luni	24 (+) Naș. S. I. B.	6 Isaia
Mărti	25 M. Fevronia	7 Vilibald
Merc.	26 C. David	8 Cilian
Joi	27 P. Samson	9 Anatalia
Vineri	28 Cir. și Ioan	10 Amalia
Sâmb.	29 (+) Petru și Pav.	11 Piu

Dumin. a 3-a d. Rus., ev. Mat. c. 6, gl. 2, v. 3.

Dum.	30 † Sob. SS. AA.	12 Enric

Soarele

resare

apune

8. 4 o.	3 m. —	7 o. 57 m.
18. 4 "	5 " —	7 " 55 "
28. 4 "	10 " —	7 " 50 "

Povește economice.

Când e zăduf, scutește vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculează pădureții, mai bine după ploaie și cu deosebire sara și dimineața. Samănă ridichi de toamnă. Când earba e mai în floare, cosește-o. De pățimesc porcii de grumazi, din cauza căldurei, dă-le leacuri pentru stomach. Astfelu este în apotecă pulberea de *Helleborus albus*. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a oară înainte ori după înflorire. De umblă furnicile la coșnițe, închidele calea, ungând cu petroleu scândura, pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișini și strugurei pentru eamnă. Samănă rapița.

Semne de timp.

Iunie mai uscat decât umed, umple buțile cu vin bun. Oamenii și vântul de Iunie cerând se schimbă. Iunie umed și rece, strică ntreg anul. Călătoria furnicilor vestește timp bun. Omidele multe sunt semn de vin și grâu mult. Săritul peștilor vestește furtună. De sunt mulți bureți iuți, eamnă viitoare are să fie ușoară, la dincoară grea. Bureții porcești ne spun capetul, ceilalți începutul iernei viitoare cum are să fie.

În 9 Iunie seara la 6 care se începe vara, ziua cea mai lungă.

Călimdariiul Iulian		Călimdar. Gregor.
Luni	1 Cosma, Dam.	13 Margareta
Martî	2 Veșt. Născăt. D	14 Bonavent
Merc.	3 M. Iacint	15 Împăr. A.
Joi	4 P. Andreiu	16 Rut
Vineri	5 P. Atanasie	17 Alexe
Sâmb.	6 C. Sisoie	18 Frideric

Dumin. a 4-a d. Rus. ev. Matei c 4, gl. 3, v. 4.

Dum.	7 C. Toma	19 Aurelia
Luni	8 M. Procopie	20 Pr. Ilie
Martî	9 M. Pancratie P	21 Praxedis
Merc.	10 SS. 45 Mart.	22 Mar. Magd.
Joi	11 M. Eufemia	23 Apolinarie
Vineri	12 Proclu, Ilar.	24 Cristina
Sâmb.	13 Sob. Arch. Gavr.	25 A. Iacob

Dum. a 5-a d. Rus., a SS. Părinți, ev. Matei c. 8, gl. 4, v. 5.

Dum.	14 A. Acila	26 Ana
Luni	15 M. Ciric	27 Panteleon
Martî	16 M. Atinogen C	28 Inocenție
Merc.	17 † Marina	29 Marta
Joi	18 M. Iacint	30 Avdon
Vineri	19 C. Macrina	31 Ignat Lo.
Sâmb.	20 (†) Pr. Ilie	1 August Petru

Dumin. a 6-a d. Rus., ev. Matei c. 9, gl. 5, v. 6.

Dum.	21 C. Simeon	2 Porțuncula
Luni	22 † Mar. Magd.	3 Ștefan
Martî	23 M. Trofim S	4 Dominic
Merc.	24 M. Cristina	5 M. Schnee
Joi	25 † Ad. S. Ana	6 Sc. I. faț.
Vineri	26 M. Ermolae	7 Caetan
Sâmb.	27 M. Pantelemon	8 Ciriace

Dumin. a 7-a d. Rus. ev. Matei c. 9, gl. 6, v. 7.

Dum.	28 A. Proh., Nican.	9 Roman
Luni	29 M. Calinic	10 Laurenție
Martî	30 A. Sila	11 Susana
Merc.	31 Drept. Eud. D	12 Clara

Soarele

resare

apune

8. 4 o. 20 m. — 7 o. 40 m.
18. 4 " 30 " — 7 " 30 "
28. 4 " 45 " — 7 " 15 "

Povește economice.

Curățește șura și podurile, că e aci secerea, pândă, poartă grijă, să aibă bani, ca să le poți aduna când sunt în pîrgă și nu rescoapte, că se scutură mulțime de grăunțe și nică, fărina din el, nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secere, cucuruzul se fie săpat a 2-a oară. Plivește viile, dar' nu p-timp prea cald, ca să nu se 'mpiedece strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele s'o aibă la 'nde mână. Aruncă deasupra bucăți de paie, ca să nu se 'nece. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădească. Aceștea ține-le de semănță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul bălăuit de omide cu apă cură săpun.

Semne de timp.

Căldura mare din Iulie însemnează an bun. Dacă paianjenul rupe pânza 'n două, va ploua. Dacă luna plină, arcurte la amasă și resărit, urmează timp senin statornic. Mușinoarele de furnici mai ridicate ca de obicei vestesc earna grea.

August,

are 31 zile.

Măsălaru.

Călindariul Iulian		Călindar. Gregor.
zi	1 Scoat. † 7 Mac.	13 Casian
ineri	2 S. Stefan	14 Eusebie
amb.	3 C. P. Isacie	15(†) Ad. Mar.

Dumin. a 8-a d. Rus., ev. Matei c. 14, gl. 7, v. 8.

Dum.	4 SS. 7 tin. d. Efes	16 Rohu
Luni	5 M. Eusignie	17 Bertram
Marti	6(†) S. la fața	18 Elena
Merc.	7 M. Domeție	19 Ludovic
Joi	8 M. Emilian	20(†) S. Stefan R.
Vineri	9 Ap. Matia	21 Ioana
Sâmb.	10 M. Laurent	22 Timoteiu

Dumin. a 9-a d. Rus., ev. Matei c. 14, gl. 8, v. 9.

Dum.	11 M. Euplu	23 Filip
Luni	12 M. Fotie	24 Bartolomeiu
Marti	13 C. Maxim	25 Ludovic
Merc.	14 Pr. Miheia	26 Samuil
zi	15(†) Ad. N. d. D.	27 Iosif
ineri	16 M. Diomid	28 Augustin
mb.	17 M. Miron	29 Tăi. c. I.

Dumin. a 10-a d. Rus., ev. Matei c. 17, gl. 1, v. 10.

zi	18 Flor și Laur	30 Roza fec.
ti	19 M. Andreiu	31 Raimund
ti	20 Pr. Samuil	1 Sept. Egidie
	21 A. Tadeu	2 Absolon
	22 M. Agatonic	3 Mansbet
	23 Mart. Lup	4 Rosalia
	24 M. Eutichie	5 Laurentiu

Dumin. a 11-a d. Rus., ev. Matei c. 18, gl. 2, v. 11.

zi	25 A. Bartolomeiu	6 Magno
ti	26 M. Adrian	7 Regina
Marti	27 C. Pimen	8(†) Nașt. Mar.
Merc.	28 C. Moisi	9 Gorgonie
zi	29(†) Tăier. c. S. I.	10 Nicol. Tol.
Vineri	30 PP. Al. Io. Pav. D	11 Prot.
Sâmb.	31 Brîul Născăt.	12 Macedonie

Soarele

resare	apune
7. 5 o. 1 m. —	6 o. 59 m.
17. 5 „ 17 „ —	6 „ 43 „
27. 5 „ 34 „ —	6 „ 26 „

Povește economice.

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Samănă salată ernalică. Adună semințele de legumi coapte acușă, le curățește și acată în cuiu, punându-le în săculețe. Seceră ovășul, ce-l mai ai. Samănă rapiță. De vești albinele, că prea mult șed pe-afară, e semn, că n'au ce să lucre. Ridică coșnițele punând sub ele niște bucăți de scândură potrivite. Stupii fără matcă să împreună cu alții mai slabi. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru eamnă. Altoli oculați, vedând, că nu s'au prins, trebuie să din nou oculați. Proptește pomii prea încărcati și rărește poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capetul lunei poți și semăna. Adună simburi de toate poamele.

Semne de timp.

Negura de pe livezi și riuri, de s'arată după apunerea soarelui, înseamnă timp bun statornic. Ploaia din August subție vinul. Vânturile de meadă-noapte aduc timp statornic. Dacă timpul în ziua S. Fotie va fi frumos, și toamna va fi frumoasă. Dacă barza (cocostircul) cloncăne, va ploua.

Septemvrie,

are 30 zile.

Răpciune (Viniceriu).

Călindariul Iulian		Călindar. Gregor.	Soarele	
			resare	apune
Dumin. a 12-a d. Rus. ev. Matei c. 19, gl. 3, v. 1.			6. 5 o. 53 m. —	6 o. 7 m.
Dum.	1 † Simeon Stîlp.	13 Matern	16. 6 " 6 " —	5 " 54 "
Luni	2 M. Mamant	14 Înalt. †	26. 6 " 28 " —	5 " 32 "
Mărți	3 M. Antim	15 Nicodim		
Merc.	4 M. Vavila	16 Ludmila		
Joi	5 Pr. Zaharia	17 Lambert		
Vineri	6 Min. Arch. Mih. ☉	18 Toma A.		
Sâmb.	7 M. Sozont	19 Ianuarie		

Dumin. înaintea Înălțării †, Ioan c. 3, gl. 4, v. 2.

Dum.	8 (†) Nașt. Născ.	20 Eustachie
Luni	9 † Ioachim și Ana	21 Matei
Mărți	10 M. Minodora	22 Maurițiu
Merc.	11 C. Teodora	23 Tecla
Joi	12 M. Antonom ☾	24 Gerhard
Vineri	13 M. Corneliu	25 Cleofas
Sâmb.	14 (†) Înalt. S. †	26 Ciprian

Dumin. d. Înălțarea †, ev. Marcu c. 8, gl. 5, v. 3.

Dum.	15 M. Nichita Rom.	27 Cosma
Luni	16 M. Eufemia	28 Vențelslav
Mărți	17 M. Sofia	29 Mihail
Merc.	18 C. Eumenie	30 Ieronim
Joi	19 M. Trofim	1 Oct. Rem.
Vineri	20 M. Eustatie	2 Leodegar
Sâmb.	21 A. Codrat ☿	3 Candid

Dumin. a 15-a d. Rus., ev. Luca c. 5, gl. 6, v. 4.

Dum.	22 M. Foca	4 Francisc
Luni	23 † Zem. S. I. B.	5 Placid
Mărți	24 M. Tecla	6 Bruno
Merc.	25 C. Eufrosina	7 Iustina
Joi	26 † Ad. S. I. ev.	8 Brigita
Vineri	27 M. Calistrat	9 Dionisie
Sâmb.	28 C. Hariton ☽	10 Francisc

Dumin. a 16-a d. Rus. ev. Luca c. 6, gl. 7, v. 5.

Dum.	29 C. Ciriac	11 Emilian
Luni	30 M. Grigorie	12 Maximilian

Povețe economice.

În luna aceasta se începe culesul poamelor. Soiurile ernalice se culeg cu mâna și se împărțesc în clase după mărime și frumusețe, ca să aibă un preț mai bun înainte de a le așeza în pivniță, să întind la soare, ca să se umezeala din ele. — Fă gropile pentru altoii, ce voiești a-i sădi mai târziu în toamnă. Rărește frunza de pe pomii pitici și ce puși în șir des, ca rațele soarelui să-i poată strebate. Samănă bucate tomatate. Nu fi sgârșit la semănat, că te ve-i căi la secerat. Pe la capetul lunii să ia miera dela stupi. De sîm încă flori, nu te grăbi, ca albinele să poată încă aduna. Livețile prăjite de arșița soarelui, pe unde vezi c'a secat colțul erbei, le samănă cu semănță de earbă și flori de fîn.

Semne de timp.

Toamnă caldă, earnă lungă. De cade ghinda înainte de Sânt-Mihailu, earna se pune curînd. Răpciune cald, Brumărel rece și umed. După Sântă-Mărie se nu porți pîlărie. Tunetul din Septembrie vestește neaună multă în Faur și an mănos. Ducerea timpurie a rîndunecelor în samnă că și earnă se va pune iute.

În 11 Sept. la 9 oare a. m. se începe toamna, ziua cu noaptea întocmai.

n).

Octombrie,

are 31 zile.

Brumărel.

	Călindariul Iulian	Călindar. Gregor.
Mărti	1 A. Anania	13 Coloman
Merc.	2 M. Ciprian	14 Calist
Vi	3 M. Dionisie	15 Teresia
eri	4 P. Jeroteu	16 Gallu
h.	5 M. Haritina	17 Hedvig

min. a 17-a d. Rus., ev. Luca c. 7, gl. 8, v. 6.

Dum.	6 † Ap. Toma	18 Luca E.
Luni	7 M. Sergie și Vah.	19 Ferdinand
Mărti	8 C. Pelagia	20 Vendelin
Merc.	9 † A. Iacob	21 Ursula
Joi	10 M. Eulampie	22 Cordula
Vineri	11 † A. Filip	23 Ioan
Sâmb.	12 M. Prov. Tarah	24 Rafail

Dum. a 18-a d. Rus., a SS. Părinți, ev. Luca c. 8, gl. 1, v. 7.

Dum.	13 M. Carp. și Pav.	25 Crisant
Luni	14 † C. Parascheva	26 Amand
Mărti	15 M. Lucian	27 Sabina
Merc.	16 M. Login	28 Simeon
Joi	17 Păr. Osie	29 Narcis
Vineri	18 A. E. Luca	30 Claudie
Sâmb.	19 Pr. Joil	31 Wolfgang

Dumin. a 19-a d. Rus. ev. Luca c. 16, gl. 2, v. 8.

Dum.	20 M. Artemie	1 Nov. T. S.
Luni	21 C. Ilarion	2 Pom. Rep.
Mărti	22 P. Averchie	3 Hubert
Merc.	23 A. Iacob fr. D.	4 Carol
Joi	24 M. Areta	5 Emeric
Vineri	25 M. Marcian	6 Leonard
Sâmb.	26 † M. Dimitrie	7 Engelbert

Dumin. a 20-a d. Rus., ev. Luca c. 8, gl. 3, v. 9.

Dum.	27 M. Nestor	8 Gottfried
Luni	28 M. Terentie	9 Teodor
Mărti	29 M. Anastasia	10 Andreiu
Merc.	30 M. Zinovie	11 Martin
Joi	31 A. Stachie	12 Cunibert

Soarele

resare

apune

5. 6 o. 48 m. — 5 o. 17 m.
 15. 6 „ 59 „ — 5 „ — „
 25. 7 „ 14 „ — 4 „ 46 „

Povește economice.

Culesul poamelor ține încă. Griji, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineața înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrețesc. Straturile, din cari s'au scos legumile, trebuiesc săpate din nou, ca peste eamnă să degereze. Resădește în straturi bine lucrate sălătă ernatică. Cu lege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeza în pivniță ori groapă. Îndată ce-am terminat cu semănatul se arează numai decât pământul menit a se semăna de cu primăvară. Gerul și frigul de peste eamnă îl îmbunătățește. Când la culesul viilor, strungurii trebuiesc clasificați după cum sînt unii putrezi, alții copti ori rescopți. Numai așa putem face bani cum se cade, dacă producem mai multe feliuri de vin.

Semne de timp.

Brumărel și Mărtișor sînt luni surori. Cu cât frunzele arborilor cad mai curînd, cu atât mai roditoriu va fi anul următoriu. Gerul și frigul din Octobrie îmblîndește pe Ianuarie și Faur. Lumina de meadă-noapte aduce curînd ger mare. Șoarecii de câmp, de se trag cătră sat, eamnă e aproape. Neașa și frigul din Octobrie aduce Ianuarie moale. Când arborii țin frunza mult, eamnă e departe, dar va fi grea și la anul vor fi multe omide.

Noemvrie,

are 30 zile.

Brumariu.

	Călindariul Iulian	Călindar. Gregor.
Vineri	1 Cosma și Dam.	13 Stanislau
Sâmb.	2 M. Achindin	14 Venerant

Dumin. a 21-a d. Rus., ev. Luca c. 8, gl. 4, v. 10.

Dum.	3 M. Achepsim	15 Leopold
Luni	4 C. Ioanichie	16 Otmar
Mărti	5 M. Galation	17 Grigorie
Merc.	6 P. Pavel	18 Odo
Joi	7 SS. 33 Martiri	19 Elisabeta
Vineri	8 (†) Ar. Mih. și G.	20 Felice
Sâmb.	9 M. Onisifor	21 Într. Născ.

Dumin. a 22-a d. Rus., ev. Luca c. 10, gl. 5, v. 11.

Dum.	10 A. Erast	22 Cecilia
Luni	11 M. Victor	23 Clement
Mărti	12 S. Ioan	24 Ioan Chris.
Merc.	13 † P. Ioan Chris.	25 Catarina
Joi	14 † A. Filip	26 Conrad
Vineri	15 M. Gurie. <i>Post. N.</i>	27 Virgilie
Sâmb.	16 † A. E. Mateiu	28 Sosten

Dumin. a 23-a d. Rus., ev. Luca c. 12, gl. 6, v. 1.

Dum.	17 P. Grigorie	29 Saturnin
Luni	18 M. Platon	30 A. Andreiu
Mărti	19 Pr. Avdie	1 Dec. Elgie
Merc.	20 C. Grigorie	2 Bibiana
Joi	21 (†) Într. în bis.	3 Franc. Xav.
Vineri	22 A. Filimon	4 Barbara
Sâmb.	23 P. Amfilochie	5 Sava

Dumin. a 24-a d. Rus., ev. Luca c. 13, gl. 7, v. 2.

Dum.	24 C. Clement	6 Nicolae
Luni	25 M. Ecaterina	7 Ambrosie
Mărti	26 C. Alipie	8 (†) Zăm Năs.
Merc.	27 M. Iacob	9 Leucadia
Joi	28 C. Stefan	10 Iudita
Vineri	29 M. Paramon	11 Damascen
Sâmb.	30 † A. Andreiu	12 Mascentie

Soarele

răsare

apune

4. 7 o. 30 m. — 4 o. 30 m.
 14. 7 " 41 " — 4 " 19 "
 24. 7 " 51 " — 4 " 9 "

Povește economice.

Când timpul este frumos mai poți sădi pomi. Săpă gropi pentru pomișorii, e voiești a-i sădi în primăvară. Curățește oauțele de omidă. Apără altoii mai tineri la contra epurilor. Spoiește trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balegă de vită și sânge amestecăle toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoii putred și se întrupează pământului. — La fierul mustului avem se fim luători de samă, ca se nu se întimplă nici prea repede, dar' nici prea încet. În casul dintâi acoperim buter cu o haină de lână, în cel din urmă o stropim cu apă rece. Curățenia face foarte mult. Buțile se le ținem tot pline. Poamele, ce dau spre putredire, trebuiesc delaturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă amestecându-se cu gunoii ori pământ. Din ele se face un gunoii foarte bun.

Semne de timp.

De ploaie la începutului Brumariu, săptămâna Crăciunului va fi geroasă. Brumar se potrivește cu Mărtisor. Neaua multă de pe pomi înseamnă muguri puțini de cu primăvară. Soarecii de câmp, de se mai arată, carna e departe.

În 14 Noemvrie, seara, se prinde postul Nașterii D-lui.

Decemvrie,

are 31 zile.

Ândrea.

Călindariul Iulian		Călindar. Gregor.
Dumin. a 25-a d. Rus., ev. Luca c. 13, gl. 8, v. 3.		
Dum.	1 Pr. Naum	13 Lucia
Luni	2 Pr. Avacum	14 Nicasie
Mărti	3 Pr. Sofonie	15 Celian
Merc.	4 † Varvara	16 Adelaida
Joi	5 C. Sava	17 Lazar
Vineri	6 † Păr. Nicolae	18 Grațian
Sâmb.	7 P. Ambrosie	19 Nemesie
Dumin. a 26-a d. Rus., ev. Luca c. 17, gl. 1, v. 4.		
Dum.	8 C. Patapie	20 Liberat
Luni	9 † Zem. S. Ana	21 A. Toma
Mărti	10 M. Mina	22 Dimitrie
Merc.	11 C. Daniil	23 Victoria
Joi	12 † P. Spiridon	24 Adam și Ev.
Vineri	13 M. Axentie	25 † Nașterea
Sâmb.	14 M. Tirs	26 † Ștef. M.
Dumin. a 27-a d. Rus., ev. Luca c. 18, gl. 2, v. 5.		
Dum.	15 M. Eleuterie	27 E. Ioan
Luni	16 Pr. Ageu	28 Copiii nev.
Mărti	17 Pr. Daniil	29 Ep. Toma
Merc.	18 M. Sebastian	30 David
Joi	19 M. Bonifacie	31 Silvestru
Vineri	20 M. Ignatie	1 Ian. 1892
Sâmb.	21 M. Iuliana	2 Macarie
Dumin. înaintea Nașterii, ev. Mateiu c. 1, 18, gl. 3, v. 6.		
Dum.	22 M. Anastasia	3 Genoveva
Luni	23 40 Mart. d. Crit.	4 Tit
Mărti	24 M. Eugenia	5 Telesfor
Merc.	25 † Nașt. Dlui	6 † Epifania
Joi	26 † Sob. Născăt.	7 Isidor
Vineri	27 † Archid. Ștef. D	8 Severin
Sâmb.	28 20 mii de Mart.	9 Iulian
Dumin. după Naștere, ev. Mateiu c. 2, gl. 4, v. 7.		
Dum.	29 Copii u. d. Ir.	10 Pavel
Luni	30 M. Anisia	11 Higin
Mărti	31 C. Melania	12 Ernest

Soarele

răsare

apune

3. 7 o. 56 m. —	4 o. 4 m.
13. 7 " 57 " —	4 " 8 "
23. 7 " 52 " —	4 " 8 "

Povețe economice.

Pivnița, de muceștește câte ceva în ea, trebuie afumată cu piatră pucioasă și aerită din când în când. Salata și alte legumi, dacă e neaună puțină, se acopere cu frunză ori cotori de buruiene. — Earna nu e ca omul se se lenevească ci ca se odihnească după munca cea grea de peste an. Vitele trebuie știute în curățenie deosebită și sarea se nu le-o tragem. Se se care gunoii. Când gerul e mare, ferestrele pivnițelor se se înfunde. Grajdurile se fie călduroase, căci atunci vitele mănâncă mai puțin. Pleava se opărește, se amestecă cu napi de nutreț ori cartofi și astfel se dă la vite. În chipul acesta se cruță nutrețul.

Semne de timp.

Dacă începutul lui Decemvrie va fi geros, tot așa va fi deoseptămeni. Când câinii latră la lună, urmează ger mare. Gerul și neaua din Decemvrie vestește grâu mult. Crăciun negru, Paști albe. Când porcii de 'ngrașat mănâncă bine, va fi timp senin. După o earnă grea urmează an mănos.

În 10 Decemvrie, dimineța la 4 oare se începe earna, noaptea cea mai lungă.

Regenții europeni.

Austro-Ungaria. FRANCISC IOSIF I., Împărat al Austriei, Rege al Ungariei etc.; născut în 6 August 1830; s'a suit pe tron în 20 Noemv. 1848.

Soție: ELISABETA (Amalia, Eugenia), fiica Ducei Maximilian de Bavaria, născută în 12 Decemvrie 1837; cununată în Viena la 12 Aprilie 1854.

Prunci: 1. Sofia (Friderica, Dorotea, Maria, Iosefa), Archiducesă de Austria, născută în 12 Februarie 1855, † 18 Maiu 1857. — 2. Gisela (Luisa, Maria), Princesă imperială și Archiducesă de Austria etc., născută în 30 Iunie 1856 și cununată în Viena la 8 Aprilie 1873 cu Principele Leopold de Bavaria. — 3. Rudolf (Francisc, Iosif), Principe de coroană și Clironom de tron al imperiului Austriei etc., născut în 9 August 1858, (cununat cu Princesa Stefania (Clotilda, Luisa) de Belgia, născută la 8 Maiu 1864), † în ¹⁰/₃₀ Ian. 1889. — 4. Maria Valeria (Matilda, Amalia), Princesă și Archiducesă de Austria, născută în 10 Aprilie 1868, cununată în Ischl la 19 Iulie 1890 cu Archiducele Francisc Salvator.

Nepoată: Elisabeta (Maria, Henrieta, Stefania, Gisela), Princesă și Archiducesă de Austria, fiica Principelui de coroană Rudolf, născută în 21 August 1883.

Frații Maiestății Sale: 1. Archiducele Maximilian (Iosif), Împărat al Mexicului, născut la 24 Iunie 1832, † 7 Iunie 1867. — 2. Archiducele Carol Ludovic general etc., născut la 13 Iulie 1833. — 3. Archiducele Ludovic Victor, general etc., născut la 3 Maiu 1842.

Părinții Maiestății Sale: Francisc Carol (Iosif), Archiduce de Austria etc., născut în 25 Noemvrie 1802, † 24 Februarie 1878. — Sofia (Friderica, Dorotea), fiica réposatului Rege al Bavariei Maximilian, născută în 15 Ianuarie 1805, † 16 Maiu 1872.

Unchiul Maiestății Sale: Maiestatea Sa Împăratul Ferdinand I., născut în 17 Aprilie 1793, † 17 Iunie 1875.

Belgia. LEOPOLD II., Rege al Belgienilor etc. (28 Martie 1835).

Britania și Irlanda (Anglia) VICTORIA I., Regină a Britaniei-Irlandei și Împărăteasă a Indiei etc. (12 Maiu 1819).

Bulgaria. Tronul e vacant.

Danemarca. Regele CRISTIAN IX. (26 Martie 1818).

Francia. Presidentul republicei SADI CARNOT, ales în 15 Dec. 1887.

Germania. VILHELM II., Rege al Prusiei, Împărat german etc., născut în 27 Ianuarie 1859.

Grecia. GEORGE I., Rege al Elinilor etc. (12 Decemvrie 1845).

Italia. HUMBERT I., Rege al Italiei etc. (2 Martie 1844).

Muntenegro. Principele NICOLAE I. PETROVICI (28 Septemvrie 1841).

Olanda. VILHELM III., Rege al Țerilor-de-jos (7 Februarie 1817).

Portugalia. CAROL I. FERDINAND Rege al Portugaliei (16 Sept. 1863).

România. CAROL I., Rege al României (8 Aprilie 1839), domnește din 10 Maiu 1867, căsăt. (3 Noemvrie 1869) cu ELISABETA (17 Decemvrie 1843), fiica répos. Principe Hermann de Wied. Moștenitor al tronului: Ferdinand principe de Hohenzollern, n. la 24 August 1865.

Rusia. ALEXANDRU III. NICOLAIEVICI, Împărat și Țar al tuturor Rușilor etc. (26 Februarie 1845).

Serbia. Regele ALEXANDRU I. OBRENOVICI n. 14 Aug. 1876.

Spania. ALFONSO XIII., Rege al Spaniei etc. (5 Maiu 1886). Regentă: regina văduvă MARIA CRISTINA, Archiducesă de Austria (9 Iulie 1858).

Svedia și Norvegia. OSCAR II., Rege ambelor regate etc. (9 Ian. 1829).

Turcia. Mare-Sultan ABDUL HAMID (10 Septemvrie 1842).

Postă.

A.

Tarifa pentru serviciul în monarhia, Germania și teritoriul ocupat (Bosnia și Erțegovina).

		cr.	
Carte de corespondință	cu răspuns plătit	2	
Epistole în serviciul local	până la 20 gr.	3	
" " "	dela 20 " "	250	6
" " "	în monarhia	20	5
" " "	dela 20 " "	250	10
" " "	Germania	15	5
" " "	dela 15 " "	250	10
Imprimată ¹⁾ [numai în Ungaria	" "	10	1]
" " "	" "	50	2
" [numai în Ungaria	dela 50 " "	150	3]
" " "	50 " "	250	5
" " "	250 " "	500	10
" " "	500 " "	1000	15
Probe de marfă ²⁾	" "	250	5
Taxa de recomandată ³⁾ (în serviciul local 5 cr.)	" "		10
Recepise-retour	" " 5 " "		10
Scrisori de reclamare ⁴⁾	" "		10
Trămiteri prin expres ⁵⁾ în locul oficiului postal al expedării	" "		15
" " " afară de acela pentru câte 7 1/2 chilom.	" "		50

cr.
Taxa pentru transportul trimiterilor de ori ce fel este de a se solvi prin lipirea de marce postale la cornul din sus pe partea dreaptă a epistolelor, asigurațiilor, scrisorilor de declarație ș. c. l., și numai când aci nu este loc de ajuns, se poate folosi și dosul acestora spre acest scop. Marcele de francatură se capătă de câte 1, 2, 3, 5, 8, 10, 12, 15, 20, 24, 30 și 50 cr., 1 fl. și 3 fl.

¹⁾ Ca imprimate se pot trimite obiecte tipărite ori litografate de ori ce fel, și fotografii, corecturi cu manuscrisele aparținătoare și observările referitoare la tipar scrise cu mâna. La cărți se poate alătura contul. În listele de prețuri și circulare comerciale este permis a însemna prin scriere cu mâna prețurile, condițiunile importării și solvirii, numele agentului, de altminterlea imprimatele nu e iertat să conțină împărtășiri în scris. Au de a se pacheta sub bandă, ori în cuverte deschise.

²⁾ Probele de marfă nu e iertat să aibă preț de vânzare și trebuie să se cunoască cuprinsul ca probă cu înlesnire. Lângă adresă este de a mai semna „muștră” sau „probă”. Numele mărfii, numărul și prețul se poate indica, însă o alta împărtășire în scris se nu se afle de loc. Împachetarea are de a se face prin fașă (bandă), cuvertă sau săculețe, care nu e iertat să fie lipite la gură ori sigilate. Lungimea lor se nu treacă peste 20, lățimea peste 10 și grosimea peste 5 centimetri.

³⁾ Cu recomandățiune se pot trimite: Epistole, carte de corespondință, imprimate și mustre. Pentru cuprins nu se dă garanță, pentru pierderea unei trimiteri recomandate posta dă recompensă 20 fl. Terminul de reclamare incetează în monarhia după 6 luni, altcum după un an.

⁴⁾ Scrisori de reclamație se edau pentru trimiterile simple și recomandate, care n'au sosit la locul destinațiunei. Pentru recepisele-retour neintrate se edă o scrisoare de reclamație gratis.

⁵⁾ Trămiterile prin expres (epistolele etc. simple și recomandate, și asigurațiunile postale) se predau poștei îndată ce sosesc. La marginea stângă din jos (la asigurațiuni sub inscripția: Posta-Utalyány) trebuie să stee „prin expres”. Aici numele trimițătorului încă trebuie să fie vederat, de nu e tipărit, mai bine pe lătura sigilului a epistolei.) Trămiterea poate fi recomandată ori simplă. Pentru ceasta din urmă posta nu dă garanță.

Asignațiuni postale în monarhia:

până la 5 fl. —.05	preste 150 până la 300 fl. —.30
preste 5 până la 50 " —.10	" 300 " " 500 " —.50
" 50 " " 150 " —.20	

Pentru Germania până la fl. 40.— 20 cr. și pentru câte 10 fl. mai însus câte 5 cr. mai mult, însă numai până la 200 fl. admisibil. — Pentru țerile ocupate: până la fl. 5.— 5 cr., dela fl. 5.— până la fl. 40.— 20 cr. și pentru câte 10 fl. mai sus câte 5 cr. mai mult, admisibil până la 500 fl.

Asignațiuni postale sunt admisibile numai până la 500 fl. Trămițătorul are de a indica cât de lămurit pe blancheta tipărită suma asignată (florenii prin cifre și litere), mai departe adresa cât de exactă a primitivului și locul de destinare. Pe cupon se pot scrie tot felul de împărțiri și la prenumerațiuni pe gazete se poate lipi și fâșia cu adresa. Blanchetele de asignațiune (pentru monarhia și țerile ocupate roșii, ear pentru Germania galbene) costă $\frac{1}{2}$ cr. Asignațiuni postale telegrafice pentru monarhia și țerile ocupate se pot preda numai în și pentru locuri, între care se află legătură telegrafică de stat. Admisibile până la fl. 500.—. Pentru Germania numai dela locuri mai mari și numai până la fl. 200.—.

Comande postale veți pag. 22.

Spediții de bani și marfă (bonuri). — Pentru monarhia și Germania.

Taxa de greutate.

cătră care pentru transporturi cu declarații de valoare e de a se mai computa și taxa de valoare.

Greutate in chilogram.	Z o n a											
	I		II		III		IV		V		VI	
	Depărtare in miluri											
	până 10	până 20	până 50	până 100	până 150	preste 150						
E de a se aplica numai pentru Austro-Ungaria:												
500 gr.	—	12	—	24	—	24	—	24	—	24	—	24
Pentru Austro-Ungaria și Germania:												
5 chilo	—	15	—	30	—	30	—	30	—	30	—	30
6 "	—	18	—	36	—	42	—	48	—	54	—	60
7 "	—	21	—	42	—	54	—	66	—	78	—	90
8 "	—	24	—	48	—	66	—	84	1	02	1	20
9 "	—	27	—	54	—	78	1	02	1	26	1	50
10 "	—	30	—	60	—	90	1	20	1	50	1	80
și așa mai departe pentru fiecare care chilo următor												
50 "	—	3	—	6	—	12	—	18	—	24	—	30
	1	50	3	—	5	70	8	40	11	10	13	80

Taxa de valoare

pentru expedițiuni de bani și marfă, cătră care totdeauna este de a se computa și taxa de greut.

Floreni valut. austr. până inclus.	Marce val. imp. germ. până inclus.	Cu toate distanțele. fl. cr.
Numai pentru Austro-Ungaria		
50	—	—.03
Austro-Ungaria și Germania		
150	300	—.06
300	600	—.06
450	900	—.09
600	1200	—.12
și așa mai departe pentru câte		
150	300	3 cr. mai mult

Provișiunea

pentru rambursele din monarhia.

Flor. val. austr.	Provișiune fl. cr.	Flor. val. austr.	Provișiune fl. cr.
până		40	—.24
10	—.06	45	—.27
15	—.09	50	—.30
20	—.12	55	—.32
25	—.15	60	—.34
30	—.18	65	—.36
35	—.21	70	—.38
și așa mai departe pentru câte 5 fl. 2 cr. (mai jos de 50 fl. pentru câte 5 fl. 3 cr.)			
Taxa de provișiune pentru Germania pentru tot florenul 2 cr., înse cel mai puțin 6 cr.			

Cu serviciul de mesagerie se transportă: bani, hârtii de valoare și mărfuri până la 50 chilogr. Dela serviciul de mesagerie sunt escluse: Animale vii, (condiționalmente afară de lipitori, albine, paseri mai mici și epuri de casă), toate obiectele, care prin frecare, apăsare ș. a. se aprind ușor, și în genere toate acelea, care ar putea casiona pagubă celorlalte transporturi; eventualmente și acelea, care ocupă un loc nerelativ mare. — Epistolele cu note de bancă austro-ung. preste 500 fl. și până la 250 grame se pot preda deschise (pentru numărare), pentru care este de a solvi una și jumătate din taxa de valoare, toate celelalte transporturi au de a se preda numai închise, cum este prescris. La epistole predate deschise dă posta garanță pentru cuprinsul exact, ear la toate celelalte garantează numai pentru înmanuirea lor cu pecete neatinse și exterior nevătămat. La cas de perdere se reintoarce valoarea declarată pe fața adresei, și la spedii fără declarația de valoare 2 fl. pentru fiecare chilo. Pentru vătămări posta numai atunci garantează, dacă acestea nu provin dela pachetarea rea. Pentru pachetarea epistolelor cu bani sunt de a se folosi ori cuvertele ce se capătă la oficiul postal cu 1 cr., ori cuverte ordinare(ban-cutie), provădute cu 5 pecete. Cuverte cu margini colorate sau din hârtie liniată nu sunt admisibile. Pecetele trebuie să fie vederent imprimate cu sigile gravate. Cu monete etc. nu e ertat a sigila. — Bonurile postale sunt de a se pacheta conform valoarei, cuprinsului și distanții de transport în hârtie de pachetare, până, cutii de lemn ori lădi, și sunt de a se lega bine și a se sigila. La fiecare transport, care trece peste 50 grame (în casuri esecptionale și care cântăresce mai puțin de 50 grame) și la fiecare epistolă cu bani, care cântăresce peste 250 grame are de a se alătura o declarațiune de mesagerie (Frachtbrief), care costă inclus. timbrul 6 cr.; la spedii omogene la aceeași adresă se pot trâmite 3 pachete cu o scrisoare de declarație. Mai departe sunt de a se alătura la toate expedițiunile ce sunt supuse taxei vamele, pentru Triest, Fiume și Germania, 3 declarațiuni vamale.

Spedițiunile se pot preda francate ori nefrancate. Taxele de transport se compută după greutate, valoare și depărtarea dela locul spedării până la locul destinațiunii. Pentru fiecare transport se ia taxa de greutate, pentru transporturi cu valoare declarată și taxa de valoare. Pentru epistole cu bani nefrancate, precum și pentru transporturi de marfă nefrancate, până la 5 chilogr. se compută un arunc de 6 cr. Pentru bonuri năvăloase se ridică taxa de greutate cu jumetate mai sus.

Transporturile de mesagerie se pot trâmite și cu espres; pe boleta de declarația trebuie a semna deasupra inscripției Postai szállítólevél cuvântul „per espres“. Spediții a căror greutate nu trece peste $2\frac{1}{2}$ chilo și a căror valoare ori rambursă nu trece peste 100 fl., se remit (taxa 30 cr.), dacă adresatul locuesce în locul postal; altfel se remite numai avisul despre sosirea spediției (în locul oficiului postal de espedare 15, altcum după $7\frac{1}{2}$ chilom. 50 cr.)

Spediții de bani și mărfuri pentru țerile ocupate. Epistole cu bani închise până la 250 grame și pachete bine pachetate până la 15 chilo, obiecte de uniformare pentru ofiieri până 20 chilo. Taxa de greutate până la 2 chilo = 20 cr. după fiecare chilo următor 10, pentru locurile dela graniță, dacă se transportă pe un drum designat de cătră postă, numai 5 cr. Taxa de valoare până la 50 fl. = 5 cr., până la 150 fl. = 10 cr. și după câte 150 fl. următori = 5 cr. — Ramburse sunt admisibile numai la bucăți de mesagerie postale de câte 15 chilo și în suma de 500 fl. — Taxa ca și în lăuntrul monarchiei.

Transporturi cu rambursă se pot primi de cătră și pentru toate ofi-ciele postale din Austro-Ungaria, care sunt încredințate cu serviciul de mesagerie, până la suma de 500 fl. Spre scopul acesta sunt de a se folosi adresele de declarație oficiale impreunate cu mandatele postale de rambursă, care inclus. timbrul costă 6 cr. Afară de taxa de transport cuvenită mai este de a se plăti o provisiune după tarifa pag. 18. (Rambursa pentru Germania veđi pag. 22.)

B.

Tarifa pentru comunicația cu România.

Carte de corespondință ¹⁾	5 cr.
" " cu răspuns plătit	10 "
Epistole ¹⁾	câte 15 gr. 10 "
Imprimare	" 15 " 3 "
Probe de mărfuri (cel mai puțin 5 cr.)	" 50 " 3 "
Taxa de recomandare	10 "
Taxa de espres	15 "
Mandate postale după câte 10 fl. = 10 cr., până 200 fl. sau 500 franci numai pentru locuri mai mari. Taxa cea mai mică 20 cr.	

Comande postale vezi pag. 22.

Pachete (Colis postaux) până la 5 chilo 63 cr. Taxa trebuie se o plătească mandatarul, declarație de valoare se admite până la 500 franci și rambursă până la 200 fl. Taxa de valoare pentru câte 200 franci = 5 cr. Previțiunea rambursei pentru fiecare floren 2 cr., însă cel mai puțin 6 cr. Dela transportare escluse: ca în monarhia, către acestea: tutun și tabac de nas, sugări, viță de viță, cum și alte plante vii, flori, cepe, excepțiune făcând numai rădăcinile deplin uscate și sămânțele. Declarațiuni vamale sunt de lipsă 3. Transporturi de mesagerie până la 50 chilo. Transporturile se pot preda ori nefrancate, ori până la graniță sau la locul destinațiunei francate, cu ori fără declarația de valoare. Vezi tabela următoare. Spediții de bani au de a se prevedea cu declarația de valoare. Dela transportare escluse tot acelea, ca și la Colis postaux. Declarații vamale 3.

Greutate până chilo	Zona I.		Zona II.		Zona III.		Valoare până floreni
	e de a se lua franco	despă- gubire țerei străine	e de a se lua franco	despă- gubire țerei străine	e de a se lua franco	despă- gubire țerei străine	
$\frac{1}{2}$	fl. cr. —25	fr. ct. —50	fl. cr. —38	fr. ct. —75	fl. cr. —50	fr. ct. 1.—	80.—
1	—50	1.—	—63	1.25	—75	1.50	400.—
2	—75	1.50	—88	1.75	1.—	1.50	800.—
și așa mai departe pentru fiecare chilo sau 400 fl.							
	—25	—50	—25	—50	—25	—50	

C.

Unele din tarifele uniunei postale a lumii.

Tarifa de porto pentru epistole.

Epistole à 15 gr. francate 10 cr., Carte de cor. 5 cr., Imprimare și mustre à 50 gr. +3 cr. in Sandșacul Novibazar, Belgia*, Bulgaria, Danemarca*, Islanda și Far-Ör, Franția și Monaco, Grecia și Insulele Jonice, Britania-Mare și Irlanda, Helgolanda*, Italia și San-Marino, Luxemburg*, Insulele Malta, Țeara-de-jos* (Olanda), Norvegia, Portugalia cu Madeira, Rusia cu Polonia și Finlanda, Suedia*, Șvițera*, Spania cu Gibraltarul, Insulele Bal., Pit. și Canar., Turcia, Uniunea postală universală: pentru statele a).

¹⁾ Între districtele mărginașe și România (Sibiș, Brașov etc.): carte postale 2 cr. și epistole 6 cr.

Epistole à 15 gr. francate 5 și 7 cr., Carte de cor. 4 cr., Imprimare și mustre à 50 gr. 2 cr. în Sârbia (epistole 5 cr.), Muntenegru* (epistole 7 cr.).

Epistole à 15 gr. francate 20 cr., Carte de cor. 8 cr., Imprimare și mustre à 50 gr. 6 cr. Uniunea postală universală: pentru statele b).

Taxa de recomandare 10 cr. Carte postale cu răspuns plătit pentru taxa îndoită. — Pentru țările însemnate cu * se admit trimiteri de ori ce soiū. — † Pentru mustre este taxa cea mai mică 5 cr., event. 8 cr.

Uniunea postală universală cuprinde următoarele state extra-europene, pentru care sunt de a se plăti taxele de mai sus sub a) ori b): În Asia: a) Insula Cipria, China (preste Rusia), Persia (preste Rusia ori Turcia), Rusia-asiatică, Turcia-asiat.; b) Aden, Afganistan (Cabul) *, Annam, Bagdad, Beludcistan (Guadur), Busora, China (preste Suez), Iaponia *, Cașmir *, Mandalai (Birma) [Ava], Tibetul-mic *, Mascat, Posesiunile brit., franceze, oland., portug. și span. în India-răsăriteană, Persia (preste Bombay), Siam *; în Africa: a) Algeria, Azorele, Egiptul cu Nubia și Sudanul, Marocu, Posesiunile spaniole în Nordul Africei, Tripolis și Tunis; mai departe b): Afab și Masana lângă Marea-Roșă, Statul-Congo, teritoriul sub protecțiunea germană în Africa dinspre Sud-Vest, Camerunul, Liberia, Posesiunile brit., franceze, portug. și spaniole, colonii, teritoriul Togo, Zanzibar; în America: a) America-de-Nord brit. (Canada, Neofundlanda), Statele-Unite din America-de-Nord; b) republica argentină *, Bolivia, Brasilia, Coloniile britice, (Insulele Bermudas, Ins. Falklanda, Guyana brit., Honduras brit.), Chile*, Columbia (Noua-Granada), Costa-Rica, Ecuador, Coloniile franceze (Barthelmy, Guyana franceză, Miquelon, St.-Pierre), Grönlanda, Guatemala, Hayti, Honduras, Mexico, Nicaragua (cu Greytown) și Mosquitia, Guyana oland., Paraguay*, Patagonia, Caplanda și insulele uniunei, Peru, San-Domingo, San-Salvador (capitala*), Uruguay, Venezuela, posesiunile brit., dan., franc., oland. și span., din India-apusă; în Australia: b) Apia (Insulele-Samoa), Insulele-Sandvichs, Noua-Caledonia, Insulele brađilor, Insulele loialității, Insula-Marquesas, Insulele-de-jos, Insulele societății, Insulele Marșalului și Noua-Quiena (teritor sub protectoratul german).

Pentru țările semnificate cu * este silă de francare.

Scrisuri de afaceri

sunt admisibile pentru toate statele europene, afară de Austro-Ungaria, Bosnia, Erțegovina, Sandșacul Novibazar și Germania, pe lângă taxa pentru imprimare până la 2 chilo, taxa cea mai mică până 150 gr. = 10 cr.

De scrisuri de afaceri sunt de a se privi: Toate scrisorile și documentele, care nu au caracterul de corespondințe, cum sunt de ex. piesele de proces, documente expediate de amploriați publici, copiile oficioase și neoficioase ale acelora, bolete de mesagerie etc. Pachetarea ca la imprimare.

Asignațiuni postale.

Dela toate oficiile postale austro-ungare se pot primi și mandate postale, și anume: până la 200 fl. la Belgia, Bulgaria, Danemarca, Francia, Britania-Mare și Irlanda, Helgolanda, Italia, Luxemburg, Teara-de-jos, Norvegia, Portugalia, Suedia, Șvițera și Statele-Unite din America-de-Nord etc.; până la 500 fl.: la Egipt, și celea menite pentru oficiile postale ces. reg. din Turcia, care din țările acestea se pot asina pentru plătire la oficiile postale din Austro-Ungaria.

Taxa pentru asinațiuni postale din străinătate face: pentru Helgolanda și Luxemburg și oficiile postale ces. reg. din Turcia:

până la 40 fl. — 20 cr.	până la 60 fl. — 30 cr.
" " 50 " — 25 "	" " 70 " — 35 "
și așa mai departe pentru câte 10 fl. — 5 cr. mai mult.	

pentru celelalte țeri sus indicate :

până la 20 fl. — 20 cr.	până la 40 fl. — 40 cr.
" " 30 " — 30 "	" " 50 " — 50 "

și așa mai departe pentru câte 10 fl. — 10 cr. mai mult.

Asignațiuni postale telegrafice se admit de către toate oficiile postale mai mari din Austro-Ungaria în comunicație cu Belgia, Bulgaria, Germania, Egiptul, Franța, Helgolanda, Italia cu San-Marino, Iaponia, Luxemburg, Terile-de-jos, Norvegia, Țișiera și Tunis până la suma de 200 fl.

Comande postale

se pot espeda în Austro-Ungaria, țerile ocupate și la oficiile postale ces. reg. din Adrianopole, Beirut, Constantinopole, Salonichi și Smirna până la 500 fl. mai departe în comunicația între Austro-Ungaria și Belgia, Germania, Egipt, Franța cu Algeria, Italia, Luxemburg, România, Țișiera și Tunis până la 400 fl. (800 marce sau 1000 franci). La comanda postală e de a se alătura socoteala cuitată, cambiul, cuponul ș. c. l. pentru predare la acela, care are de a efeptui solvirea. Formularele pentru comande postale se află de vëndare la toate oficiile postale și la toți vëndătorii de marce cu prețul de $\frac{1}{2}$ cr., ele sunt de a se umple de către trâmifătorul și a se trâmite sub cuvertă, care asemenea se află de vëndare cu $\frac{1}{2}$ cr. — franco și recomandate la acel oficiu postal, care are se împlinescă încassarea sumei. Taxa se plătesce în marce postale întocmai ca pentru epistole de aceeași greutate. Împărtēsiri în scris ori epistole nu se pot alătura.

Transporturi cu rambursă

se primesc la toate oficiile postale austro-ungare până la suma de 200 fl. (= 400 marce sau 500 franci) pentru următoarele țeri și întocmai așa pot de acolo și veni și anume: pentru Belgia, Danemarea (în bucăți de transporturi ori epistole numai până la 75 fl., în pachete de postă până la 200 fl.), Germania, Egipt (numai în pachete de postă până la 500 fl.), Franța, (în bucăți de transporturi), Britania-mare și Irlanda (în bucăți de transp.), Helgolanda (în bucăți de transp. și epistole), Italia (în pachete de postă), Luxemburg, Țeara-de-jos, Norvegia, România (în pachete de postă), Suedia (în bucăți de transp. ori epistole numai până la 75 fl., în pachete de postă până la 200 fl.), Țișiera (în bucăți de transp. ori în epistole), Statele-Uniunei din America-de-Nord (în bucăți de transp.).

Plătirea se sêvêrșese în Austro-Ungaria în valuta de bancă, ear în țerile sus numite în valuta de aur a acestor țeri. Socoterea se face după cursul respectiv al bursei pestane. Prelângă taxa de transport ce se cuvine, se mai ia pentru suma de încassare o provisiune de 2 cr. pentru tot florenul, dar cel mai puțin 6 cr. Transporturi cu rambursă neridicate se reanunță la locul espedării.

Epistole cu valoare declarată

se pot admite spre espedare la țerile mai jos indicate cu suma care e indicată ca cea mai înaltă care în aceste țeri e admisibilă, prelângă asigurarea cuprinsului de valoare. Asemenea epistole pot cuprinde numai hârtii de valoare, bani de hârtie, cupoane, însă nu monete, prețioase ori obiecte supuse tarifei vamale etc. și trêbue puse în cuvertă din hârtie tare și înzestrate cu pecete în număr de ajuns. Adresa transporturilor menite pentru țeri negermane trêbue să fie scrisă în limba francesă și să fie provêdută deasupra cu titlul „Wertbrief“ eventualmente „Lettre du valeur.“ Valoarea întru adevêr inclusă e de a se pune la stênga din jos în franci cu litere și cifre, și totodată cu cifre și în val. austr. Epistolele trêbue francate. Taxele ce sunt de a se plăti, se compun din:

1. Taxa de recomandare 10 cr., și taxa la toate casurile de retur-recipisă 10 cr.
2. Taxa de greutate întocmai ca pentru epistole ordinare, ce s'ar trimite în țările respective.
3. Taxa de valoare cu sumele ce urmează mai jos pentru câte 200 franci = 80 fl.

Pentru țările	Câte 15 gr.	Câte 200 fr.	Cea mai înaltă sumă admisibilă	Pentru țările	Câte 15 gr.	Câte 200 fr.	Cea mai înaltă sumă admisibilă
	cr.	cr.	franci		cr.	cr.	franci
Belgia	10	08	10.000	Portugalia	10	13	10.000
Bulgaria	10	08	10.000	Rusia	10	05	nehot.
Danemarca	10	08	nehot.	Suedia	10	10	nehot.
Francia	10	08	10.000	Șvizzera	10	05	"
Italia	10	05	10.000	Serbia	05	05	10.000
Luxemburg	10	08	10.000	Spania	10	10	10.000
Țeara-de-jos	10	08	10.000	Turcia (institut. post. ces. reg.)	10	10	nehot.
Norvegia	10	13	nehot.				

Mai departe pentru Republica argentină, China, Egipt, Helgoland, Salvador, Tunis etc.

Pachete de poștă (Collix postaux)

cu resp. fără declarație de valoare, până la 3, resp. 5 chilo.

Acestea sunt supuse silei de francare și se admit pentru țările și după taxele mai jos indicate. Pachetele postale trebuie să fie provădute cu o boletă de mesagerie (pe hârtie galbenă) și cu declarațiunile vamale în numărul indicat. La toate pachetele postale, care în Austro-Ungaria sunt supuse unei manipulații vamale de export, sunt pre lângă acestea de a se mai alătura și 2 declarații vamale în limba maghiară. Pentru unele țeri, care se pot vedea din tabela următoare, se admite și declarația de valoare și ramburs.

Țeară de destinațiune și instradare	Decl. vamale receritoare	Greutate admisibilă	Declarație de valoare admisibilă până la	Suma de rambursă admisibilă până la	Taxa de greutate
	bucăți	chilo	franci	flor.	fl. cr.
†Belgia	3 fr.	5	1000	200	—75
Bulgaria	3 g.	3	—	—	—88
†Danemarca	2 g.	5	1000	200	—75
*Egipt	2 fr.	5	500	200	1.—
Francia	2 fr.	3	—	—	—75
Britania - Mare și Irlanda preste Hamburg	2 fr. {	1	—	—	—88
		3	—	—	1.18
*Italia	2 g.	3	500	200	—63
†Luxemburg	2 g.	5	1000	200	—63
†Țeara-de-jos	3 g.	5	1000	200	—75
*Norvegia preste Germania direct .	2 g.	5	1000	200	—88
*Portugalia (cu valoare numai preste Hamburg)	3 fr.	3	500	—	1.38
		3	1000	200	1.25
*Suedia	2 g.	3	—	—	—63
Serbia	1 g.	3	—	—	1.13
Spania	4 fr.	3	—	—	1.13*)
Turcia (institut. post. ces. reg.) .	3 g.	3	—	—	

*Taxa de valoare pentru câte 200 franci = 80 fl. — 5 cr. †Taxa de valoare pentru câte 200 franci = 80 fl. — 8 cr. *Taxa de valoare pentru câte 200 franci = 80 fl. — 10 cr. *Taxa de valoare pentru câte 200 franci = 80 fl. — 13 cr. Taxă de proveziune pentru rambursă este de a se lua dela tot florinul 2 cr., însă cel mai puțin 6 cr.

Prelungă acestea se primesc pachete de poștă pentru: Republica argentină, China, coloniile franceze și britanice, Antilele daneze etc.

*) Pentru Constantinopole; celelalte porturi și Adrianopole 1.25; Ianina și Ierusalim 1.38.

Cassa de păstrare reg. ung.

Depuneri de păstrare se primesc la ori care oficiu postal dela 50 cr. până la 1000 fl. și se interesează cu câte 3 $\frac{9}{10}$ ‰. Sume mai mici se culeg prin lipirea de marce postale pe charte de păstrare postale. Depunentul poate avea numai o condică de depunere. — Depunerile de păstrare nu se pot zalogi.

Comerciu de Cheque și Clearing. Posta ia asuprași locul unui banchier. Proprietarii contului (va se dăc persoanele care iau parte de comerți) asig-nează toate locațiunile de bani în moment netrebuincioase — scutit de porto — la cassa generală în Budapesta, unde acelea se scriu în contul respectivului ca creditat și se interesează cu 2 ‰. La comerțul de Cheque zace avan-tagiul într'aceea, că banii sunt sigur depuși, stau la tot timpul la dispozițiune și se pot diriga prelângă o taxă foarte mică la ori care loc din Ungaria, ba și la sine însuși. Și nemembri pot face depuneri pe un cont, îndată-ce sunt provăduți cu cartea de depunere, pentru es. când aceștia se trimit cu conturi la negoțatori din afară. Pentru străinătate (și Austria) e de a se plăti taxa pentru asigurațiuni postale. — Este înse firma, la care are de a se sêvêrși sol-virea, totodată și membru al comerțiului de Claering, atunci solvirea într'un cont se scrie ca debitat, ear în celalalt ca creditat și pentru acensta ori ce taxă cade. — La toți interesați împărțesc posta esplicări detaliate gratuit.

Tarifa pentru telegrame.

Tot ceea-ce espeditorul scrie în originalul depeși sale de espedat, cu esceptarea călii de transport, se numeră împreună la socotirea taxei. Punctele, virgulele și trăsurile frângerilor, care se întrebuințează la formarea nume-rilor, se socotesc de câte o cifră.

Taxarea telegramelor se socotesc după numărul cuvintelor. Un cuvânt în comunicația europeană nu poate cuprinde mai mult de 15 litere resp. 5 cifre, în serviciul extra-european nu mai mult de 10 litere resp. 3 cifre; prisosul se socotesc de un nou cuvânt.

Numerii scriși în cifre se numără de atâtea cuvinte, câte cuprind aceia grupe de câte cinci resp. trei cifre, cu unul mai mult pentru prisosul. Lite-rele ori cifrele, ce stau singuratic, se socotesc de câte un cuvânt.

Contrageri și strămutări de cuvinte nu se admit, dacă acelea sunt contra usagiului de vorbire.

Din locuri, unde nu este stațiune telegrafică, se pot trimite telegrame cu posta la stațiunea telegrafică cea mai de aproape spre a se espedia cu telegraful, în care cas taxele după tarifa sunt de a se lipi în marce postale pe originalul așternut pe hârtie al telegramei.

Telegrame private urgente („D.“) se espediază înaintea telegramelor de rënd, dacă espeditorul plătesce taxa întreită.

Pentru răspunsul plătit („R. P.“) trebuie plătită taxa pentru o tele-gramă de 10 cuvinte înainte. Dacă se plătesce înainte un alt număr de cu-vinte, atunci aceasta e de a se indica în deosebi, de es. „(R. P. 18 cuvinte)“.

P e n t r u	Taxa funda- mentală	Fiecare cuvânt	P e n t r u	Taxa funda- mentală	Fiecare cuvânt
Austro - Ungaria	—24	—02	Muntenegro	—30	—04
Bosnia și Ertegovina	—30	—04	Niederlanda	—30	—11
Belgia	—30	—11	Norvegia	—30	—16
Bulgaria	—30	—09	Portugalia	—30	—17
Danemarca	—30	—11	România	—30	—06
Germania	—30	—04	Rusia europ.	—30	—14
Francia	—30	—10	Suedia	—30	—12
Grecia contin.	—30	—21	Șvițera — Serbia	—30	—04
Britania-mare	—30	—20	Spania	—30	—14
Italia	—30	—08	Turcia europ. peste Bosnia	—30	—14

Timbru și taxe.

Petițiuni.

Pentru petițiunile către oficiali și autorități taxa de timbru este 50 cr. — de nu cumva este expres stabilită o altă taxă oare-care:

Petițiuni judecătorești sunt de a se timbra: În treburile procesuale cu 50 cr., însă dacă valoarea obiectului de proces e mai mică de 50 fl., cu 20 cr.; afară de afaceri procesuale (de es. în afaceri succesiunale) cu 36 cr., resp. la valoare sub 50 fl. — 12 cr.; în treburile ale cărții funduale după valoarea dreptului de întabulare ori stergere până la 50 fl. — 36 cr., până la 100 fl. 75 cr. preste 100 fl. — 1 fl. 50 cr. La petițiuni pentru petrecerea dreptului ipotecar în cartea funduală mai este de a se lipi în marce de timbru pe petițiune taxa de întabulare în suma de $\frac{1}{10}\%$ din pretensiunea de asigurat. Petițiuni către judecătorii comunale 12 cr. Petițiuni în afaceri criminale sunt scutite de timbru. Rugări pentru protocolarea ori schimbarea unei firme negotoresci 10 fl.; pentru petrecerea (în registru) unui procurist, la societăți, a unui desemnator de firmă câte 5 fl. Apelații contra sentințelor: asemenea ca taxa pentru sentințe, recursuri 1 fl.

Alte petițiuni: Arătări de industrie în orașe cu peste 50.000 locuitori 4 fl., cu dela 10.000 până la 50.000 locuitori 3 fl., dela 5000 până la 10.000 locuitori 2 fl., în alte locuri 1 fl. 50 cr.

Rugări pentru concesiuni pentru musică de dans, circus, prelungirea oarelor de închidere etc. 1 fl., dacă reprezentațiunea se dă pentru scopuri filantropice, ori dacă banii de intrare nu trec peste 20 cr. Până la 50 cr. banii de intrare timbrul face 1 fl. 50 cr.; până la 1 fl. — 3 fl., până la 2 fl. — 6 fl., până la 3 fl. — 8 fl., până la 4 fl. — 12 fl., până la 5 fl. — 15 fl., preste 5 fl. banii de intrare — 20 fl.

Rugări pentru licențe de vânzare 1 fl.

Rugări pentru indigenatul de cetățan de stat ori comunal 2 fl.

Recursuri competențiale contra decisiunilor ale oficiilor de dare către direcțiunile financiare sunt scutite de timbru. Altmintrelea până la valoare de 50 fl. — 15 cr., preste aceasta 36 cr.

Recursuri, altmintrelea 1 fl. contra două decisiuni conglăsuritoare 2 fl.

Petițiuni scutite de taxă: Rugări pentru elemosină etc. — Rugări însoțite, cu atestat de paupertate, pentru stipendii ori scutire de didactru, — mai departe pentru punerea în post a unui reprezentant al săracilor și concederea de drept de paupertate (scutire de timbru) în afaceri procesuale. — Petițiuni în afaceri curat publice. — Petițiunile tutorilor către autoritatea de curatelă. — Petițiuni în afaceri militare. — Arătări către autoritățile industriale în casurile §§. 41, 44, 55, 73, 79, 103, 106 și 110 a legii de industrie din anul 1884.

Documente.

La documente — dacă nu se pot folosi blanchete timbrate ca la bolete de transporturi și la cambii — trebuie a suprascrie timbrul cu șirul prim al textului și la socoteli cu suma primă. Altmintrelea, ori marce de timbru evident mai târziu lipite și suprascrise se privesc de nepresente. Numai marginea din jos a timbrului este de a se suprascrie.

Contracte în afaceri juridice privitoare la obiecte imobile 50 cr. dinpreună cu taxa procentuală.

Documente de drept, al căror obiect nu se poate taxa, 50 cr.

Atestate și adeverințe despre însușiri personale și împrejurări, afară de aceea referate de stări din partea cunoscătorilor de lucru și artă 50 cr.; dela autorități 1 fl.

Testimonii școlastici, pentru domestici, calfe, învățăcei și salahori 15 cr.; pentru testimoniile învățăceilor după finirea timpului de învățare, dela autoritatea de industrie 50 cr.

Cărți de botez, scrisuri de strigare, cărți de cununie și bolete de moarte 50 cr.

Bolete de mesagerie despre transporturi, care nu se espedează cu posta și nu peste 5 miluri 1 cr., toate celelalte 5 cr.

Conturi (saldate și nesaldate) pentru trebuință privată sub 50 fl. — 1 cr.; altcum 5 cr.; pentru trebuință la oficii: cele saldate după scara II.

Dacă o petițiune ori un document cuprinde mai multe coale, ori când se espediază în mai multe exemplare, atunci pentru coala a doua ori exemplarul al doilea și pentru fiecare ce urmează mai departe se vine o taxa de timbru de cel mai mult 50 cr. Când înse deja coala întâia este de a se timbra mai jos, atunci se vine pentru toate coalele asemenea taxă. Rubrice sunt de a se timbra cu 15 cr., și când petițiunea se timbrează numai cu 20 cr., cu 10 cr.

SCARA I.			Taksa	SCARA II.			Taksa	SCARA III.			Taksa
pentru schimburi (polițe), asemnate de bani prin comercianți, documente de datorie dela case publice prelângă deposite pe câte trei luni				pentru cuitanțe și alte documente de drept, cari în privința timbrului nu se țin de scala I. ori III.				pentru cesiune de obiecte mobile, contracte de cumpărare și de schimb la obiecte mobile, contracte de liferare etc.			
fl.	fl.	cr.		fl.	fl.	cr.		fl.	fl.	cr.	
până la 75	—	5		până la 20	—	7		până la 10	—	7	
preste 75	150	—	10	preste 20	40	—	13	preste 10	20	—	13
150	300	—	20	40	60	—	19	20	30	—	19
300	450	—	30	60	100	—	32	30	50	—	32
450	600	—	40	100	200	—	63	50	100	—	63
600	750	—	50	200	300	—	94	100	150	—	94
750	900	—	60	300	400	1	25	150	200	1	25
900	1050	—	70	400	800	2	50	200	400	2	50
1050	1200	—	80	800	1200	3	75	400	600	3	75
1200	1350	—	90	1200	1600	5	—	600	800	5	—
1350	1500	1	—	1600	2000	6	25	800	1000	6	25
1500	3000	2	—	2000	2400	7	50	1000	1200	7	50
3000	4500	3	—	2400	3200	10	—	1200	1600	10	—
4500	6000	4	—	3200	4000	12	50	1600	2000	12	50
6000	7500	5	—	4000	4800	15	—	2000	2400	15	—
7500	9000	6	—	4800	5600	17	50	2400	2800	17	50
9000	10500	7	—	5600	6400	20	—	2800	3200	20	—
10500	12000	8	—	6400	7200	22	50	3200	3600	22	50
12000	13500	9	—	7200	8000	25	—	3600	4000	25	—
și așa mai departe la				preste 8000 fl. vine a se				preste 4000 fl. se răspun-			
fiă-care 1500 fl. cu 1 fl.				răspunde dela fiă-care				de la fiă-care 200 fl.			
mai mult, unde apoi și				400 fl. o tacsă de fl. 1.25,				o competență de fl. 1.25,			
restul mai mic de 1500 fl.				unde și un rest mai mic				unde earăși un rest mai			
vine a se lua întreg.				de 400 fl. trebuie socotit				mic de 200 fl. vine a se			
				ca întreg.				lua întreg.			

Tirgurile (bălcuiri) din Ungaria și Transilvania.

Tirgurile din Bănat și Ungaria sînt semnate cu*.

Abrud, 19 Febr., 19 Aprilie, 16 Septemb., 9 Dec.
 Agnita, 4 Martie, 3 Iunie, 26 Aug.
 Agherbiciu, 7 Martie, 3 Novemb.
 Aita mare, 4 Febr., 25 Apr., 16 Dec.
 Aiud, 13 Ian., 26 Apr., 7 Aug., 4 Oct.
 Alamor, 21 Febr. 23 August.
 Alba-Iulia, 12 Martie, 14 Maiu (?), 14 Iulie, 18 Sept., 5 Dec.
 Alcsernaton, vidi Cernatul de jos.
 Alfaláu (Gyergyó-Alfalú), vidi Ghierghio Alfaláu.
 Alfalu (Algyógy), vidi Gioagiul de jos.
 Almakerek, 28 Febr., 1 Iunie, 18 Sept.
 Almașul mare, 11 Ianuarie, 19 Aprilie, 15 Sept., 29 Nov. (?)
 Alparet, 14 Apr., 20 Iul., 19 Sept., 20 Dec.
 Alțina, 8 Febr., 19 August.
 Altîș (Kaszon-Altiz, Kaszon-Feltiz, Kaszon-Imper) 19 Apr., 20 Ian., 15 Nov.
 Apold (Trapolden), 7 Mart., 7 Dec.
 Apoldu mare, 7 Martie, 29 Nov.
 Apoldu mic, 30 Iulie, 22 Dec.
 *Arad, 21 Iunie, 26 Oct.
 Arcid (Erked), 7 Aprilie, 29 Sept.
 Argiehat (Egerhat), 21 Ian. (?), 18 Apr., 20 Iulie, 8 Dec., 20 Dec. (?)
 Armeni, 24 Ian., 13 Iulie.
 Arpașul de jos, 24 Iunie, 29 Sept.
 Așel, 2 Febr., 12 Aprilie, 4 Aug.
 Avrig, 1 August.
 Baghion, 5 Iunie, 30 Oct. (?)
 Baia de Criș, 8 Ian., 6 Iul., 22 Sept. (?), 8 Nov., 5 Dec.
 *Baia mare, 19 Febr. (?), 21 Maiu, 13 Aug.
 Bachnea, 29 Martie (?), 8 Mai, 17 Sept.
 Bacia, 5 Iunie.
 Baița, 30 Ian., 6 Iunie, 28 Dec.
 Balcaciu, 6 Mart., 9 Oct., 28 Oct. (?)
 Bancfaláu, 11 Martie, 12 Dec.
 Bandul de Câmpie, 19 Apr., 19 Oct.
 Barot, 22 Ian., 10 Maiu, 9 Aug., 31 Oct.
 Basna, 20 Martie, 20 Iulie.
 Bateș, 15 Ian., 23 Ian. (?), 25 Oct., 24 Nov.
 Bațon (Nagy-Baczon, Telegdi Baczon), 9 Ian., 1 Apr., 19 Iulie, 25 Sept.
 Beclean, 25 Martie, 13 Maiu, 20 Maiu, 18 Nov., 1 Dec.

*Beiuș, 3 Febr., 22 Aprilie, 20 Iulie.
 Bercasiu, 12 Aprilie, 14 Ian., 28 Dec.
 Berceniș, 27 Iunie.
 Betlen-Sân-Miclăuș, 13 Aprilie, 1 Iulie.
 Biertan, 24 Martie, 7 Dec.
 Bilac, 10 Aug., 10 Nov.
 Birc, vidi Petelea.
 Bioziodu, 21 Maiu, 27 Sept., 1 Dec. (?)
 Bistrița, 5 Maiu, 14 Aug. (?), 7 Nov.
 Blaș, 9 Martie, 4 Maiu, 20 Iunie, 24 Nov.
 Bodon, 8 Maiu, 30 Oct.
 Bögöz, 28 Febr.
 Boițodu, vidi Bioziod.
 Boldogfaláu, 18 Nov.
 Bonia, 8 Maiu, 17 Sept.
 Bontida, 13 Febr., 25 Febr., 17 Iunie, 9 Oct.
 Borcuta, 4 Oct.
 Borgia (Berkes), 18 Iunie, 1 Nov. (?), 28 Dec.
 Borgo-Prund, 2 Aprilie, 18 Oct.
 Boroșneul-mare, 4 Febr., 3 Maiu, 8 Aug., 7 Nov.
 Borșea, 12 Febr., 22 Apr., 22 Sept.
 Brad (Comit. Hunedóre), 31 Ianuarie, 11 Apr., 21 Aug.
 Brad (Gierelsau), 3 Febr., 24 Nov.
 Bran (Törzburg), 27 Iulie, 24 Sept.
 Brașov, 23, 24, 25 Mai, 10, 11, 12 Oct.
 Brețcu, 14 Ianuarie, 30 Apr., 26 Iulie, 12 Sept. (?)
 Bruiu (Braller), 17 Febr., 12 Oct.
 *Budapest, 7, 8 Martie, 13 Maiu, 17 Aug., 3 Nov.
 Buza, 8 Ian., 8 Apr., 16 Iul., 14 Oct.
 Cagu 4 Febr., 7 Oct.
 Cal, 10 Ianuarie, 25 Febr., 22 Sept.
 Cămarăș (Vajda-Kamerás), 7 Martie, 12 Iulie.
 Cămpeni, 12 Apr., 27 Iunie, 16 Aug., 24 Oct.
 *Canișa mare, 21 Ianuarie, 18 Martie, 6 Maiu, 29 Iulie, 3 Oct.
 Capolnac-Mănăstur, 20 Maiu, 19 Nov.
 Capolnoș-Olafaláu, 28 Febr. (?), 12 Apr., 16 Iunie, 17 Nov.
 Carțfaláu (Csik-Karczfalva), 28 Ianuarie, 12 Iunie, 4 Oct.

- Cason, 19 Aprilie, 20 Iunie, 15 Nov.
 Cața, 25 Aprilie, 4 Sept.
 Catina, 22 Ian., 28 Febr., 25 Iulie (?).
 Cecău, 21 Aprilie, 28 Oct.
 Cehul din Selagiu, 19 Mart., 20 Maiu (?),
 10 Dec., 25 Dec. (?)
 Cendu mic, 10 Febr., 26 Oct.
 Cepvizu vidi Ciuc-Sepviz.
 Cernatfalău, 21 Aprilie, 8 Sept.
 Cernatul de jos, 21 Martie, 23 Iunie,
 8 Dec., 26 Dec. (?)
 Cetatea de baltă, 23 Ian. (?), 11 Martie (?),
 29 Aprilie (?), 20 Maiu (?), 9 Aug.,
 8 Dec. (?), 18 Dec.
 Cheța, 20 Apr., 15 Iunie, 20 Aug.
 Chezdi-Oșorheiu, 4 Ian., 30 Apr., 16 Oct.
 Chibed, 4 Febr., 27 Apr.
 *Chichinda mare, 12 Aprilie, 8 Sept.,
 20 Nov.
 Chirpăr, 14 Ian., 11 Martie.
 Ciachi-Ghârbău, 6 Ian., 23 Mart., 12 Iun.
 Cincul-mare, 11 Febr., 20 Maiu, 23 Sept.
 Cincul-micu, 25 Febr.
 Ciozven, 28 Ian., 21 Apr., 8 Aug., 21 Oct.
 Cîșu (Keisd), 22 Aprilie, 13 Nov.
 Cîsnădia, 17 Iunie.
 Ciuciu, 21 Dec.
 Ciuc-Cosmaș, 13 Ian., 11 Martie, 8 Aug.,
 16 Dec.
 Ciuc-Sân-Domocoș, 7 Martie, 28 Sept.
 Ciuc-Sân-Georgiu, 11 Martie, 9 Dec.
 Ciuc-Sân-Martin, 21 Aprilie, 28 Oct.
 Ciuc-Sepviz, 2 Apr., 18 Iun., 28 Aug.,
 26 Dec.
 Ciuc-Sereda, 18 Ian., 26 Apr., 1 Iulie,
 17 Sept.
 Cluș, 28 Febr., 1 Iun., 20 Iul., 20 Aug.,
 20 Oct., 28 Dec.
 Cocmani, 15 Dec., 28 Dec.
 Codlea, 12, 13 Aprilie, 17, 18 Sept.
 Cohalm, 31 Dec., 11 Martie, 13 Iulie,
 28 Sept.
 Cojocna (Kolosz), 29 Ian., 17 Sept.
 Coloș-Manast., vidi Manasturul-Clujului.
 Copșa mare, 12 Aug.
 Copșa mică, 16 Aprilie, 11 Aug.
 Corond, 6 Ianuarie, 1 Maiu, 21 Iunie,
 13 Aug.
 Covasna, 30 Ianuarie, 14 Maiu, 10 Iul.,
 30 Oct.
 Craifalău, 24 Iunie, 7 Nov.
 Crasna, 7 Ian. (?), 1 Apr., 1 Iulie, 30 Sept.
 Crișul-săsesc, 14 Ian., 26 Aug.
 Criș (Kreisch), 6 Ian., 19 Iulie (?).
 Crișpatak, 13 Febr., 22 Sept.
 Cuc (Csucs), 21 Dec. (?)
 Cuc (Kutyfalva), 29 Martie.
 Daroț, 20 Martie.
 *Debrețin, 12 Aprilie, 31 Iulie, 27 Sept.,
 25 Dec.
 Dej, 19 Febr., 21 Maiu, 23 Aug., 3 Dec.
 Deregneu, 3 Aug., 24 Aug. (?), 27 Sept. (?).
 Deva, 2 Ian., 1 Maiu, 22 Iulie, 18 Oct.
 Dicio-Sân-Martin, 17 Febr., 9 Martie,
 12 Iulie, 3 Oct.
 Dinghelag, 19 Martie, 5 Sept.
 Ditrău (Gyergyó-Ditrő), vidi Ghiergio-
 Ditrău.
 Dobra, Marti în septămăna brânzei,
 Marti în septămăna mare a paștilor
 gr.-or., 23 Apr., Joi a 2-a septămăna
 după Rosalie, 8 Sept., 26 Oct. Marti
 înainte născerei Dlui.
 Drag, 20 Aprilie, 24 Iunie, 9 Sept.,
 26 Oct. (?), 15 Nov.
 Drasău (Drassó), 8 Aprilie, 28 Aug.
 Drasu, 17 Febr., 20 Oct.
 *Duna veciă, 31 Ian., 3 Maiu, 2 Iulie,
 5 Sept.
 Egerbegy, vidi Agherbiciu.
 Elepatak, 6, 7, 8 Aug.
 *Eperieș, 5, 6, 7 Iunie, 31 Iulie, 4 Sept.
 Ețedu, 21 Ian., 20, 21, 22 Martie, 12 Maiu,
 17 Sept.
 Făgăraș, 17 Maiu, 28 Aug., 24 Nov.
 Făget, 6 Ianuarie, 1 Martie, 29 Iunie,
 15 Aug., 26 Oct., 6 Dec.
 Farcașlaca, 26 Aprilie, 7 Aug., 31 Oct.
 Feldioara, 12 Martie, 2 Dec.
 Felvinț, vidi Vințul de sus.
 Ferihaz, 8—10 Iunie, 3—6 Oct.
 Frata ung., 14 Martie, 15 Aug., 7 Nov.
 Galiș, 6 Martie, 3 Aug.
 Galt, 23 Aug. (?).
 Geaca (Gyeke), 6 Ian.
 Ghiergio-Alfalău, 12 Febr., 19 Oct.
 Ghiergio-Sân-Miclăușul, 9 Mart., 3 Iun.,
 26 Aug., 1 Dec.
 Ghernesig, 2 Ianuarie, 3 Maiu, 5 Aug.,
 7 Nov.
 Gherla, 24 Ian., 19 Apr., 13 Iul., 23 Oct.
 Ghialacuta, 13 Ian., 31 Maiu (?), 13 Nov.
 Ghiereș, 22 Ianuarie, 28 Febr., 26 Iunie,
 9 Oct.
 Ghiergio-Ditrău, 22 Ianuarie, 19 Aprilie,
 5 Iulie (?), 13 Nov.
 Ghibău, 21 Ian., 9 Iunie, 7 Nov.
 Gioagul-de-jos, 23 Aprilie, 24 August,
 20 Dec.
 Gilău, 22 Ian., 20 Iunie, 9 Sept.
 Giula (Gyula), 20 Ian.
 Görsön, 7 Mart., 12 Iun., 9 Sept., 13 Nov.
 Goroslăul mare, 28 Ian., 16 Febr. (?),
 6 Aug., 7 Nov.

Goroslăul de pe Somes, 4 Ian. (?), 1 Maiu, 25 Iulie (?).
 Gorbo-ung., vidi Ghirbău.
 Gorbo-Csaki, vidi Ciachi-Ghârbău.
 Grădiștea, 8 Oct.
 Grind, 23 Sept.
 Györgény, 23 Aprilie.
 Hadad, 1 Ian., 27 Febr., 10 Iul., 9 Oct.
 Halmagiu mare, 14 Aprilie, 30 Aug., 22 Nov. (?).
 Halmagiu (lângă Cohalm) 31 Martie, 4 Oct.
 Haroscherek, 28 Febr., 20 Iun., 4 Aug. 7 Nov.
 Hasmașul-Lăpusului, 25 Martie, 8 Dec.
 Hăteș, 2 Febr., 15 Aug.
 Hida (Hidalmas), 24 Martie, 13 Sept.
 Hodoș, 16 Ian., 5 Aprilie, 9 Sept.
 Huedin (Bánffy-Hunyad), 13 Ianuarie, 12 Martie, 14 Iulie, 9 Sept., 13 Nov.
 Hunderbechiu, 4 Nov.
 Hunedoara (Vajda-Hunyad), 30 Mart. (?), 30 Maiu, 29 Iunie, 1 Nov.
 Iara de jos, 9 Maiu, 21 Sept.
 Ibașfalău, 15 Ian., 13 Martie, 25 Apr., 23 Iunie, 9 Sept., 8 Nov.
 Ighiu (Magyar-Igen), 8 Maiu, 14 Oct.
 Iefalva (Illyefalva), 29 Apr., 30 Aug., 30 Dec.
 Iliă, 6 Ian., 25 Mart., 24 Iun., 15 Aug., 28 Sept.
 Ilișfalău în Secuimă, 19 Apr., 24 Aug., 29 Dec.
 Ilonda, 28 Ian.
 Jacșdorf, 15 Apr., 16 Oct.
 Jec (Vécs), 2 Febr.
 Jibău (Zsibo), 2 Februarie, 23 Aprilie, 29 Maiu (?), 14 Sept.
 Jibot 6 Ian., 2 Febr., 17 Maiu, 29 Sept.
 Jimborul mare (Magy.-Nagy-Sombor), 9 Ian., 24 Aprilie, 25 Iun., 9 Aug., 9 Nov., 3 Dec.
 Jucul de jos, 8 Maiu, 23 Aug.
 Juda mare, 28 Ian., 3 Oct.
 *Kecskemét, 28 Febr., 28 Apr., 29 Iul., 14 Sept., 13 Nov.
 Kezdi-Oșorhei, vidi Chezdi-Oșorheiu.
 *Komorn, 19 Aprilie.
 Lăpușul rom., 13 Mart., 22 Maiu, 12 Sept., 31 Dec.
 Lăpușul ung., 6 Ian., 25 Mart., 30 Apr., 24 Iun., 14 Sept.
 Laslie (Lasseln), 15 Apr., 16 Oct.
 Lechnița, 17 Febr., 13 Apr., 20 Maiu, 9 Sept.
 *Lugoș, 29 Ian., 28 Apr. (?), 9 Oct.
 Ludoș, 22 Apr., 22 Sept.

Luna (Kis-Lona), 3 Ian.
 Luna (Kendi-Lona), 11 Ian., 12 Maiu, 4 Aug.
 Lunca (Térfalva) 13 Apr., 9 Sept.
 Lupșia, 1 Ian., 21 Apr., 6 Sept.
 Lupul (Farkastelke), 26 Apr., 7 Aug., 31 Oct.
 Macfalău, 12 Apr., 12 Iunie, 27 Aug., 24 Dec.
 Măgheruș, 25 Ian., 4 Maiu, 17 Aug., 16 Nov.
 Mănăstur ung., 7 Mart., 17 Iun., 8 Aug., 30 Oct.
 Mănăradea, 13 Maiu, 20 Maiu, 16 Oct.
 Manasturul-Clujului, 8 Ian. (?), 4 Maiu (?), 17 Sept.
 Maros-Ludoș, vidi Ludoș.
 Marcod, 20 Mart., 5 Sept.
 Maros-Sereda, vidi Sereda (-Mureșului).
 Marpod, 13 Maiu, 21 Oct.
 Medieș, 7 Febr., 1 Iul., 12 Sept., 18 Nov.
 Mercurea, 12 Febr., 15 Iunie, 30 Oct.
 Merghindeal (Mergeln), 13 Aug.
 Micăsasa, 16 Ian., 8 Maiu, 1 Oct.
 Micloșvar, 20 Iul.
 Miheș, 12 Ian., 18 Aug.
 Miclosia (Klosdorf), 7 Mart., 24 Nov.
 Mociu, 23 Apr., 20 Iul. (?), 8 Aug., 20 Dec.
 Monor, 20 Maiu, 10 Sept., 16 Oct.
 Morisdorf, 7 Mart., 11 Maiu, 24 Oct.
 Moșna, 5—12 Apr., 12 Aug. (?).
 Nadășul săsesc, 24 Ianuarie, 16 Aprilie, 19 Oct.
 Nășăud, 15 Maiu, 21 Aug., 3 Oct., 27 Oct.
 Nocrichiu, 22 Ian., 25 Apr. 7 Oct.
 Nușfalău (Nagyfalu), 20 Febr., 20 Apr., 20 Iun., 2 Sept., 2 Nov., 25 Dec.
 Oclandul-Homorodului, 16 Apr., 15 Oct.
 Ocna 20 Mart., 25 Iul., 8 Dec.
 Odorheiu (Szek.-Udvárhely), 20 Febr., 20 Maiu, 23, 24 Sept. 9 Dec.
 Olafalău mare (Szentegyházás-Olahfalu), 28 Febr., 17 Nov.
 *Oradea mare, 5 Mart., 28 Maiu, 3 Sept., 3 Dec.
 Orăștia, 9 Martie, 9 Maiu, 22 Sept., 24 Nov.
 Orlath, 25 Febr., 30 Maiu.
 Örményes, 6 Ianuarie, 23 Apr., 18 Iun., 14 Aug., 27 Nov.
 *Orșova vechiă, 19 Apr., 5 Sept.
 Oșiorheiu (Maros-Vasarhely), 5 Ian., 7 Mart. (?), 20 Maiu (?), 23 Aug., 30 Oct.
 Oșiorheiu (Sajo-Udvárhely), 10 Ian.
 *Panciova, 11 Apr., 29 Iunie, 15 Aug.
 Panticou (Pancsel-Cseh), 7 Ian., 12 Iun., 29 Aug.
 Papolt, 4 Febr., 29 Apr., 4 Aug., 28 Oct.

- Paraid, 7 Mart., 14 Iul., 3 Oct., 3 Dec.
 Păsmuş, 24 Aprilie, 12 Aug.
 Petelea, 15 Iun., 24 Nov.
 Petroşeni, 3 Maiu, 3 Oct.
 Petrişiu (l. Bistriţa), 20 Mart., 16 Oct.
 Pişcolt, 28 Apr., 24 Oct., 30 Nov., 26 Dec.
 Poiana, 1 Iulie, 9 Sept.
 Poiana sărată, (Soosmező), 1 Martie
 19 Aprilie, 5 Iulie, 18 Oct.
 *Poson, 8 Ian., 3 Mart., 2 Maiu, 20 Iun.,
 29 Iulie, 17 Sept., 24 Nov.
 Prejmer (Tartlau), 21, 22, 23 Ianuarie,
 24, 25, 26 Iulie.
 Proştea mare, 21 Ian., 1 Iunie.
 Pusta Cămaras, 25 Iunie.
 Racoşul de jos, 12 Apr., 12 Iun., 10 Sept.
 Radnot, 20 Iunie, 24 Dec.
 Reghinul săsesc, 7 Febr., 30 Apr., 29 Iulie
 11 Oct.
 Reghinul ung., 25 Aprilie.
 Reşinari, 17 Febr., 4 Nov.
 Reteag, 25 Apr., 29 Iun., 16 Sept., 30 Oct.
 Rodna vechia, 9 Febr., 22 Apr., 15 Iun.,
 29 Iulie, 31 Oct., 4 Dec.
 Rechisdorf, 3 Nov.
 Retişdorf, 29 Apr.
 Roşia, 15 Martie, 18, 19 Oct.
 Roşnău, 12, 13, 14 Ian., 28, 29, 30 Iun.
 Russu-munţi (l. Bistriţa) 18 Sept.
 Sabad, 25 Sept.
 Săcădat, 6 Aprilie.
 Sajo-Sân-Paul, 28 Febr.
 Sălăspatacul de jos, 29 Sept.
 Sălăspatacul de sus, 23 Apr. (?), 17 Sept.
 Sascior, 16 Aprilie, 14 Oct.
 Sas-Sebeş, 17 Ian., 12 Apr., 12 Aug.
 Sâmbăta mare, 9 Ian.
 Sâmbăta de jos, 12 Apr., 10 Maiu.
 Şarcaia, 28 Apr., 11 Aug., 30 Oct.
 Sânt-Benedek, 13 Ian., 30 Apr.
 Sânt-Catolna, 21 Ian., 28 Febr., 25 Iul. (?).
 Sânt-Domocoş, vidi Ciuc S.-Domocoş.
 Sânt-Georgiu, vidi Ciuc S.-Georgiu.
 Sânt-Georgiu (la Bistriţa), 20 Ianuarie,
 19 Aprilie, 20 Iulie, 20 Oct.
 Sânt-Imbru, 28 Sept. (?)
 Sânt-Maria, (Orallya - Boldogfalva),
 6 Sept., 18 Nov.
 Sânta-Maria (Szent-Maria), 13 Aprilie.
 Sânta-Maria de peatra, 15 Apr. (?).
 Sânt-Martin, 12 Febr., 20 Apr. (?).
 Sânt-Martin, vidi Ciuc S.-Martin.
 Sânt-Martin Homrodului, 2 Februarie,
 24 Aprilie, 20 Aug.
 Sânt-Miclăuşul-Becleanu, 2 Iul., 9 Sept.
 Sânt-Miclăuşul de Giurgiu, vidi Ghiergio-
 Sân-Miclăuşul.
 Sânt-Paul, 3 Aug.
 Sânt-Paul (Kerel6-Szt.-Paul), 10 Ian.,
 15 Aug.
 Sânt-Petru, 8 Iulie.
 Sărmaşul mare, 8 Septembrie.
 Şarpatak, 20 Maiu.
 Satulung, 26 Apr., 14 Iunie, 6 Sept.
 Selişte, 2 Iunie, 25 Sept.
 Şeica mare, 28 Apr., 1 Dec.
 Şeica mica, 12 Iunie, 30 Oct.
 Şepsi-Sânt-Georgiu, 13, 14 Febr., 17,
 18 Apr., 12, 13 Iunie, 2, 3 Oct.
 Sereda (Mureş.), 12 Febr., 20 Iul., 28 Nov.
 Sibiu, 31 Dec., 21 Apr., 2 Sept.
 Şibot, vidi Jibot.
 Sic, 12 Febr., 26 Iun., 15 Sept., 6 Oct.,
 18 Nov.
 Sieul mare (l. Bistriţa), 19 Sept.
 Sighişoara, 4 Martie, 12 Iun., 23 Oct.
 Silvaşul de sus, 1 Ian., 8 Mart., 2 Iun.,
 2 Sept.
 Silimegi, 1 Ian., 8 Maiu, 7 Aug.
 Şimleul-Selagi, 21 Iun., 21 Dec.
 Sincu-mare, vidi Cincul-mare.
 Sincu-mic, vidi Cincul-micu.
 Sitaş-Cristur, 12 Febr., 21 Apr., 25 Iun.,
 2 Sept.
 Şomchereg, 22 Ian., 12 Iun., 24 Dec.
 Şomcuta, 13 Febr., 15 Maiu, 7 Aug.
 Şomortin (Martinsberg), 25 Mart., 21 Oct.
 Soporul de jos, 17 Iun., 17 Sept., 12 Dec.
 Sorostely, 21 Iunie.
 *Szegedin, 23 Apr., 19 Iul., 28 Sept., 18 Nov.
 Tag (Czega) vide Căgă.
 Taşnad, 14 Mart., 25 Apr., 21 Iun.,
 24 Sept., 30 Oct.
 Teaca, 20 Ian., 19 Apr., 15 Iun., 23 Oct.
 Telegdi-Baţon, vidi Baţon.
 Terebeş, 23 Apr., 20 Iulie.
 Teiuş, 8 Febr., 3 Aug., 26 Oct., 29 Dec.
 *Timişioara, 7 Mart., 20 Maiu, 16 Sept.,
 5 Dec.
 Trăscău, 4 Maiu, 28 Sept.
 Turda, 12 Apr. (?), 12 Iun., 28 Aug.,
 25 Oct. (?), 24 Nov.
 Ugra, 28 Martie (?), 22 Nov.
 Uilac, 10 Sept., 9 Dec. (?)
 Uioaru, 29 Martie, 2 Aug.
 Uzon, 7 Martie, 13 Maiu, 24 Nov.
 Vaida-Haza, 30 Martie, 2 Sept.
 Vaidarece, 6 Ian., 20 Iulie (?).
 Varhegiu, 3 Iunie, 30 Sept.
 *Verşet, 27 Ian., 14 Apr., 4 Aug., 27 Oct.
 Vinerea, 26 Apr. (?), 29 Dec.
 Vinţul de jos, 12 Iunie, 13 Nov.
 Vinţul de sus, 18 Febr., 27 Maiu, 7 Nov.
 Viştea de jos, 25 Martie, 15 Aug.

Voila, 2 Febr., 21, 22 Apr., 6 Aug.
 Vurmloc, 24 Martie, 29 Aug.
 Vulcișor, 18 Aug.
 Zabola, 25 Ian., 14 Iun., 20 Sept., 15 Nov.
 Zalău 13 Apr. (?), 17 Aug., 26 Oct.,
 29 Dec.

Zam, 16 Ian., 27 Febr., 21 Maiu, 8 Iulie,
 29 Aug., 14 Sept., 30 Nov.
 Zernești, 21 Maiu, 8 Nov.
 Zeteleacă, 15, 16, 17 Maiu, 21, 22, 23 Aug.
 Zlagna, 6 Febr., 6 Iulie, 20 Aug.

Din România.

Agiudenți (Roman), 19 Maiu.
 Alesandria (Teleorman) Dumin. Rusalit.
 Argintoaie (Mehedinți), la Sf. Panteleimon.
 Bacău, 29 Iunie, 20 Iulie, 29 Aug.
 Baiea (Suciava), 6 Maiu, 29 Iul., 15 Sept.
 Bălăcești (Gorj), 25 Martie.
 Bălușești (Roman), 29 Maiu.
 Bărgăoani (Neamț), 23 Aprilie.
 Bârlad, 23 Aprilie, 20 Iulie, 30 Aug.,
 14 Sept., 8 Nov.
 Biochina (Jalomița) S. Maria-mica.
 Bogdana (Bacău), 2 Iulie, 8 Sept.
 Bogdana (Totova), 6 Aug.
 Bogdănești (Bacău), 13 Mart., 25 Maiu.
 Boghicea (Roman), 29 Iunie.
 Bolgrad, 15 Oct., (ține 15 zile).
 Boroseși (Vaslui), 25 Mart., 25 Maiu,
 4 Iunie, 25 Oct., 21 Nov., 6 Dec.
 Botești (Roman), 23 Apr., 15 Aug.
 Brâncoveni (Romanați), 9 Martie.
 Broșteni (Jalomița), 29 Iunie.
 Broșteni (Mehedinți), la Drăgaica.
 București, la Moși, în sept. Rosalilor.
 Buda (Râmnicul-sarat) la Drăgaica,
 St. Maria-mică.
 Budești-Ghicăi (Neamț), 20 Iulie.
 Buruenești (Roman), 21 Apr., 29 Iun.
 Buzău, la Drăgaica.
 Călărași (Jalomița), 29 Aug.
 Călugăreni (Vlasca), 1 Febr.
 Câmpulung, la Drăgaica, 20 Iulie.
 Câmpul mare (Argeș), 9 Martie, Înălțarea Domnului.
 Caracal, 23 Aprilie, dela Înălț. Dlui
 până la Rusalii.
 Cărbunești (Gorj), 2 Febr., 9 Martie,
 St. Maria-mică.
 Cărbunești (Mehedinți), la Drăgaica.
 Cașin (Bacău), 15 Aug.
 Ceacăr (Braila), Înălțarea Domn., 24 Iun.
 Chilia, 14 Oct.
 Chinov (Mehedinți), 9 Martie.
 Chiojdeni (Râmnicul sarat), la ziua
 Buna-vest., Duminica tuturor Sântil.
 Ciochina (Jalomița), 8 Sept., Florii.
 Ciupagea (Vlasca), 9 Martie.

Colentina (Ilfov) la Drăgaica.
 Comanești (Bacău), 9 Mart., 8 Iunie,
 29 Aug., 2 Dec.
 Cornățel (Mehedinți), la Drăgaica.
 Cotroceni (Ilfov) Sf. Maria-mare.
 Crivesci (Roman), 19 Maiu.
 Crusov, dela 26 Iun. până la St. Petru.
 Curtea de Argeș la St. Panteleimon,
 St. Maria-mare.
 Dabuleni, dela 10 Sept. până la Înăl. S. +
 Dămieniști (Roman), 6 Aug.
 Dărmănești (Bacău), 20 Febr., 21 Maiu,
 20 Iulie, 8 Nov.
 Dăvideni (Neamț), 27 Iulie, 29 Aug.
 Deleni (Vaslui), 15 Aug.
 Dimitrești (Râmnicul sârat), 20 Iulie,
 St. Maria-mare.
 Dobreni (Neamț), 25 Maiu.
 Dobroteni (Olt), 21 Maiu.
 Doljești (Rom.), 20 Maiu, 14 Sept., 14 Oct.
 Dorohoiu, 24 Iunie.
 Drăgănești (Olt), ziua Crucii.
 Drăghiceeni (Olt), St. Panteleimon.
 Drăghicești (Olt), Înălțarea St. Crucii.
 Dumitrești (Râmnicul sârat), St. Maria-mare.
 Fălticeni, 20 Iulie.
 Fărcășeni, 15 Aug.
 Florești (Vaslui), 20 Iulie.
 Focșani, la Drăgaica.
 Frătești (Vlasca), 23 Aprilie.
 Galați, 2 Febr., 15 Martie, 21 Maiu,
 6 Aug., Vinerea mare.
 Gheraiești (Roman), 30 Maiu.
 Ghiojdeni (Jalomița), Dumin. tutur. Sf.
 Giurgeni (Jalomița), 9 Martie, la Drăgaica,
 20 Iulie, St. Maria-mica, 14 Oct.,
 Florii, Duminica-Tomei, St. Maria-mare,
 Mucenici, Buna-vestire.
 Giurgiu, 29 Iunie, St. Maria-mare.
 Godeni (Muscel), la Vinerea-mare.
 Grecești (Olt), 25 Martie.
 Grind (Jalomița), 9 Martie.
 Hălăucești (Roman), 8 Sept.
 Iași, St. Teodor, 23 Aprilie, Înălț. Dlui,
 la Drăgaica, St. Maria-mare, Florii.
 Ilava (Ilfov), Dumin. tutur. Sf., 24 Iul.
 Iliu (Olt), la Înălțarea Domnului.

Ipotești (Olt), la Drăgaica.
 Iugani (Roman), 29 Aug., 18 Sept.
 Iupa (Vlașca), 9 Martie.
 Luciș (Jalomița), Dumineca tuturor Sf.
 Luciș (Mehedinți), Schimbarea la față.
 Lupoie (Mehedinți), 23 Aprilie.
 Lupoie (Romanati), 26 Oct.
 Mărculești (Muscel), Înălțarea Domnului.
 Mavrodin (Teleorman), la Moși.
 Milcăușeni (Roman), 30 Maiu.
 Mircești (Roman), 29 Aug., 18 Sept.
 Mogoșești (Roman), 6 Aug., 29 Aug.
 Moinești (Bacău), 5 Martie, 23 Apr.,
 29 Maiu, 26 Oct., 6 Dec.
 Muncel (Roman), 6 Aug., 29 Aug.
 Neamț, la Înălțarea Dnului, 6 Aug., 6 Dec.
 Negoești (Dolju), Dumineca tuturor Sf.
 Negrești (Vaslui), 1 Febr., 23 Aprilie,
 Dumineca tuturor Sf., la Drăgaica,
 26 Oct., 6 Dec., Florii, Buna vestire,
 Diaa Crucii.
 Nesporești (Roman), 23 Apr., 15 Aug.
 Ocna (Bacău), 17 Martie, 21 Maiu,
 27 Iulie, 8 Nov.
 Oltenița (Ilfov), la Moși.
 Oncești (Bacău), 9 Martie.
 Onești (Bacău), 13 Mart., 9 Iun., 29 Iun.,
 29 Aug., 14 Sept., 14 Oct., 8 Nov.
 Oțeleni (Roman), 9 Dec.
 Pantelemon (Ilfov), 27 Iulie.
 Peatra, 8 Febr., 18 Maiu, Dumineca tu-
 tursor Sf., 8 Nov., 5 Dec.
 Pildești (Roman), 15 Aug.
 Pitești, 23 Apr., Înălțarea Domnului,
 Dumineca tuturor Sf., la Drăgaica.
 Plenița (Mehedinți), 24 Febr.
 Pleșești (Râmn. sâr.), St. Panteleimon.
 Ploiești, 23 Aprilie.
 Poeana-lui-Jurascu (Roman), 13 Iunie.
 Poenari (Argeșu), Schimbarea-la-față.
 Polovraci (Schitul), 23 Aprilie.
 Preajba (Gorju), 23 Aprilie.
 Prunișor (Mehedinți), Vinerea mare,
 Dumineca florilor.
 Răchiteni (Roman), 13 Iunie.
 Riuren (Vâlcea), dela 24 până la 27
 Aug. trg de vite, dela 28 Aug. până
 la St. Maria-mica trg de marfă.
 Roman, 6 Aug.

Râmnicu, Vinerea mare.
 Râmnicu-sărat, 23 Apr., Înălțarea Dom-
 nului, 24 Iunie.
 Roznov (Neamț), 2 Febr., 9 Martie,
 21 Maiu, 24 Iunie, 27 Aug., 2 Oct.,
 12 Dec., Florii.
 Rusanesci, dela 2 Sept. până la St.
 Maria-mică.
 Sabaoni (Roman), 8 Maiu, 29 Maiu.
 Sagna (Roman), 9 Maiu, 29 Iunie.
 Salcii (Jalomița), Dumineca tuturor Sf.
 Salcioara (Râmnicul sâr.), 23 Aprilie.
 Schela (Roman), 14 Sept.
 Slanic, 20 Iulie.
 Slatina, 23 Aprilie.
 Slobozia (Jalomița), 23 Apr., Înălțarea
 Domnului, 21 Iunie, Vinerea mare.
 Stanești (Gorju), 25 Martie.
 Sutești (Braila), 9 Martie, 25 Martie,
 21 Maiu, 29 Iun., 20 Iul., 15 Aug.,
 8 Sept., 14 Sept., 14 Oct., 26 Oct.,
 8 Nov., 21 Nov., 6 Dec., Florii,
 Dumineca Tomei.
 Talpa (Neamț), 29 Iunie.
 Tămășeni (Roman), 24 Iunie, 29 Iulie.
 Târgul-Frumos (Jași), 12 Iulie.
 Târgul-Jiu, St. Maria mare, Vinerea mare.
 Tecuciu (Teleorman), 9 Mart., 24 Iun.
 Tigveni (Argeș), 25 Martie.
 Todireni (Roman), 15 Aug.
 Trifești (Roman), Înălțarea Domnului.
 Tupilați (Roman), 24 Iunie, 24 Iulie.
 Uda (preste Olt), Înălțarea Domnului,
 dela 25 Iunie până la St. Petru.
 Ulmeni (Argeș), Dumineca tuturor Sf.
 Ulmeni (Ilfov), St. Maria mare.
 Vadastrița, dela 5 Aug. până la St.
 Maria-mare.
 Valea Hălăucesci (Roman), St. Maria-
 mică.
 Vaideni (Vâlcea), Marți și Mercuri în
 săptămâna brânzit, Duminecă Rusali,
 27 Iulie, Diaa Crucii.
 Vârtesci (Râmnic sâr.), St. Maria mare.
 Vârtescoi (Râmnic-sâr.), St. Maria-mare.
 Vizirul-de-sus (Braila), 29 Iunie.
 Voinești (Vaslui), St. Maria mare.
 Vulpășești (Roman), 26 Maiu.

NB. Onor. Ofic. com. și p. t. Cetitori sunt rugați spre a ne da mână
 de ajutoriu la completare cât mai exactă a acestei rubrici, prin arătarea
 târgurilor nouă, a schimbărilor, ce se fac în ținerea târgurilor vechi etc.

Cu totul simplu.

De Carmen Sylva.

Mămuca mea! Am plâns atât de mult, după ce ți-am cetit epistola, încât ochii mei s'au umflat. Mi-se pare că toată noaptea am plâns. O! cum poți tu dice, că eu n'am avut nici o încredere în tine, că nu ți-am spus nimica, deși eu mai mor de dorul tău!

Dar' vești, mamă, eu nu mai sunt cu totul a mea și aici tot-de-una îmi oprește mâna ceva, când vreau să ți scriu. Sunt de părerea, că nu fac bine dacă îți scriu ceva, ce el n'are să cetească, sau ceea ce ar părea, că eu îl acuz. Eu cuget tot-de-una, că tu nu poți pricepe, de ce-mi pare mie așa ceva greu; dar' nici eu nu pricep.

Tatăl meu a fost atât de nobil, atât de complet, n'avea nici un defect, și voi tot-de-una erați d'o părere. Cum este cu puțință, că niște oameni ce se iubesc, nu sunt tot-de-una d'o părere? Căci noi, sigur, ne iubim mult, prea mult; însă chiar și dragostea noastră se deosebește. Chiar și modul nostru de vorbire este cu totul deosebit, încât ceea ce unul găsește firesc, altuia îi pare curios. Îmi dau toată truda, să cetesc din ochii lui, ce-i face bucurie și ce-i este plăcut, dar' sunt atât de neîsteață. Nu pot ceti din ei atât de bine, ca din ai tăi. Adese-ori îi înțeleg fals, mai cu seamă înaintea streinilor și atunci sunt înfruntată pentru nepriceperea mea proastă.

Tu știi, mămuică, că eu nici odată n'am prea putut să sufer înfruntarea și că de multe ori ți-am încordat răbdarea. Acum ași vrea cu tot prețul să ascund aceasta;

el nu trebuie nici se cugete, că eu sînt atît de simţitoare şi iritabilă, căci el laudă tot-de-una blîndeţa şi mlădioşia. Înghit dar' toate, dar' atunci devin atît de proastă, fricoasă şi sficioasă.

Poţi sê-ţi închipuieşti copila ta sficioasă? Nu 'ţi-o poţi închipui, nu-'i aşa? Mai de mult spuneam tot ce-mi plesnia prin minte şi toţi rîdeau şi se bucurau şi toată odaia devenea veselă, când intram. Acum privesc întai în ochii lui Leo, şi după ce am căutat în aceia, devin nesigură şi fac prostia cea mai mare. Te pot asigura, că aşa năucă n'am fost nici odată.

De curînd auşiu cum vorbeau două doamne bătrîne despre o femeie tineră, doară despre mine, nu sînt sigură de asta, şi atunci şise una: „Da, nevestele tinere adeseori devin atît de tăcute, ori cât de vial se fi fost mai demult!“ Meditai mult asupra acesteia, căci erau mai multe în odaie, care nu tăceau de fel, ci rîdeau cu voce naltă şi adunară un cerc întreg de domni tineri. Le invidiam conversaţia cu spirit; căci ştiam că şi eu eram capabilă de aceea, dar' nimene nu ştie aceasta.

Şi ele răspundeau bărbaţilor lor cu totul provocător şi împungător şi aceia păreau, că află aceasta prea amabil. Şi Leo asemenea se duse acolo şi rîdea cu ele. El îmi dice îndată: „Ah! dar' nu fi atît de copilăroasă!“ Şi în adevăr cele-l-alte femei n'au vorbit ceva extraordinar. Ele nici nu erau mult mai frumoase decât mine; dar' ştiau sê se friseze mai bine şi se joace cu eventaliile lor şi se privească în jur de sine cu oare-care siguranţă.

A! aceasta siguranţă, de-aş avea cel puţin aceasta! Dacă aş putea se cuget numai odată că nu sînt plicticoasă; că fac oamenilor plăcere, dacă conversez cu

ei! Dar' ce am să ȋic? Am făcut destule călătorii, dar' lor li s'au urît tot-de-una și cu propriile lor călătorii; cu atât mai puțin s'ar interesa de ale mele. Ceea ce cetesc eu și ei au cetit sau căscat la ele, sau nici nu cetesc de feliu.

Doamnele bătrâne îmi dau sfaturi despre conducerea casei, sau ce trebuie se fac pentru-ca se am copii. „Ce fel măritată de un an și încă nu sînt prospecte?“ și atunci devin roșie și confusă și privesc în jur de mine, se afla una cu un exterior bun de mamă, căreia s'î cer șfat și s'î ȋi descoper păsurile inimei mele. Dar' nu e nici una! Odată m'a întreat una, dacă nu am dor de casa părințească. Am făcut cu capul, căci nu puteam vorbi nimica. Atunci începî ea îndată s'î vorbească despre sine și despre dorul ei de casa părințească în prima epocă a căsătoriei? Apoi mă întrebă Leo, că ce am vorbit? Îi respunsei, că ea 'mi-a povestit din timpul fecioriei sale. Leo își încreți fruntea: „Mai bine nu vorbea de aceea!“ Dar' ea nu 'mi-a spus nimica necuviincios. Ce știu eu de trecutul ei! Leo trebuie se știe multe urîte despre mulți oameni, căci el vorbește atât de desprețuitor despre ei, mai ales despre femei, încât pe mine tot-de-una mă doare.

Bărbații totuși se deosebesc cu totul de noi. Ei nu pricep multe lucruri de feliu. De exemplu ei nu pricep ceea ce ne ofensează și ne doare și găsesc în tot momentul ceva nepotrivit și necuviincios. Și câte odată sîntem atât de obosite, obosite de moarte și bărbații nu pot se suferi aceasta, starea noastră 'i face nerăbdători, și dacă voim s'ascundem, ei devin și mai nerăbdători. Eu nu știu cum, dar' lor li-se pare cu totul simplu a fi căsătoriți; pentru ei nimica nu se schimbă,

pe când pentru noi toate, toate se schimbă. Noi nu mai suntem mai mult aceiași oameni ce-am fost.

A! mamă! pentru-ce nu poate rămânea cineva tot-de-una față? Trebuie se rîd, când aud pe oameni vorbind despre luna de miere și când fetele tinere o doresc atât de mult! În casa părințească e adevărata miere și anii sînt ca lunile și ca zilele.

Nici nu crești cât de bătrână mă simț! Mă mir, că încă n'am crețuri pe față și nici un fir de păr alb, atât de bătrână mă simț. Ași vrea cu plăcere se fiu atât de veselă ca mai demult; știu mămucă, atât de veselă, încât se sar peste mese și scaune și se alerg cu cătărige. Ții mințe, când cătărigile îmi cădeau, vărsam lacrimi, par'că-mi erau prieteni vii.

N'am spus încă nici odată lui Leo, că eu știu să umblu cu cătărige, căci ce ar dice el! Eu nu gîndesc acum la altceva, decât la aceea, că ce va dice el, și atunci devin tăcută, ear' el se urește, căci eu vîd, că 'i-se face urît și ia să cetească un țiar. Și atunci firește lacrimile se și ivesc în ochii mei și-mi dic cele mai mari grosolării.

Mămucă, ce se vorbește cu bărbații? Tu și tata ați conversat tot-de-una atât de mult și tata nici odată nu s'a urît și n'a luat în mână țiarul, afară de timpul, când se cetește. Dar' eu am vîdut pe Leo luând în mână țiarul, pe care dimineța 'l-a cetit cu totul. După ce s'a depărtat am căutat ce a putut se cetească din nou, și era o cuvîntare plicticoasă despre vama de import. Ah! cum am plîns!

Pentru-ce se interesează el, când alte femei îi vorbesc despre sine-și și pentru ce-'i este urît, dacă eu îi povestesc ceva despre mine? Dar' eu sînt prea sim-

țitoare, nu-i așa? Dar' tu m'ai învățat așa! Mai ții minte, cum îngenuncheam seara înaintea ta la cămin și jucându-mă cu degetele tale mici și delicate, îți povesteam, povesteam și tu îmi povesteai, povesteai? O! mămucă, cât de fericite eram atunci împreună! Dacă visez de tine perina mea tot-de-una este udă. În vis îți cer atât de des sfatul, însă când voiești se-'mi răspunzi, mă deștept fără se fi auzit ceva.

Țiua sînt atît de mult singură. Nici cu asta n'am fost obicînută. Leo firește, că se bucură, dacă eu 'l-am dorit mult și am alergat de două-șeci de ori la ușe, creșînd, că vine dînsul. Dar' el nu bagă de seamă cît de lungă e țiuă, ori cît de sirguincioasă se fie cineva și ori cît de multă trudă sê-'și dea la conducerea casei. Fie-care oară este atît de lungă ca două-spre-șeci, dacă cineva recapitulează de două-șeci de ori ce a făcut prost și a smintit și se ceartă cu sine însa-și, pînă ce în cele din urmă 'i-se. face rău.

În timpul din urmă tot-de-una 'mi-se făcù rău, cînd gîndii la asta. Este de nesuferit, dar' 'mi-se făcù chiar greață! Eu, firește, nu-i ȑic nimic despre aceasta, căci 'mi-ar răspunde: ,Femei' și ,nervi' și ,capriții' și toate acele vorbe uricioase pe care mai demult nu le cunoșteam. Spune-'mi, mamă, fostam eu cîndva nervoasă și avutam capriții? Susica ta veselă și rumenă! Eu m'am examinat foarte serios, dar' nu aflu nici una nici alta, numai o frică am, o frică grozavă, ce nu se poate spune cu vorba! Mînile mele devin atît de slabe, obrazul meu atît de subțietic și palid, încât nu mai este cu puțință! Adese-ori gîndesc, că de bună seamă am vr'o boală serioasă, rac de stomach sau oftică ori așa ceva primejdios și atunci trebuie se mor și Leo nici odată nu va ști cît

de mult 'l-am iubit; căci eu nici odată nu 'i-am putut proba aceasta, precum doream și nici nu 'l-am putut face fericit.

Și atunci el nu va mai avea nici nevastă și nici copil și va deveni earăși atât de singur, ca mai demult, sermanul Leo! Mă doare inima când gândesc la asta, mai cu seamă, pentru-că el nici odată nu va ști cât de fericit ar fi putut să fie, de cumva dorea mai mult dragostea mea!

Gândeam că 'l-oi cuprinde cu totul în amorul meu; dar' el nu vrea aceasta de feliu; el nu mai este bucuros atât de delicat și blând. Eu asemenea devin rece și atunci suntem ca doi prieteni buni, dintre cari însă unul tot-de-una e dus și cela-l-alt șede acasă și nici unul nu știe ce gândește cela-l-alt.

Câte odată gândesc, că ar fi bine se es și eu la plimbare cu trăsura, ca mainainte și se-'i răspund cu totul tăietoriu și scurt. Atunci s'ar supăra, dar' totuși nu s'ar urî. Dar' am frică și groază de ceartă în căsătorie; m'am jurat să nu ne tulbure ceriul nici un norușor și iată, că sunt apăsată de propriul meu cer albastru și mă înnece de soare și praf. Vr'o părechie de nori în sfârșit ar fi mult mai bine. Dar' acum e târziu. Atât de mult n'a plouat, că n'ași mai fi în stare se adun nori! Dacă el îmi ȳice ceva ce mă supără grozav, surid cu toată prietenia și nu răspund nici o vorbă și sânt atunci atât de superbă, că m'am predominit, și atunci 'mi-se pare, că el se necăjește, că nu vreau se mă supăr. Sânt atât de ascultătoare, atât de ridicul ascultătoare, precum 'mi-am jurat înaintea altariului. Dacă el voiește ceva, eu îndeplinesc aceea la moment, afară de casul, dacă uit și nu știu cum vine, de un timp încoace sânt atât de uitucă!

În adevăr, eu n'am decât greșeli. Cum ai putut eși la cale cu mine, mamă! Tu 'mi-ai fost mamă și nu bărbat, pentru aceea aflași totul firesc, căci m'ai cunoscut încă de când am fost mică. Înainte c'un an 'i-am fost cu totul streină; el n'a știut nici măcar dacă sînt pe lume. Oare pentru-ce a cređut el că mă iubește? S'a înșelat în credința sa ca în toate cele-lalte. De multe ori îl privesc, când el doarme; căci atunci sînt închiși ochii de cari mă tem și atunci îmi dîc lin: „Serman bărbat! de cumva te-aș putea elibera de mine, de cumva ași putea se dispar deodată și se nu mai fiu aici, ca se poți fi earăși liber și s'ajungi fericit cu alta!“ Ah! mamă, de multe ori 'mi-am dorit moartea! Închipuietî, Susica ta veselă, se dorească a muri! Nu este asta de rîs?

Dar' nu rîde mămucă, în adevăr este așa. Eu sînt o desamăgire pentru ori-cine, chiar și pentru tine; căci tu m'ai crescut atît de bine ca se devin o bună femeie casnică, un model de muiere, precum ai fost tu! Cum 'ți-a fost începutul? N'ai știut, că este atît de greu? Și pentru-ce nu 'mi-ai spus nimica, chiar nimica din acele multe și îngrozitoare lucruri, ce trebuie să le suferim? O! mamă, ași dori să-'mi ascund fața în crețurile rochiei tale, unde este atît de cald și bine! Ah! când 'mi-aduc aminte de farmecul tîu, îmi pare că mor de dorul tîu.

Ce ar dîce Leo, dacă ar ști asta; ar gîndi, că nici nu-'l iubesc. Și tu ai avut dor de casa părințească, ce ai făcut atunci? Eu îmi mușc cîte odată batista și dau cu piciorul în pămînt și înghit nodul ce nu vrea se-'mi treacă. Și atunci nu mai am ochi se-'mi vîd casa frumoasă și vederea din fereastă mă scoate din țițini, atunci trag la olaltă toate perdelele. Dacă atunci

Întră Leo, ȳice: „Ce  ntunerecl   i deschide toate  i întră lumina rece  i sur  din acea stradă pe acelea i obiecte, at t de ur t  i plicticos. Dar' eu  i ȳic cu toată amabilitatea: „Avutai ast ȳi mult de lucru?  Asta este o întrebare firească  i foarte simplă; dar' Leo raspunde: „Nimic, ce te-ar putea interesa   i ese sau ia o carte  i eu stau  i-l privesc, p n  când în cele din urmă el îmi ȳice: „N'ai nici un lucru?  Fire te că am tot-de-una, c nd el nu este acasă. Dar' c nd el întră, mă uit la el  i nu mai am lini te să lucrez ceva. Nu e bine, mămucă?  nvat -mă cum se mă port?

Ah? eu vreau at t de bucuros să fiu o femeie bună! Doară numai pentru aceea s nt at t de proastă  i a tept ceva, pentru-că 'mi-am închipuit a a și acum este cu totul altfeliu, dec t cum 'mi-o închipuisem. Dar' nici eu nu  tiu ce a fost în capul meu, căci nici odată n'am g ndit la m riti , at t de îndepărtat îmi părea.  i de-odată a devenit at t de aproape  i at t de mult m'a suprins! Sigur, mamă, că eu n'am fost încă coaptă de ajuns spre a deveni nevastă; trebuia se mai a tept, ori se nu mă mărit de feliu. Doară particularele mele defecte mă fac incapabilă a deveni o bună consoartă. Trebuia se-'mi spui aceasta, sau doară nici tu nu o  tiai?

Ah! c t de mult a  dori să te întreb, abea  optind, c nd e cu totul întunerec în odaie, cu capul înclinat spre pieptul t u, ceea ce nu cutez se-' i spun, ceea ce însă tu ai ghici! Mămuca mea, mămuca mea ce departe ești de mine! M'a i guguli în bra ele tale ca o pisică, se adorm  i se dorm multe sept m ni lungi. Nici odată n'am să te rev ȳ în via  ? Tu 'mi-ai spus at t de multe bune  i ce eu urmez cu credin  , însă ceea ce nu 'mi-ai spus, acum  mă turbură  i de aceea nimica nu se potrive te.

Sunt de părerea, că viața conjugală este un mare joc de răbdare; acesta are multe suferințe și suferințe de bucurii foarte mici și dacă una din acestea nu se potrivește, atunci ne putem necăji ani îndelungați și icoana nu se completează, deși pare atât de simplă, când stă gata înaintea noastră.

Cât de des gândesc eu, că țin în mână bucățica potrivită și când vreau s'o potriveșc cu bucurie, văd că nu este ceea ce lipsește, o arunc desăvârșită și timp îndelungat nu mai încerc alta, doară prea îndelungat și las astfel să treacă momentul potrivit.

Nu 'ți-ași fi scris aceste nici odată, dar' în epistola ta îmi faci imputări, asta a fost prea mult, n'am mai putut suferi. Nu, cât de amar am plâns și cum plâng încă și acum! De când am început se scriu aceste știri, 'mi-am spălat ochii mai de multe ori, de teamă, că Leo va vedea urmele lacrimelor și ce ar zice atunci! Până acum el nici odată nu m'a văzut plângând. De astădată însă, după toate întristările mele, 'mi-a fost prea aspră imputarea ta. Îmi părea ca și când și tu te-ai despărțit de mine și nu 'mi-ar mai fi rămas nimene, nimene! Dacă voi espeda scrisoarea aceasta, conștiința mă va acuza de nou, că am făcut lui Leo o nedreptate. Căci de acum vei gândi despre el Dumnezeu știe ce, par'că ar fi un urs murmurător și rău, și par'că nici nu 'l-ași mai iubi. Dar' eu îmi sfășiu inima pentru el și aș muri bucuros ca el să poată fi fericit. Mai mult nu poți iubi pe cineva! Doar dacă aș putea să fiu veselă ca mai demult, ar fi și el. Dar' pentru ce nu mai pot se fi eu veselă? Nu mai pot de feliu; când încerc și când rîd, tot-de-una îmi sună ca și un acord fals, încât îmi vine se plîng.

El este totuși bun, prea bun și ori-cine gândește, că sînt norocoasă, mai cu seamă, dacă văd alți bărbați, niște oameni seci unilaterali și simpli — se fugi de ei; nici unul nu este cu care se fac pe Leo nițel gelos; căci 'mi-se face rău, când vorbesc cu ei și trebuie se-'i părăsesc. Leo este mult mai sigur, mă lasă singură în salon și nici că-'i pasă de mine.

'Mi-ar plăcea se fiu puțin cochetă, se-'i stîrnesc nițică grije, atunci nu s'ar mai urî. Dar' nu pot. Veți mămucă, nu pot. 'Mi-e greață de mine însumi! Nici în oglindă nu mă mai uit bucuros, și când alți oameni mă privesc mai îndelungat, mă rușinez, par'că n'ași avea haine pe mine, sau par'că ași fi făcut ceva necuviincios. Eu nu pot cocheta, mamă! Nu mă pot dejosi într'atât, nici chiar pentru el. Doară ar fi și o greșeală; căci dacă el nu mă iubește așa cum sînt, atunci va putea și mai puțin să iubească o ființă părăută.

Ce se fac acum? Cum este cu puțință, ca cu atîta bunăvoință să rătăcesc astfeliu? Și nu este nimene se-'i cer sfat, nimene. Tinerele gîndesc la alte lucruri și bătrânele rîd, ele și-au uitat tinerețele și află totul încântătoriu și amabil. 'Mi-se pare, că ele își doresc luptele și suferințele, pe cari nu le mai pot simți. Și eu doream se fiu atît de bătrână, atît de bătrână, încât se-'mi fi trecut toată tortura. Căci dacă ași fi bătrână, acum ași ști toate din fir în pîr și nu ași lupta cu ghicitori nedescifrabile; atunci ași fi atît de lină și pacinică, cum ești tu, mamă, și n'ași întrebuinta liniștea spre fătărie, pe când în mine se petrece o luptă grozavă.

Și eu sînt încă numai la început, ce va urma încă mai târziu? Dacă gîndesc, că am să petrec toată viața astfeliu, ca și anul acesta, ar trebui se desnădăjduiesc!

Nu, mamă, asta nu pot! Câte odată ași sevêrși chiar lucruri ne mai pomenite, numai spre a-mi face veselie, spre a mă libera de greutate. Nici odată nu m'am dus bucuros în lume, dar' acum ași vrea să danțez, să danțez pân' n'ăși mai putea. Dacă ași putea să fug la munte, se mă arunc pe pământ, se mă lungesc pe pagiștea verde și se strig! Dar' aici nu sînt munți și pagiști, ci numai strade, șosele și oameni pretutindene. Nu pot să sufăr oamenii mulți și totuși mă bucur de fie-care vizită, numai ca să nu fiu singură cu Leo! Aș vrea să-l privesc numai pe el, să-l am numai pe el și pe altul nimene. Dar' dacă eu sînt atît de plicticoasă, ce am să fac?

Ah! mamă, unica și mult iubită mea mămucă! Că trebuie să-ți fac o durere atît de mare, scriindu-ți toate aceste! Tu singură ai deschis fereastra și acum totul aleargă afară, ceea ce eu atît de mult și cu atîta grije am ținut încuiat. Mămucă, mămuca mea! Ah! de ași fi încă tot la tine!

Voiu lăsa însă scrisoarea mea încă două zile zăcînd și, dacă până atunci voi fi mai cuminte, o voi arde și 'ți-oiu scrie alta, ca cele mai demult, pe care Leo nu le mai cetește, căci nici odată nu găsește nimic în ele și pentru-că sînt atît de plicticoase. Am fost atît de nefericită, că el le-a cetit; dar' acum sînt și mai nefericită, căci nu le mai cetește; căci din asta eu vîd, cît de indiferentă am devenit pentru dînsul.

Nici nu cutez să-mi cetesc epistola, trebuie se mă ierți, dacă e scrisă rău și neregulat; dar' dacă voi ceti-o, nu 'ți-o voi mai trimite-o, atunci am se mă rușinez prea mult.

Mamă, dacă ai ști ce mi s'a întâmplat și cum mi s'au schimbat toate în câteva zile, de când 'ți-am scris șirele de-asupra. O! mămucă, mămucă! Dar' 'ți-oiu povesti în ordine.

Așa dară compuneam epistola aceasta și de odată auđiu pe Leo venind; ascunseiu iute epistola în puiul mesei, dar' a-l închide cu totul nu mai era timp; apoi alergaiu în odaia de dormit să-mi spăl ochii a două-decea oară. Cum îmi ridic capul, spre a-mi usca fața, Leo stă cu totul liniștit la ușe și mă privește: Ce faci aici? Nu ești încă curată de ajuns? O! da (rîdeam) mă... doare puțin capul și sînt cam indispusă și am venit — — să mă recreez. „Ah! așa!“ ăise el și eși. Nimic mai mult decât „Ah! așa.“ Și ce făcui? Începui se plîng din nou, dar' atît de grozav, încât nici nu băgai de seamă, că a sosit timpul mesei. Când în cele din urmă, 'mi-adusei aminte de asta, voiam să merg iute în prân-đitoriu, întîlni pe servitoarea, care îmi spune, că domnul a gustat numai vr'o două lingure de supă și a eșit; el are niște lucruri foarte grabnice, ear' doamna e indispusă și nu va mânca nimica. Însă aveam foame mare și eram foarte slabă, dar' firește nu voiam să blamez pe Leo și ăiseiu: „Da, da; mă doare capul grozav! Dacă 'mi-ai putea aduce ceva aici; se ăice, că de mîncare trece cîte odată durerea de cap!“ Și cu toată în-tristarea mea mîncaiu foarte mult, ceea ce în adevăr era prea necuviincios. Dar' eu acuma tot-de-una am foame mare și gîndesc mult la bucatele bune, ce 'mi-au plăcut, tocmai pe cînd mă simțeam mai indispusă. În adevăr aveam toată cauza să fiu îngrijeată de mine însa-mi, fiind acuma și atît de lacomă. Unde a rămas creșterea ta cea bună?

Cum simții ceva în stomac, plânsul de nesuferit îmi trecu, dar' eram atât de tristă; credeam, că epistola mea nu e încă nimica față de tristețea mea de moarte. Dar' nu voiam s'o mai văd, spre a nu-mi îngreuna inima și mai tare. Dar' 'mi-adusei aminte, că nu înțuia puiul mesei. Grăbii la masa de scris, puiul mesei era încă tot întredeschis; vreau să-l deschid iute, atunci 'mi-se părû că nu mai zăresc coalele albe. Deschid în grabă și încep ale căuta — nimica, pe charta de scris nimica, pe toate castenele mari și mici — nimica, nici în corfa de hârtii — nici o urmă! Eram atât de confusă, încât nu mai țineam minte unde am pus epistola, — închipuiește-ți, o astfelu de epistolă, prima și singura, ce nu trebuia să iase și să se piardă. Căutai pe pământ, sub tapet, îmi întinsei mâna dinapoia sofei și în scaunile cele mici, aridicai și vasele cu flori; în sfârșit eram atât de obosită, încât cădui pe choucheusc și adormii. Trebui se dorm multe ceasuri, căci când mă deșteptai, era murgul serii și colo se mișca ceva, încât mă spăriai.

Era Leo: Dumneșeule ești tu de mult aici și încă n'ai mâncat nimica! pentru ce nu m'ai deșteptat?

— Mai alinatu-s'a durerea ta de cap? — mă întrebă el. Avea un timbru atât de particular vocea aceasta. Voiam se-l văd mai bine, dar' din ce în ce se făcea mai întunec.

— Unde ai fost atât de îndelungat?

— Am avut să cetesc niște hârtii foarte importante.

În momentul acela se aduse lampa în odaie și vădui fața lui. Sării în picioare, dar' nu ăisei nimica, ci mă întorsei cătră servitoriu, dându-i ordin pentru cină și theă.

Acela eși.

Atunci 'mi-adusei earăși aminte de epistola mea și alergai la masa de scris.

— Cauți ceva? — întrebă Leo.

— Ah! Dumnezeu, da! am scris mamei, dar' acum nu'mi găsesc epistola, și deși aceea n'a fost nici importantă, nici interesantă, totuși nu 'mi-ar plăcea să fi perit.

— Mai cu seamă, dacă gândești, în ce mâni a putut rătăci această scrisoare neînsemnată și neînteressantă.

Și dicând aceste, el își deschise nițel rocul și din buzunariul interior al aceluia priveau spre mine colțurile epistolei fatale. Gândeam, că sunt treznită. Țisei numai „Ah!” și lăsai fața se-'mi cadă în mâni.

Așa steterăm noi foarte îndelung, cel puțin mie îmi părea prea îndelungat, căci el nu grăi nimic. Și eu stăteam și așteptam ca copilul bătaia. Fiind-că însă el tot tăcea, îmi ridicai încet capul și privii spre el și el mă privea asemenea și ochii lui sclipeau atât de seducătoriu, încât eu începui se rîd și el rîdea asemenea și noi rîdeam împreună grozav, așa ca nici odată, până când în cele din urmă el își deschise brațele și eu cădui în ele și acolo mai că apucau se plîng de nou.

El însă glumea în continuu, încât numai încetai se rîd, până ce'n sfîrșit devenii liniștită. Atunci el deodată se aședă cu blîndețe, mă luă în brațe și-'mi Țise lin:

— Iartă-mă, nu voi mai face aceasta! Eram atât de spăriată, încât voiam se-'i sărut mâna.

Dar' el mă ținea tare și-'mi Țise:

— Așa dară tu voiai se mori pentru mine și nu aveai atîta curagiu se-'mi spui ce-'ți lipsește? Sînt eu un om atît de înfricoșat? Și dacă eu nu găseam epistola, știi tu, Susică, că era din ce în ce mai rău de noi, căci eu te înțelegeam tot mai puțin și tu pe mine asemenea,

numai pentru-că tu n'ai fost cu totul sinceră! Noi, bărbații, totuși nu sîntem niște bătărași atît de mari, cum crești. Eu mă necăjeam de mai multe luni pentru-ce nu te pot face fericită, și dacă eu aveam o mamă, nu m'aș fi sfiit atît de mult s'e-i cer sfatul!

Și astfelu continuă dînsul îndelungat, tot seru-tîndu-mă și ședeam în brațele lui, tremurînd de bucurie. Și atunci voiam se am epistola și ne luptam pentru ea cu multe s'erutări și rîsete. În cele din urmă dîse apoi serios:

— Tu ai se trimeți epistola aceasta la mamă-ta, și în viitoriu, dacă earăși nu vei avea curagiul s'e-mi vorbești, scrie mamei tale și uită epistola pe masa de scris! Eu voiu căuta-o tot-de-una și voiu găsi-o la timpul seu. Dacă însă tu ai mare dor de casa părințească vom călători împreună la mama, dar' încet, în fie-care dî câte o parte, s'e nu periclităm pe prințul nostru, sau doară o s'e fie prințesă?

Gîndește, mamă, aceasta 'mi-a dîs el!

De atunci deodată nu mai am așa grozav dor de casa părințească; însă doară tot o s'e venim! Crești și tu, că are s'e fie prinț?

A ta

Susica.

Din poveștile uncheșului sfătos.

Despre pomul Crăciunului.

I.

* *Dragii moșului,*

De mult doream s'e ne mai adunăm odătică, măcar, ca s'e vă spui ce am vădut și ce am audît și eu de cînd tărăsc pe pămînt ale păcate grele.

Mulțamesc Domnului că 'mi-a dat s'e-mi văd dorul împlinit cu un cîas mai 'nainte, căci, del oameni sîntem, nu știe cineva de ađi până mîne.

E vorba de pomul Crăciunului. Să vedeți d-voastră, dragii moșului. Eram copil. Ei! am fost și eu odată tînăr, ca și d-voastră. Și se dea Dumnezeu să încărunțiți ca și mine, ba încă se mă și întreceți; ca să cunoașteți din fir până în ață ce va să dîcă a îmbătrîni cineva. Eram copil, și vedînd pe la Crăciun la o casă un pom gătit, am stat și am căscat și eu gura acolo. Pasă-mi-te era pomul Crăciunului.

Nu mai vedusem până atunci, decît pe la morți un așa pom împodobit, fiindcă pe la noi de pomul Crăciunului nici pomeneală nu era. Și d-voastră cu toții știți că la Români cînd moare câte vr'un flcău sau vr'o fată mare, care n'au pus pirostiile în cap încă, 'li se împodobește câte un pom, pe care îl duce înaintea mortului. Fie ori ce pom o fi, Românii îi dîc *brad*. Se vede că în vechime numai pomi de brad se ducea, de 'i-a ramas numele.

Țeranii noștri și până în ziua de ađi duc brad la nuntă, însă fără podoabe, fără nimic. Ci-că bradul este simbolul generației, adică înmulțirii neamului, ori, pare-se, pentrucă e pururea verde, eara ca și vara, el, adică bradul, ar fi ogurliu la casă nouă.

Și așa cum vă spusei, cînd am vedut acel brad împodobit unde căscasem gura, uitîndu-mă la el, m'a apucat o jale de! să ferească Dumnezeu.

'Mi-era milă, vedeți d-voastră, de nenorocirea ce credeam eu că ar fi cădut peste casa aceea, tocmai la așa ăile mari cum e Crăciunul, și vrînd să știu tot, cum e copilul, mă încumet și întreb pe un om:

— Cine a murit aici, nene; de 'i-a făcut un brad așa frumos?
,N'a murit nimeni, băete; ăsta e pomul Crăciunului.

— Cum pomul Crăciunului?

,Ia așa, cum îl veđi cu ochii verđi; că așa le e obiceiul ălor ce șed aici.

— Da bine, cine șade aici?

,Un neamț."

Am tăcut mălcă și 'mi-am căutat de treabă.

Se nu care cumva, dragii moșului, s'o luați anapoda peste câmp cu gîndul, dacă mă audirăți dîcînd vorba *Neamț*. Domnia-voastră știți foarte bine că Românul, cînd vede pe câte cineva

din neamurile apusene, fie el catolic, protestant, sau ori ce o fi el acolo, îi dîce *Neamț*. Dacă știe că este d'ai papii de la Roma, îi dîce papistaș; ear' dacă îl vede că nu ține posturile, îi dîce: spurcă-Mercuri, ori letin.

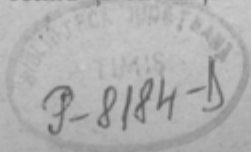
Românul socotește de creștini adevărați numai pe cei ce se țin de legea noastră pravoslavnică, adică drept-credincioasă. Și când dîce creștin „el dîce Român”. Asemenea când dîce Român, el înțelege creștin, drept-credincios ca și dînsul. Mai mult nu știe.

Și acum că ne-am înțeles la cuvinte, să vă spui că istoria pomului aceuia pe care l'am vădut în copilăria mea, la casa neamțului, în spre Crăciun, 'mi-a ramas în minte multă vreme.

După ce m'am făcut mare, am vădut că obiceiul pomului de Crăciun se întinde, precum se întinde și năvălirea în gloată a străinilor de alt neam în orașele noastre. De la străini obiceiul acesta a început a se pripăși și pe la Români, și încă tot pe la de-al de cei procopsiți, care se duc înăuntru de învață procopseala acelor popoare, și când se întorc a casă, le e rușine, vedeți d-voastră, să mai și vorbească românește, ci o dă tot prin franțoească, ori prin nemțească. Le e rușine să-și lase copilașii să meargă cu bună dimineata lui Moș-Ajun, ori să umble cu icoana nașterii, și cu sorcova la Anul-nou, după cum făceau moșii și strămoșii noștri.

Dară ca să nu 'mi-se scornească a mă fi întins la vorbă, și ca să nu remăe nici urmă de cărăeală între noi, eacă vă spuiu lămurit că d'aia 'mi-am alergat calul aici înaintea d-voastră, fiindcă vă știu de Români, ba încă de Români adevărați; și toată lumea cunoaște aji că Românul e bun la suflet, bun la inimă, îngăduitor și lesne trecător cu vederea celor ce-i păcătuesc. Căci altfel, mai bine 'mi-aș fi proțăpît gura, decât să vorbesc.

Cu cât înaintam cu vîrsta cătră cărunteță, cu atât vedeam că și obiceiul de care ne este vorba se lățește pîntre ai noștri. Mie nu-mi eșea din gînd bradul de mort de la casa neamțului. Nu mă puteam domiri, vedeți d-voastră, cum de, acelaș lucru ce se face la noi numai la morți, la alții se face spre semn de veselie la Nașterea lui Christos. Și mai cercetînd în dreapta și în stînga, mai cetînd și eu cărți ce bruma am putut să apuc

d'ale păgănilor celor vechi, și d'ale procopsiților de aji, am aflat lucruri de care m'am crucit.

Unele din aceste lucruri, dacă-mi veți fi îngăduitori, am să vi le povestesc și d-voastră, uite așa precum mă va tăea capul, cu gând ca să mă înțelegeți, și aș fi fericit dacă voi pute să isbutesc întru aceasta.

II.

Ci-că în vremile cele vechi, vechi de tot, oamenii fiind orbi, adică necunoscând adevărul luminat, cătau să se închine și ei la ceva; căci, dă! așa e omul făcut. Și nu care cumva astăzi este mai altfel? Nu vedem noi oare pe mulți, că, deși creștini, deși oameni cu învățătură, unii se închină aurului, alții umblă cu plosca cu minciunile de la unul până la altul, ca să placă nu știu cui la care se închină; eară alții se închină la sine însuși pentru procopseala cea mare ce cred ei că o au?

Și, cum dăsei, acei oameni neciopliți cum erau ei pe-atunci, cântând să se închine la ceva, ce 'și-au nălucit ei, că numai începure a aduce rugăciuni, ba chiar și jertfe lemnelor și pietrelor. Își făcură adică o lege. Și această lege de a se închina lucrurilor pământești se numește *fetișismu*. Atât 'i-a tăiat capul, atât au făcut.

S'au sculat alții, și socotindu-se mai cu minte, le-a plesnit și lor prin cap, că ar fi bine să se închine la foc, la stele ori la soare. Își făcură și ei lege; această lege se numește *astro-latrie*, sau închinare la stele.

Și dacă am sta strîmb ca să judecăm drept, am vedea că ceștia ar avea o leacă de dreptate; căci soarele pare a fi cel ce dă suflet la toată vietatea pe pământ, ba încă înviorează până și buruienile și toate sadurile.

Eu când eram copil și învățam la școala dascălului Stem Lupescu, de la biserica Olteni, îmi aduc aminte, că ne adunam cete, cete de câte cinci ori șase copii, când era nor, răcoare și ploa, și unii amenințam, dîcînd:

Treci

Ploae, treci;

Că te-ajunge soarele,

Și-ți taie picioarele,

Cu un paiu,
Cu un maiu,
Cu căciula lui Mihaiu
Plină de mălaiu.

Alții se rugau, și cuvântau:

Eși soare,
D'inchisoare
De 'ncăldește oase goale.

Judecați d-voastră. Să nu fie oare acestea niște remășițe din eresurile păgânilor, care s'fi ajuns până la noi din copii în copii?

Nu știu dacă copiii crescuți și dădăciți de doici și guvernante nemțoaice sau franțuzoaice, mai dîc în ziua de astăzi astfel. Dară am cunoștință că copiii poporului din mai multe locuri ale țerii, țin cu sfințenie ceea ce au apucat din vechime.

Dară să ne întoarcem la șiritenia noastră.

Evreii, mai pricepuți decât neamurile păgâne, fiindcă trecuseră și prin ciur și prin dărmon, adică văduseră multe, pățiseră multe și se adăpaseră din învățăturile maghilor, începură a alege neghina din mazere. Ei își închipuiră că trebuie să fie cineva care a făcut toate vîdutele și nevădutele, că trebuie să fie o putere care să fi făcut cerul și pămîntul cu tot ce se află pe dînsule, și se închinare unui singur Dumnezeu. Legea lor se numește *Monoteismu*. Tot așa se numește și legea creștinească.

Evreii se țin și până în ziua de astăzi de această credință, băț, băț, cum se dîce.

Grecii, mai adunînd de ici, mai culegînd de colea, și mai născocind și ei cîte ceva, 'mi-'și închipuiră o lege, alcătuită din o adunătură de zei și de zeițe, tot unul și unul. Ei le făcură cuib, — și încă cuib deesc, — pe muntele Olimpu, și deteră fiecărui deu și fiecărei zeițe cîte o slujbă; văd, Doamne, ca să nu se mînie și să nu se învrăjbească. Legea lor se numește *Politeismu*, adică a multor zei.

După Greci veniră și Romanii. Aceștia mai oleoleo, decât Grecii, se întinseră până unde 'și-a întărcat dracul copiii. Și așa fiind, e lucru învederat că au cuprins o mulțime de țeri și

de cetăți. Deci, cum s'ar fi putut oare să rămăie ei mai pe jos decât alții cu ale legii? căci, dă! le dăduse și lor Dumnezeu cap.

Și așa pe lângă deii și dețele ce apucară ei de la bunii și străbunii lor, primire toate credințele deșarte ale popoarelor ce cucerise, ca să nu se mânia pe Romani, deii popoarelor cuprinse de dênșii.

Apoi, încetul cu încetul, mai cu rugăciune, mai cu amenințări, mai cu una, mai cu alta, strecurare în Olimp unul câte unul, pe toți deii popoarelor cădute sub stăpânirea lor.

Ei! ce-i faci tu acum? Hară, pară, jucau deii în gloată, de voe, de nevoe, mâncau ei *amerosie* și beau la *nectar*, acolo în Olimp, și se desfătau cât le cerea inima; dară atât poșidic de dei și de dețe, fără slujbe, fără nimic, cum or s'o ducă? Romanii cu cap; făcù tuturor rândueală, ca să nu ajungă să 'mi-se încaibere acolo în Olimp și să-și facă deirile de rîs. Deterē fiecărui lucrșor din cer și de pe pămēnt câte un deș, care mai mare, care mai mic, după mutra fiecărui, și așa îi împăcarē pe toți.

Legea asta a lor tot *politeismu* se numește ca și a Grecilor, căci, când îi căuta bine, tot aceea este.

Pe vremile acelea, cum cam se vede treaba, nu prea era pace pe pămēnt cu atâtea deități. Se pare că unii din dei se amestecau nu numai în slujbele celorlalți dei, dară încă și prin trebile pămēntenilor, căci oamenii ajunseserē să nu mai cunoască ce este omenia, ce este cinstea, ce este mila. Se îndobitociserē de nu mai voeau să știe de aproapele lor, de cei neputincioși, de sērmanul și de văduva; nu-și mai cunoșteau rudeniile, nu mai era nimic sfânt aicea jos pentru dênșii.

Trăiau toți cu toți într'o zăpăceală și într'o buimăceală, fără samēn, dând unii peste alții ca orbii. Înșuși evreii, cu numele numai că se închinau unui singur Dumnezeu; căci de altminteri, nesocotind pe Dumnezeu adevērat, ei ajunseserē de se închinau numai aurului, mai rēu adică și decât gloata popoarelor păgâne, cu care se învecinau, fără ca să se amestece și să se încuscreze cu ele. Cum am dice noi pe românește ađi, era o amestecătură, o arababură și o desmățare pe pămēnt, căroră nici dracul nu le-ar fi putut da de căpățāu.

Toți din toate părțile își făcuseră pentru cele mai de căpetenie ființi ale lor dești câte un simbol, adică idoli cum le plesniseră și lor prin cap, și se închinau la dênsele.

De serbat își serbau ei sêrbătorile lor, de închinat se închinau ei, de! că n'aveau încotro; dară lumea se aștepta la venirea unui Mesia, adică unui Mântuitor; căci vedeau și ei că așa cum se aflau, nu mai merge treaba.

Tocmai atunci în febreria aceasta, se născu și Mântuitorul nostru Isus Christos, carele vedând rătăcirea ce orbise pe oameni, bine-voi a se pogori din ceruri spre a mântui neamul omenesc din robia păcatului.

Legea lui Isus, *creștinismul*, care deschidea ochii muritorilor la lumina cerească, se lăți răpede. Păgânii o primiră cu bucurie, care mai de timpuriu, care mai târziu, până ce ajunse să domnească pe pământ.

Căci, ce ochi ar fi aceia, care să nu vadă, ce urechi, care să nu audă, că numai acolo este mântuire, unde se cântă în biserică: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bună-voire.“

Numai în legea aceea este mângăere sufletească, care are drept simbol: Credința, Nădejdea și Dragostea.

Toate bune; dară ce-i faci obiceiului? Păgânii apucaseră multe datine, multe serbări de-ale lègii lor. Între altele, popoarele venite din fundul Asiei serbau la Solstițiul de iarnă, adică când ziua începe a da înainte, în Decembrie, serbau după-cum diceau ei, biruința soarelui asupra vrăjmașilor lui.

La această serbare ei aduceau în casele lor câte o ramură de brad împodobit cu făclioare, cum fac și astăzi cei ce se trag din acele popoare. Bradul carele stă mereu viu și verde, închipuia pomul vieții; luminărelele, lumina soarelui, carele de la Solstițiul de iarnă începe a încălzi, a da viață tuturor făpturilor amorțite, adică ziua începe a crește.

Romanii, tot în Decembrie, adică tot la solstițiul de iarnă, serbau cam acelaș lucru, însă în cinstea lui Saturn, un zeu de-ai lor, căruia Grecii îi diceau Cronos, adică zeul *Vreme*. Serbarea lor era întru aducerea aminte despre libertatea și egalitatea ce domnise în zilele stăpânirii acestui zeu, și pentru belșugul și bunul traiu al oamenilor cât a domnit Saturn.

La această serbare Romanii da drumul robilor lor să se veselească și dînșii după pofta inimii lor. Ba încă mulți din domni slujeau pe robii lor la masă în ȋilele acestor serbători. Robii earăș, mulți din ei care nu-și cunoșteau lungul nasului, ocăreau și înfruntau pe domnii lor, cum le venea la gură, și nimeni nu putea să le facă nimic pentru aceasta.

Aceste serbători sgomotoase în care se petreceau fel de fel de necuvințe, se numeau *Saturnale*.

Cetățenii, în aceste ȋile își trimiteau daruri unul altuia. În ajun copiii din Roma, unii umblau din casă în casă, postind gazdelor toate bunurile de pe pămînt. Alții umblau îmbrăcați în haine schimbate și cu măști de dobitoace, tocmai cum fac astăȋ copiii Românilor cînd umblă cu brezaia, vasilca, plugulețul și altele. A doua ȋi umblau cu rămurele verȋi și ȋiceau oamenilor, la mulți ani și alte alea, cum fac aȋ copiii noștri cu Sorcova.

Pe-atunci Anul nou începea la Solstiȋul de iarnă. Mai tîrȋiu s'a hotărit să fie la 1 Ianuarie.

Multe ar mai fi de ȋis asupra acestor sêrbători ale saturnalelor la Romani; dar 'mi-e teamă să nu vi se urască ascultînd la nagode de astea. Mă mărginesc aci, cugetînd că nu trebuie sê-mi dau toată procopseala de faȋă, căci mie nu-mi mai rămîne nimic.

Așa stăteau lucrurile cînd s'a întemeiat creștinismul. Sfinȋii părinȋi vȋȋend aceste datini înrădăcinate la popoarele ce se creștinaserê, și de oare-ce sêrbătorile păgânești cădeau tot cam odată cu nașterea lui Christos, lăsarê pe popoare sê-și facă veseleile în voe, fiecare după datina sa; însă le dete o întorsură creștinească, și astfel remaserê până în ȋiua de astăȋ. Și fiindcă popoarele își uitaserê ce însemnau acele veselii ale lor pe vremile de demult, lucrarea sfinȋilor părinȋi fu primită de bună.

Mai în urmă, Anul nou hotărîndu-se să înceapă la 1 Ianuarie, sfinȋii părinȋi îngăduirê Romanilor ca și veseleile sê le împartă în douê. O parte din ele remaserê pentru Crăciun, eară alta se aședărê la Anul nou.

La noi obiceiurile de la Crăciun și de la Anul nou, venite cu gloatele dela Roma, pe care le aduse Traian împăratul, nu s'au schimbat nici căt negru sub unghie, până aȋ, cu toată

întorsura creștină ce le deteră sfinții părinți; căci tir 'mi-e serbarea reîntoarcerii sau biruinței soarelui asupra vrăjmașilor, tir mi-e serbările libertății și a fericirii popoarelor, tir 'mi-e veselile de la Nașterea Mântuitorului neamului omenesc din robia păcatului, mie unuia mi se pare că tot într'o oală ferb.

Atâta numai, că trebuie să ție fiecare ce a apucat de la moși de la strămoșii lor, ca la ori ce vreme de trebuință să se cunoască fiecare cine sunt ei și de unde se trag.

Ear' dacă va fi să ajungem la povestea cu o turmă și un păstor, atunci se schimbă vorba. Când 'și-or lăsa alte neamuri obiceiurile și datinile lor, numai atunci să ni-le lăsăm și noi pe ale noastre.

III.

Acum după ce v'am spus tot ceea ce d-voastră știți de mai 'nainte, ia s'o întoarcem și pe foaia cealaltă, să vedem ce cuvintează.

După așezarea gloatelor romane aduse de Traian împărat, aici pe pământul nostru, s'au sculat o sumedenie de neamuri, unele mai sâlbatică și mai barbare decât altele, în mai mare număr și mai războinice, cu armă și cu foc, ca să se facă stăpâni ei pe pământul apucat de noi. Însă, cum spune dîcătoarea:

Apa trece, pietrele rămân.

Aceste neamuri, după ce au pîrjolit și s'au opintit să șteargă din fața pământului ori-ce urmă de romanitate, s'au strecurat și ele binișor una după alta, gonite de alte neamuri și mai barbare și mai numeroase.

Veacuri întregi bieții românașii nostri fură siliți a trăi tupilați prin păduri, vîrîți prin scorburile copacilor și ascunși prin văgăunile munților, până ce să treacă de pe capul lor o așa urgie dumnezească și omenească.

Când eșiră la iveală și se întoarseră pe la locurile lor, Românii fură mai tot ceea ce fuseseră când îi aduseră Traian împărat în locurile acestea. Ce e drept, nu mai avură carte, și deaceia, se vede, că puternicii de prin preajma noastră, nu voeau, vedeți d-voastră, dragii moșului, să le facă și lor parte a trăi, măcar, la lumina soarelui, Români, precum firea îi lăsase pe dînșii.

Însă, acele neamuri vrăjmașe, deși se cercase să despoaie pe poporul nostru de toate dovedile lui de romanitate, două lucruri nu le putură smulge de la inimă; aceste lucruri fură limba noastră românească și datinile, obiceiurile moștenite de la buni, de la străbuni.

Tocmai ei acum în veacul nostru, vre-o câțiva oameni de-ai noștri și vre-o câțiva învățați de alt neam, care trecură pe aici, și vădură jocurile, datinile, și audire colindele, basmele și dicăturile din graiul nostru, se deșteptară deodată, și cunoscură că se cam potrivesc cu cele ce citiseră ei prin cărțile păgânilor Romani că sunt aidoma cu ale lor.

Atunci prinseră a scrie, deteră târgului prin stampă minunea aceasta, și toți cu totul recunoscură că sîntem viță de Romani.

Noi însă pare că ne-am culcat pe urechia aia, cum se dice, după ce ne-a cunoscut lumea cine sîntem noi, și lăsăm să se strecoare pîntre noi datini și obiceiuri străine, și eată cum:

De câțiva ani a năboit în orașele noastre o mulțime de străini; ei au adus cu dînșii multe datine de ale lor, pe care Românii le primesc, pentru că ci-că sunt la modă. O, bat-o nevoea de modă! Ea are să ne rēpue!

Sē povestesc una din aceste datine, ce s'ar părē că n'are nici o însemnătate, dară care poate sē easă rēu la vāpsea.

Eu, în copilăria mea, nu-mi aduc aminte să fi vădūt, ba nici pomeneală nu era, ca sē pue negustorii noștri potcoave la pragurile prāvāliilor lor. Din potrivă, eată ce cuvîntează dicăturile noastre în privința potcoavelor:

Și-a lepădat potcoavele,
adică a murit.

Umblă după potcoave de cai morți.

Adică umblă după treburi care nu pot sē-i aducă nici un folos, sau își perde timpul degeaba.

A potcovit bine pe cineva.

Adică prin viclenie a înșelat pe neștine.

Acești străini venind cu deșartele lor credințe, că adică potcoava de cal, găsită pe drum, aduce noroc la casa omului, mulți din ei își potcovirē pragurile prāvāliilor.

La noi, dupăcum aușirăți din ȃiceturile asupra potcoavelor, numai noroc potcoava nu însemnează.

Ai noștri, îngăduitori cum firea 'i-a lăsat, primitori de străini cu dragoste, îi îmbrățișară, târguind mai mult de la dênșii decât de la pămênteni, și încă fără tocmeală. Devorul mare, firește că cei mai mulți din acești străini se îmbogățiră curênd. Acum nu-'i mai încăpeau prăvăliile în care își începuseră negoșul, și câtară a se muta în alte prăvălii mai mari. Lăsară însă potcoavele la prăvăliile de unde plecau, ca să nu se dea de cheltueală dregênd pragul ce ar strica scoțênd potcoavele.

Românii ce se mutau în locul celor de alt neam, găsind potcoavele puse și știind cât de răpede se îmbogățiseră cei ce ședuseră acolo înainte lor, le lăsară, cređênd și ei că așa poate să fie, adică potcoavele să aducă noroc la casa omului; dară teamă 'mi-e că mulți dintr'ênșii au ramas potcoviți. Acum s'a lătit această credință deșartă, și au început și Românii să-și potcovească pragurile prăvăliilor lor, și eată un nou obicei strecurat pe nesimțite la noi, în timpul de ađi, ȃis al luminilor.

Dacă peste cinciđeci, ori o sută de ani de aci înainte, vre-un pribeag învățat ar veni pe la noi și ar vedè acest obicei întins pîntre Români, ar ȃice că de oare-ce el este al lor, fiindcă se scrie la cărțile ce au dênșii cu obiceiuri culese de la popor, ar ȃice că noi sîntem străini în țara noastră, ba poate și mai rău; căci la noi nici pomeneală nu este de un astfel de obicei, care să fie ramas din vechime, necum să avem niscareva cărți scrise despre dênșul, sau împotriva dênșului.

Și apoi astăđi este, știți d-voastră: Cine are carte, are și parte.

Noi de-abia scăparêm de un ponos, și vrem să ne atárnăm altul de coadă. Bine ar fi? Ce ȃiceti?

Dar' cu pomul Crăciunului cum merge?

Aci e aci. El e mai primejdios; fiindcă se lătește pîntre Românii de sus, pîntre cei învățați, cei cu dare de mână, cei mai însemnați ai țerii, care plutesc, cum se ȃice, pe deasupra gloatelor, și de la dênșii lesne se coboară la cei de jos obiceiurile și apucăturile lor. Poporul, vedênd ceea ce face căpeteniile nației, maimuțează și ei, bieții, fără să știe ce fac, pe oamenii cei mari, căci, ȃic, că or fi știind ei, märe, ce fac!

Aşa e omul lasat de la Dumnezeu să fie. Trage tot a mare. Se uită tot la ai mai de sus decât dînsul, şi cată să facă tot ceea ce fac cei mari. Şi se nu care cumva să dîceţi vre-odată cuiva să se uite la cei mai de jos decât dînsul, că-'ti aprinzi pae în cap.

Şi, cum dîseiu, obiceiul cu pomul Crăciunului, se lăţeşte tot pîntre oamenii cei mai de Doamne-ajută ai neamului; astfel fiind, nu va trece mult şi se va răspîndi prin toate stratele poporului, care, Doamne fereşte! poate că-'şi va uita de obiceiurile şi datinile părinţilor lor, şi contropirea străină va fi mai uşoară.

Acest obicei poate să fie ugurliu pentru cine îl are, eară pentru noi, eu îl vîd ca o piaţă rea, ca o cobe, ca unul ce înfătoşează semnul jalei şi se vîră tocmai în serbătorile aducătoare de veselie Românului.

Să mă ferească Dumnezeu să învinovăţesc pe cineva că voeşte cu tot dinadinsul să gonească obiceiurile noastre ca să aducă altele străine; căci aceasta nu s'ar pute; de oare-ce ştiţi d-voastră, că asemenea lucruri nu se pot face cu sila. Dîcătura poporului cuvintează:

Cu sila poţi lua omului, dar cu sila nu-i poţi da.

Neveoa este că ele vin să-'şi ia loc în cetate la vatra Românului cu voia lui, cu mulţămire. Să nu vî miraţi de aceasta. Moda face ceea ce nimeni pe lume nu poate face.

Că ci-că a eşit moda să se pue la copii doici şi dădace, tot nemţoaice ori franţuoaice. Acestea, neştiind datinile noastre, ce vreţi să vorbească cu copilaşii, decât despre datinile şi obiceiurile ce au apucat ele de la părinţii lor? Şi astfel se strecoară în inima copiilor datini şi obiceiuri ce n'au nici un amestec cu datinile moştenite de noi de la străbunii Romani.

Dacă Sfinţii Părinţi au îngăduit neamurilor aceloră creştinate să-'şi facă pomul lor la Naşterea Domnului Christos, tot aşa a îngăduit şi Romanilor, foşti păgâni să-'şi serbeze Sătur-nalele lor, cu întorsura în creştinismul ce le-a dat sfinţii părinţi, din care noi am scos ale noastre colinde, unele pentru ajunul Crăciunului, altele pentru ajunul Anului nou; să umble copiii cu Moş-ajunul, cu icoana Naşterii la Crăciun; eară la Anul nou

cu Sorcova. Apoi, în timp de două săptămâni de la Naștere, se umble cu steaia și cu vicleimul. Aceste obiceiuri sînt, cum știți și d-voastră, în București; de vor mai fi și altele prin a țară mare, nu mă bag, nu mă amestec.

Acum ce fel dați d-voastră cu socoteala? Lăsane-vom să ne facă Moda, ceea ce n'a putut să ne facă sila?

Dacă pe Român nu l'a putut ingenunchia năboiul de barbari ce a tot năvălit peste dînsul în cursul veacurilor, tot atît de tare aş dori eu să fie el, ca să nu se lase modei să-l ademenească și să-l clinească din osia Românismului. Și numai așa făcînd, nu vor mai avea teamă că se va mai găsi cineva, peste veacuri, care să ne dică, cum ne-a mai ținut, că obârșia naționalității noastre se pierde în întunecul veacurilor.

Uitați-vă, dragii moșului, la evrei. D'aia stau ei tari ca abanosul, căci, deși sînt risipiți peste toată fața pămîntului, deși sînt amestecați pîntre toate popoarele, evreul este tot evreu, în ori ce colțuleț de pămînt ar fi, cu toate obiceiurile părintești, cu toate datinile străbunilor. Dar rele, dar bune, el le ține cu toată încăpățînarea.

Dară vedeți că nerăbdarea crește, v'ați plictisit, auzindu-mă torosind la verzi și uscate, la vrute și nevrute.

Îngăduiți, rogu-vă, nemerniciei mele cîteva cuvinte încă, și voi fi mulțumit cînd aş ști că voi fi dobîndit iertarea d-voastră pentru păcatul meu de limbuție lungă.

'Mi s'a ținut, cînd am ținut de rău pe unii oameni de treabă, că de ce aduc în sinul nației noastre, vrînd nevrînd, obiceiuri străine, mi s'a ținut:

„Spune d-ta cum să facem altfel.

O! dragii moșului! Lăsăm că nu mă taie capul la astfel de lucruri. Dară am răspuns, cum vedeți și d-voastră acum: „Cine se uită la un necioplit ca mine, dragii moșului? Cine o să stea să asculte la gura unui unchiuș necărturar și fără vază în lume.

De-ar fi vre-un țafandache cu sticla în ochi, cu gâtul pus ca 'ntr'un proțap, cu gulerul stînd să-l apuce de nas, umblînd par'c'ar călca numai în străchini, cu fumurile în cap, și uitîndu-se peste umăr la cei ce-i vorbește, calea, valea, poate că ar mai fi oarecum ascultat; dară eu?

Totuș, ca să nu mă credeți că sînt vre-un artăgos, pe mine m'ar bate gândurile să mai ȋdic o vorbă, și o ȋdic cu dragă inimă. Domnia-voastră însă faceți cum vă va lumina Dumnezeu mai bine.

Eu aș ȋdice: să se adune o samă de oameni din ai noștri, oameni cu învățatură și cu dor de cele ale Romînului, și să chibzuească ei cu mintea lor, cum ar fi mai bine să se prefacă datinile și obiceiurile noastre, ca să fie înfătoșate și în saloane, fără însă a se depărta nici cît o iotă de cum fac gloatele românești.

S'au găsit oameni, și să le dea Dumnezeu bine, care au făcut să se joace în saloane călușarii, bătuta și brăul, au scos la lumină portul românesc de la țară: așa să se facă și cu colindele, și cu Moș-ajunul, și cu icoana Nașterii, și cu Vasilca, și cu Sorcova, și cu Steaoa ori cu Vicleimul. Dară, cum mai ȋdisei, să nu se schimbe nici un cuvîntel din cele cum colindă și cîntă poporul. Se înțelege că toate acestea în marginile bunei cuviințe, cum cere timpul de aȋ.

Numai astfel, dragii moșului, socotesc eu, uniți, strinși umăr la umăr, cei ce plutesc pe deasupra gloatelor, adică oamenii însemnați ai neamului și învățații, la un loc cu gloatele, în privința aceasta, vom pute să ne împotrivim fătîș și piepțiș, năvălirii modei, și să ne mândrim de viața din care ne tragem.

Aceasta m'ar bate gândurile să vă ȋdic.

P. Ispirescu.

D'ale lui Păcală.

— Trei bătîi pentr'o gâscă. —

Lui Nenea Păcală începuse a-i merge frunte de rău, cugeți, că nu era tocmai lucru curat. Apucase a remănea numai pe o seacă de gâscă, el și muierea, două guri; ș'apoi cum e ȋdîsa: „Decât să fii sêrac, mai bine să n'ai nimic.”

— 'Mi-i acru sufletul, mîi muiere, cînd mă cuget la gâsca noastră, — ȋdicea Păcală ș'acum și mai apoi. E stearpă al dracului, înmulțitură n'o se aibă pînă-i cucul, se vede.

— Că drept ai — răspundea muierea din a sa parte —, acum nici eu nu mai trag nădejde. Dacă era de soiu, de câțiva ani, de când o ținem, avea vreme să facă roadă.

— M'am gândit mult — urmează Păcală a dice — și lucrul cel mai cu minte judec a fi s'o dăm pe parale, dar' cu preț, știi colea, că-i singura jigăraie, ce biet ne-a mai ramas. Mâne-ți o mîi la tîrg, tu la cât ȳici s'o ȳin?

— Da ia la o sută de lei, că face, după-ce numai pe ea o avem. Cei cu mai multe pot să le dea mai la modru, n'oi însă, când o vindem, am dat tot, nimic nu ne mai rămîne, făr' sufletul din oase.

Cumu-i mîne Păcală e în tîrg, alătura cu alți gâscari, și așteaptă să-i sosească norocul. Nu trece mult și veȳi numai, că vine jupânul Avrum, care cumpără tot ce-i vine 'n cale. Pasă-mi-te s'apropia te miri ce serbătoare ovreiască și litfa avé nevoie de multe gâșce.

— Dar' tu moi vomule, chit cere la ghisca teu? — întreabă el pe Păcală.

— O sută de lei în capet, jupâne, nici mai mult, nici mai puțin; așa ne-am înȳeles, eu cu muierea, care-i acasă, nu-i aci, — răspunde Păcală.

— Chind fi la el bou se tragem la jug atunci da la tine un suta lei, pun' atunci nu dam for ȳece . . .

ȳicînd aceste, jupânul Avrum, aruncă lui Păcală doué bucăȳi de argint de câte cinci lei una, înhaȳă gâasca și pleacă spre casă.

— Mai opt-ȳeci de lei jupâne — strigă Păcală urmărindu-l —, că de unde nu ȳi aflî beleaua cu mine, că te cinstesc nene cu trei drăguȳe de bătîi, de a le lui Moș Sân-Petru sînt floare la urechie numai, pe lîngă ceea ce ai se capeti dela mine.

Sé uită Păcală cât de colo, că unde ȳi are jupânul Avrum locuinȳa și, după ce 'și-o înseamnă bine, pleacă spre casă ca împreună cu muierea se pună la cale feliul resbunării.

Cine știe de unde află Păcală, că jupânul Avrum vrea să-și zidească niște case noué.

Cumu-i mîne veȳi numai un om încărcat cu tot feliul de unelte ȳinătoare de măiestria lemnăritului, încât de abea se mișcă, îl veȳi numai, că trece cu pas domol pe dinaintea

casei jupânului Avrum. Acesta şedea cu coatele pe fereastră şi sorbea aerul proaspăt al dimineţii.

Îndată ce vede el pe Păcală încărcat de unelte cum era, îi vin în minte casele cele nouă şi, în credinţa, că are de a face cu un maestru iscusit de tot, — intră la tocmeală cu el.

Tèrgul se face din două-trei vorbe, că Păcală era estin al dracului. După-ce dau mâna, jupânul pune în brîncă la cela opt-deci de lei drept arvună şi pe loc şi pleacă la pădure s'aleagă împreună lemnele, ce le-or crede mai potrivite pentru lucru.

Sosiţi la margine de codru, sluga rămâne lângă căruţa şi cai; ear' jupânul cu nenea Păcală apucă prin desime după nevoie şi supărare.

Că arborele cutare e numai bun de talpe, cela de uşiori şi mai de cununi, în sfîrşit aleg ei la lemne, veţi, că doar' era în codru, încât nu le mai lipsea decât unul singur. Aci Păcală era din seamă afară gîngaş. Că acesta era prea nalt, cela prea gros ori prea subţire, nici cum nu era bine.

Purcedînd aşa, fireşte, că ei s'au afundat cât colo prin pădure şi Păcală se vede acum la largul seu.

— De arborele acesta 'mi-se pare, jupâne, — dice Păcală —, măsurînd cu ochiul de sus până jos un arbore sdravăn de tot. Fii bun, jupâne, şi-l cuprinde în braţe, se mă încredinţez, dacă dă la grosime. Pe când Avrum încinge braţele sale în jurul arborelui, Păcală trece de ceea-l-altă lature, îl apucă de amîndouă mînile şi 'i-le leagă tun cu o sforicea, pe care anume o adusese.

Sta acum Avrum cu arborele în braţe, cugetî, că-'i un flăcăiandru necopt, căruia 'i-s'or aprins călcăiele de dragoste.

— Acum se ne înţelegem, jupâne! Eu sunt omul cu gîsca cea de-o sută de lei. Atunci am primit două-deci de lei, acum încă opt-deci; ceea-ce face o sută în capet; — prin urmare sîntem răfuiţi, încât din partea dumatăle, jupâne. Vine încă rîndul meu la moară şi după ce-'s Român, voi a mă ţinea de vorbă, ca se nu am păcat. Dis-am la vremea sa, c'o se te cinstesc cu trei băteli de cele tătărăşti ca se remănă de poveste la neamul meu cât a fi mălai în ţeară.

Și unde nu 'mi-se apucă Păcală de-a pisăzarea, și dă băiete, și dă fără milă pe de toate laturile, de deu s'ă trecuse de glumă, că jupânul e curat numai rane și v'ănătăi.

Cu două băței își remân datoriu, jupâne, pentru diua de aji, n'avea teamă însă, că Păcală s'ă ține de cuvânt și nu știi ceasul, când ear' o s'ă te împiedeci de mine.

Apoi se pune, îl desleagă pe Ovreu și-i dă drumul, ear' el apucă în altă parte.

În diua următoare Avrum nu se poate scula din pat cu rea perire, că toate cele îl dureau, cuțeți, c'a scăpat de Tatari. Și n'a fost încotro, a trebuit se trimeată după doftor.

Cine știe cum se face, că Păcală încă e în partea locului, acum cu unelte de doftorie. Și treaba se face așa, că jupânul apucă pe mâna doftorului celui nou, venit numai de curând din țeri streine, și acesta era Păcală însuși, el și nu altul.

Jupânul, înțelegând că cu ce poamă scumpă are de-a face, îl plătește bine și încă înainte. Veți, voia bietul om s'ă se întrame mai de grabă.

— Mai întâi o baie caldă, apoi te voi unge cu niște unsoiri — ăce Păcală — de pe m'âneji n'ai se m'ă mai poștești nici de loc.

Păcală întinde pe jupânul în pat cu fața în jos și te miri ce face și ce nu face, că 'mi-'ți-'l leagă de pat, m'ei, cu uneltele lui cele de doftorie, vorbă s'ă fie, de s'ă fii cine s'ă fii și mulcom trebue s'ă stai!

Știut s'ă fie, că pe c'ăseni 'i-a împrăștiat Păcală în toate părțile, pe unul c'o treabă, pe altul cu alta, așa că putea s'ă doftorească cum îl tăia capul, de boarea lor.

— Acum, jupâne, urmează bătaia a doua, știi vorba și înțelesul, nu vreau se-'mi rem'ănă pe suflet, că io-'s omul cu g'asca!

Și ține-te jupâne, că te-a v'edut sfintul!

După-ce a dat Păcală pe el p'ân' n'a mai putut s'a dus p'aci încolo, spun'ându-'i, c'odată încă mai are s'ă-'i m'asure coastele.

V'ed'ând jupânul, că cu Păcală 'și-a aflat beleaua după-ce s'a mai într'ămat, cum focare s'a într'ămat; — tiptil și pe neștiute își adună ce are mai de preț și hai s'ă iee lumea în cap, încotro 'l-or duce cei doi ochi ce-'i are. Îl cuprinsese frica, se vede, și cu groază se cugeta la bătaia a treia.

Într-o de cătră seară, tocmai pe când s'amesteca ziua cu noaptea, vezi numai că ese din oraș o căruță încărcată cu seminție ovreiască și-apucă drumul ce te duce cine știe până unde. Era jupânul Avrum cu ai sei.

Lui Păcală, cugeți că curat altă aia 'i spune, că dumnealui tocmai în vremea aceea venea spre oraș, alătura cu un lăiete de țigan.

Ce se înțeleg aceștia amândoi, ce nu se înțeleg, ei vor fi știind mai bine, destul, că, pe când dau a se apropia, Țiganul apucă înainte, ear' Păcală remâne mai îndărăt.

Acum era întunec bine și pe om nu puteai să-l cunoști, făr' dacă era chiar lângă tine.

Sosind Țiganul în dreptul căruței începe se strige că:

— Io-s omul cu găasca, jupâne, dela mine ai mâncat păpara! — apoi la fugă băiete, de cu ogarul și se nu-l ajungi. E aprig Țiganul de picior, când vede cea rea.

Sluga n'are ce lucra, făr' cât dăci trei desprinde un cal dela căruță, se aruncă pe spinare-'i, și hai după el se-l prință.

Într'aceea sosește Păcală și ear' apucă pe jupânul de plete.

— Bătaia a treia și tot-odată cea din urmă — dăce el — apoi ne-am răfuit pentru acum, jupâne! De cumva mai ai poftă bucuro la anul și mulți ani, știi vorba noastră românească.

Pe când s'a întors sluga, stăpănu-seu nu știa se dăcă, făr' numai vai și au, mămuca me!

Gr. Sima al lui Ión.

In Moldova și la Dumneșeu toate sânt cu putință.

— Snavă. —

Spun să fi fost un boieriu mare moldovean, de pe timpul binișliilor și al gugiumanliilor, care să fi avut o nepoată. Cam trăinică era fata: dară era nepoata boieriului. Când trecea pe podul domnesc, alătura unchiului, tinerii boerinași își dădeau coate.

Boieriul ajunsese la căruntețe și ar fi dorit, vedeți d-voastră, să-și mărite nepoata. Ea însă tot alegea și nu mai nimerea, încât era mai mai se împletească cosită albă. Tinerii fugeau de

casa boieriului ca dracul de tămâie. Nu știu ce se fi fost mai-nainte; dar' acum așa era.

Într'o vară ducându-se boierul la băi în Ardeal, nici nu mai încape vorba, că și nepoata era cu Dumnealui.

Cum ajunsese, se dete svon printre musafirii băilor, că a sosit un boieru mare, bogătaș, din Moldova. Și toți cu totul începură a da târcoale casei boieriului.

Casa boieriului ajunsese să fie o sbornă. Unii veneau, alții se duceau. Toți cu totul voiau să cerceteze pe boieru.

Între cei ce treceau mai des pragul boieriului era și un neamț, poreclit ingineriul.

Acesta, tinăr, vorbăreț, cam papă-lupte, dar' curățel și rumen. Era însă golănel. El placu oare-cum boieriului, pentru care se și pripașise el p'acolo prin casă. Pasă-mi-te el avu pe spiriduș, că intra pe sub pielea boieriului, și acesta se hotări să-l ginerească și să-l procopsească.

Nemțoiul nu mai putea de bucurie, că o să scape de serăcie și o se ajungă și el om în rëndul oamenilor.

Întorcându-se în Moldova, boierul puse de facu o nuntă nepoatei și nemțoiului, de se duse vestea. Mai mijloci boierul și facu pe ginere-seu ingineriu de căpetenie al țerii cu leasă bună.

Când se vedu golanul cum nici nu visase el, om cu casă, cu masă, om cu vață în lume, cu dichisul lui, cu rostul lui, grăi: „În Moldova și la Dumneșeu toate sunt cu puțință.”

Sub nume de ingineriu de căpetenie, neamțul într'o plimbare o ducea. Mesura ale poduri toată țiuica și-i mergea numele de baron Flaimuc. Vedeu el că e bine așa și ar fi voit ca și în casa lui lucrurile și oamenii să meargă după capul lui, cum învățase el, adevă în nemția lui.

Într'o zi la o adunare el dîse în limba lui a odorogită, adevă moldovenească stricăta: „Măi, dară mari capsomani mai trebuie să fie Moldovenii ăștia; de atâta mare de timp sînt cu denșii, și nici unul barimi nu învață nemțește.” Toți cei de față pufniră de rîs.

Vedeți Dumnea-voastră. Lasă, că ingineria nu știa de unde s'o apuce, și-i purta ponosul ia așa numai pentru-că voise boierul, lasă că acum își avu și el căpătăiul, cum se dîce, numai pentru-că așa voise nepoata boieriului: ar fi voit dlui în cele

din urmă ca toți să-și nemțească limba, eară nu el să 'și-o românească p'a lui. Cap de Șvab.

Trecu ce trecu, și pe semne, că 'i-se urise cu binele; căci începu a cârți și a-și muștra nevasta. Ba că la țeara dînsului muierea merge în bucătărie și face cutare și cutare lucru; ba că cercetările pe la rude se fac mai rar; ba că una, ba că alta, până ce începî femeii a 'i-se acri cu atîta cicălitură.

Ea știa cum merge rostul în țeară; nu învățase nimic din apucăturile lui și nu 'i venea neted, veđi, se-și lase ea obiceiurile și datinile țerii. Se ținea de dîsele ca de cine știe ce lucru mare, și mai multe nu. Ea știa se dea poruncă dimineața de ceea ce trebuia să se facă peste ȡi și slugile faceau întocmai după poruncă. Așa erau învățate. Apoi cucoana să gătea și pleca în cercetarea prietenelor, rudelor și celor-l-alte cucoane de teapa ei, Mă rog, nu era ea nepoată de boieriu mare, bogătaș, puternic și soția ingineriului de căpetenie al țerii?

Baron Flaimuc ar fi voit s'o vadă cu șorțul de brău, cu cheile într'o mână și în rînd cu slugile, pare că n'ar fi avut și bucătăreasă, și chelani și vâtaf de curte.

Într'o ȡi, după ce se cam cărăi nițel, ea ȡise baronului Flaimuc: „Bărbate, mai moaieți nițel gura, că apoi desfacem ceea ce am făcut. Nu mă aduce pîna acolo, că apoi ne despărțim.“

Neamțului nu 'i venea lui a crede și nu se putea el dumeri cum să se poată ei despărți, după-ce se cununase cu dînsa după lege și cu tot șaltul.

Pasă-mi-te pe acolo pe la ei nu era despărțenie. Și după ce-și lega capul cu vr'un tutuit, ori cu vr'o stahie, apoi trebuie să trăiască în casă cu urîtul, să înghiță la năcazuri și să se pîrjolească ca în focul iadului, cu traiul cel rău în toată viața.

Baronul Flaimuc nu înceta cu muștrările și ajunsese să fie nesuferit. Nepoata boieriului spuse unchiului nesbotiile neamțului și amarul ce suferă dela dînsul, cu cîrtelele și muștrările lui.

Boieriul își iubea nepoata. Să duse numai decăt la metropolitul și 'i scoase o carte de despărțenie.

Nepóta boieriului, veđi, nu se prea îndura să facă revaș de drum baronului Flaimuc. Mă rog nu 'i era barbat? și ținu cartea pitită.

Neamțul se făcea din ce în ce mai dîrz, și-și tot certa nevasta, până ce într'o ȡi trecu peste răsroale și începî să-i

dea gură, cum nu s'e pomenise până atunci prin casa boieriului și plecă.

Când se întoarse seara acasă, găsi porțile închise tun. Batu la poartă până dispese că nu e el, și abia, abia se îndură un rîndaș se vie s'e deschidă.

Se miră neamțul de aceasta și-i trecu un fier ars prin inimă.

Suie scara și vrea se deschidă ușa. Aș! unde? că par-că era închisa ca de frica zaverii.

Bate, bate, până ce se auzi un glas de femee. Era nepoata boieriului, care dispese:

— Cine e acolo?

— Eacă eu, bărbatul teu, deschide!

— Nu mai am bărbat, ne-am despărțit.

— Cum se poate una ca aceasta? deschide se ne înțelegem la cuvinte!

Cucóna, nepoata boieriului, puse pe o slujnică de deschise, eară ea, cum intră, îi bagă anaforaua metropolitului în ochi, dicendu-i: carte de despărțenie.

Baron Flaimuc vedea cu ochii toate, și tot nu-i venea se creadă, până ce fosta nevastă-sa îl pofti se-i deșerte casa de dînsul.

Mai stărui neamțul, se mai codea a părăsi casa unde domnise ca un stăpân, dară fu nevoit în cele din urmă se se ducă de unde a venit, după ce 'i-se spuse, că va fi măturat afară și dat pe bețe, dacă s'o mai împotrivi.

Coborând scara, se întâlnește cu un aprod domnesc, care-i dete un pitac. Acest pitac spunea neamțului, că este scos din pâne. Tot boieriul mijlocise se fie dat afară din slujbă.

Atunci baron Flaimuc cu nasul lăsat, ca un cădut din ceriu, cu inima înfrîntă, mergea agale, și se gîndea: „Cum merge treaba asta?” Pe mine nime nu m'a întrebat dacă știu ingineria, și m'a pus în slujbă, nimeni nu m'a judecat, dacă voiu se trăiesc cu nevasta, cu care m'am cununat după lege, și-mi spune, că ne-am despărțit, printr'o hîrtie a metropolitului. Nimeni nu mă învinovățește, că 'mi-am călcat datoriile slujbei și mă scoate din slujbă.

Și oftând cu amar că se vedea pe drumuri, spunea tuturor: „Că numai în Moldova și la D-deu sînt toate cu puțință.”

P. Ispirescu.

Semn de dragoste.

— Dela Sat. —

Oamenii, cari își închipuiesc, că dragostea nu se manifestă decât sub formele gingașe a le veacului de mijloc, nu vor pricepe istoria aceasta; nici n'o povestesc pentru dênșii.

Maranda lui Ilie Pubă e nevasta cea mai vrednică din lume: harnică de mama focului și neastâmpărată ca un pițigoiu; toată diulica sare și cântă și-și vede de treabă. Dar' nu știu ce are de-o bucată de vreme, că nu e în apele ei.

De casă și de bărbat își vede ca în totdeauna de cum se creapă de diuă și până 'n înserat e tot în picioare, vitele și paserile îngrijite, ograda curată, mâncarea la vreme. Dar', când rîșnește păpușoiu pentru măligă, tinda nu mai resună de cântecele ei; ochii cei veșnic veseli se posomorîesc și fața 'i-se întunecă. Nici altmintrilea nu mai cântă Maranda de loc. Când, cu valul de pânză nouă pe cap, se duce la pîrîu s'o ghilească, cât trece prin sat tot se mai ține dreaptă și încordată; dar' când n'o mai vede nimeni, șelile 'i-se moaie și Maranda pășește bobletic. După-ce a trecut pânza prin undă și a aședat-o pe trunchi, o bate cu maiul, dar' bate a lene; numai din când în când par'-c'o apucă ceva, c'o bate de s'aud plescăturile până cine știe unde. Dar gurița nu 'i-se aude nici când întinde pânza, pe iarba verde și curată din livadă, ca s'o pătrundă rațele bălai a le soarelui. Și când găștele, cum 'li-i obiceiul, s'apropie de pânză și-ar vrea să joace puțin pe ea, asvêrle cu bulgări în ele, ca și cum n'ar fi a le ei și strigă cu ciudă: Hale-ha! Mâncav'ar boala!

Nu e maranda în toanele ei. Nu.

Și ce-o fi avînd?

Asta se întrebă și Ilie de vr'o două zile. „Bre! își dicea el ce s'o fi apucat pe Maranda? Par' c'a bătut'o bruma! Și eu nu mă știu cu nici o vină; nici n'am ocărât-o, nici n'am bătut-o, nici nimic. Nu cumva....” Și Ilie dă din cap.

— Măi nevastă! Ia să scoți tu cămeșa cea de borangic, că-i sfînta Duminecă astăzi.

Maranda se uită cu bănuială la Ilie; apoi întoarce capul:

— Nu-i spălată.

— Cum nu-i spălată! N'am vădut eu când ai uscat-o?

— Și dacă-i spălată nu 'ți-o dau; poți să 'mbraci și altă cămeșă.

— Măi, ascultă ce-ți spun eu! Mă duc ađi pân' la Odaie, c'am treabă.

— Cu Voichița lui Sandu Rotaru, ha?...

Ilie se uită zăpăcit.

— Ce Voichiță, fă muiere! Ai nebunit?

— Ba tu ai nebunit; om însurat și umbli după nevestele altora, nu ți-e rușine obrazului să-ți fie! Ce, crești c'am orbit? Socotești că n'am vădut eu după cine-ți joacă ochii? Septămăna trecută, când am fost la clacă la părintele, hojma te uitai la Voica, par'că voiai s'o mănânci,... Și cine-i Voica mă rog? O... Doamne iartă-mă! Au întins'o și câinii... Da ni-tale-ți place, hi-hi-hi!... Ți-se pare că-i mai frumoasă și mai vrednică decât mine, hi-hi-hi!...

Dă Doamne binel Maranda se cocea par' c'o strîngea cineva de gât. Și gura nu-i mai tăcea: țaca — țaca, țaca — țaca, ca moara.

Ilie sta și asculta; pricepea acum ce avasese Maranda în vremea din urmă. Auzi, muierea dracului? Băgase de seamă! Ce-i drept, nu-i păcat: rîvnise așa o leacă la Voichița lui Sandu, cum nu era se rămnească, dac'o văduse scâldându-se. Dar' își luase seama; era însurat și, ău! Maranda era mai cu seamă. Ș'acum tocmai ea se-i scoată ochii? Și pentru atîta lucru? Ja stai tu....

— Di... asta-i pricina? Mai zulipsești, ha? Las' că te lecuiesc eu!...

Și, hai bărbate la treabă. Varga de alun se mlădie ca un șarpe; brațul vinjos nu ostenește iute; Maranda grăsciană, ai unde da. Mamă, ce scuturătură...

— Na Voichiță! na zulie! na cămeșă de bonangic! Na-na-na! muiere nebună!

Și varga șuieră și mușcă; și Maranda se îndoaie și țipă de colo până colo, pîn' o sbughește pe ușe. Afară câinii schelălaiesc, rațele ocăiesc și găinile Fug opărinte: cel vine uliu?

Când 'i-s-a pus soarele drept inimă, Ilie se întoarce acasă. Dela poartă aude un cântec vesel în casă; e glasul Marandei.

— Muierea nebătută ca moara neferecată. Mari 'ți-s minunile Doamne! își dîse Ilie zimbînd pe sub mustață și întră în casă.

Masa-i pusă. Mămăliga e acoperită c'un ștergar ca să nu asude. Odaia — 'i plină d'un miros, care gâdile nasul.

— Ți-am făcut alivenci*) știi cum îți plac ție.... ăice Maranda apropiindu-se de el, veselă și cu ochii schînteitori.

— Da Voichiță?...

Maranda îl apucă de gât și-i astugă gura c'un sêrutat.

— Las-o la pustia! vești că de mult.... nu mă mai bătu-seși... și credeam, ca m'ai urît...

Mălin.

*) Clătite, scoverdi.

Alimentarea sau nutrire.

Corpul omenesc, până este viu, lucrează fără întrerupere. El produce căldură și forță sau putere, ear' aceasta din urmă se poate numi și muncă. O parte din căldura produsă o întrebuințează corpul pentru susținerea temperaturii sale, de ceea-l-altă se desface pe căile amintite în articolul: „Aierul din punct de vedere igienic” tiparit în „Amicul poporului” de pe anul trecut. Unele din isprăvile corpului nostru se petrec așa dîcînd pe neștiute, făr' ca să atîrne dela voința noastră, făr' ca se le putem observa cu ochii, fiind-că se petrec în internul nostru (lucrarea creierului, a inimei, stomachului ș. a.); altele earăși, fiind-că sînt externe, sînt vîduțe, și sînt supuse voinței noastre (mișcarea mînei ori a piciorului, mersul, alergarea, — ridicarea unei poveri, facerea unei cără-miți ș. a.)

Corpul poate se producă căldură și poate se împlinescă lucrările amintite — e în stare de a se susține și a munci — fiind-că în organismul seu materiile neîntrerupt se descompun se transformează. Precum cuptoriul și mașina spre a putea da căldură și spre a putea duce 'n îndeplinire o lucrare oarecare au nevoie de materii ardătoare — lemne, cărbuni —, tot astfel și corpul omenesc. Că în organismul nostru așa se petrec lucrurile, dovadă e remășițele pe cari le lapedă corpul afară. Un om în vîrstă asudă la dîi la 800—900 gr. de acid-carbonic și cam 1 Chilogr. de apă. Cu udul merge încă și mai multă apă (1250 gr.), și în el se mai află și alte resturi de materii folosite de organism: săruri ș. a. Aceste pierderi a le corpului le suplinește alimentarea sau bucatele și beuturile cari 'i-se dau. La omul în vîrstă, care nici nu duce lipse, nici nu e prea mîncăcios, ceea ce mîncă și bea face întocmai cât ceea ce lapedă afară din sine. Deosebirea e numai, că pe cînd alimentele sînt din tare multe feluri de materii compuse, secrețiunile de regulă sînt simple de tot. Materiile nutritoare le putem asemăna cu o coardă nouă și întinsă dela un ceasornic, ear' pe cele ce es din corp cu una vechie, folosită deja, care nu mai e de treabă, 'și-a pierdut puterea. Viața însași constă dar' în transformarea materiilor mai complicate în materii de o compoziție mai simplă, prin ce organismul prefăce vlagă din alimente în căldură, muncă, (electricitate).

De îndreptariu la mîncare și beutură servește foamea și setea, cari de regulă dau omului bună îndrumări în privința nutririi. Dacă are omul apoi corpul cere peste tot atîta nutremînt, de cât are el trebuință pentru susținerea sa și pentru

a putea sevărsi lucrul ce 'i-se dă, făr' a se mai cugeta la soartea nutremântului luat. Sînt ciudate și în multe privințe chiar și ađi nu îndeajuns înțelese căile și schimbările prin cari trec bucatele dela luarea lor în gură și până le lăpędăm afară. Ele mai întăi se macină în gură, s'amestecă cu scuipat și devin astfeliu îmbucături netede și alunecoase, ce trec în stomach și intestine.*) Aci, supuse influenței căldurei și a sucurilor gastrice, se descompun, devin solubile,**) iau forma recerută spre a putea fi absorbite. În timpul acesta se desparte ce e de treabă de ce nu e de treabă și ce e bun, pe căi anumite, trece drept ori cu încunjur în sînge, ce nu o ia la în jos spre a fi deșertat din corp.

Sucurile ce sevărsesc misterirea sînt produse de mai multe feluri de glandule sau ghinduri și au meniri deosebite, după locul, de unde isvorăsc: Scuipatul preface în zăhar amylul, ce nu se poate topi în apă; suc acriu al stomachului topește albumina închiegată, precum și țeseturile cleioase a le bucatelor, preste tot produce în ele astfeliu de schimbări, încât ușor pot fi absorbite de arteriele sugătoare (vasele limfatice) aflătoare în păreții stomachului și intestinelor. Fierea descompune grăsimile și le prepară într'un feliu de materie alunecoasă, ce seamănă cu laptele. Prin aceasta ajutorează trecerea astorfeliu de materii în intestine, unde se întemplă trecerea lor în sînge. Balele stomachului prefac în zăhar amylul, topesc albuminele închiegate, descompun grăsimile. Organismul pregătește tare multe sucuri de aceste. Scuipatul produs de om se socotește la $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ Chilogr. la ăi, sucurile gastrice (a le stomachului) la 1 Chilogr.; fierea face cam 1 Chilogr., balele pântecului $\frac{1}{2}$ Chilogr. Din aceste, căt întrece dela mistuire, parte se absoarbe carăși de pelița mucoasă a organelor mistuiri, parte se deșartă afară dimpreună cu resturile bucatelor. — Și ađi mai e încă lătită credința, că mistuirea se face numai în stomach, așa că el se judecă a fi organul central al mistuiri. Din cele ăise se vede, că aceasta numai adevărat nu e — sînt bucate d. e. unsoarele, cari în stomach nici nu pot fi mistuite — și la procesul mistuiri iau parte toate organele prin cari trec bucatele, cu deosebire însă intestinele.

În privința bucatelor oamenii sînt de păreri deosebite și le judecă pe unele de grele la mistuit, pe altele de ușoare, — câte capete, atâtea judecăți. Pentru unul carnea de rîmătoriu e mîncare grea pentru altul cașul, crastaveții ș. a. Aceasta nu tot-de-una este așa. Atât e sigur că procesul mistuiri la unele bucate decurge timp mai îndelungat, la altele se isprăvește mai de grabă. Aceasta atîrnă dela mai multe împrejurări și anume:

*) Mațe.

**) Se pot topl.

vorba e dacă a mâncat omul mai mult ori mai puțin, dacă a mănunțelat bine bucatele în dinți ori apoi le-a înghițit aproape întregi și puțin amestecate cu scuipat, poate că mai trebuie luat în socotință și feliul cum au fost bucatele gătite, precum și împrejurarea, că din ce materii sunt ele compuse. Astfel carnea grasă cere mai mult timp spre a fi mistuită, decât cea macră, pentru-că grăsimile împiedecă venirea sucurilor în atingere cu carnea. De regulă însă cu totul din alt motiv ȳic unii că bucatele grele la mistuit și nu pentru-că zăbovesc mai mult în stomach. Precum gusturile sânt deosebite și mâncarea cutare pentru unul plăcută, pentru altul nesuportabilă, tot așa stă treaba și cu stomachurile. Nu tot stomachul suferă ori-ce feliu de bucate, ci cu unele se împrietinește mai ușor, decât cu altele. Dacă nervii stomachului află, că nu e plăcută cutare mâncare, stomachul își încoardă toate puterile s'o depărteze; se adună, ceea ce ne face rău, par' că sântem înfoiați și aceasta durează până când mâncarea respectivă e dată afară din stomach, fie că o lăpădăm pe gură, fie că trece în intestine. În astfelu de cas ușor capetă omul inimă rea (diaree).

Mistuirea e aducerea bucatelor vırtoase în așa stare, ca materiile nutritoare din ele să poată ajunge în sucurile corpului. Din stomach și din intestine numai materii fluide pot să treacă în sânge. Materiile nutritoare, pe cari sucurile gastrice le aleg din mâncări și beuturi din canalul digestiv (calea percursă de bucate în vremea ce se mistuie) trec în sânge și cu acesta dimpreună strebat organele corpului, trec în țesăturile lor și, foarte probabil, că se prelucră în celulele acestor țeseturi. Materiile aceste, ce atât de multe schimbări au suferit în calea ce-au percurs-o, aci vin în atingere cu oxigenul, pe care sângele îl duce în toate țeseturile, și ard, să descompun, numai o mică parte din ele scapă de ardere și anume partea pe care corpul o folosește la clădirea organelor sale ori înlocuiește cu ea ceea ce nu mai e de treabă în țeseturile organismului. Mă folosesc de ocasiune pentru a îndrepta o părere greșită destul de lătită. Să crede, că materiile amintite îndată ce vin în atingere cu oxigenul sângelui și al țeseturilor, numai decât ard, cu alte cuvinte oxigenul ar fi cauza descompunerii. În realitate însă lucrul stă așa, că celulele prin lucrarea lor schimbă compoziția materiilor nutritoare ele le simplifică, fiind apoi și oxigen de față, acesta se amestecă și el și amestecul acesta se numește ardere. Resturile acestui proces, ne mai fiind de nici o treabă în corp, sânt luate de sânge și — prin plumâni, piele, rărunchi, canalul digestiv — sânt date afară din corp.

La așa schimbări fiind supus corpul, ca el cu ajutorul mâncărilor și beuturilor să rămână totuși în starea sa normală;

ca la cei mici el se se desvoalte, la bolnavi ca se se poată întrâma, — e trebuitoriu ca se se afle în mâncări și beuturi toate acele materii, din cari el e clădit.

Organele corpului sunt compuse cea mai mare parte din apă (65—75%), din substanțe nitrogenice (albuminoidele), din substanțe lipsite de nitrogen (grăsimile) și din materii mineralice (fosfor, pucioasă, fer, sare, fosfat de var ș. a.) Materiile aceste edificatoare sunt și ele compuse din mai multe elemente și anume din carbon, hydrogen, oxigen, nitrogen și substanțe mineralice. După-ce organismul animalelor n'are însușirile, pe cari le are acela al plantelor, adevă el nu e în stare ca din aceste elemente să clădească corpul, nu e în stare ca să prepare însuși albumină, grăsime ș. a., — el cere ca se i-se dea de-a gata aceste materii compuse.

Pe temeiul celor di-se, putem susține, că substanțe sau materii nutritoare se numesc acelea, cari nu lasă ca organismul se suferă pierdere ori scădere în albumină, grăsime, apă și substanțe mineralice, — cari redau corpului materiile devenite nefolositoare în urma muncii, pe care o îndeplinește. Substanțe nutritoare sunt dar' deosebitele feliuri de materii albuminoase aflătoare în corpul animalelor (musculina mușchilor (a carnei), fibrina sângelui, caseina laptelui, albumina oului ș. a., — mai departe grăsimile din animale și plante (uleiurile, grăsimile untului, stearina, — apoi așa numitele substanțe hydro-carbonate (zăharul, amylul — scrobeala grâului, cartofului ș. a.), — în fine apa și sărurile. Împreunarea naturală a acestor materii nutritoare, precum se obișnuiește aceasta la pregătirea bucatelor, o numim bucate, mâncări sau substanțe nutritoare; aci aparțin carnea, pânea, laptele, legumile, oule ș. a. Aliment sau nutremânt e dar' o ast-fel de combinație a materiilor nutritoare, care poate susține corpul în starea sa normală și care — d. e. după o boală — e în stare să-l aducă ear' la brazdă. Idealul nutremântului e o așa combinație a materiilor și substanțelor nutritoare, care în cantitate mică conține cât mai multe substanțe nutritoare.

Mult și-au spart învețații capul asupra valorii nutritoare a deosebitelor bucate. Mai dintru'ntâi s'a pus un preț deosebit pe materiile albuminoase, pentru-că ele sunt partea cea mai însemnată a tuturor țeseturilor precum și a sângelui. Aceasta mai ales, după-ce s'a observat, că atât oamenii cât și animalele ce trăiesc cu substanțe bogate în albumină, sunt mai stăruitori la muncă, decum sunt cei ce se nutresc cu substanțe serace în astă privință; carnea face pe om mai tare și mai activ ca legumile; calul e mai iute și mai stăruitor la muncă, dacă mă-

mâncă ovės, ca dacă se nutrește numai cu fân. A trebuit însă mult timp până când învățații au aflat lămurit rolul substanțelor albuminoase în economia vieții. Să credea, până în timpul mai nou, că organele corpului, când seversesc o lucrare oare-care, se tocesc, se rod, adică o parte mai mare ori mai mică din substanța lor se descompune. Și, după-ce musculatura (carnea), are 75% de apă și 20—24% materii albuminoase, — se credea, că lucrarea se seversște pe contul acestora. Erau deci de părere, că substanțele albuminoase a le bucatelor se folosesc spre înlocuirea celor pierdute prin muncă, ear' producerea căldurii o atribuiau grăsimilor și hydro-carbonatelor. Astăzi însă se știe și acesta e adevărul, că omul nu scade, organele nu se rod, nu se tocesc, ori cât de greu ar munci omul, dacă se nutrește cum se cade. Astfel dar', cea mai mare parte din materiile albuminoase a le bucatelor, nu se alăturază numai decât organelor, ci rămân în sângele din ele, unde iute se descompun. Albumina o întilnim dar' în corp sub două forme: în organe, ca parte constitutivă a acestora — „albumină organică“ —, în curente fluide din aceste — „albumină circulatorie“ —. Sub forma dintâi ea nu se descompune decât încet și în măsură mică, ear' albumina din bucatele mistuite o înmulțește și împutinează încet numai; albumina circulatorie însă, ea se mișcă repede și în calea sa prin țeseturile organelor pretutindenea își află condițiile pentru a se descompune. Dacă bucatele vor fi bogate în albumină și sângele va fi bogat, dacă ele vor fi sêrace iute devine și sângele sêrac. E bine dar' ca omul se consume bucate bogate în albumină, căci prin aceasta se înmulțește albumina circulatorie, procesele descompunerii devin mai vii, se împuteresc organele și devin mai capabile de muncă, fie aceea corporală, fie spirituală. Cu bucatele sêrace în albumină treaba stă tocmai dinpotrivă.

Insemnătatea substanțelor albuminoase din bucate e dar' foarte mare căci ele: contribue la conservarea organelor în stare normală și le reparaază pe aceste și în astă privință ele nu pot fi suplinite cu nici o altă substanță; al doilea, ajunse în curente fluide din corp, hotărêsc atât mărimea cât și iuțimea proceselor de descompunere și prin aceasta au o foarte mare influență asupra stării materiale a corpului cât și asupra capacității lui de muncă; — în fine ele ajutorează aședarea grăsimilor în țeseturile organelor, după-ce o parte din albuminoide, sub anumite împrejurări, se-preface în grăsime, întocmai precum în corpul albinei albumina pulberii de flori se preface în ceară.

Însă, cu toate că materiile albuminoase sânt atât de însemnate pentru nutrirea omului și, cu toate că ele nu pot fi

suplinite prin altele, — tot n'ar fi posibil ca omul numai cu ele să se nutrească, cu alte cuvinte, astfel de bucate, cari afară de albumină n'ar conține și alte substanțe nutritive — d. e. carnea din cale afară slabă — n'ar fi potrivite pentru a trai omul cu ele. Un om în vîrstă și sănătos, pe lângă o nutriție obișnuită și muncă nu prea mare, separează (dă afară din sine) cel puțin 250 gr. de carbon la zi, pe când nitrogen, în același timp, abia mai mult ca 18 gr. După ce carnea conține 3.4 % nitrogen și 12.5 % carbon, omul de-abia are trebuință de mai mult ca de 500 gr. carne la zi, ca se capete nitrogen de ajuns, dar' ca și lipsa sa de carbon se 'și-o împlinescă ar avea nevoie mai mult ca de 2000 gr. carne.

Chiar neluând în seamă, că consumarea regulată de câte 2 Chilogr. carne la zi în scurt timp ne-ar fi spre stricăre, — un astfel de traiu ar și fi puțin economic, căci pentru a ne acoperi trebuința de carbon, am consuma o cantitate cu totul superflua de albumină, deși carnea este una din cele mai scumpe alimente. Precum vom vedea mai târziu, ne putem nutri foarte bine, dacă alături de o bucată de carne relativ mică mai luăm și alte materii nutritive bogate în carbon însă estine.

Chiemarea grăsimilor și a hydro-carbonatelor (zăharul ș. a.) e mai simplă decât aceea a albuminelor. Din ele nu se clădesc mușchi (carne) ș. a., căci ele nici când nu se prefac în albumină; sînt potrivite însă ca în câțva să suplinească albumina, fiind-că arderea lor are drept urmare, că se descompune albumină mai puțină.

Prin urmare, dacă la carne se adaugă și unsoare, aceasta moderează descompunerea albuminelor, ajută la înmulțirea cărnii adecă formarea albuminei organice. Asemenea, la cas de traiu slab, unsoarea din bucate împiedică de descompunere o parte din albumina grămadită în corp; d. e. un om, ce altcum rabdă foame, își conservă puterea mai mult, dacă mănâncă unsoare, ca dacă nu mănâncă nimic; de sine se înțelege, că pe lângă consumarea de unsoare tot suferă corpul pierdere în albumină, numai cât în măsură mai mică. Tot așa influență paralizatoare are și grăsimea grămadită în corp: Omul gras nu slăbește așa de îngrabă ca cel slab și dacă rabdă foame, și întors: mîncarea de carne pe cel gras mai curînd îl va face ca să se îngrășe, ca pe cel slab. Nu e de mirat dar', că unii oameni se îngrășă mereu, deși mănâncă mai puțin decît altul, ce din naștere e uscat și pe lângă toată pofta sa de mîncare nici cum nu poate să-și vadă corpul rotund; albumina, ce în corpul gras merge în deposit, în cel slab se descompune repede. Dacă dar' ca multă albumină și grăsime se se așede în organism, apoi la bucate trebuie adaos tare multă

unsoare (sau hydro-carbonate). Pe animalele carnivore (ce trăiesc cu carne) numai așa le putem îngrășa, dacă în mâncarea lor, afară de carne, se află și multă unsoare. Din contră, dacă voim să slăbim un corp gras, trebuie să-i detragem din bucate unsoarea (și hydro-carbonatele) și să-l nutrim numai cu carne. Prin aceasta se înmulțește albumina circulatorie, procesele de descompunere se fac mai repede; grăsimea corpului încă intră în joc, se descompune și topește, ca și neaua în rațele soarelui de primăvară. În astă privință omul are să fie cu precauțiune, pentru-ca e cu puțință ca se urmeze o prea repede pierdere de putere și o slăbie a inimii. E bine dar' a purcede treptat numai. O adaogere înțeleaptă de unsoare la bucatele de carne e recomandabilă cu deosebire celor slabi trupește cum și pentru cei ce vor să se cârpească iute, după vre-o boală; pe când o nutriție unilaterală numai cu carne poate să pună capet vieții unor așa oameni, după-ce descompunerea albuminei din corp decurge cu atât mai viu, cât bucatele sunt mai bogate în albumină. Acolo, unde se cere ca trupul să desvoalte tare multă căldură, d. e. în clima geroasă din regiunile nordice, — oamenii consumă o enormă cantitate de grăsime. Ni-se pare cu neputință, când auzim, că oamenii din părțile acele mănâncă la zi (făr' ca se-și strice stomachul!) 4—5 Chilogr. carne foarte grasă și uleiuri.

Hydrocarbonatele (zăharul, amylul, dextrina) încă împiedecă în câțva descompunerea albuminei din corp, omul nu poate însă să se nutrească numai cu ele. Adaose la carne ele dar' încă ajutorează prefacerea albuminei în parte constitutivă a corpului. În ce măsură se se facă aceasta, atîrnă dela împrejurarea, că ce lucrare se cere dela corp ca se îndeplinească și că în ce stare s'a aflat mainainte. De sine se înțelege, că numai până la un punct putem înlocui albumina prin hydro-carbonate, dacă nu voim ca albumina din corp să mai scadă prea tare și să sufere în urmă și puțință de a lucra. Hydro-carbonatele împiedecă și descompunerea grăsimii; prin urmare, dacă la bucatele compuse din albumină și grăsime mai adaogem și hydro-carbonate, acele mai ușor devin parte constitutivă a corpului nostru. Hydro-carbonatele nu se prefac în grăsime și nici nu se încorporează organelor, ele ard în curînd prefăcîndu-se în acid-carbonic și apă.

Ca organismul se remănă mereu în stare și ca se funcționeze regulat, e trebuitoriu ca în bucate să fie și substanțe minerale, cu deosebire fosfor, pucioasă, fer, sare, fosfat de var ș. a. Substanțele aceste nu dau nici putere, nici nu produc căldură, pentru aceea însă și ele sînt părți constitutive ale organelor corporale; d. e. cu albumina organică tot-de-una se află combinate și săruri, în oase, fosfor și var, în celulele sîngelui fer,

care e de mare însemnătate pentru intrarea oxigenului în ele ș. a. După-ce cu ocasiunea proceselor chimice de descompunere, cu albumina se depărtează și sărurile unite cu ea, cel puțin în parte, de aceea e trebuitoriu ca cu bucatele mereu să i-se redea corpului și sărurile pierdute. Un nutremânt, care nu dă corpului în măsura cuvenită și substanțe mineralice, fie altcum potrivit pentru susținerea organismului, — duce la moarte sigură. Căci prin aceasta sărurile din corp se împuținează și toată treaba se strică. În cele mai multe cazuri, spre norocire, omul n'are să poarte grije și pentru substanțe mineralice, căci acele se află în măsură corespunzătoare în bucatele cu cari ne nutrim; aceasta și despre sare încă o putem dice. Că totuși sărăm bucatele, o facem ca ele să fie mai gustoase.

Apa e tot așa de trebuitoare la nutrire ca și albumina, unsoarea, sărurile ș. a., căci, după cantitate judecând, în cea mai mare parte corpul e din apă compus. Corpul cere ca să-l provedem în tot-de-una de ajuns cu apă. Dacă nu, el, prin sete, numai decât ne aduce aminte, că ce avem de a face.

Dacă nutrirea se întrerupe, ori nu e îndestulitoare spre a ținea organele în stare normală, și aceasta pentru timp mai îndelungat, — apoi urmează moartea prin foamă. Corpul o duce încă un timp oare-care susținându-se din proviziunea de grăsimi și albumină, pe cari le are de mainainte. După-ce însă cantitatea acestora o să fie din ce în ce mai mică, treptat se slăbește și procesul descompunerii, până când ajung la gradul, încât inima, sistemul nervos ș. c. l. nu mai pot să funcționeze. În astfel de caz grăsimi suferă mai tare (97%), urmează apoi mușchii — carnea — (30%), apoi pielea, oasele, ficatul și sângele. Creierul pierde mai puțin, de aceea funcționarea lui durează mai mult. Foamea, cu slăbia ce o însoțește, n'o mai simte omul, dacă din cale afară rabdă omul mult și nu mănâncă de loc, din contră slăbia merge crescând. Cât timp ar putea omul răbda, fără ca se moară de foamă, aceasta atîrnă dela mai multe împrejurări, dintre cari cele mai hotărîtoare sînt felul cum a fost corpul nutrit mainainte și vîrsta. În general atît oamenii cît și animalele cu atît mor mai iute de foamă, cu cît sînt mai tineri. Cei slăbiți prin bătrînețe asemenea nu pot s'o ducă mult fără a se nutri. Din contră oamenii robuști, bineținuți și mai ales cei grași pot să rabde timp mai îndelungat. Sînt exemple, c'au ramas oameni în viață și după răbdare de 17 zile. Se vede, că apa, lucră și ea ceva. Acea însă c'ar fi dus-o unui luni și chiar ani întregi, fără să bage o bucatură în gură, e poveste numai ori apoi o înșălătorie.

Foamea e mare lucru, mai ales cînd o pătură întreagă a poporului suferă din cauza lipsei de cele trebuitoare pentru

traiu. Se întâmplă adică de clasele mai de jos a le poporului nu dispun de nu dispun de mijloacele traiului în măsura recerută. Au atât încât cu chiu cu vai o duc de aji pe mâne, tânjesc numai; de vialitate și forță de lucru însă nici vorbă. O privire mai adâncă ne arată urmările triste a le unui astfel de traiu miserabil, pentru-că mortalitatea e mai mare între oamenii, ce se nutresc rău, ca între cei ce se nutresc cum se cade și individul încă are o viață mai scurtă.

Ca bucatele să corespundă în toată privința chiemării lor, ele trebuie să conțină substanțe nutritoare de ajuns și în proporția recerută, ele au să fie potrivite spre a se descompune ușor în stomach fără să-l îngreuneze, și în fine ele să aibă un gust plăcut și să-i facă omului poftă.

Instinctul natural, simțirea foamei și a săturatului, au învățat pe om, că ce fel și cât să mănânce, bine înțeles, dacă poate alege și dispune de hrană îndestulitoare.

În stare normală corpului trebuie să i-se redea acele substanțe pe cari le pierde și anume în măsura, în care ele se depărtează din corp; de aceea, putem să avem o judecată aproape dreaptă despre substanțele pe cari au să le conțină bucatele, îndată ce vom satori pierderile corpului prin piele, plămâni, ud ș. a. Un bărbat bine nutrit, pe lângă o muncă moderată, pierde la zi 18.3 gr. nitrogen (azot) și cam 328 gr. carbon. După-ce 18.3 gr. nitrogen se află în 118 gr. albumină, putem susține, că aceasta e cea mai mică cantitate de albumină, de care are trebuință neapărată pentru fie-care zi, un om lucrătoriu, în vîrstă. — Preste tot însă trebuința nutremîntului e felurită: un om tare, care când lucră își încordează toate puterile, va cere nutremînt neasemănat mai mult, decât un om slab, ne apt de lucru. E de minune cu ce puțin nutremînt se mulțămesc unii oameni slabi truștele! Le este de ajuns 70—80 gr. albumină la zi. De sine să înțelege, că dela astfel de indiviți nu poți aștepta să-ți se vîrșească vr'un lucru greu, nici cu corpul, nici cu spiritul.

E necesar ca în bucate se fie întocmai atât nitrogen și carbon, de cât are corpul trebuință spre a se susține și spre a-și păstra facultatea și energia de a lucra, — nici mai mult, dar' nici mai puțin. — E lucru lămurit deci, că dintre toate bucatele cu cari omul se nutrește, nici una nu se poate numi nutremînt sau hrană în adevăratul înțeles al cuvîntului, pentru-că nici una nu e potrivită spre a se nutri omul numai cu ea singură, fără a-i mai adaoge și alte substanțe. E adevărat, că sînt multe materii nutritoare (carnea, pânea, laptele, păstăioasele ș. a.), din cari una singură și e în stare a susține corpul, — dar' o

astfel de nutrire n'ar fi potrivită, căci nici într'una din aceste materii, nitrogenul și cărbunele nu se află în proporția cerută de nutrirea rațională sau înțeleaptă (1 parte nitrogen la 15—18 părți carbon); în fie-care din ele, ori că se află din cutare substanță nutritoare prea mult, ori prea puțin, așa că sau ar trebui să ne mulțămim cu tare puțin din un fel, sau apoi am avea să ne îngreunăm stomachul din cale afară. Să aducem unele exemple: Din 272 gr. de caș căpătăm albumină de ajuns, dacă-i vorba însă, ca și carbonul trebuitoriu tot din consumarea cașului să-l avem, apoi ne-ar lipsi 1160 gr.; 540 gr. carne macră ne-ar prevedea cu albumină, cu carbon însă numai 2600 gr.; cine ar vrea se trăiască numai cu pâine ordinară, ar trebui să mănânce 1430 gr. la zi; ear' numai cu lapte gol 4650 gr. (4 $\frac{1}{2}$ litre); — cu cartofi 4600 gr.

E bine dar' să amestece omul bucatele, căci în cazul acesta ele se împreună în felurite chipuri și așa e cu puțință a'i-se da corpului din fie-care substanță nutritoare întocmai cât îi trebuiește. După-ce cărnurile peste tot sunt bogate în albumină și adese-ori și în unsoare, în legumi și grânte însă — afară de unele — se află albumină puțină, dar' multe substanțe hydro-carbonate, de aceea sunt recomandabile bucatele gătită din amândouă felurile de substanțe. Din instinct urmează omul regula aceasta, când îi conced împrejurările, deși nici idee n'are despre ea. Lucrătorul italian nu mănâncă mămăliga goală, ci cu caș, locuitorii Chinei și Japoniei, alătura cu urezul — nutremântul lor de căpetenie — mănâncă pește, carne de rîmătoriu, mazere ș. a., nutrindu-se numai cu urez, corpul după două septemēni n'ar mai fi capabil de lucru.

E interesant a ști, că în ce formă e de a se lua cantitatea necesară de carbon. O parte (63 gr.) se află deja în cele 118 gr. albumină, de care omul în vîrstă are trebuință pentru fie-ce zi; îi mai lipsește deci 265 gr. pe care îi ia în formă de unsoare ori substanțe hydro-carbonate. Dacă ne-am folosi de ceste din urmă numai, ne-ar trebui la zi 600 gr. amyl și zahar, ear' dacă numai cu unsoare am umbla să ne acoperim trebuința ne-ar lipsi 350 gr. Stomachul nici pe unele nu le-ar primi bucuros. Cu amylul nu e de a se trece peste 500 gr. și restul de carbon e bine a se lua în formă de grăsime (56 gr.); și mai consult este a se lua 350 gr. legumi (amyl) și restul de carbon să-l dăm corpului în formă de grăsime (140 gr.) Astfel dar', unui om în vîrstă și care îndeplinește un lucru moderat, îi trebuiește la zi cel puțin 118 gr. albumină, 56 gr. grăsime (unsoare) și 500 gr. hydro-carbonate. Cifrele aceste însă nu sînt statornice, căci corpul nu întrebunțează materiile tot în aceeași măsură, vîrsta și starea

corpului fac unele schimbări în astă privință. De aceea e tare schimbatoare atât cantitatea substanțelor cât și proporția de amestec dintre ele. La muncă grea se descompune mai multă grăsime, ca atunci, când corpul e în repaus, și aceasta nu e de-a o trece cu vederea la alegerea bucatelor. Tinerimea, ca să crească sdravănă, are trebuință de albumină mai multă ca cei ajunși în vîrstă, pentru-că la tineri organele cresc și carnea se înmulțește.

Bucatele cele mai bune — precum am văzut — sînt cele compuse din regnul animal și vegetal, din cărnuri, legumi și grănațe. Să naște acum întrebarea, că în ce măsură se se aștepte ele în mîncare. Dacă ele ar fi într'un chip de ușoare la mistuit, apoi prețul cu care le putem cumpăra ar decide că pe cari se le preferim. În realitate însă treaba stă altcum. E adevărat, că atât în cărnuri cât și în legumi grănațe și păstăioase, se află aceleași substanțe nutritive numai că în proporție deosebită, — în privința puterii nutritive e însă mare deosebire între ele. Dacă mîncăm aceeași cantitate atât din unele, cât și din altele, după mistuire ne vom convinge, că nu trece în sînge din ambele aceleași cantitate de materie nutritivă, stomachul și intestinale, nu le pot prelucra la un fel. Din cele mai multe substanțe din regnul animal (cărnuri) în canalul digestiv se estrage aproape toată albumina și grăsimea, pe când cu plantele treabe stă altcum și aceste se deosebesc și ele între ele. Sînt unele, a căror albumină în mare parte se deșartează nefolosită din corp (din bucatele compuse mai mult din plante 25 %), pe când substanțele fără nitrogen trec ușor în sînge. E drept, că bună-oară din păstăioase — mazere, fasole, linte — albumina se descompune și trece în sînge aproape ca și din cărnuri, — la cele mai multe însă — cu deosebire la cartofi, legumi, pânea murgă de casă ș. a. — e foarte mare pierderea albuminei. Substanțele neazotoase (fără nitrogen) la toate se absorb ușor de stomach și intestine. Această împrejurare e de mare însemnatate pentru nutriție, căci de aci se vede, că de greu îi este corpului a-și însuși o cantitate mai însemnată de albumină — după cum se cere aceasta la omul lucrător — nutrindu-se unilateral numai cu plante, pe când de altă parte ese la iveală însemnatatea plantelor întru acoperirea trebuințelor organismului. Grăsimea de animale, care e atât de scumpă, o putem suplini în mare parte cu mîncare de legumi.

Păn' acum nu se știe cu siguranță, că pentru-ce din plante albumina atât de anevoie se poate estrage. Poate fiind-că ele sînt mai mari în volum și sucurile gastrice nu le pot strebate bine, poate că și apa multă ce-o conțin împiedecă mistuirea lor.

Din cele dișe urmează, că mai bine e a lua o parte din nutremânt subformă de carne. E cu puțință a pregăti din pâne, urez, cucuruz (porumb), păstăioase ș. a. astfel de bucate — adaogând nițică unsoare, — în cari se vor afla în măsura recerută toate substanțele nutritoare, dar' astfel de nutrire nu poate s'o rabde, făr' numai un stomach tare sănătos. De aceea nice vegetarianii (cei ce din principiu nu se nutresc cu substanțe din regnul animal) — nu se lapedă cu desevêrșire de lapte, caș și unt. Bucatele gătite numai din plante, fără carne și fără unsoare, la nici o întimplare nu sînt în stare a susține de așa puterile corporale, ca acela timp mai îndelungat să poată îndeplini muncă grea. Lucrătorul harnic are nevoie de multă albumină și grăsimi spre a-și putea păstra organele întregi și vînjoase. De aceea în bucate trebuie să fie cu atât mai multă carne și unsoare, cu cât lucră neștine mai din greul. Bucate de plante se consume omul numai în așa măsură, încât se nu-și îngreuneze stomachul, restul sê-l ia în formă de carne și grăsimi. Pe grăsimi s'a pus preț puțin, însă cel ce muncește are neapărată trebuință de mîncare bună și unsuroasă.

Iată cum ar fi sê se gătească bucate bune și nutritoare pentru omul muncitoriu:

	Albumină.	Grăsimi	Hydro-carb.	Nitrog.	Carbon.
200 gr. carne, fără oase	43.6	—	—	6.8	25.0
22 gr. grăsimi (în carne)	—	22	—	—	16.8
53 gr. grăsimi sub altă formă	—	53	—	—	40.3
86.4 albumină și 450 gr. amyl sub formă de substanțe animale și vegetale	86.4	—	450	13.2	245.9
	130	75	450	20	328

Durere însă, că plantele în multe părți, au o rolă prea însemnată în nutrire și aceea numai pe care ar trebui s'o aibă.*) E rău destul, că legumile nu se pot așa de ușor mistui ca bucatele de carne. Dacă vom considera nu cât am mîncat, ci cât din ceea ce am mîncat s'a trecut în sânge și cât nu, apoi vom afla că și pâinea e tot atât de scumpă ca și carnea. Cu toate aceste clasele mai serace recurg la substanțele vegetale, căci acelea, în urma volumului lor mare, mai curînd îi satură.

Bucatele în cari se află ele toate substanțele nutritoare în forma recerută, nu sînt încă potrivite de a se nutri omul cu ele. Am foarte mulțami celui ce ne-ar invita la un prînz pregătit numai din albumină curată, din amyl, unsoare, sare și apă. Ce face însă bucatele plăcute,

*) Aceasta mai ales la Sătenii noștri, cari — în urma multelor și ne-sfîrșitelor posturi — tocmai pe vremea lucrului celui mai greu, trăiesc mai rău decum sê cuvine, încât numai sê leagănă de slabi.

ce ne ațită apetitul și ne sloboade apă în gură!... Aceea e gustul lor, pe care îl au dela unele materii, ce ele ca atari puțin au de a face cu nutrirea, sunt însă tot atât de însemnate ca și substanțele nutritoare, după ce ele ne ațită pofta și ajutorează în mare măsură producerea sucurilor gastrice.

Astfel de substanțe sunt, afară de vin, bere, rachie, zămă de carne, tee și cafea, toate acele materii gustuoase și adesea cu miros plăcut, ce se găsesc în toate substanțele nutritoare, d. e. acidele (acrimile) plantelor, uleiurile, sărurile ș. a. Multe din aceste se formează cu ocasiunea pregătirii bucatelor prin descompunerea unei părți din albumină și grăsime. Să ne reamintim numai amirosul atât plăcut al fripturii, al boanelor de cafea prăjită, al aluaturilor gătite cu unt. Pentru aceste materii gustuoase și cu miros plăcut ne place să schimbăm bucatele. Și de cele mai sațioase și mai bine gătite mâncări încă ne urim, ne pierdem pofta de mâncare, dacă ele au tot acelaș gust.

Mainainte vreme lumea era în rătăcire în ce privește însemnătatea nutritivă a substanțelor ațitătoare cum sunt d. e. zama de carne, spirtoasele. Se credea, că aceste nutresc, dau putere. Chiar și adi încă ne este dat să auzim vorbindu-se adesea despre „vin întăritoriu“, „zămă bună și nutritoare de carne“, despre cari își fac oamenii închipuirea, că ele într'adevăr ne împuteresc. Asta e mare rătăcire; spiritul vinului și zama de carne (bouillon), nu poate suplini nici un fel de substanță nutritoare. Ele nu au altă influență, decât că ațitând nervii, pe un timp te fac a crede, că ești mai în putere. Ciorba de carne a avut adesea rele urmări, când s'a dat bolnavilor, anume în urma părerii greșite, că ea e foarte nutritoare. Spiritul de vin e periculos pentru omul sêrac, cărui nu-i dă mâna să mănânce bucate nutritoare. El cu o dușcă de rachie umblă a se ținea în talpe. Amar se căiește pentru aceasta, dacă pierderile organismului nu le suplinește din când în când cu o cătățime mai însemnată de materii nutritoare, adevărate bucate sațioase. Dacă n'o face, apoi putem dice, că rabdă foame în toată puterea cuvântului, căci slăbia ce merge crescând numai pentru scurt timp o poate muia cu ajutorul rachiului.

Ca nutrirea se fie în toată privința corespunzătoare, în fine e trebuitoriu ca gustarea să se facă la anumite oare în decursul zilei. Animalele ce se nutresc cu carne mănâncă atât în câteva minute, că pentru ziua întreagă le este de ajuns, omul însă, fiindcă se nutrește cu carne și legumi 'și-ar îngreuna stomachul peste măsură, dacă s'ar încerca să purceadă întocmai; să mănânce de odată atâta ca se-i fie de ajuns pentru o zi întreagă. După vechiul obicei, aproape pretutindenea de trei ori se mănâncă la zi.

Că bucatele cât să fie de sațioase și la ce timp anume se cade se mâncăm, asta atîna dela ocupațiune ș. a. Cel ce înaintea amedii are se împlinescă un lucru greu, nu se poate mulțami cu un dejun slab; de altă parte nu e bine ca cina să fie prea bogată, nici ca ea să se ia chiar înainte de culcare. Mîncarea cea mai sațioasă se se în dricul zilei. Un lucrătoriu ar trebui se mănânce, în măsură mijlocie, 60 gr. albumină, 34 gr. grăsimi și cam 160 gr. hydro-carbonate.

După experiențele de pîn' acum, cei supuși la muncă grea, trebuie se mănânce albumină și mai ales unsoare mai multă, decât cei ce duc o viață mai pe odihnă. Pentru lucrători și mai ales pentru oamenii în vîrstă, în al căror organism procesele chimice decurg mai repede, nu e de ajuns dar' cantitatea de substanțe nutritoare amintită mai sus. Astfel de oameni au trebuință nu de 118, ci de 130—150 gr. albumină la zi. Nici cele 56 gr. grăsimi nu sînt indigestibile pentru ei, ci se cere chiar pînă la 200 gr. Durere, că lucrătorii, în cea mai mare parte, nu se nutresc cum se cade. Putem dice, că ei numai își omoară foamea. Urmările, din punct de vedere igienic, sînt foarte triste. Când ajunge omul se-și tragă dela gură nu e bine și lucrătorul de multe ori așa trebuie să facă, e rară ziua, când are carne pe masă. Cartofi, varză, fasole, poame uscate, pâne — la noi mai des mămăligă — și, dacă le merge mai bine, lapte, brînză, — mai ales aceste sînt bucatele cu cari se nutrește ziuașul. Afară de aceea bucatele lor adese sînt fără gust, ceea ce e stricătoriu atît pentru copii, cât și pentru oamenii în vîrstă. Firește că femeia avînd să lucreze alături cu bărbatul, bucatele vin gătate repede, fără multă grije.

Nutrirea bolnavilor mainainte vreme a fost greșită. Aveau oamenii credința, că în cas de ferbințeli pentru ei, e de ajuns ciorba (supa) de carne și alta nimic; aceasta fiindcă ciorba ar fi tare nutritoare. Bolnavul are lipsă de nutrețiment ca să se poată întrîna; drept aceea nu este iertat a-l ținea cu bucate nesațioase, cum e și ciorba. De cartofi, pâne neagră și aluaturi prea unsuroase trebui însă păzit.

Acum ne remîne se mai vorbim despre compoziția substanțelor nutritoare, despre gătirea și conservarea lor.

La locul prin trebuie se amintim carnea. Mîncăm carnea de vită, vițel, de oaie și rîmătoriu une-ori chiar și de cal; afară de aceste ne mai nutrim și cu carnea selbătecimilor, a păsorilor și peșilor. Peștele se consumă în mesură foarte mare în țerile a căror locuitori tot mai țin încă la posturi.

Carnea e compusă în cea mai mare parte din apă (70—80%); mai de mare însemnătate sînt înse unele părți albuminoase a

le ei (16—23%); fibrina-musculară; apoi substanțe cleioase — mai multe în carnea de vițel și pește (4.4%); unsoare, de care chiar și în carnea slabă și încă se află 1—2%, în carnea de rîmătoriu însă, precum și în cea de vită îngrășată 2—6.5% și mai mult încă. Aci nu e vorba făr' numai de grăsimea din carne, nu însă și de aceea, care se poate tăia jos cu cuțitul de pe ea, așa că de vom lua și aceasta în considerare, apoi carnea adusă din măcelărie conține în măsură mijlocie 11% grăsimi, neluând în considerare oasele. Afară de aceste carnea mai conține unele substanțe, ce se formează atunci, când se schimbă albumina cu ocasiunea pregătirii ei, de aci vine, că o carne are un gust, alta altul. În carne se mai află și părți minerale (kali, acid fosfor). Carnea, după cum a fost vita nutrită și din care parte a corpului e tăiată, are un gust mai bun, ori mai rău, e mai nutritoare, ori mai seacă, e mai de preț, sau mai estină. Prin castrare (jugănire) carnea devine mai fragedă și mai gustoasă, așa și prin îngrășare. Unele părți interne a le vitelor, d. e. intestinale (mațele), ficatul, rărunchii, creerul, încă se pot pregăti drept bucate, ele însă nici când nu sînt așa de nutritoare precum este carnea.

E tare lătită pregătirea ciorbii de carne. De vom ținea carnea de-amoii, apa va estrage din ea unele părți nutritoare: o parte din albumină, săruri ș. a. Apa fierbinte încheagă albumina, n'o lasă ca se treacă în zamă, se topesc însă sărurile, țeseturile cleioase ș. a. Bunătatea ciorbii atîrnă dela mărimea bucății de carne și dela fiert. Cu cât e mai tare ciorba, cu atât e mai fără gust carnea, de aceea însă puterea nutritoare nu 'și-a pierdut-o, căci substanțele albuminoase, pe lângă o îndelungată fierbere și tot în carne remân, numai cât țeseturile acesteia devin mai tari, carnea mai seacă, mai lemnoasă, cum se dîce. Dacă nu e prea fiartă, apoi 'i-se poate da un gust foarte plăcut, de se pricepe bucătăreasa. Trec mai multe părți din carne în ciorbă, dacă aceea se pune la foc în apă rece, la din contră, dacă se pune în apă fierbinte, o parte din albumină numai decît se încheagă pe suprafața carni și astfel formînd un învâliș, împiedică intrarea apei în lăuntrul ei, urmarea va fi, că numai puține substanțe vor trece în ciorbă. Abstragînd deci dela săruri, și în cea mai bună ciorba numai tare puține substanțe nutritoare se află, pentru-că puțina albumină ce s'a topit în ea se încheagă iute și bucătăreasa o dă afară cu ajutorul lingurii de curățit spuma. Cleiu se află în ciorbă în măsură de tot neînsemnată. Deși ciorba e atât de puțin nutritoare, pentru aceea totuși nu trebuie trecută cu vederea, pentru-că sa ajutorează tare mult mistuirea, contribuie mai ales la estragerea sucurilor gastrice.

Prin frigere omul își dă silința ca se remănă în carne cât mai multe substanțe nutritive de a le ei; de aceea chiar dela început se pune la fierbințeală mare, prin ce la suprafața ei se încheagă albumina topibilă și grăsimea se topește. Astfel se formează învâlișul de care am vorbit, acesta e mai mult, ori mai puțin de nestrebătut și face ca gustuoasă se remănă friptura și se nu se uște. Din când în când unsoarea trebuie earăși turnată peste carne, ca să fie mărginită evaporarea apei din ea și friptura să fie mustoasă. Spre sfârșit nu este iertat a-i da foc mare și în launtrul carni se nu fie e căldură mai mare de 70—75 %.

Cu ocasiunea friptului carnea își pierde din greutate cam 20—25 procente.

Ouăle sunt tare nutritive. Oul de găină e compus — lasând la o parte găoacea — din apă (74.5), substanțe albuminoase (13.5), grăsime (10.5) și minerale (1.5 %). În albuș e mai multă apă decât în gălbuiș, acesta e mai bogat în albumină și grăsime. Dintre părțile mineralice amintim fosforul și ferul. Într' un ou ce trage 50—55 gr. e cu ceva mai puțin ca 1 gr. nitrogen așa că un om, vrând a se provedea cu nitrogenul trebuitoriu, ar trebui să mănânce la di cel puțin 20 de ouă, dacă și carbonul tot din ele ar voi să-l aibă, 'i-ar trebui cam 43 bucăți de ouă. Pentru aceea însă trebuie se o socotim de o mare nenorocire pe capul poporului nostru împrejurarea, că el duce ouăle la oraș, de unde, pe prețul lor aduce ceapă acasă. Pân' acum nu s'a constatat încă de ajuns, că ouăle sub care formă sunt mai ușor mistuibile. Atât e sigur, că ouăle fierte tari, dacă se taie mênunt, sunt mult mai ușor mistuibile, decum se crede, pentru aceea mai greu însă totuși, ca cele moi. Daună, că ouăle nu se pot păstra timp mai îndelungat făr' ca să se strice. Causa e că prin coaja lor aierul trece ușor. Dacă aședăm ouăle în cenușă ori fărină de ferestreu, ele stau timp mai îndelungat. Nu bine a le ținea pentru-că 'li-se strică gustul. Mai potrivit se vede a fi ca să le ungi cu ulei de in ori de mac, astfel stau mult, făr' a se strica și nice gustul nu 'și-l pierd. Oul stricat e mai ușor ca cel proaspăt și pus în apă sărată plutește pe ea, făr' să se cufunde.

Nu fără temei e considerat laptele drept nutremânt de frunte, atât ca lapte, cât și ca brânză și caș. Afară de cel de vacă, se mai mănâncă laptele de oaie și capră. Tătarul mănâncă lapte de cal, Sirianul de cămilă. Omul serac se nutrește cu lapte de capră. Afară de grăsime se mai află în lapte albumină și zahăr, săruri și caseină. În laptele de vacă se află 84.5—88.5% apă, 3—7% caseină, 3.5—5.5 zahăr, 3—6% grăsime și 0.2—0.7% substanțe mineralice. Tot așa și laptele de

oaie și capră. Laptele femeesc e mai dulce, fiind-că are mult zahăr și mai puțină caseină. Laptele espus aierului se descompune zahărul cu o parte din caseină îl aduce în fierbere, îl acrește. Ceea-laltă parte a caseinei se adună și avem lapte acru.

Dacă laptele se pune în vas negrijit acirirea urmează în curând.

Laptele e o mâncare bună, sănătoasă, nutritoare și relativ eftină; mâncând însă cineva lapte fără măsură poate se se bolnăvească.

Untul e compus din 79—94% grăsime, puțină caseină, zahăr și săruri în fine din 5.3—21% apă.

Cașul conține tare multe substanțe nutritoare și anume: caseină, grăsime, zahăr și săruri. După cum e gătit — din lapte smântănit ori nesmântănit — cașul e gras ori sec. În cașul gras se află: 45% albumină, 8—10% grăsime și cam 40% apă.

Fărina spicoaselor și bucatele gătite din ea a ocupat încă din vechime locul de frunte atât la masa bogatului, cât și la aceea a seracului. Dintre spicoase, în o parte se cultivă una, în altă parte alta, după cum e clima și solul (locul). În cele mai multe țeri din Europa pânea se face din grâu; în Germania și Rusia predomnește secara, în Suedia și Norvegia orzul, tot în Rusia ovėsul și hrișca, porumbul (cucuruzul) în România, America de mijloc, Turcia, Grecia și Ardeal. Compoziția boanelor e deopotrivă la toate spicoasele, se deosebesc numai în ce privește măsura în care se află diferitele substanțe nutritoare în ele: în toate se află albuminoide, amyl (scrobeală), materii grasse, hydrocarbonate, săruri și apă. În boanele de grâu se află cea mai multă albumină (12—14%), secara se aseamănă grâului (11.5—13.5%), orzul, ovėsul, porumbul și hrișca sunt mai serace cu ceva (9—13%), mai puțină albumină se află în urez (5—6%); din contră, cest din urmă e tare bogat în amyl (74%), pe când grâul 60—67%, secara 50—55%. Porumbul și ovėsul sunt mai bogate în materii grase (5—9%) grâul și secara numai 1—2%. Cea mai însemnată materie albuminoidă ce se află în spicoase e glutina. Substanțele nutritoare nu sunt deopotrivă împărțite în lăuntrul boanelor: celuloza e la suprafață sub formă de înveliș sau coajă, care cu ocasiunea măcinatului se alege ca tărîțe.

Compoziția pâinei e aproape aceeași fie pânea albă, fie de cea ordinară; aproape în aceeași măsură se află în ea atât albumina cât și amylul și apa. E mare deosebire însă între pâne și pâne, când e vorba de ușorătatea mistuirii ei, de cantitatea de substanțe, ce trec din ea în sânge, și asta atîrnă dela împrejurarea, dacă se află în ea tărîțe mai multe ori mai puține.

E drept, că pânea din care nu s'au delăturat tărițele, fără numai în parte, ori chiar de loc, — e bogată în substanțe nutritoare ca cea albă. Nu mai puțin adevărat e însă, că tărițele sînt stricătoare în stomach, căci ele nu lasă ca sucurile gastrice se străbată și descompună mîncarea cum se cade, tot odată ele produc deșertarea mai grabnică a stomachului, ceea ce la pânea albă nu se întîmplă. Pânea albă dar', deși mai seracă în substanțe nutritoare decât cea neagră, se mistuie mai deseversit nutrește mai bine; drept aceea se recomandă cernerea fărinei de grâu pentru pâne cu sită deasă.

Despre păstăioase, cartofi, poame și alte legumi vom vorbi în „Amicul poporului” de pe anul venitoriu.

(Trad. liberă după „Higiena poporală” de Dr. Erisman),

de Slova.

Gătirea unei resadnițe cum se cade.

Cel ce vrea — și cine se nu vree? — ca în decursul întregului an el se aibă legumi de tot felul, acela se va îngriji de o resadniță cum se cade, încă în decursul lunii lui Ianuarie. Venim în ajutorul fie-căruia, în astă direcțiune, prin șirile, ce urmează.

În ce privește locul unde e a se întocmi resadnița, e a se ținea în privire, ca se fie scutit dinspre meadă-noapte, meadă-noapte resărit, — meadă-noapte — apus, de vînturi reci, dacă se poate, prin zidiri, arbori, pomi, în partea dinspre meadă-zi, însă, locul să fie deschis, ca resadnița ăia întreagă să fie în soare. E de dorit ca locul se fie scurs și apa să nu se adune băltoace pe el, când neaua se topește și aceasta din motivul, ca groapa ce se sapă, când cu punerea la cale a resadniței se nu stea plină de apă. Să mai poștească ca resadnița să fie la îndemână ca se nu risipim prea mult timp umblînd în dîra ei.

Despre pămîntul ce-l folosim, că acela are se fie gras, puțaios, curățit bine de pietrii, rădăcini, bucăți de vase sparte și alt — se înțelege de sine, — tocmai de aceea, bine este ca se fie gătit și cernut încă de cu toamnă.

Fiind-că pe resadniță are se vină un felu de cadre (rame) sau lădoi făcut din scîndură, ne punem și facem de acelea. În ce privește mărimea ce avem se 'i-o dăm, singuri sîntem în stare a judeca, știind mai bine ca ori cine, câte și cari ne sînt trebuințele. Pentru recerînțele casei este de ajuns o resadniță mijlocie, care e tot odată mult mai practică, decât cele mari

de tot, fiind-că mai ușor se poate lădoiul transporta dela un loc la altul, când se recere așa ceva.

Ne ingrijim dară de scânduri de brad uscate și cari au se fie cam de 3—4 cm. în grosime, ear' în ce privește lățimea, cea din dos, dinspre meadă-noapte, se fie cu 8—10 cm. mai lată, decât cea din față, dinspre meadă-zi, și anume ca ferestrele se vină plecate în câtva spre partea de unde vin rațele soarelui. De obicei, partea din dos se face de 40—45 cm. în lățime (neavând scânduri așa de late, punem, după trebuință, două pe olaltă), — ear' cea dinainte de 30—35 cm. Tăind dar' cu ferestrele scândurile mai lungi ce au se vină în față și în dos, tăiem și două bucăți mai scurte și le coasem bine cu cuie de așa, ca cele lungi se vină prinse de cele scurte. La unghiuri, din lăuntru, batem niște scurți stâlpișori în patru fețe ciopliți ca lucrul cu atât mai ȋietoriu sē fie. Scândurile cele mai scurte sē taie frumos de asupra, cum dă înălțimea celor două mai lungi, asă ca ferestrele, ce au a se pune, sē se potriveasca cât se poate de bine. Despre ferestri atât avem de ȋis ca acelea se fie cu puține cruci și chiar cari sūnt, se fie subțirele, ear' cadrele însăși se fie tari și vāpsite ca se țină mult. Unde se îmbinează ferestrele una cu alta sē bate câte un laț, ca pe el sē se închiȋă. De altcum omul însuși vede și se convinge cum e bine și cum nu e bine ca se facă.

Acum, la locul, unde are se vină resadniȋa, săpăm o groapă în patru cornuri de 60—100 cm. adēncime mēsurānd-o de așa ca în toate laturile — după-ce se va aședă lădoiul la dric de ea — sē remānă încă groapă ca de 50—60 cm. Pe fundul ei se pune un strat de nesip ori petricele pentru ca apa se aibă, unde sta, și apoi se umple cu gunoiu pāios de cal, până sus, de așa, cā punēndu-se o pătură de gunoiu aceea se se calce bine cu picioarele. Gunoiul are sē fie cālcăt și aședat, ca se nu fie mai jos de o parte ca de alta. Umplēnd gropa cu o palmă mai sus decum e pāmēntul din jur, aședăm lădoiul pe ea de așa, ca în toate laturile se remānă câte o fāșie de gunoiu. Acum punem în jur de lădoi, cāt ține groapa, earāși gunoiu, înālțāndu-l până'n faȋa de asupra a aceluia, astfeliu ca numai ferestrele, ce acum au sē se pună, se remānă afară. Gunoiul e bine ca se fie curățit de jigārāi, după îndreptārile din punctul premergētoriu acestui articol. Dacă însă nu s'a purces așa, atunci de o parte ca gunoiul sē se încālȋească, de altă parte ca toate ouēle de insecte și larvele se fie nimicite; opārim funingine și cu zama ei, amestecată cu atāta apă fierbinte, cātă ne trebuiește, udām gunoiul și numai decāt aruncām peste el o pătură de pāmēnt. Aceasta din cauza, ca amoniacul — cea mai bună parte din gunoiu — sē nu se pearȋă fără nici o treabă, ci sē fie ab-

sirbită de pământ, se remână pentru creșterea plantelor ca un ce foarte trebuitoriu. Acum lădoiul se închide cu ferestrele pentru timp de 24—48 de oare, până când pământul se încăldește, despre ce omul se încredințează cercându-l cu mâna. Dacă este prea fierbințe se mai pune pământ. Peste tot e a se potrivi treaba de așa, ca se fie întocmai cum pământul este în dric de vară, după o zi caldă. Când el s'a încălzit de ajuns, se poate sămăna. Dacă resadurile au resărit, în dricul dîlei, când timpul e frumos, rogoginile le luăm jos, pentru-ca se capete lumină, ear' când sînt în 4—6 frunze, dacă e soare și nu suflă vîntul, ferestrele se pot ridica nițel, în dricul dîlei ca se capete aier curat și se se deprindă încîtva și cu o temperatură mai puțin caldă, ceea ce le și împuterește.

În astfeliu de resadnițe se pot sămăna: salată (lăptucă) timpurie, ridichi, morcovi timpurii, carfiol, curechiu de vară, cîlărabe, patlagele (părădăi), castraveți, cu un cuvînt, cele mai multe legumi.

Fără de ferestri nu putem eși la cale nice cu lădoiul, nice cu resadnița.

Resadnițele se udă numai cu apă de-abea calduța.

Limpețirea vinurilor turbure.

Spre acest scop se întrebunțează: La vinurile albe beșica de morun, la cele roșii albușul de ou și gelatina (se află în neguțetorii).

Limpețirea cu beșică de morun. Se ia la fie-care hectolitru (100 litre) vin 1—1½ grami beșică de morun și se bate cu ciocanul pe un trunchiu de lemn, până când se poate rumpe ușor în bucăți mînunțele; ceea ce și făcînd, o punem în apă curată d'amoiu, unde se înfoaie. Apa o schimbăm de vro 2—3 ori, căci are un amiros greu. În urmă scurgem apa de tot, stoarcem beșica în mîni și turnăm acum vin peste ea, lăsînd se stea 12 oare. În restimpul acesta beșica s'a pufăit și muiat. Ne punem acum și, cu ajutorul unei măturice de mestecăn ro-tunsă la capet, o frămîntăm cît se poate de bine. O mai subțiem cu vin și lăsăm ca se mai stea 12 oare; în urmă o strecurăm prin un petec subțire de pânză ca drojdiile se remână la o parte. Din vasul în care se află vinul cel turbure, lăsăm se curgă cît credem a fi trebuitoriu, ca se încapă materia de limpețire, pe care o turnăm în bute pe vrana de asupra. Ne apucăm acum și mestecăm vinul cu un băț de capetul căruia legăm cîteva zale de fier, pe cît numai se poate de bine. Peste

10—15 dîle vinul s'a limpedit îndeajuns spre a-l putea trage în altă bute. — Dacă vasul e foarte mare, cu neputință este amestecarea s'o poată duce omul cum se cade în îndeplinire. În astfelu de împrejurare, materia de limpedire o subțiem în vr'o 6—8 litre de vin, tragem vinul în altă bute și treptat, puțin câte puțin, adaogem la vin, cumpănind ca să se amestece la un feliu.

Limpedirea vinului cu gelatină și cleiu. Se ia 6—8—12 gr. la hecto-litră de vin, din materiile amintite, se topesc în apă caldă și purcederea mai departe e ca și la beșica de morun.

Limpedirea vinului cu albuș de ou. La un hecto-litru de vin e de ajuns a se socoti 1—1½ albuș de ou. După ce l-am strecurat și stors cu de-a sila printr'o pânză rară, îl întrebuițăm, cum s'a dis mai sus.

Ingrijirea buților goale.

I.

Fără îndoială butea plină îi este omului mult mai dragă decât cea goală și mult mai bucuros i umblă în rînd la cea dintâi, decât le cea din urmă.

Dar' nai ce! nu poate omul ca tot pline să le aibă, tocmai de aceea se recere grije și pentru cele deșerte, dacă vorba e ca la timpul seu — când o se le umplă — curate să fie. Vinul cel mai bun, și într'o bute reu îngrijită, se strică sau cel puțin își schimbă firea, nu mai e așa cum ar fi trebuit să fie, ceea ce daună va se dîcă.

Buțile îndată, ce am scurs vinul din ele trebuiesc spălate cu apă, până ce toate drojdiile, toată necurătenia ese din ele și apa se scurge limpede, nu mai are ce curăți. După aceea se pune pe două lemne cu vrana ori ușița în jos ca toată apa din ea să se scurgă. Nu e de a se trece cu vederea nici partea din afară a ei, căci ori-cum, multe necurătenii o ajung în decursul vremii și se poate ca dela un timp, o parte din ele, se strebată doagele până de ceea lature. Butea dar' trebuiește spălată frumos și pe din afară.

Uscându-se cum se cade, o afumăm bine cu pucioasă, punem ușița — dacă este luată jos — batem dopurile și o aședăm la un loc sbicit și vîntos, nici decum însă în pod de coțefe ori unde se servească drept culcuș și cuibariu găinilor.

II.

Vinul turnat în bute înflorită, cu amiros de rachie și alt, își însușește sieși gustul și amirosul respectiv. Astfelu de buți iată cum se curățesc:

1. Cu apă fierbinte se pot curăți numai buțile, ce au un amiros mai puțin greu;

2. Buțile oțetite se curăță bine cu lapte de var ori leșie de sodă (din negustorii). Asemenea e bine a le arde cu spirt de vin, după care se spală cu apă rece, se opăre apoi cu de cea fierbinte în mai multe rânduri, să limpedește earăși cu apă rece, se uscă și în urmă se afumă cu pucioasă și, bătând dopurile, se așează la un loc sbicit și vântos;

3. Gustul de aier îl capătă butea, dacă n'am înfundat-o destul de bine și nici n'am afumat-o cu pucioasă, ci numai am scos-o afară la vânt. În așa întemplantare ea trebuiește opărită mai de multe ori cu apă clocotită și în urmă spălată cu câteva litre de vin nou fierbinte;

4. Unii au obiceiul de pun frunze de nuc, coriandru cuișoare și alt în apa de opărit buțile. În așa cas aceea nu este iertat ca se stea mult în bute, ci e a se da afară înainte de recire și a se spăla cu apă rece. Altcum și butea și vinul ținut în ea, în urmă va căpeta un gust și amiros, pe care mulți îl jingășesc. Ori cum ar fi butea, aceea, mainainte de a recurge la mijloacele amintite, trebuiește curățită pe din lăuntru cu o perie tare aspră.

V o r b e.

Propriele-ți fapte te înalță, propriele-ți fapte te dejosesc, ear' nu a le altora; — de aceea nu te lăuda cu mărirea stărilor și cu faptele lor mărețe — dacă tu ești un laș și, poate, chiar un trădătoriu miserabil.

*

Sunt oameni cari au și poziție, și teren de muncă, nu le lipsește decât bărbăția, pentru a fi d'ai lui Dumnezeu. — Ca se-și ascundă aramă învinovătesc pe bietele împrejurări și uită că aceste, supărate foc pentru nemernicia lor — dac' ar putea grăi de sigur ar întoarce vorba pe coarda ceea-l-alta.

*

Aștepți toate dela vreme și noroc? — înzădar, — dacă stai cu mâinile în sin.

*

Dela pomul ce nu înflorește să nu aștepți fructe făr' numai frunze seci.

*

Grijile și nevoile vieții îți bagă minte în cap; — norocul fără veste 'ți-o ia și câtă ai.

al lui Ión.

Poesii.

Ce e mai dulce 'n lume?

Ce e mai dulce 'n lume? — Sînt visurile — acele
Cu care s'î hrănește un suflet iubitoriu?
Speranța, ce mîngăie a vieții chinuri grele?
Sau geniul ce crede în falnic viitoriu?

E oare inocența, ce luce'ntro virgină,
Și blîndă s'î reflectă în ochii sei plăcuți?
E cîntul unei harpe de melodie plină
Sau dulcea suvenire a anilor trecuți,

E linistea adîncă, ce vine de domnește
În tainica natură, în tainicii sei fii,
Cînd geniul furtunii de luptă s'obosește;
Cînd tac a vijeliei selbategi armonii?

E zimbetul ce naște pe buza unei mume,
Cînd amoros privește pe primul seu născut?
E steaua călîuză pe-a valurilor spume?
Sau scumpa reafare acelor ce-am pierdut?

Cununa glorioasă în lupte dobîndită,
Ce mîndră se înalță pe fruntea de eroi?
Fericea ce aduce dorința împlinită?
Sau în sfîrșit uitarea trecutelor nevoi?

O nu, nimica nu e mai dulce p'astă lume,
Decît reînvierea unui popor rob,
Ce, scos din întunec, înscrie al seu nume
În cartea libertății, de unde fu gonit.

Al. Sihleanu.

Dorință.

Vino 'n codru la isvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund,

Și în brațele-mi întinse
S'î alergi, pe piept s'î-mi cași,
S'î-ți desprind din creștet vîlul,
Se-l ridic de pe obraz.

Pe genunchii mei şedea — vei,
 Vom fi singuri — singurei,
 Ear' în păr înfiorate
 O să-ţi cadă flori de tei.

Fruntea albă 'n părul galbin
 Pe-al meu braţ încet s'o culci,
 Lăsând pradă gurii mele
 A le tale buze dulci...

Vom visa un vis ferice,
 Îngâna-ne-vor c'un cânt
 Singuratece isvoare,
 Blânda batere de vânt;

Adormind de armonia
 Codrului bătut de gânduri,
 Flori de teiu de-asupra noastră
 Or să cadă rënduri-rënduri.

M. Eminescu.

La şedătoare.

Vântul suflă cu tărie şi isbeşte în fereşti,
 Ear' în casă lângă vatră şede lumea la poveşti.
 Au venit la şedătoare multe fete şi femei
 Ca să toarcă şi s'asculte despre lei şi parale.
 Şi tăcerea cea mai mare în căsuţa — acum domneşte
 Nu s'aude decât fusul fetelor cum sfîrăieşte.
 „Ascultaţi, un glas le dăce, ascultaţi, c'am se vă spun
 „O poveste minunată ce o ştiu del' al meu bun;
 „Ear' voi luaţi bine seama, căci m'aş prinde rămăşag
 „Ca se 'ncurcă firul vostru de-al povestii mele drag.“
 Toţi cunosc cine grăieşte, e povestitoarea veche,
 De-'i câta ori cât în lume nu poţi se-'i găseşti părechie!
 Iată 'ncepe, cu glas tare, povesteşte de 'mperaţi,
 Unii 'n fapte de mărire şi 'n frumoase ţeri, bogaţi,
 Alţii mândrii plini de farmec, cu păr negru, ochi căprii,
 Sboar' aleargă 'n lumea toată după ochii cei verđii.
 Făt-frumos se pierde 'n aier pe-un fugar ager cu dorul,
 Cu Ileana Cosinzeana şi-'şi destăinuieşte-amorul;
 Dunav cel cu păr de aur, ne 'ntrecutul năzdrăvan,
 Scapă de urgia mării printr'un magic talisman,
 Şi-'şi tot caută iubita pe sub ceriu, pe sub pământ,
 Neştiind c'a lui frumoasă 'şi-a călcat pe jurământ,
 Lumea toată fermecată de frumoasele poveşti,
 Uită criveţul de-afară, ce isbeşte în fereşti,
 Uită gerul cel puternic, uită gerul din captor:
 'I-se pare că trăieşte într'o lume de amor.
 Ochii verđi şi ochii negrii s'umplu toţi de-o strelucire
 Ce destăinuieşte mintea şi pribeaga ei gândire.
 Clătinând din cap cu jale, cei bătrâni şi ei gândesc
 La viaţa lor trecută şi la traiul omenesc.
 Amintiri din vremi frumoase, ce s'au dus şi numai vin,
 Să deşteaptă 'n alor suflet şi le scoate un suspin.
 Dar' pe când lumea visează, casa toată-'i numai fum,
 Ear' din turta cea din vatră n'a ramas decât un scrum.

Valeria St. Micle.

Nu mai stau s'ascult amorul.

Nu mai stau s' ascult amorul,	O iluzii! știu că 'n clipă
Lui auzul nu-'mi mai plec;	Ca și ceara v' topiți
Ca trecut li viitorul	Și pe-a timpului aripă
Și ca fulger toate trec!	Lănțuite voi periți.
Din stejarul vecniciei	Al meu suflet dar' rămâne
Sântem foi picate jos	Tot străin și tot pustiu;
Și'n potrua vijeliei,	Să mai cercetez pe mâne,
Ne luptăm făr' de folos.	Când pe astăzi eu îl știu?
Ne supunem la vîrtejuri,	La ce dar' s' ascult amorul
Țot ca blînzilor zefiri;	Și auzul se-'mi mai plec,
Ce-'s aji tainice privilejiuri,	Când la fel e viitorul
Mâne-'s triste amăgiri.	Și ca fulger toate trec.

Smara.

Frică.

Că-'mi ești drag din cale — afară,	Când te ved, de fericită,
Nime 'n lume n'o se știe;	Uit necazul tănuirii;
Fericirea-'i dulce 'n taină,	Și vorbind cuprins 'mi-e gândul
N'o spun dragă chiar nici ție.	De ilusia iubirii.

Și — atunci sufer fără margini,
 Mă cuprinde mare frică, —
 Eu am inimă în peptu-mi,
 Tu mă tem, că n'ai nimică.

Lucreția Suciu.

Lumea mare.

Lumea mare și pustie înaintea mea se 'ntinde
 Nici cu ochii, nici cu mintea nu încerc a o cuprinde
 Intr'un chaos fără margini, fără de 'nceput și rost
 'Mi-ai dat tu ființă dragă, sufletului adăpost.
 Și de-accea, mult iubite, când la tine mă gândesc
 Ca și lumii, eu iubirii margini nu pot se-'i găesc!

Veronica Micle.

Anecdote.

Ori o ia ori n'o lăsa. Pe când se crepa de diuă, Țiganul trecea pe drum dinpreună cu fiul seu. Cum merg ei uitându-se în dreapta și în stânga, dacă nu care cumva se află ceva rău pus, — brodesc într'un loc curca Românului culcată pe gard.

Măi dadă! ia-o, ori n'o las? — ȋice danciul cel mic.

— Apoi cum îi vrea — dragul dadii — ori o ia, ori n'o lăsa, că eu, de aȋi nainte, bine veȋi sânt c'un picior în groapă și cu amândouă afară.

*

Termin lung. Un bolnav se rugă de un medic ca să facă se poată trăi până-și va plăti toate datoriile.

— Ce vrei se-ȋi fac? — respunse medicul — doară ca se trăiești în veci?

*

Odorinȋă. Un făcătoriu de rele era judecat la moarte, dar', din graȋie, 'i-s'a dat voie se-și aleagă el însuși felul morȋii sale.

El fără întârȋiere respunse.

— Voiu se mor de bătrâneȋe.

*

Câni din sat. S'a fost dat porunca să se arate câȋi câni sânt în sat. Primariul a umplut rubricile astfel:

Preotul un câne, primariul un câne, doftorul un câne, dascălul un câne, împreună patru câni.*

*

Foaie rău întoarsă. Un preot vrând a ținea o cuvântare, după ce nu prea erau grăunȋe la moară, ia cartea de predici și începe a ceti.

— Dup'aceea a dat Dumnezeu lui Adam muiere...

— Aȋi întoarce frunȋa și urmează mai departe: — Care a fost pe din lontru și pe din afară unsă cu dohot și plină de tot felul de vietăȋi.

Să vede că sărise tocmai la descrierea corabiei lui Noel

*

Țiganul și laptele. Avea Țiganul de undeva o oală cu lapte. Ca să-l fiarbă, îl toarnă într'o căldare și-l pune la foc. Laptele, cum firea-i este, se umflă, se umflă de să dea în foc. Țiganul vedând așa minune, spăriat, c'o se remână de pagubă, — tacă din gură:

— Haș-mo deavla mon Doamne, nu 'mi-l mai spori, că n'am în ce'l sprigini.

Pân' sê caute el încoace și'ncolo după ciuvaie, laptele se ca mai duce, încât nu rămâne decât o scântă pe fund.

Atunci ȃice Țiganul supêrat:

— Aoleo Doamne, tu-l sporiși, tu-l și sorbiși! —

Ghicitori.

I.

Ciumelei — ce-i?

De rodește nu 'nflorește,

De'nflorește nu rodește?

Cănepa.

II.

Mihai fercioc

Șede la foc,

Își unge curelele,

Își suce mustețele?

Mățul.

III.

Domnișor cu haine scurte

Multă langră*) face'n curte?

Cocoșul.

IV.

Ce-i mai mult în casă și totuși nu sê vede?

Urmă de om.

V.

Ce-i cu pană și nu-i cătană, cu unghiță și nu-i măt și cu clonț și nu-i cocoș?

Măceșul.

VI.

Iepurile încotro apucă, dacă trece de un an?

Spre doi ani.

*) Larmă.

Povețe practice.

Sara-mură (murătoare) pentru șunce. La 5 kilo de carne se ia $\frac{1}{2}$ kilo sare, 23 gr. salitră, 23 gr. zahăr galben și 6 litre de apă. Le fierbem toate împreună și, după ce sara-mura se recește o turnăm pe carne într'o puțină sau ciubărel. Carnea, ca să stea tot-de-una acoperită, o tescuim cu o peatră. Șuncile mai mari au să se mureze în 6—7 septămêni, cele mici în timp și mai scurt.

*

Ca șunca să fie mustoasă trebuie se luăm seama cum o fierbem, căci altcum o șuncă pregătită cât de bine și putem s'o facem lemnoasă și uscată. — Șunca, înainte de a o pune la foc, trebuiește opărită și apoi spălată în apă rece. După aceea se pune la foc și se fierbe cu încetul, până e de ajuns. Apa trebuiește se treacă peste ea. Atunci se ia de pe foc se acopere și pân' nu se recește, nu se scoate din zama ei. Dacă ne este grabă, o scoatem și învăluind-o într'o cârpă groasă udă, o punem în neauă să se răcească. Numai astfelu va fi mustoasă. E bine a se pune în apă sodă curată cât iei cu vârful cuțitului.

*

Galițele ca se fie scutite de boale ori, dacă s'au bolnăvit să se vindece, se cere a le da de două ori în septămênă, amestecat în mâncare, flori de pucioasă — se vinde în apotecă cu un preț eștin — socotind pentru 5 găini cât iei cu vârful cuțitului. Pe lângă aceea în mâncare să li se amestece în tot-de-una cărbuni de lemn pisați. Urmând astfelu galițele vor fi scutite de boale.

*

Pucioasă bună de afumat buțile putem se pregătim noi înșine, cu atât mai vârtos, că cea din negustorie, rar e curată. Spre acest sfârșit cumpărăm pucioasă ordinară, o pisăm mărunt și o spălăm în mai multe ape, ca necurăteniele să ese din ea. După aceea o topim pe jaratic încetinel și tragem prin ea fașii de pânză dură ca de 2—3 degete lățime. Până când e caldă încă, o presărăm cu flori de lavendulă, pe cari le apăsăm cu ceva ca se stea. În modul acesta vom avea pucioasă de afumat buțile mult mai bună, și totodată mai eștină ca aceea ce se cumpără cu bani grei, deși, de cele mai multe ori nu e bună de nimic.

*

Pomii ca se nu-'i strice bruma trebuieșc puși la cale să înflorească mai târșior. Earna după ce pică neaua, să

se așternă în jurul pomilor un strat gros de paie ori gunoiu proaspet. Neaua astfelu acoperită nu lasă pământul ca să se încălzească, prin urmare e împiedecată și înflorirea prea de timpurie a pomilor. Când credem a fi trecut zilele friguroase, depărtăm așternutul amintit.

*

Nimicirea vermilor din gunoiu. Nimicirea vermilor din gunoiul menit pentru straturi și resadnițe. Dacă din când în când se presară grămada de gunoiu cu var nestins, care se acopere numai decât c'o pătură de gunoiu, cu vermi nu vom avea de a face. Dacă n'am purces astfelu apoi se cere ca gunoiul, înainte de a-l căra pe straturi, să-l întindem și, udându-l cu apă de var, să-l amestecăm bine, lăsându-l se stea așa ca 24 de oare. Varul însuși încă e trebuitoriu în gunoiu, căci îl face mai puternic și mai nutritoriu.

*

Aprinderea de urechi încetează, dacă se toarnă la ăi în urechie câteva picuri de carbol amestecat cu glicerin. Mesura în care trebuie să se ia din una și din alta este: 1:10.

*

Medicament în contra degerăturii. Membrele pișcate de ger se ung în fie-care ăi c'o amestecătură compusă din 25 gr. petroleu, 25 picuri laudanum (din apotecă) și 25 picuri ulei de mintă (earbă) creață.

*

Întărirea cuțitului în plăsele. Să pisează mărunt reșină albă cu cărămidă. Cu pulbere de aceasta umplem gaura din plăsele. În urmă înfierbîntăm coada cuțitului pân' roșește și așa o vîrăm la locul seu.

*

Cetiți și anunțurile, căci puteți avea folos din ele. Cei bolnavi găsesc o mulțime de medicamente așa d. e. a le farmacistului Ludovic Vértes.

*

Cât de repede pierde din puteri calul supus la muncă grea e știut din partea fie-cărui proprietariu de cai. Țepenirea vinelor este prea adese urîta urmare a prea marilor încordări. Pentru a ținea caii în tot-de-una apți spre suportarea poverilor și pentru muncă să poate prin întrebuițarea regulată a fluidului de restituțiune c. și r. privilegiate. Acesta s'a dovedit a fi escelent la vindecarea scrintiturii, la sucirea și

creparea membrelor, la țepenirea vinelor, durere de picioare, ologire și umflătură, animează calul la suportarea de poveri mari. Prețul unei sticle fl. 1.40.

*

Plăcerea economului de vite este să-și vadă vitele frumoase. Aceasta se poate ușor prin întrebuințarea regulată a prafului nutritor de Korneuburg pentru vite al lui Kwizda. În lipsa de apetit, când laptele e cu sânge, pentru îmbunătățirea laptelui, la cele mai multe afecțiuni a le organelor respiratoare și digestive, la gâlci și colică, — nu se află un mai bun mijloc ajutătoriu. Prețul unei cutii 35 cr., o cutie mare 70 cr.

Omul se fie cu atențiune la marca de invențiune și se ceară apriat preparate d'ale lui Kwizda premiate la esposițiile economice. Farmacia cercuală din Korneuburg lângă Viena a lui Francisc Ioan Kwizda, liferantul preparatelor veterinare al curților c. și r. austr. și reg. română. Praful nutritoriu pentru vite de Korneuburg al lui Kwizda și fluidul de restituțiune de Kwizda c. și r. privilegiat veritabile se află în toate farmaciile și drogueriile monarhiei austro-ungare.

*

Cea mai plăcută jucăree pentru copil. Acesta este titlul unei cărțițele, ce-o avem înainte-ne, care merită atențiunea tuturor părinților și educatorilor, cari doresc să procureze pentru copiii lor o jucăree de distracție și tot odată instructivă. Ea conține multe ilustrațiuni deslușitoare și însemnate opinii recomandătoare dela persoane competente. Dacă se cere o espedează francată F. Ad. Richter & Com. Viena I. Nibelungengasse 4.

*

Pain-Expeller. Numele acesta ales pentru frecare însemnează atât cât „Alungătoriu-de-durere”. După împărțirile pe cari le avem înainte-ne, se vede, că Pain-Expellerul cu drept cuvânt poartă aceasta numire, căci preste tot se constatăază repede și alinătoarea sa influență. După-ce prețul îi este eștin de tot (40 cr. sticla), putem să invităm persoanele bătute de dureri să facă o încercare cu medicamentul de casă amintit. Pentru multe imitațiuni recomandăm la cumpărare anumită precauțiune. Pain-Expellerul veritabil e provădit cu marca de fabrică „Ancora” și de aceea e a se cere în farmecii ca Ancora-Pain-Expeller.

*

La lipsa de apetit, când la muls ese sânge, spre îmbunătățirea laptelui, la cele mai multe afecțiuni ale organelor

de respirațiune și digestive, la guturar și colică, după experiențele de mai mulți ani, pentru cai, vite cornute și oi, cel mai prețuit medicament folositoriu este Praful de Korneuburg pentru nutrirea vitelor de Kwizda. Prețul unei cutii 35 cr., o cutie mare 70 cr. — Spre întărirea și reîntărirea cailor înainte și după oboseli mari se întrebuințează cu cel mai sigur rezultat c. și reg. Fluid de restituțiune de Kwizda (Apă de spălat). Neîncunjurat de lipsă ca medicament folositoriu la vindecarea scrintiturilor, la sucirea lor, la rumperea și înțepenirea vinelor, slăbirea membrelor, la ologire, la umflături; pe cal îl animează și-l face capabil de cele mai însemnate lucrări. Prețul unei sticle fl. 1.40. Omul se fie cu atențiune la marca-scutitoare și se ceară apriat preparate d'ale lui Kwizda. Farmacia cercuală din Korneuburg, lângă Viena alui Francisc Ioan Kwizda, liferantul de preparate veterinare al curților c. și r. austr. și regală română. Praful de Korneuburg pentru nutrirea vitelor de Kwizda și c. și r. priv. Fluid de restituțiune, premiate la mai multe esposiții agricole, se capătă veritabile în toate farmaciile și drogueriile monarhiei austro-ungare.

Lucrătorul înțelept.

Domnul: Ce ȃci, puteas'ar tăia cu ferestrăul esta un om în două?

Lucrătorul: Nu!

Domnul: Cum se nu?

Lucrătorul: Nu, pentru-că neci unul n'are atăta răbdare se stea până'l tai.

Binefăcătorul secret.

Fața: Măria-ta, aici 'mi-a predat un tinăr cǒla asta, ca se scrieți în ea, cât dați pentru reuniunea femeilor?!

Domnul: Ce trebe se știe tǒtă lumea ce dau eu? — Eu nu scriu nimica în acea cǒlă, pentru-că, ce vreau eu se dau, aceea o țin pențru mine!

Tarifa după zone,

constă din două grupe, una pentru comunicația de vecinătate (a),
și una pentru comunicația de depărtare (b).

Tarifa pentru serviciul de persoane.

Z o n a		Depărt. în chilom.	Tren de persoane, omnibus și mixt			Tren accelerat		
			cl. I.	cl. II.	cl. III.	cl. I.	cl. II.	cl. III.
a) {	1.	—	—30	—15	—10	—	—	—
	2.	—	—40	—22	—15	—	—	—
	I.	25	—50	—40	—25	—60	—50	—30
	II.	40	1.—	—80	—50	1.20	1.—	—60
	III.	55	1.50	1.20	—75	1.80	1.50	—90
	IV.	70	2.—	1.60	1.—	2.40	2.—	1.20
b) {	V.	85	2.50	2.—	1.25	3.—	2.50	1.50
	VI.	100	3.—	2.40	1.50	3.60	3.—	1.80
	VII.	115	3.50	2.80	1.75	4.20	3.50	2.10
	VIII.	130	4.—	3.20	2.—	4.80	4.—	2.40
	IX.	145	4.50	3.60	2.25	5.40	4.50	2.70
	X.	160	5.—	4.—	2.50	6.—	5.—	3.—
	XI.	175	5.50	4.40	2.75	6.60	5.50	3.30
	XII.	200	6.—	4.80	3.—	7.20	6.—	3.60
	XIII.	225	7.—	5.30	3.50	8.40	6.50	4.20
	XIV.	și mai departe	8.—	5.80	4.—	9.60	7.—	4.80

În zona 1. din comunicația de vecinătate cade comunicația între tot două stațiuni vecine, respective locuri de estradare de bilete, inclusive locurile de oprire (case de păzitori) aflătoare între acelea, cum și celea situate afară de stațiunea vecină până la stațiunea a doua. În zona a 2-a cade comunicația până la a

doua stațiune vecină inclusive locurile de oprire situate până la stațiunea a treia. La plecat se poate scoate tot de o dată și biletul pentru reîntoarcere.

În comunicația de depărtare cad toate locurile, care cad afară de cercul comunicației de vecinătate. Zonele aparținătoare comunicației de depărtare se socotesc numai până la Budapesta și Agram, astfel, ca la călătorii care trec peste locurile acestea, se compută odată distanța până aci, apoi ceea de aci până la stațiunea finală. Marginile zonei a XIV-a sunt pe liniile nou luate de stat în primire, următoarele: Csácza, Orlo (linia căii ferate Cașovia—Oderberg), Vidrány, Lavoczne (fosta cale fer. ung. nord-ostică), Timișoară (f. cale fer. de Arad—Timișoara). Biletele scoase pentru comunicația de vecinătate nu se pot întrebuința pentru călătorii mai îndelungate spre acoperirea parțială a cheltuielilor, ci sunt menite numai pentru comunicația locală. Cine a scos un bilet pentru comunicația de vecinătate și voescă a continua călătoria tot cu acela, ori cu trenul proxim ce are legătură pe alta liniă, are să solvească pe lângă suma pentru călătoria mai departe, încă taxa de aruncătură 60 cr., asemenea trebuie să plătească taxa aceasta pentru tot biletul, care s'a scos dela conductor, — excepțiune făcând supra-solvirile (clasa mai înaltă, tren accelerat).

Orice călătorie, care trece peste zona întâia a comunicației de vecinătate, se poate întrerupe odată. Biletul înseamnă trebuie prezentat la părăsirea trenului șefului al stațiunii, respective al locului de oprire.

Tarifa pentru pachete.

Chilom.	zona	1—50 chilo.	51—100 chilo.	peste 100 chilo.
1—55 =	I.—III.	— .25	— .50	1.—
56—100 =	IV.—VI.	— .50	1.—	2.—
peste 100 =	VII.—XIV.	1.—	2.—	4.—

După tarifa aceasta fiecare bucată singuratică se socotesc separat, înseamnă și pentru mai încolo de Budapesta și Agram, până la marginea căii ferate de stat ung.

Anunciuri.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

în Sibiiu,

fundată în anul 1868

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

a) **în contra pericolului de foc și exploziune**

clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.

b) **pe viața omului**

în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul mortii și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asig. pentru viață
în anul 1869	în anul 1869
până 1886 fl. 617.757-15	până 1886 fl. 468.466-39
în anul 1887 „ 57.939-61	în anul 1887 „ 42.436-01
„ „ 1888 „ 49.110-60	„ „ 1888 „ 46.826-41
„ „ 1889 „ 29.899-71	„ „ 1889 „ 46.966-61
Suma . fl. 754.707-07	Suma . fl. 604.695-42

1,359.402 fl. 49 cr.

Conform bilanțului pentru 1889 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

611.270 fl. 24 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiiu (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (Alb. Schadt), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Ancora-lădițe cu petrii de edificat de Richter

sunt cea mai plăcută jucăree pentru copil. Băieți și copile se ocupă într'un chip de plăcut cu ea. Prin pompoasa broșură îndrumătoare, ce se aclede la fie-care lădiță **veritabilă**, spiritul copiilor e tare ocupat; da, reedificarea de castele domnești, cetăți, biserici ș. a. influențează atât de atrăgătoriu, că și părinții participă bucuros la ea. Chiar și cei mai strengari băieți încă își petrec oare întregi în liniște, spre fericirea mamei chinuite, cu Ancora-lădițele cu petrii de edificat. Nici o altfel de jucăree nu influențează atât de priincios asupra educațiunei copiilor! Deslușiri mai de aproape despre mărimea și prețul feluritelor lădițe, se află în cartea provădută cu planuri colorate, după cari ea se edifica: „**Cea mai plăcută jucăree pentru copil**“, care la dorință se trimite gratuit și franco din partea lui **F. Ad. Richter & c.** prima fabrică c. și r. priv. de petrii de edificat în Viena, I. Nibelungengasse 4, ori Rudolstadt, Nürnberg, Olten, Rotterdam, London E. C., 65 Fenchurch-Street, New-York, 310 Broadway.

Ancora-lădițe cu petrii de edificat de Richter

sunt în urma durabilității, **cele mai oftine prezente**, căci ele **țin mai mulți ani**, se pot amplifica și mări prin lădițe întregitoare. La nici unele din imitațiuni casul acesta nu obvine.

Mai mult, acele sunt adesea fără nici o valoare artistică ori instructivă, prin urmare numai niște jucării ordinare. De aceea, la cumpărare, omul se fie cu precauțiune și se pretindă în negustorii apriat: „**Ancora-lădițe cu petrii de edificat de Richter**“. Sub nici un protest se nu lasă a'i-se împune imitațiuni, făr' se respingă îndărăt or-ce lădiță care nu poartă marca de invențiune „**Ancora**“, ca ne **veritabilă**, căci nu e vorba de mărimea, ci de valoarea internă a lădițelor cu petrii de edificat.

Lădițe **veritabile** se află cu prețul de 70 cr. — 5 fl. și mai sus, în negustoriile de jucării mai însemnate a le lumei. În America și Anglia se se ceară: Richter's Anchor Boxes!

Ancora-Pain-Expellerul

de Richter

este unul din puținele medicamente populare de casă ce se ordonează și din partea medicilor. Convinși despre prepararea lui ce se face sub priveghiere medicală și conciențios, acest vechiu și prețuit medicament de casă din ce în ce mai des se ordonează din partea medicilor spre frecare alinătoare și depărtătoare de dureri, prin ce se dovedește, că nu-i un **medicament secret**. Prin frunzărirea cărții ilustrate „Sfatul bun aur e vrednic“ („Guter Rat ist Goldes wert“), cetitorul va afla aceasta afirmare de dovedită. Trimiterea acesteia, la cerere, se face gratuit și franco. Din partea institutului de editură a lui Richter din Leipzig.

Mai mult ca de 20 de ani se ține Ancora-Pain-Expellerul în multe mii de familii neîntrerupt la îndemână gata ca cel mai neîntrecut alinătoriu de durere, dacă se freacă omul cu el; e prețuit anume din partea mamelor, ca-ci, din experiență bine știu, că mai ales dacă aplică frecarea la timp **preîntîmpină cu succes boale serioase**. Milioane de indiviți au învățat a prețui influența binefăcătoare a frecării cu Pain-Expellerul la cele mai felurite boale. De regulă chiar după întâia frecare și se observă o ușurare a durerilor. Ancora-Pain-Expeller e recomandat mai departe de cei ce l-au întrebuintat deja, cu toate aceste, la cumpărare omul se fie cu precauțiune, **din cauza imitațiunilor fără valoare** și numai astfel de sticle se primească ce sînt provădate cu marca de fabrică „Ancora“ roșie, căci unde „Ancora“ roșie lipsește, medicamentul **nu e veritabil**. Prețul preste măsură eștin — 40 cr., — 70 cr. face cu puțința ca unul fie care se provadă cu acest escelent medicament de casă, care se află de vîndare în toate farmaciile. Depositul principal pentru Ungaria la farmacistul Josif Török în Budapesta.

F. A. Richter & Comp.,

Rudolstadt (Türingia), Nürnberg, Olten, Rotterdam,
London E. C., New-York, 310 Broadway.

Binevoiți a Vă convinge, că

este în adevăr

cel mai excelent mijloc contra tuturor insectelor,

pentru-că nimicesce — ca nici un alt mijloc — până la cea mai mică urmă, cu putere și iuteală frapantă toate insectele.

Nu Vă lăsați însă seduși la cumpărare, ci cereți apriat „Zacherlin“ veritabil

în sticle cu semnătura I. Zacherl.

Nu primiți nici-odată prav deschis măsurat cu cumpăna, sau imitațiuni înșelătoare.

Nu întrelăsați la nici un cas a cumpăra deodată cu „Zacherlin“ și un

economisitor de Zacherlin cu 30 cr.

căci acest aparat nou inventat măresce în mod evident efectul, așa că triplifică așa dicând conținutul sticlelor.

În locurile numite ce urmează:

Sibiu.
Abrud.
Hoghin.
Ghiertan.
Bistrița.
Blaj.
Borsec.
Orăștie.
Ciuc-Carțfalău.
Ciucsereda.
Vărdatfalva.
Dej.
Deva.
Elisabetopol.

Vâlcele.
Eteđ.
Făgăraș.
Cincu-mare.
Giorgio-S.-Miclăuș.
Hațeg.
Cisnădie.
Hodmező-Vásárh.
Alba-Iulia.
Chezdi-Oșorheiu.
Cluj.
Brașov.
Mănăstur.

Seica-mare.
Mediaș.
Sebeșul-săsesc.
Aiud.
Petroșeni.
Simeria.
Cohalm.
Mercurea.
Beșineu.
Șercaia.
Sopți-Sângeorgiu.
Sighișoara.
Gherla.

Reghinul-săsesc.
Cristurul-săcuiesc.
Teaca.
Turda.
Tulgheș.
Teuș.
Câmpeni.
Odorheiu-săcuiesc.
Uzon.
Hunedoara.
Roșia.
Valeamare.
Zlatna.

➡ Acolo unde sunt afișate „placate de Zacherlin“. ➡

Caiete de scris pentru școlari.

	100 exempl.
1. a) Germane } b) Române } c) Dictando }	6 foi în înveliș vînēt . . . . . —76
2. a) Germane } b) Române } c) Dictando }	8 foi în înveliș vînēt (Hârtie mai bună) . . . 1.25 tot acele cu vignetă și o fîia sugătore 1.50
3. Dictando cu margo (peste tot liniat)	
a) cu 10 foi în înveliș vînēt	1.60
b) „ 12 „ , , , , cu vignetă tipăr. și o fîia sugătore	2.15
4. Dictando cu margo (linii pînă la margo)	
a) cu 10 foi în înveliș vînēt	1.60
b) „ 12 „ hârtie mai bună, înveliș cu vignet. și o fîia sugât.	2.50
5. pentru Caligrafie 8 foi hârtie mai bună, în înveliș vînēt, cu vignetă tip. și o fîia sugătore	1.60
6. pentru Comput în înveliș vînēt	
a) cu 6 foi	—86
b) „ 8 „ , , , , cu vignetă tip. și o fîia sugătore	1.60
7. pentru începători cu linii largi, 8 foi cu învel. tip.	1.20
8. pentru Compozițiuni, 4° mare, hârtie gr_asă și vig.	
a) cu 12 foi	5.—
b) „ 24 „	8.50
9. pentru Compozițiuni, în 4°, 3o foi cu înveliș de pân_dă	15.—
10. Octav de 2 côle, liniat cu margo 8°, 16 foi (Vocabul.)	2.20
11. Caiete de însemnat în 8°	
a) cu 32 foi în înveliș roșu cu vignete	2.40
b) „ 16 „ , , , , vînēt „ „	1.30
12. a) Cuart în sus) b) Cuart curm.)	8 foi, înv. vîn. cu vig. și o fîia sug. . . . 1.30
13. pentru Desemn, 4° mic, înveliș castaniu cu vignetă	
a) cu 10 foi hârtie fôrte tare	3.—
b) „ 20 „ , , , , fină	4.50
14. pentru Desemn, 4° mare, 10 foi, întrefoiat cu hârtie subtîre, în înveliș castaniu cu vignetă	8.30
15. pentru Desemn, în quart 10 foi, în învel. vînēt cu vignetă	6.30
16. pentru Desemn, în quart 10 foi, în învel. castaniu cu vignetă	4.80
Pentru Desemn, 4° cu puncte, 1 cm., 8 foi	2.40
Néprajiz irka (Posner) ca figure colorate pe înveliș, pentru scrisóre române, germane, dictando ori comput, 6 foi	—86

Limbricul

cordelat (tenia)

și la copii. Etatea pacientului e a se însemna la fiecare comandă.

cu tot îl delătură în o jumătate de oară medicamentul de tot fără gust, plăcut și ușor de luat în forma de capsulă, fără de nici un pericol pentru sănătate. Se poate întrebuința

Prețul 1 dosă 6 fl. 50 cr., cu posta 25 cr. mai mult.
— Veritabil numai în **spîterea St. Georg, Viena V., strada Wimmer Nr. 33.** Aici au să se adreseze toate comanda.

— Nenumărate scrisori de recunoștință dela medici și alți însănătoșați norocos, la cerere se arată.

Assortiment bogat

de cărți pentru comptabilitate

ține

W. Krafft în Sibiu

unde se află și fabrica de tocuri de hârtie.

Marca de scut.

Fluidul antireumatic de Kwizda

medicament de casă probat de mult. Preț. unei sticle fl. 1.— v. a.

Alveolar-picături pentru durerea de măsele de Kwizda. 1 sticlă 50 cr.

Spirt pentru pîrde Kwizda. 1 stic. 50 cr.

Flastru pentru bătături de Kwizda. 1 cutie 35 cr.

Tinctură pentru bătături și negei de Kwizda. 1 sticlă 35 cr.

Untură de ficiți de pește de Kwizda. 1 sticlă 80 cr.

Apă de gură, Salicyl- de Kwizda. 1 sticlă 40 cr.

Suc de limba oii de Kwizda. 1 stic. 35 cr.

Alveolar-pastă pentru dinți de Kwizda. 1 dosă 70 cr.

Pomade de ceapă de Kwizda. 1 b. 80 cr.

Veritabil numai provăcut cu marca de scutire de mai sus; se procurează prin cele mai multe farmacii.

Să espedează dilnic prin postă prin depositul principal: Farmacia cercuală din Kornenburg lângă Viena a lui **Fr. Joan Kwizda.**

Estras din catalog de cărți românesce din librăria W. Kraft in Sibiu.

Spre știință.

Pentru ca se evită schimbările la expedițiune, ne rogăm, ca la comande se se arete numele cărții cum se află în catalog, adică și numele autorului unde e pus acesta.

La cărți, care sunt tiparite cu litere vechi (cirile), e pus un c înainte.

 Exemplare singuratece din acele opuri, care sunt din editur'a proprie, ori care după vândarea lor numai ținem în deposit și care sunt însemnate cu *, se vor espeda francate, când prețul lor se va trămite deodată cu comanda. La cererea mai multor esemplare din opurile acestea se dă un scđđémént până la 20 9/10.

Călindare pe 1891.

- *Amicul poporului. Anul XXXI. Cu un chip colorat. Cuprinsul este cu cea mai mare îngrijire bine ales . . . . . broș.—50
- *Calendarul Calicului, sau calendar humoristic și satiric cu ilustrațiuni. Anul VI. . . . . —36
- Calendarul poporului . . . . . —20
- Calendarul cu litere vechi (cyrillice) . . . . . —22
- Calendarul de notițe (Block-Kalender) . . . . . —80
- *Calendarul de paretē . . . . . —25

Cărți bisericești și rugăciuni.

- c Acaftist (Sibiu) roș și negru tip., în piele roș. . . . . leg. 1.60
- Acaftistul (Sibiu) leg. în barșon 4.30, în piele fină 2.25, în piele negră aur. 1.80, leg. ord. —75 broș.—65
- Acaftistier (Blas) în barșon 4.—, în piele negră aur. leg. 1.50
- Anghira mantuirei, cart. de rogăt. și de cant. (Gherla) . . . —50
- Apostoleriu după rit. bis. res. (Blas) frumos . . . . . broș. 1.—
- Ardelean I. I., Cuvântări bisericesci și funebrale . . . . . 1.—
- Barariu I., Colecțiuni de predice ortodoxe rom. 1.50
- *Bian I., Predice făcute pe la praznice mari de Antim Invirénu 1709—1716. Cu notițe biogr. 1.50
- Boiu Z., Cuvântări funebrale și memoriale 2.50
- *Budu Tiin, Indreptariu practic pentru păstori . . . . . 1.—
- Cuvântări funebrale și iertățuni, tom. II. . . . . —10
- Cartică de rogațiuni și canturi pentru școlari (Gherla) . . —60
- c Ceaslov mic (Sibiu) leg. în piele roș 1.25, leg. —70
- Culegere de cânturi biser. după octoich și lit. (Brașov) leg. —12
- Euchologiu, Blas. Tip. roș și negru, în piele . . . . . broș. 2.—
- *Guettée W., Expunerea doctrinei biser. crest. ort. . . . . —22
- Margaritariu micul. Cartică de rogațiuni și canturi Moșescu C., Predicile și panegyricile părint. Helie Meniate, 2 tomuri 2.50
- Mosescu Cosma E., Manual de explic. sanctei liturgii . . —30
- *Negruța N. Fekete, Foița predicatorului sateanului . . —20
- * — Predicatorul sateanului român. Fôie bisericescă . . 1.—
- c Octoich mic. Sibiu, leg. în piele roșie 1.20, ord. leg. —80
- Octoich mic (Blas) legat —70 . . . . . broș.—54

Papiu I. P., Cuvântări bisericesci. Acomodat pentru ori-ce timp. Tom. I	broș. 1.20
Papiu I. P., Cuvântări funebre și iertături pentru diferiți casuri de moarte. Tom. II	2—
— Cuvântări bisericesci. Tom. III	1.50
*Pasca G., Biografia sântului Ioan Chrystom, a Archiepiscopului Constantinopolitan	—25
c Patima și moartea Domnului Christos în versuri	leg. 1—
c Pentecostariu mic (Blaș)	broș.—50
c Psaltirea proroc. și reg. David, în piele roșie	leg. 1.18
Rogațiunea domnului sau Tatăl nostru (Gherla)	broș.—10
Cărți scolare și științifice.	
Ahn F., Limba germană, curs. I —50. curs. II	broș. 1—
— Limba franceză, curs. I —75. curs. II	1—
— Limba italiană	—75
Alexi Th., Dicționar germ. rom.	1.50
Ananescu D., Curs element. de istor. nat. I. Geologia	2.25
II. Zoologia part. I. Anatomie	2.25
III.	3—
IV. Botanică	2.80
Andrescu E., Fizica experimentală	—15
— Istoria naturală	leg.—20
Antoneli I., Istoria popor. rom. de T. Liviu	broș.—30
*Antonescu G. M., Dicționar roman, copriind. vorbe străine, termin techn. etc.	1.50
Ardelcanu Dr. I., Istoria diecesei rom. greco-cat. a Oradei mari, I	—80
II	—60
Barcian S. P., Dicționar rom.-germ., leg. 3.30	2.50
— germ.-rom., 4.60	3.80
*Barițu G., Dicționar ung.-rom. leg. 3.50	3—
* — Parti alese din Istoria Transilvaniei pre două sute de ani din urma. Două tomuri leg. 10.—	9—

Barițu O., Dicționar portativ mag.-rom.	broș. 1—
— Gramatica limbii magiare, curs teoret. și pract. *Boldour-Laițacu T., Scrisoarea Moldovei de Dim. Cantemir, 2 vol.	1—
Borgovan V. G., Indreptar teoret. și pract. pentru învățământul intuitiv. Ediț. II	1.50
— Indreptar teor. și pract. pentru Aritmetica	1.80
*Boteanu R., Geometria simplificată	1.80
*Braneșcu D., Istoria bisericească	1—
* — Morală	—63
Budu Paul, Curs de limba magh. p. scolele gim. etc. Buțuranu H., Manual de arheologie biblică	—50
Caianu D. F., Manual pentru deprinderi în cugetare și compozițiuni după I. R. Warst	—90
Catechismu pentru scol. popor. greco-cat.	2—
Căulescu Ven., Istoria sacră a testament. vechiu și nou leg. —30	—63
— Catechismul relig. crest. ort., pentru cl. I—III gimnasială	broș.—50
Ceanta Teodor, Aritmetica generală și specială	—65
— Compendiu de geografia universală	1.50
Cernătescu P. I., Compendiu de istoria generală	1.50
Chirilă E., Fizică pentru școale pop.	3.50
*Chițescu M., Curs de geografia județ. Argeș	leg.—30
Cionca I., Praktische Grammatik der roman. Sprache	broș.—38
— Gramatica teoretică—pract. a limbii germane	1.25
Cipariu T., Archiv pentru filologia și istoria, anii I—IV	12—
— Compendiu de gramatica română pentru școale primari și secundari, leg. —70	—60
— Gramatica latină. Part. I	1.50
— Gramatica limbii române, Part. II. Sintact.	2—
— Despre limba română. Supplement la sintactica *Codrescu Th., Dicționar germ.-român, 2 vol.	—40
Comșa D., Pomăritul	16—
*Constantinescu D., Pedagogia și Metodologia Culegere de Rugăciuni și cântăle noțiuni de calcul pentru clasa I. prim	1—
	3—
	—15

Dariu J., Fisa pentru şcol. popor. cu 50 figuri . . .	cart. —30	Goldiş V., Istoria Ungariei pentru clasa secund. . .	broş. —80
— Geografia patriei, şi elem. de geogr. broş. 25 . . .	—30	Gramma Dr. A., Istoria bisericii rom. unite cu Roma . . .	150
— Gramatica limbii rom. pentru şcol. populare I. broş. —25 . . .	—25	— Princip. morali s. etice ale relig. crest. . .	—70
— Istoria patriei şi elem. din ist. univ. broş. —20 . . .	—25	— Elemente de istoria bisericească universală . . .	—70
— Micul canteret în biserică . . .	—08	— Introducţiunea sântei scripturi . . .	—20
— Micul rugătoriu . . .	—08	Hasdeu B. P., Istoria critică a Românilor vol. I şi fasc. I din vol. II. . .	15.—
Densuşianu Ar., Istoria limbii şi literaturii rom. . .	1.70	Hossu Iosif, Planimetrie constructivă pentru şcolile medie I. pentru clasa a treia . . .	—90
Densuşianu Nic. Revoluţiunea lui Horia în Transilvania şi Ungaria 1784—1785 . . .	5.—	II. „ „ a patra . . .	—80
*Dicţionarul etnologic rom.-latin al societăţii academice rom., cu Glosariul preste 200 côle form. 8 ^o mare în 3 vol. . .	10.—	— Stereometrie desenn. pentru cl. I a şcol. medie . . .	—90
Dione Cassiu, — Ist. rom. de la Nerone pene la Alex. Severu, traducere de Angeli Demetrescu . . .	1.75	— „ „ „ II „ „ „ . . .	—90
Dogariu şi Dariu, Arimetica. Part. I. 1—100 . . .	—30	*Ieremievici-Dubau, Gramatica elementară pentru anul II a şcol. popor. . .	—90
„ „ „ II. 1—1000 . . .	—20	* „ „ „ Gramatica elementară pentru anul III şi IV. a şcol. popor. . .	—25
„ „ „ III. 1—1000000 . . .	—35	Ilasievici I., Curs metodice de istoria naturală . . .	—40
„ „ „ IV. Esercitiu . . .	—45	*Ionaş I., Esercitiu în limba latină din aut. clas. . .	—50
Dorca J., Manual de limba germ. . .	leg. —50	Istoria Ungariei pentru şcol. popor. (Blasiu) . . .	leg. —20
Elemente de agricultură şi horticultură . . .	leg. —30	Istoria Românilor sub Michail-Vodă Viţenulă, urmată de scrieri diverse de Nicolae Bălcescu . . .	broş. 2.—
Elemente de constituţiunea Patriei . . .	broş. —20	Koós-Dariu, Abecdar pentru limba maghiară . . .	—20
Elemente de istoria sacră seu biblica a vechiului şi noului testament . . .	—10	Kozma Endre, Elmefietei és gyakorlati román nyelvtan . . .	1.—
Făgărăşan D., Fisa pentru şcol. pop. cart. —35 . . .	—30	*Lauran Dr. A., Crestinul gr. cat. deprins în legea sa . . .	1.20
Făgărăşan D. şi S. Moldovan, Geografia pentru şcol. popor. române . . .	—30	*Laurian A. Treb., Elemente de istoria Românilor — Magazin istoric pentru Dacia. Tomul I, II, IV, V, fiecare tom. . .	—10
*Florantin I. P., Fundament de filosofie. Psihologia, Logica, Morala etc. . .	2.—	*Lazariciu I., Dicţionar rom.-maghiar leg. —80 . . .	2.—
* „ „ „ Estetica, Ştiinţă filos. Part. I Generală: Frumosul II Specială: Artele . . .	1.25	* „ „ „ Istoria literaturii rom. . .	—60
*Gallin C., Geografia ţerilor române prelucrată după metoda catehetică . . .	—30	*Lazar Dr. I. M. T., Tabele istorice sincronice ale coloniilor romane . . .	—20
Geografia pentru şcol. popor. (Blasiu) . . .	leg. —20	Leges de pensiune pentru înveţat. pop. din Ungaria . . .	—20
Georgescu Ioan, Curs practic de economie . . .	broş. —25	*Leonardescu C., Curs de filosofie. Part. I. Psychologia experimentală . . .	2.50
Glodariu Dr. V., Vocabulariu complet pentru opurile lui C. I. Cesare şi ale continuatorilor lui . . .	1.20	Mandrea V., Gramatica română în şcol. element. . .	—40

Mandrea V., Gramatica română. Manual pent. înv. et. broș.	1.—	*Nădejde G. G., Noțiuni de chemie pentru cl. III gim.	broș.	—50
Manlin J., Gramatica rom. Etimologia	—40	* — Noțiuni de mineralogie pentru cl. III gimn.	—	—75
— Gramatica rom. Sintaxa	—50	Nădejde I., Gramatica și istoria limbii rom.	—	150
Marceleu I., Manual de aritmetică pentru a III și IV clasă gimnas.	1.—	— Noțiuni de chemie	—	—50
Meșota Dr. I. G., Geografia și istoria de Păz vol. I, evul vechiu	2.25	— Elemente de Geologie	—	—75
vol. II, evul mediu	1.50	— Elemente de botanică pentru cl. II gim.	—	1.25
vol. III, evul modern	1.75	— Elemente de geologie pentru cursul superior al liceilor și pentru bacalaureat	—	1.50
*Michalescu Sim. C., Elemente de zoologia	—60	Nănanu B., Elemente de zoologie	—	1.—
* — Elemente de geologie	—50	Neagoe Ștef., Gramatica limbii rom. pentru cl. gimn.	—	1.25
* — Regnul animal. Descrierea reptilelor, pescilor, molușcelor, insectelor, verminilor și radiatelor	—30	Negruțu J. F., Manual de stilistică	—	1.10
* — Descrierea manifestelor și păsărilor	—35	Negruțu-Ungureanu, Eserciii practice pentru înv. limbii maghiare. În usul școlilor popor	leg.	—30
Micu Sim., Catechismul relig. creșt. cat. pentru gimn.	—40	Nestor S., Gramatica germană pentru școl. medie	—	1.20
Micul catechism sau dator. omul. creștin moral și social	leg.	* — Geografia fizică pentru clasa III gimn.	broș.	—90
Mocianu și Velescu, Gimnastica populară rațională pentru școlile primare etc.	—85	* Nestorescu V., Primele cunoștințe de geografie	—	—65
Moian G., Economia câmpului și grădinărit pentru școl. popor. cu ilustrațiuni	broș.	Nicefor G. E., Crestomatia germană pentru cl. elem.	—	—90
* Moldovan I. M., Istoria patriei	1.50	Operele lui Caiu Iuliu Cesare, traduse românește de C. Copăcineanu și D. Caianu	—	2.50
Moldovan S., Istoria Ungariei în legătură cu ist. univ.	—25	Păpă A. H., Tesaur de monumente istor. Vol. I—III. (vol. II și III și separat cu câte 3 fl. vol.)	—	15.—
M. Tului Cicerone, — Filippicele, saă discursurile contra lui M. Antoniu. — Traducere de D. Aug. Laurianu	—15	* Petra-Petrescu N., Biografie rom. după A. W. Grube.	—	—50
Munteanu G. I., Carte de lectură rom. Cl. I și II. — Gramatica rom. pentru clas. gimn. Part. form.	—20	Petri B., Nou Abecdar românesc	leg.	—25
— Din scripturile lui Tacitu: Viața lui Agricola	1.50	— Legendar sau carte de citire pentru școl. pop.	—	—50
— — — — — Germania	—50	— Plan de învățământ pentru școl. popor.	broș.	—25
* — Operele lui Caiu Corn. Tacit	—80	— Plan de lecțiuni pentru școl. elementare rom. întocmit pe 30 de săptămâni	—	—25
Muntean-Solomon, Abecedarul pentru cl. I a școl. pop.	1.15	— Sistemul metric. Manual pentru învățători	—	—30
* Nădejde G. G., Introducere în științele naturale și noțiuni de cosmografie pentru cl. I gimn.	—35	— Scriptologia sau mod. de a înv. et. cetit. scriend. c Petri S., Vocabular portativ. Part. I rom-nemțesc. II nemț-rom.	—	1.20
	—40	Pîlția Nic., Gramatica limbii rom. întocmită pentru școlile secund.	—	1.20
	1.50	Pîpoș P. Dr., Metodica școl. popor. Part. I. Generala.	—	1.25
	leg.		—	—60
	—20			

Pipoș P. Dr., Metodica școl. popor. Part. II. Speciala . . . broș.	1.—	Soimescu I. N., Istoria generală a românilor din amândouă Dacile vol. I—III . . . broș.	7.50
*Poni F., Curs de chimie elem. fundat pe teoria atonom. . .	2.50	Stefanelli I., Chatechese. 3 tomuri cu cate . . .	4.—
— Elemente de fizică, cu figuri în test . . .	2.50	— Liturgia bisericii ortodoxe catolice . . .	—80
Popa G. Dr., Merinde de la școlă sau învăț. pentru popor . .	1.—	*Steinberg A., Cel mai nou dicționar de buzunar pentru tălmăcirea cuvintelor radicale și dicționar stăruie din limba română . . .	1.20
Popen I., Carte de citire pentru gimn., școl. reale, comerciale și pedagogice. Tom. I . . .	1.20	Sucevanu E., Curs sistematic de stenografie română întocmit în 24 de lecțiuni . . .	1.20
Popescu J., Antia carte de lectură . . . leg.	—25	Tacit I. C., Gramatica latină. Part. I form. reg. . .	1.—
— A doua carte de lectură . . .	—70	Titu Liviu, — Istoria română, tradusă de Nicolae Barbă Uilacanu A., Elemente de istoria naturală pentru școlile populare . . . leg.	—45
— Computul în școlă pop. Manual pentru învăț. broș.	1.20	Vasiciu Dr. P., Istoria naturală pentru școl. elem. . . broș.	—20
— Conductor la aplicarea anticiei carte de lectură . .	—10	*Velcean M., Educațiunea în școlă și acasă . . .	1.—
— Psihologia empirică sêu sciința despre suflet . . .	2.—	— Meditațiuni spirituale pentru înaint. creștinism. . .	—25
Pop Gavril, Istoria biblică a testam. vechiu și nou . . .	—55	*Venescu A., Elemente de geographia modernă pentru clas. prim. . .	1.30
— Istoria biblică pentru școlile popor. . .	—25	Viciu A., Legendarium rom. pentru a V și VI cl. gim. .	—30
Pop N. Dr., Istoria Ungariei și elemente din ist. gener. .	—20	— Esercție în partea formată a gramaticei latine și pregătire la sintaxe . . .	—70
— Geografia Ungariei și elemente din geografia generală cu charta Ungariei . . .	—35	Vlassa G., Geometria pentru Gimnas. infer. după Dr. Fr. cav. de Mocnik. Part. II pen. III și IV cl. gim. .	—80
Pop St., Economia rurală sau agricultura, crescerea animalelor de casă, conducerea economiei și comptabilitatea economică etc. Compus în usul școlilor și al agricultorilor. Cu ilustr. . .	2.—	— Manual de aritmetică pentru Gimn. inf. după Dr. Fr. cav. de Mocnik. Part. I pentru I și II cl. gim. .	—35
— Carte de citire pentru școl. primare rom. (Blas) leg.	—45	Vorobchieviciu J., Colecțiune de cântece p. școl. pop. Xenopol A. D., Istoria Românilor din Dacia Traiană. 3 tomuri cu cate . . .	5.—
Putnoky N., Abedar maghiar-rom. pentru școl. pop. cart.	—20		
— Legendar maghiar-român pentru școl. popor. . .	—30		
Rățiu B., Manual catehetic pentru primii ani școl. broș.	1.—		
Rățiu Dr. I., Principale speciale ale relig. creștine Regulament pentru organizarea școl. popor. gr. cath. (Art. de lege XXXVIII—68 și XXVIII—76) . . .	1.—		
Ribáry Dr. F., Istoria pragmatică a Ungariei . . .	—20		
*Rozek I. Al., Crestomatia scurtă din poezii latini . . .	2.—		
Rusu I. V., Carte de lectură pentru clas. gimn. inf. . . leg.	—30		
Saincanu L., Dicționar româno-german . . . broș.	—90		
Schinnegel M., Lecțiuni latine pentru a II cl. gim. *Siatcariu B. C., Elemente de istoria geografiei prescurtată după Malte-Brun . . .	2.50		
*Silasi Dr. Gr., Apologie. Discuțiuni filologice și ist. magiare privitoare la Români . . .	—70		
	—38		
	—80		

Rechise de învețământ.

*Mapa Europei, trad. de I. M. Moldovan, 140 cm. lată și 120 cm. înălț. pe pânză în mapă . . .	5.50
*Semigloburile. Carta globului pământesc, 131 cm. lată și 110 cm. înălț. pe pânză în mapă . . .	4.50

Globuri terestre de 21 cm. în diametru:

Nr. I ajustat cu meridian și compas cu pedestal fin de lemn	13.—
» II ajustat cu jumătate meridian și cu pedestal de metal	10.50
» III tot acesta fără meridian	8.40
» IV ajustat cu jumătate meridian și cu pedestal de lemn	7.40
» V fără meridian și cu pedestal de lemn	5.60
Globurile Nr. II și III sunt de a se recomanda, aceste pentru greutatea pedestelui nu se restornă, sunt frumuse și tari.	
Pachetarea se face într'o lădiță de lemn, pentru care se socotește separat 80 cruceri pentru un glob.	
Mașina de calcul cu globulețe albe și negre pe sîrmă grosă	3.20
Noul metod de caligrafie (model de scrisoare rom.)	—08

Cărți diverse.

*Actele conferinței electorale reprezentanților alegătorilor români (Sibiu 1884)	broș.—20
*Albinu A., Amicul jocului de schach teor. și pract.	—75
*Alessandresco Dim., Filiaținea copiilor naturali în dreptul civil român	—40
Analele Academiei Române în Bucuresci după catalog separat.	
*Anticritica broșurei anonime publicate asupra celor două congrese naționali bisericesci din 1873 și 1874	—10
*Arca Cleopatra, Cartea bunei cuvință în viața soc. Ardeleanu I. I., Eticheta, studiu social	—40
*Aricescu C. D., Acte justificative la istoria revoluțiunii rom. dela 1821	—60
	1.50

*Articlii de lege 40, 41 și 42 despre puterea de apărare, apărătura țerei (honvejdinca) și redicarea gardii populare	broș.—05
Articolul de lege XXI 1886 despre jurisdicțiunii și XXIII 1886 despre procedura disciplinară	—40
Avrăm Nic., Despre legume, plant. și crescerea lor	—60
*Blasiu S., Din regulamentul de exercițiu pentru trupele pedestre ces. și regești. Ediția a treia	—30
Brote Petru, Reșinariu, schiță istor.	—30
Caruntescu Dr. A., Preservațiunea person. său vindecarea bolilor secuale	1.—
Catechismul calvinescu, transcris cu litere latine după edițiunea tipărită în anul 1656	—80
*Cele trei buctării principale sau buctătaria Română, Francesă și Germană	1.20
Codicele Voronețean, cu un vocabular și studiu asupra lui, de Ion Sbiara	5.—
Codrescu Th., Doctorul sâtenilor, cupr. rețepce de mai multe boale, atât pentru ômeni cât și p. animale	1.—
Costin I., Manual de stupărit	—65
*Cretescu Gr., Dreptatea divină	—50
*Cuvântările dictale ale lui Iosif Hosszu 1885	—05
*Darea de sémă asupra procesului politic de presă al lui G. Barbu	—05
Densușian Ar., Observări la raportul d-lui Quintescu asupra Negriadei	—20
— Artă poetică a lui Orațiu	—50
— Aventuri literare	—50
— Din vocalismul latin și român	1.50
Densușian N., Note critice asupra scrierii d. Xenopol	—50
*Debay A., Higiena și filosofica căsătoriei	2.50
*Despre boala și vindecarea lor	—40
*Din vîștele paralele a bărbat. ilustr. Viața lui Cesar	—30
Esarcu C., Documente descop. în arhivele Veneției	
Stefan cel mare	2.—
Petru Cercel	1.50

Florian Valeriu, Învățătorul din meresci	broș.—25	Ortografia limbii române. Regulele primite de Academia română	broș.—10
Gheorgiu C., Noțiuni de aritmetica comercială . . .	1.50	*Papiu I. P., Viza după Morte, dedusă din misterul fienței omenești	—80
Gion-Ionnescu, Ludovic XIV și Constantin Brâncovănu. Studiu asupra politicii franceze în Europa răsărită (1534—1688—1715)	3.50	Petițiunile națiunii rom. în anii 1849—50 către Majestatea Sa	—40
Glossaire des chansons populaires roumaines de Transilvanie par Jean Urbain Janik	1.—	Petroviciu L. Dr., Îmbirea față de copii	—20
*Gruber E., Stil și gândire	1.50	Poenariu Petru, Gheorgiu Lazar și școala rom.	—40
Guran N. P., Principiul naționalităților	—40	Politica conducătorilor națiunii rom. din Transilvania în cei din urmă cinci ani	—10
Hințescu I. C., Carte de bucate	—80	Popea N., Vechia metropolă ortod. rom. a Transilv. suprimarea și restaurarea ei	1.50
Iarcu D., Contabilitatea agricolă și înțerea registr. Independența constituțională a Transilvaniei . . .	—50	Pop G., Ecuivalentul, îndreptar practic compus pe baza legilor și ordinat, ce sunt în vigoare . . .	—20
Instrucțiune pentru antizii comunităților spre petrecerea și manipularea cauzelor judecăt.	—20	— Îndreptar practic pentru toate afacerile financiare Pop Gavriel sau Laslo, Istoria Daciei antice ca monument de suvernită	2.20
Instrucțiune p. judecăt. urbariali înființate în Transilv.	—05	Popp J., Îngrijirea și cultivarea vinului	—15
Mălon B., Spartacus sau reșoibul Robilor contra Rom. .	—05	*c Popoviciu S., Epistolă sau carte de învățătură . .	2.—
*Manual de arte epistolar sau culegere de scrisori . .	—75	Pop-Keteganul, Curs practic despre cultivarea pomilor și frăgarilor	—50
Miclescu Gr., Procedura cărții funduare	—90	Pravila bisericescă numită cea mică, tipărită mai întâi la 1620 în mânăstirea Govora, publicată acum în transcripțiune cu litere latine	—30
Miron Costin. — Opere complete, după manuscrise, cu variante și note, de V. A. Urechia, tom. I., tom. II. la oalăte	—80	*Raportul lui Avram Iancu, prefect al unei legiuni rom. în anii 1848/9	1.—
*Nemeșiu P., Îndreptariu pentru cărțile fund.	11.—	*Raporturi (două) ale prefecți de legiune romanesi din anii 1848/9	—40
Nicolescu Q., Cavalerul, tractat despre regul. buneii caviinte	—10	Regulamentul de instrucțiune al reu. pompierilor . .	—20
Noua carte de bucate sau adevărata bucatărie rom. practică și economică	leg. 1.—	*Responsabilitatea ministeriale, discurs de reîntrare al procuratorului generalu (Bucuresci 1866) . .	—20
Observațiuni meteorologice făcute la Iași în anii 1879—80, de P. Poni	broș. 1.—	*Rohling Dr. A., Jidovul talmudist	—60
Observațiuni meteorologice făcute la Ferăstrău (Bucuresci) în anul 1879—80, sub direcțiunea d-lui P. S. Aurelian	—50	Rotariu P., Legea din 1886 art. XXIX despre redactarea cōlelor de carte funduallă, cu explicări	—30
*Olănescu D. O., Tesaurul dela Petróssa sau „Closca cu puii ei de aur”. Studiu arhiologic	—75	— Manual din legile despre usură (cămătăria) . .	—15
Operele Principelui Demetriu Cantemir, publicate de Academia Română : tom. I., II., III., IV., V., VI., VII. la oalăte	—20	*Șapira M. I., Minuni mnemonice sau mnemotehnica . .	—40
	20.50		

*Scheletti C. P., Organizarea Dobrogei	broș.—50	*Bolinteanu D., Elena	broș. 2—
*Schumann R., Spaturi junimei musicale	—30	*Bosco Iassia B., Florile inimii. Poezii	—80
*Sima G., Isvor de bunăstare sau mai multe sute de îndreptări și povești scurte și practice	leg. 1—	Buciumul român. Anul I broș. 4.50, II broș. 4.50, III. Buzdugan George, Sybille Yates. Narat. californică	5—
Soimescu I. N., Bulgarii față cu Românii	broș.—25	*Caletoria Domnitorului Carol în străinătate	—50
— România, Rusia și întreita alianță. O pagină de istor-polit. contemporană	1—	*Ciocoi vechi și noi, sau ce nase din pisică șoreci mănăncă	—90
*Steinberg A., Adevăratul cod al manierelor elegante pentru junii	1.25	Codrescu I., In ecil séu aventurile contelui Wis- sowsky. Rom. istor.	2—
Sterea Șulufiu I., Din memoriul lui. Continuare din , O lacrimă ferbinte. Part. II.	1.25	— Vânătoarea după aur, 3 tom.	1.20
III.	—50	Cretzanu G., Patria și libertate. Poezie	1.20
V.	—80	Densușianu A., Negriada, epopeia naț. Part. I în 6 cânt. II, 12	2—
Toussaint L., Espunere prescurtată de operațiuni comerc. și de comptabilitate	—60	Doine și strigături din Ardelanu de Dr. I. U. Jarnik Narat. istor.	2—
Vasiciu P. Dr., Difteria și vindecarea ei naturală	1.50	*Dragos I. Dr., Vivia sau biserica din Cartagine. Narat. istor.	2.50
— Macroviotica sau măiestria a lungi viața, după Hufeland. Tom. I și II.	—06	*Dulfu P., Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte	1.50
Vuia G. Dr., Higiena pop. cu privire la săténul rom. Wartha H. C., Ținerea registrelor (comptabilitatea)	3—	* — Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte	—40
— Tratat de corespondență comercială	1—	*Duma N. II., Curcanul. Novela	—30
Xenopol A. D., Teoria lui Rösler. Studiu asupra stăruinței Românilor în Dacia-Traiana	—40	Enescu Nic., Schițe geograf. Tom. I. Africa, leg. 2.50 Enescu Nic., Tipuri din anticitate. Tom. I. Timpul eroilor greci, leg. 2.50	—10
	2—	— Asasinul invidibil. Istorie criminală de pe tim- pul lui Ludovic XIV.	2—
	4—	*Forst V., Testamentul princip. Bismark. Roman	—30
		Gane N., Novele. 3 vol.	1—
		*Gerstăcker, Plutașul, narațiune americană Goethe, Herman și Dorotea. Trad. lib. de C. Morariu	3—
		* — Patimele junelui Werther	—25
		*Hauf W., Otello, novela	—25
		*Kotzebue A., Petulantul, comedie în 5 acte	—25
		*Macedonsky M. D., Buchetul primă-verei. Poezii	—30
		Maier Greg., Coróna Sicriului. Roman	—20
		Marian S. Fi., Descăntece populare române	—80
		— Ornitologia populară română, 2 tom.	2—
		*Mille C., Versuri (1878—1883). Din caietul Roșiu etc.	4—
			1.50

Cărți beletristice.

Albina Carpaților, fôie beletr. științifice cu ilustraț. Tom. I—IV cu câte	broș. 3—
Alecsandri V., Poezii. Vol. III	2—
Alessi Dr. A. P., Resbelul oriental 1878. Cu ilus- trațiuni, leg. 6.—	4—
— Helvetia și Wilhelm Tell	—60
*Baronzi George, Nopturnele	—25
Bergsœc, Pilone	—50
Bolinteanu Dimitri, Poezii, 2 vol.	6—

Cărți populare.

*Missail G., Constantin Negri	broș.—40	Alexandria sau Viața lui Alexandru cel mare	broș.—30
*Mylter T. A., In Iassy, roman original	—75	Alexandri V., Ostași nostri	—20
Nicolescu Q., Iula cea roșie. Umoresca	—40	*Amorul, colecțiune de cântece noi și vechi de N. D. Popescu	—40
— Globul pământesc și misterile lui, leg. 2.50	2.—	*Amorul. Culegere de cântece	—60
Odobescu A. I., Moții și Curcanii	1.—	*Bancov, Canțonete. Soldatul român la Plevna, Cer- celaru, Uchiul nepotului, Calărășul	—30
*Onorato Occioni, Vechi și noui. Versuri din Italia	—10	*Banditul Stancu Lapu	—60
*Pacatian T. V., Flori de tómnă. Poesii	1.—	*Baronzi G., Frații de crucea negră	—60
*Petră-Petrescu, Nepotul ca uchiul. Comed. în 3 acte	—15	* — Cheia de aur din Țilele lui Mircea cel mare.	—60
*Petriceicu-Hajdeu B., Rasvan și Vidra. Poemă dram.	1.10	* — Mina Haiduceasa, fata codrilor	—60
*Poesie de B. Petriceicu-Hasdeu	—50	Boca A., Lăcrămi, adio și declamări funebrale	—50
*Popu-Regteanul I., Inițierea adevărată a floarea poeziei na- ționale, din cei mai buni scriitori rom. în anul tinerimei, leg. —40	—30	Bota I., Andrei cel răsfățat, istorică instructivă	—15
Rosca Iul. I., Sacrificiu, pentru sacrificiu, roman	—30	*Born G., Misterele Puscăriei din Paris, 4 tom.	6.—
Rovinariu P. C. Z., Din miseriile sociale, novelă	—20	* — Misterele Prințului Carol sau crima dela gre- nele, 3 tom.	6.—
*Sakellariu I., Dómnă de Nulhac, roman sentim.	—50	*Candila de Custevei. Basn popular	—65
Slavici J., Novele din popor. leg. 3.—	2.—	*Canilli C., Provața românului, obiceiurile nunților a- flate pe la țară, cronica Sinaia și poezie	—30
Soimescu I. N., Constantin Bassarab Brancoveanul. Trag. în 5 acte	—50	*Carachiz vitézul. Basn popular	—65
— Dacia. Epopeia în 24 cânturi	1.50	Carte de felicitări la felurite ocațiuni	—15
— Diurpaneu ult. Decebal al Daciei. Trag. în 5 acte	—50	Cea mai nouă carte de visuri	—16
Soimescu Sava N., Poesii lirice	1.—	Cei trei frați gheboși sau trei Bărbați și o muiere, istorie comică	—10
— Catilina, tragedie originală în 5 acte	1.—	Cheia viselor, conținând pe lângă adevărate a lor explicare și numerele de loterie pentru fie- care vis	1.—
Stamati-Ciurea, Opuri Dramatice. Tom. I.	2.—	*Cheleșiu împăratu și Ileana Cosinziana	—65
— Trei suveniruri	—50	*Colecțiune de basme și ghicitori	—30
Suciu Lucretia, Versuri	—30	*Corabia Blăstemată. Basn popular	—65
Tanco I., Numerii 76 și 77. Naraț. istor	1.—	*Cornicea satelor, anecdote și glume	—40
Tripa Ioan, Poesii	2.—	Codru I., Banditul fără voia. Narațiune din Italia	—20
*Venfura G., Căstoriile în lumea mare. Com. în 2 acte	—70	*Crima din Strada soarelui	—90
Vulcan I., Dela sate. Novela	—40	Darius, Arion sau culegere de cânt. nat., leg. —30	—25
— Lira mea	—40		
Vernont B. V., Contesa Falsă, povești de Hahn	3.50		
Xenopol A. D., Resbonele dintre Ruși și Turci, 2 vol.	2.—		
*Zachariade N., Misterele Romei, rom. istor. 2. vol.	—25		
*Zschokke, Blondinul din namur și Pașa de la Buda, 2 nov.	—25		

*Daudet A., Fromont cel mic și Risler cel mare, broș.	—45
*Dorul meu, cântece noi și vechi . . .	—60
*Dorul inimii, colecțiune de cântece de Popescu . . .	—50
*Dumas A., Aventurile lui Liderik . . .	—60
*Dumas D. A., Măna de mort. Urmare la Conteale de Monte Christo, 4 tom. . .	3.—
* — Cei trei Muschetari . . .	3.50
* — 20 de ani în urmă . . .	3.50
*El trebuie să se însore. Novela . . .	—30
*Epistolarul amorului și a feliicitărilor . . .	—75
*Farjeon B. L., Misterul de la Porter-Square 2 vol. . .	1.50
*Fata cu scufia roșă . . .	—60
*Fet-Frumos. Basme și povești . . .	—60
*Florescu C. Limba florilor. Legat și aurit carton. —30 . . .	—50
*Frumoșa cu pērul de aur . . .	—20
*Fundescu I. C., La Paris cu ori-ce preț și a Pațit'o Gogu . . .	—60
*Georgescu P. M., Preumblare geografică sau ocolul pământului . . .	—90
* — Literale și omul de litere în vécul al XIX-lea . . .	—30
*Ghicitorul secului frumos sau norocul în casă, Grandea Gr. H., Vlășia sau ciocoiu noui . . .	—20
*Grapini P., Branda sau nunta fatală. Novela . . .	1.05
*Graur Vulpoin, grozavul Capitan de Haiduci . . .	—25
*Grozea, mare haiduc național . . .	—45
*Gruber A. Dr. med., Amorea amicabilă său dătorințele amicilor între sine . . .	1.—
*Halina sau istoria mitologică arabicescă, 4 vol. . .	—10
*Halima. Povești arabe . . .	3.20
*Hintescu I. C., Pățaniele mult cercatei Griselde — Proverbele Românilor . . .	1.20
*Ipcar Ig., Regele și evreica . . .	—10
*Ielie. Grame și epigrame politice de o companie de glumeți . . .	—60
*Indenii sau peile roșii . . .	—90
*Ispirescu P., Pilde și ghicitori . . .	—50
	—40

*Ispirescu, Din povest. unchiș. sfătș. basme păgânești broș.	1.—
* — Isprăvile și viața lui Mihaiu-Vitézu . . .	—40
*Istoria Elbinei . . .	—30
*Istoriore interesante:	
1. Junele marinari . . .	—25
2. Alisma sau rescôla din Bombay . . .	—25
3. Ivan, Robinsonul nordului . . .	—25
4. Fata din Afganistan . . .	—25
5. Iuliu Gerard, Omoritorul de Lei . . .	—25
6. O nopțe de grôză pe un Far . . .	—25
7. Prisionerii Comanhiilor . . .	—25
8. St. Helena sau demonul lui Napoleon I . . .	—25
9. Murad, Capitanul negrilor . . .	—25
Ivan, Copilul de suflet. O căsătorie la țără . . .	—10
*Kock de P., Femeile jocul și vinul . . .	—75
*Kock de H., Strigonica sau sugetórea de sânge . . .	—60
*Lumina credinței, cârtică de rugăciuni și de cânt. . .	—25
*Lucescu I., Țiganu curcan, chansonetă comică . . .	—08
* — Veteranu Pompier, chansonetă militară . . .	—08
* — Vladutu politic, comedie parodie . . .	—08
*Macri P., Bandidul Pavel Marin sau omul de sânge . . .	—60
* — Sandu Marin . . .	—60
* — Săgrumarea T., copila domn. din Bucuresci, ilustr. . .	—60
* — Ucișăgul din Bucuresci, ilustrat . . .	—60
* — Scarvulis sau crima din Braila, ilustrat . . .	—60
*Marian S. Fl., Tradițiuni populare române . . .	—40
*Marinescu D. N., Puscicul Carpaților . . .	—45
*Mica colecțiune de poezii și fabule . . .	—15
*Minunile cocrilor sau cum fură neamțul, cum fură francesul, cum fură englesul, cum fură rusul și cum fură românul . . .	—40
*Minunile sântului Sisoe . . .	—06
*Montepin, Fatalitatea . . .	—75
* — Altea sa amorul, 3 vol. . .	4.—
Negrușu N. F., Nu mă uita. Colecțiune de versuri pentru ocașuni funebrale . . .	—50

*Nihilismul sau asasinatul lui Alexandru II	broș.—75
*Otobescu A., Basmul feciorului de împărat cel cu noroc la vânat	—25
*O mie și una de zile	—75
*Orațiuni la nuntile țeran. și Evanglia țigănească	—06
*Ostănel român, colecțiune de cântece	—25
*Pann Ant., Înțeleptul Arghir și nepot, sên Anadani	—15
* — O ședătoare la țară sau călătoria lui Moș-Albu, 2 volume	—60
* — Nastratin Hogea	—30
*Păcală G., Glumele	—60
*Păcală, Picturi întăritore	—60
*Petra-Petrescu, Mandrin, căpitanul bandiților	—70
*Petricel sau craiul alb și craiul roșu, poveste	—15
*Popescu N. D., Banul Mărăcine, i vol. ilustrat	—75
* — Mórtea lui Bajor, i vol. ilustrat	—75
* — Codrean Haiducul, i vol. ilustrat	—75
* — Fata dela Cozia, i vol. ilustrat	—65
* — Iancu zapciu, i vol. ilustrat	—65
* — Iancu Haiducul, i vol. ilustrat	—75
* — Mesteru Manole, i vol. ilustrat	—75
* — Amazoana dela Rahova, i vol. ilustrat	—75
* — Constantin Brancoveanu, i vol. ilustrat	—75
* — Maria Putoianca, Episod din cea mai glorioasă epocă a lui Mihail Vițelul, i vol. ilustrat	—75
* — Miul Haiducul	—60
* — Primul rait, novela	—80
* — Prisonierul dela Plevna	—65
* — Radu Anghel, vestitul tâlhar	—60
* — Istoria rebelului român-ruso-turc 1877—1878 Pop-Keteganul I., Povești ardălenești, culese din gura poporului. Tom. I—V, fie-care	—25
* — Țigani, schiță istorică pentru petrecere	—55
*Psantier Iacob, Fermecătorul. Arătarea înșelătoriei ce au sêvârșit fermecătorii și ghicitorii dela început până în zilele noastre	—45
Resnetul. Culegere de cântece	broș.—25
Róta norocului	—75
*Roman I., Cazacu și volentiru, comedie	—15
*Rotovschy J., Columba, istorie morală și instruct.	—15
Rovinaru, Puterea amorului	—20
*Sakelario L., Doné întini de femeie	—35
*Sbiera I. Dr., Colinde, cântece de Stea și urări la nuntii	—40
*Schwarzfeld M., Practica și apropiurile lui Celibi Moise	—60
*Sdrincu spaima smelilor. Basn popular	—60
*Sima Gr., Ardeleanul glumeț sau 101 de anecdote pop.	—50
*e Sion G., Safrin piatră prețioasă	—45
*Stanca A., Carte de felicitări pentru anul nou și ziua numelui	—40
*Stefan Georgiu, Cununa de doliu pe mormânt, sau cârtica care conține câteva versuri pentru ocaziuni funebre	—40
Stefanescu N. I., Bella, istorie circasiană	—20
— Un cuin, poveste	—10
Stern A., Ciopotul. Poemă de Schiller	—15
* — Regele Lear. Tragedie de Shakespear	—60
*Stoenescu Th. M., Stefan cel mare. Novela	—75
* — Drăgușin Haiducul. Istorie adevărată	—45
* — Ceauș, hoțul Moldovei	—60
* — Sofia	—45
*Tacid G. A., Șapte muni	—40
*Tălharile banditului Michale Bunea	—45
*Tărel Ivan cel Groaznic	—75
Totan I. T., Istoria lui Stan Pățitul în versuri Trimbitionu N., Trei miteri. Anecdota	—10
c Ucenescu G., Sonor sau frumos resunătoarele	—12
— Canon sfântei cuminecturi	—15
*Wolf Leon, Fetele Ileanei și Strigoitul din București	—75
— Roscan Haiducul, novelă ilustrată	—50
* — Fetele Morarului și tâlharul Grozea	—40
* — Colecțiune de basme și povești orientale	—50
* — Colecțiune de basme și povești populare	—60

*Wolf Leon, Voinic înflorit, basm popular ilustrat . . .	broș.—40	Rugăciuni către preasf. născătoare de Dumneșcu și	broș.—15
* — Aladin sau istoria unui vrăjitor, istorie ilus. . .	—40	pururea feciora Maria . . .	—08
*Zaccane, Onoarea Dianei Roman . . .	—75	Stefaniță Vodă. Cântec din țeara Oltului . . .	—30
*Zina Zorilor, basm popular . . .	—60	Viața și pildele preînțeleptului Esop . . .	—08
		Visul pescarului despre daruri, poveste de A. Pann. . .	—60
		— Explicațiuni, însoțite de numer. fav. la loterii . . .	—75
		— Explicarea după Lenormand și alții . . .	—15
Aprodul purece. Episodă din istoria lui Ștefan cel mare . . .			
Calendar compus pe 7 planete, care cuprinde 140 ani pe 150 ani . . .	—08	Acaftistul preasfăntei Născătoarei de Dumneșcu, roșu și negru tipărit, cu icoane, legat frumos în piele roșie . . .	1.60
Cărțile de rugăciune către preasf. Născătoarea de Dumneșcu împreună cu visul Maicei Preceștii . . .	—53	Anul cel mănăstir, un cântec în versuri despre cele patru vremi ale anului . . .	—10
Cinstitul paracelis al sf. Minna . . .	—60	Calendarul pe 140 ani, așezat pe 7 planete . . .	—50
Colindele Crăciunului și ale Paștilor sau Producțiune cu cântece la nașterea și învierea D. nostru Isus Christos . . .	—08	Carte de vis, perso-egipteană după cele mai vechi manuscrise chaldeice, persiene și egiptene, cu ilustrațiuni nouă . . .	—20
Culegere de istorioare morale . . .	—12	Cărțile de rugăciune către preasfănte Născătoarea de Dumneșcu împreună cu visul Maicei Prec. . .	—08
Epistole a Domnului nostru Isus Christos, ce a trimis Dumneșcu din ceriu . . .	—15	— legat frumos . . .	—12
Genoveva sau învingerea nevinovăției (cu 6 chipuri) . . .	—10	Ceaslov mic (Orologier), leg. frumos în piele roșie, aurit pe teacă și cu copșie . . .	1.20
Genoveva de Brabant . . .	—15	Cinstitul Paracelis al sântului mucenic Haralambie, împreună cu viața Sântului . . .	—15
Intemplantarea curioasă. Comedie în trei acturi . . .	—60	Cinstitul Paracelis al sântului mucenic Mina . . .	—10
Istoria preafumosului Argir și a preafrum. Elena . . .	—40	Cinstitul paracelis al preasf. născătoarei de D-zeu și pururea fecioriei Mariei . . .	—10
Leonat bețivul om din Longobarda, vorbire cu muieră sa Dorofata în versuri . . .	—30	Emanuel. Enărare istorică de pe timpul risipirii Ierusalimului . . .	—32
Mihu copilul. Cântec dela Bicaz . . .	—14	Epistole a Domnului nostru Isus Christos, ce a trimis-o Dumneșcu din ceriu . . .	—10
Negru Vodă și Manole sau Mănăstirea Argeșului . . .	—08	Intemplantarea unui îngropat de viu . . .	—15
Orații ținute la nunte țărănești . . .	—05		—10
Pascula poporală . . .	—06		—15
Pericea a doi iubiti, adică jalnica intemplantare a lui Piraș și Tisbe . . .	—15		—10
Roman Grue Grozovanul. Cântec din Basarabia . . .	—08		—10

Cu litere cirile.

Cincișeci de istoriôre morale. Cu 6 chipuri color.	broș.—60
Cine mănecă nu întinucă	—25
Cinștepe pe tatăl și pe mama	—25
Petru și Florica. O istoriôră frumôsă de petrecere și învățatură pentru copii	—63
Bucuria și veselia copiilor, cu 6 chipuri color.	—63
Glume și istorii, cu 6 chipuri colorate	—63

Piese musicale.

Arming F., Irène. Polca française pentru Piano	—50
— Murenka. Polca française	—63
Brandsky L., Hora Garofița pentru Piano	—50
— Zmarandita, Hora pentru Piano	—50
Buchenthal C., „Calușerul” danș românesc pentru Piano	—50
— Resunete din Bucovina. Hora și marș român pentru Piano	1.—
Capellanu L., Lacriminiore. Polka-Mazurka	—50
Carlson, Guillaume, Quatre morceaux romains pour Pianoforte	—30
Constantinescu D., Souvenir de Zizin, Valse Dinicu, Gheorghe A. op. 40. Dinicu-Album. Colectiune de arii noi românesci pentru Piano	1.50
Gardéev E. de, Si tu m'aimes. Chanson avec accompagnement de Piano	—30
Gasser J., Dece Maiu 1881. Imn național. Poesie de J. Cionca	—50
Georgescu C., Dormi Adormi, romanță pentru voce și Piano	—50
— Pe valul mării, romanță	—75
Heinze F. E., Fantasia asupra hymnu național român compusă pentru Piano	—75
Hinche, Daniel. Pizzicato Polka pentru Piano	—50
Ionescu N., Serboica pentru voce și Piano	—50

Istoria lui Alesandru cel mare	broș.—30
— lui Sofronim și a Haritei cele frumôse	—20
— preafrumosului Argir și preafrumôsei Elena	—20
Leonat bețivul om din Longobarda, vorbire cu muiera Dorofata în versuri	—14
Octoichul mic pe 8 glasuri, legat frumos în piele roșie, aurit pe teacă și cu copșie	1.20
Oglinda norocului și a nenorocului	—05
Orații ținute la nunte țărănești	—05
Patima și mórtea Domn. Christos în verșuri și cu icoane leg. Psaltirea prorocului și regelui David, mică, legat frumos în piele roșie, aurit pe teacă și cu copșie	1.18
Risipirea cea de pre urmă a Ierusalimului	broș.—35
Românii în răboiul cel de pre urmă cu Turcii 1877—1878	—05
Rugăciuni pentru desfacerea farmecilor	—06
Tila Buhoglinda	—15
Tragedia lui Samson în 5 perdele	—20
Trepeticul cel mare	—05
Vedenie ce s'au arătat unui Părinte în muntele cel sânt în anul 1854	—15
— Viața și pîdele preînțeleptului Esop	—30

Cărți ilustrate pentru tineret.

Biblioteca copiilor:

Abecedarul păpușei. — Cenșureasa, poveste. — Domnul Mitrifel, poveste. — Lupul capra și ieții, poveste. — Moșanii încălțat, poveste. — Prichindelul, pov. — Zânele sau cele două surori, poveste. — Fie-care vol. este în form. de album, în culori cromolitogr. și conține 16 ilustrațiuni. 1 vol. broș. — 40	
Loango. Povestire de Fr. Hoffmann, preluată de T. V. Stefanelli	— 45

Ivanovici J., Valurile Dunărei, Vals. Poesiă de S. Poppini.			
Arangement nou (complet)	1.50	Ruszecka Ant., Trainage. Polka Mazur pour le Piano	—50
Ivanovici J., Iubită viața României. Valse pour Piano	—90	Stern L., Apele dela Vădrăsc. Scoțian pour Piano	—30
— Suspendul. Vals pentru Piano	1.—	— Grande Etude pour Piano	—30
Karras C., Ilustrațiune română, fantasiă despre teme naționale	1.20	— La Favorite. Scoțian elegant pour Piano	—30
Kompanski E., Bea din cupa-mi, pentru voce și Piano.	1.—	— Marioara. Hora pentru Piano	—30
— „Linuța mea”. Hora pentru Piano	—50	Teutsch O. W. România Independentă, Hora pentru Piano	—50
Kratochwill A. K., Vieta României. Hora pentru Piano	—30	Ventura Grig., Ursita mea. Romanță pentru voce și Piano	1.—
Kratochwill A. sen. Contra Influența	—75	— Credința. Romanță pentru voce și Piano	—75
Mureșian I., Musa rom. Nr. 5 conține: Doine din Ar-		— Duiosa. Mazurka pentru Piano	—75
delu. Otilia, Polka. Cumuna de flori rom. Pre		— Floré scumpă? Romanță pentru voce și Piano	—75
tine te laudamă	1.20	— Gondoleta. Mazurca-Romance, pentru voce și Piano	1.—
Musiescu Gavril	—90	— Hora Isvorului. Pentru voce și Piano	—75
— Rânduiala cununiei. Mistică prelucrată și arangiată		Ventura Grig., Te-am întrebat. Romanță pentru voci și Piano	—75
— La drapelul scôțelor primare. Poesiă de Dim. Gusti	—30	— Drăgătosa. Mazurka pentru Piano	—75
Ochi-Albi, Gheorge N. Corona Regală. Potpuri national	—25	Vieux Eugène, Marche de Cavalerie pentru Piano	—30
— pentru Piano	1.25	Wachmann Ed., Basuri cifrate și cânturi date pentru a servi ca exerciții de realis. la studiul Armoniei.	2.—
Pașill jun. Cântecul Roșiorilor de la Vede, pentru voce și Piano	—30	Weineter Leopold. Cântă, cântă. Arie pentru o voce cu accompagnement de Piano	—30
Perian Stef. Ardelenia pentru Piano	1.—	Weineter Leopold, Folies de carnaval. Quadrille pour le Piano	—30
Pollak Moise, Ilik-Polka pentru Piano	—30	Wiest Jul., Fiica poporului. Horă națională pentru Piano	—30
Poppini S., Cupa dulcelui Amor. Serenadă pentru voce și Piano	—50	— Polca de ris	—30
Ruszecka Ant., Hora Marinariilor pentru Piano	—75	— Cânturi pentru Junimea Română (în trei voci)	—75
— Ne m'oubliez pas! Polka française pour Piano	—50	— Urmare Baba Hlra. Quadrille pentru Piano	1.—
		Zassmann Emma A. Toujours Gale, Polca pour Piano	—75

W. Krafft în Sibiiu.

In tipografia mea au apărut de curând:

Baritiu Georgie, Parti alese din Istoria Transilvaniei
pre doue sute de ani din urma.

Vol. I. Dupe introductiune si câteva schitie
biografice coprinde o lunga serie de evenimente
dintre anulu 1683 până în predilele catastrofelor
din 1848 și unu supplement cu 44 documente broș. 4.50
legat 5.—

Vol. II. Dupa introductiune pregatitoare despre
revolutiunea din Francia dela 1848, trece la eveni-
mentele resturnătoare din monarchia Habsburgica,
cu care aduce în legatura pre cele din Transilvania;
coprinde pe largu activitatea natiunii romane, de-
cursulu resboiului civilu, reactiunea absolutistica în-
soțita de reforme mari până la 1860 adeca pe unu
periodu de 12 ani si unu suplem. cu 36 docum.
8° mare. 1890 . . . . . legat 5.—
broș. 4.50

Blasiu S., Din Regulamentul de exercițiu pentru Tru-
pele pedestre ces. și regești. Ediția a treia. broș. —.30

Sima Gr., Isvor de bunăstare sau mai multe sute de
îndreptări și povețe scurte și practice din Economia
de casă, Grădinărit, Higienă, Economia de câmp și
de vite, Viierit etc. etc. . . . . frumos legat 1.—

— **Ardeleanul glumeț** sau 101 de Anecdote populare,
alese pe sprinceană și întocmite din glumele lui
Nenea Stan, ce-și rîde de toți frumos broșurat —.50

Aceste opuri să vor espeda francat, când primesc prețul
împreună cu comanda.

Librăria W. Krafft,
în Sibiiu.

W. Krafft în Sibiiu.

Cărți compuse de D. I. Popescu.

(În comisiune la W. Krafft în Sibiiu.)

Ântăia carte de lectură și învățătură pentru școlele popo- rale române, edițiunea VII (cu cedile) *) .	crudo —.20
	leg. —.25
Antai'a carte de lectura și invetiatura pentru școlele poporale romane, editiunea VI (fara cedile) *)	crudo —.20
	leg. —.25
Conductor la aplicarea ântăi cărți de lectură și învă- țătură pentru școlele primare	broș. —.10
A două carte de lectură și învățătură pentru școlele popo- rale române, editiunea V (cu cedile) *) .	crudo —.60
	leg. —.70
A două carte de lectura și invetiatura pentru școlele poporale romane, editiunea III (fara cedile) *)	crudo —.60
	leg. —.70
Computul în școl'a poporala. Manual pentru învățători, edițiunea II	broș. 1.20
Compendiu de pedagogiă (în prelucrarea)	
Psychologia empirică seu sciința despre suflet, edi- tiunea II	broș. 2.—

*) Aceste cărți sunt aprobate de autoritățile școlare confesionale
și de Înaltul Ministeriu r. u. sub Nr. 16.524 din 1887.

Distins la mai multe es-
posițiuni agricole.

Serisori de recunoștință
de la Cluburile-Jockey in-
terne și externe.

C. și r. priv.

Fluid de restituțiune de KWIZDA.

Apă de spălat pentru cai,

spre întărire înainte și reîntărire după oboseli mari, la scintituri, înțepenirea coardelor
și mușchilor ș. a. Prețul unei sticle fl. 1.40 v. a.

Praf de Korneuburg pent. nutrirea vitel. de Kwizda

pentru cai, vite și oi. El, dându-se regulat, după experiențele de mai mulți ani, s'a
dovedit că are efect în lipsa de apetit, spre îmbunătățirea și înmulțirea laptelui la vaci.
Prețul unei cutii mici 35 cr., al unei cutii mari 70 cr.

Apă de ochi de Kwizda, pentru anima-
lele de casă, o sticlă 80 cr.

Blister (ir) de Kwizda, roșu de frecat
tare, 1 borcan fl. 2.—

Blister de Kwizda, sur, un borc. fl. 1.25.

Praf de desinfecțiune de Kwizda pentru
grajduri, $\frac{1}{2}$ chil. 15 cr., 10 chil. fl. 2.40.

Unsoare de gălci de Kwizda, 1 barc. fl. 1.

Ulei de rlie și pecingine de Kwizda,
pentru câni, o sticl. fl. 1.50.

Tinctură de fiere de Kwizda, pentru cai,
o sticl. fl. 1.50.

Gelatină, capsule de limbrici de Kwiz-
da pentru câni, o cutie fl. 1.—.

Praf pentru galițe de Kwizda, un pa-
chet fl. —.50.

Cleiu de copite de Kwizda, copită
artificială, o rudă 80 cr.

Vaselină pentru copitele de cai sfărmi-
cioase de Kwizda, o tinichea fl. 1.25.

Praf de copită de Kwizda, un flac. 70 cr.

Hapuri pentru câni de Kwizda, o cu-
tie fl. 1.—.

Praf de unghii de Kwizda, un flac. 70 cr.

Hapuri pentru colică de Kwizda pentru
cai și vite, o tinich. fl. 1.60, un cart. 60 cr.

Nutreț întăritoriu de Kwizda pentru cai
și vite, în lădițe à fl. 6.— și fl. 3.—, un
pachet 30 cr.

Unsoare de rapăn de Kwizda pentru
cai și vite, un borcan fl. 1.—.

Ulei de urechelnite de Kwizda pentru
câni, o sticlă fl. 1.50.

Fizic de Kwizda, hapuri purgative pen-
tru cai, o dosă fl. 2.—.

Leac de scursoare de Kwizda pentru
oi, un pachet 70 cr.

Săpun de șea de Kwizda, o dosă fl. 1.—.

Praf de porci de Kwizda spre promova-
rea îngrășării, un pach. fl. 1.26 și 63 cr.

Bandagiu de iută de Kwizda spre sco-
puri veterinare, un cart. à 250 gr. 30 cr.

Săpun de spălat de Kwizda în contra
boalelor de piele a le animalelor do-
mestice, à 40 cr., 80 cr. și fl. 1.60.

Balsam de rane de Kwizda pentru cai
și vite, o sticlă fl. 1.25.

Hapuri de limbrici de Kwizda pent. cai,
o dos. de tinich. fl. 1.60, un cart. 60 cr.

Moartea cloșanilor de Kwizda, (mijloc
pentru stăpânirea cloșanilor și șoareci-
lor), o rudă 50 cr.

 Veritabile numai cu marca de invențiune de mai sus. Să
pot cumpăra din cele mai multe spiterii și en gros în toate drogueriile
mari. P. T. Public e rugat ca la cumpărarea acestor articole să ceară
apriat preparate d'ale lui Kwizda.

Se espedează dîlnic cu posta prin Depositul principal: apoteca cercuală din
Korneuburg lângă Viena a lui

Francisc Ioan Kwizda,

liferant de preparate veterinare al Curței c. r. austriace și al Curței regale române.

J. Pserhofer

„Pilule depurative“

numite mainainte „Pilule universale“.

1. Încălesc stomachul și sângele răcit, curățesc stomachul de acreală, flegmă și venin (fiere) de prisos în un chip ușor și astfel pun fundamentul pentru producerea unui sânge de tot proaspăt și îmbunătățit, căci numai din stomach, când nu este în stare a-și îndeplini funcțiunile sale la mistuirea bucatelor provin toate calamitățile și neputințele trupului; Astfel
2. aceste pilule depurative nu numai, că pun stomachul iarăși în stare de a-și îndeplini funcțiunile sale, ci nedeșteaptă și
3. pofta de mâncare și de beut pierdute.
4. Impraștie gazurile, din cari se nasc durere de spate apăsare de stomach și de piept, umflarea și durerea pântecelui și astuparea lui, rigaială din stomach, amareală și flegmă în gură greață, vomare, oboseală, lăncețimea membrelor, durere de cap, amețeli, lăncețime sufletească, junghiuri prin șolduri, și încă alte multe dureri. Tot asemenea
5. dovedesc puterea lor cea mare la trănșii (hemoreide). Nu mai puțin se arată:
6. de minune tămăduitoare la hypocondrie sau durere de splină, melancolie și cele ce provin dela aceste boale sau ce le poate cauza; căci deschid intestinalele astupate ca: splina, ficatul, mașele ș. a. într'un mod admirabil, vindecând aceste boale radical. Asemenea se poate conta cu siguranță, că
7. toate scursorile sărate, pete pe pele, jubre pe obraz, rîia, bube sparte, curgăcioase și cojoase, bube creditare, pecingine, umflături, degeraturi, bube cauzate de frig, ulcior, negeli, și câte toate alte asemenea boale și necurățenii, ce se trag din sucuri stricate, fie cât de vechi și cât de înrădăcinate, se vor vindeca pentru tot-de-una, dacă se vor aplica tot odată și mijloacele externe svîntătoare, curățitoare și vindecătoare; și nu are se se teamă omul de loc, că la întrebuintarea diselor remedii externe se espune vr'unui pericol prin reîntoarcerea veninului în sânge, căci aceste pilule scot din corp, parte cu escrementele, parte prin transpirațiune, tot ce nu se poate tămădui pre din afară.
8. Au dat deja cele mai minunate și nesmintite probe la gălbinare; unde permit împrejurările și constituțiunea corpului se ia în fie-care seară și dimineată câte 1, 2 sau 3 pilule; însănețoșarea care va urma de sigur a patra sau a cincea zi, va confirma adevărul.
9. Persoanele femeiesci, măritate sau nemăritate cu soroc neregulat sau chiar lipsite de tot, cu poală albă, gălbinare etc., apoi fete, care nu sînt încă în ordine deși ar avea etatea, nu mai puțin și femei la care are se se schimbe earăși natura fiind pe acest timp expuse la multe neajunsuri și de multe ori la cele mai periculoase boale vor putea întrebuinta pilule cu efect sigur, cele dintăiu luându-le după natură și împregiurări 1, 2 și 3 septămēni, cele din urmă întrebuintându-le însă numai din când în când vr'o câteva zile.
10. Tot asemenea muierile însărcinate pot fi încredințate, că pot conta nu numai la o sarcină ușoară și sănătoasă, ci și la o naștere fericită și ușoară și la o lăuziă sănătoasă precum în fine și la un prunc sănătos, dacă pe timpul însărcinării din 4 în 6 septămēni vor lua din aceste pilule în câteva zile.

11. Dau ajutor repede și evident celor ce au cărcei în stomach, vîrșă dese, greutățile îngrecărei. De asemenea.

12. pot conta la însănătoșare cu toată siguranța cei ce sufer de boala apei, dacă întrebuintează aceste pilule, numai cît acestia trebuie să iee porțiuni mai mari dimineața și seara.

13. Fac cele mai bune servitii, celor ce sufer de durere și sgărciuri de membre, reumatism mișcăcios și de nervi, și alt asemenea; ele alină și împrăștie durerile și umflăturile la podagră și scot în cel mai lin mod materia, care produce această boală.

14. Intrebuintând aceste pilule prosperează vedînd cu ochii cei ce au limbrici, incuiarea intestinelor etc. și din această cauză au burte mari, fețe palide, ochii întunecați, membre amorțite etc. și rămân cu creșterea înapoi.

15. Se poate aștepta ajutor repede la gâlci, glandule umflate precum și la umflături externe a grumaților și la guși dacă se ia dimineața și seara 1 sau 2 pilule și apoi în cas de lipsă se gîlgărisează apă mestecată cu oțet de vin și cu miere. Asemene aduc mare folos

16. la sbărnciog (creștere buretoase la încheieturi) și-l vindecă total la o întrebuintare mai îndelungată.

17. Sînt un mijloc preservativ (apărător) sigur la toate epidemiile și boalele mutăcioase, dacă în timpul acelora se iau preste septămînă numai de câteva ori unele pilule seara înainte de culcare.

18. Persoanele, care au de cuget să facă cură de fîntănă și de scaldă, nu pot întrebuinta un mijloc mai bun de pregătire și de curățire, ca dacă înainte de începerea curei iau 1, 2 pînă 3 pilule seara și dimineața în câteva zile după oaltă.

19. Cu un cuvînt casurile, în care aceste pilule și-au arătat minunata lor putere vindecătoare spre binele color ce sufer sînt mult prea numeroase decît ca să se poată pomeni toate aici. Se fiă numai fiă-cine sigur, cumcă nime nu le va întrebuinta la nici o ocasiune fără folos.

Aceste „Pilule depurative“ se prepară

singur veritabile în apoteca „la mărul de aur imperial“ (zum goldenen Reichsapfel) a lui J. Pserhofer
Singerstrasse Nr. 15 în Viena, și costă: 1 cutie cu 15 hapuri 21 cr. v. a., —
1 sul cu 6 cutii 1 fl. 05 cr., — la trimiterea nefrancată cu rambursa 1 fl. 10 cr.

Trămițînd banii înainte, costă d'impreună cu trimiterea francată:

1 sul de pilule	1 fl. 25 cr.	4 suluri de pilulu	4 fl. 40 cr.
2 suluri de pilule	2 „ 30 „	5 „ „ „	5 „ 20 „
3 „ „ „	3 „ 35 „	10 „ „ „	9 „ 20 „

 Mai puțin ca un sul nu se poate trămite.

NB. În urma reslătirei lor celei mari se imitează aceste pilule sub formele și numirile cele mai diferite; de acea ne rogăm să se ceară expres „pilule depurative de J. Pserhofer“ și numai acelea se consideră de veritabile, a căror explicațiune de folosire are subscrierea propriă cu roșu alui J. Pserhofer și cari poartă pe acoperișul fie-cărei cutii aceeași subscriere cu scrisoare roșie.

Din nenumeratele adrese, prin care consuenții acestor pilule mulțămesc pentru redobândirea sănătății lor după cele mai diferite și mai grele morhuri lăsăm să urmeze aici numai vr'o câte-va observând, că fie-cine care a întrebuințat o singură dată aceste pilule, le va recomanda și altora.

Schlierbach, la 22 Oct. 1888.

Stimabile D-le! Cu deosebită supunere vin a Vă ruga se-mi trimiteți din nou 4 suluri de „pilule depurative” ce într'adevăr sânt tare folositoare și escelente.

Cu deosebită stimă

Ig. Neureiter, medic practic.

Hrasche, lângă Flödnic, la 12 Sept. 1887.

Onorate D-le! A fost voința lui Dumnezeu ca se-mi pice amână hapurile D-tale. Acum vin a-Ți împărtăși rezultatul: Am fost cădut în lehusie încât nu mai puteam lucra și ađi a-și fi de sigur moartă, de nu mă mântuiau minunatele D-tale pilule. Dumnezeu se Te binecuvinteze pentru aceasta de mii de ori. Eu am credința, că pilulele D-tale mă vor face cu desevărsire sănătoasă, precum au făcut și pe alții.

Teresia Knific.

Wiener-Neustadt, la 9 Decemvrie 1887.

Prea Onorate D-le! Îți exprim în numele mătusei mele ce are 60 de ani, cea mai fierbinte mulțămită. Cinci ani sânt acum, de când ea suferea de catar chronic de stomach și boală de apă. Viața pentru ca era o povară, de care dorea să se desfacă. Din întâmplare ea a ajuns în posesiunea unei cutii din escelente D-tale pilule depurative și după întrebuințarea mai îndelungată a acelora s'a tămăduit.

Stimătoare

Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt lângă Gföbl, 27 Martie 1889.

Onor. D-le! Subscrisul am onoare a Vă ruga să binevoiți a-mi trimite încă 4 suluri din întradevăr folositoarele și escelentele D.-V. hapuri. Nu pot să nu Vă exprim aci, cea mai perfectă a mea mulțămită pentru prețioasele hapuri pe cari, pe cât numai să va putea, le voi recomanda bolnavilor. Vă dau dreptul de a face ori-ce întrebuințare publică de aceasta scrisoare de mulțămită.

Stimătoriu

Ignatie Hahn.

Gotschdorf, lângă Kohlbach, Silesia-austr., la 8 Oct. 1886.

Prea Onorate D-le! Ve rog a-mi trimite 1 sul cu 6 cutii din pilule D-voastre depurative. Numai pilulelor D-voastre am de a mulțăm, că am scăpat de durerile de stomach, ce mă nelinișteau acum de 5 ani de ȝile. Nu-mi vor lipsi nici când aceste pilule și Vă exprim cea mai călduroasă mulțămită.

Cu deosebită considerație

Ana Zwickl.

Comandele se vor trimite franco numai în casul, când de odată cu prețul se va trimite și porto postal, în care cas speșele cu posta sînt mult mai estine, decît cu rambursa.

Liquer de plante de Alpi de W. Ottm. Bernhard în Lindau, contra tuturor durerilor de stomach, 1 butelie 2 fl. 60 cr., jumetate 1 fl. 40 cr.

Alifie americană de reumatism, remediul cel mai bun la toate suferințele reumatice, ca: durere de spinare, junghiuri, ischias, migrenă, durere nervoasă de dinți, de cap, de urechiă etc. etc., 1 fl. 20 cr.

Esență de ochi de Dr. Romershausen, spre întărirea și susținerea vederii, 1 flacon 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Balsam miraculos engles, 1 sticlă 50 cr., o sticlă 12 cr.

Praf al birjarilor, contra catarului, răgușelei, tusei etc., 1 cutie 35 cr., cu trimitere francată 60 cr.

Rachie franțuzească, cu și fără sare, 1 sticlă 70 cr.

Balsam de înghețătură, de J. Pserhofer, de mulți ani recunoscut ca cel mai sigur remediu în contra tuturor boalelor cauate de ger cum și pentru vindecarea de răni foarte vechi etc., 1 burcănel 40 cr., cu trimitere francată 65 cr.

Helso, sau sare de sănătate, un leac escelent contra catarului de stomach, precum și preste tot în contra tuturor suferințelor, ce provin din mistuire neregulată, 1 pachet 1 fl.

Balsam de guși, un singur mediu contra gușii, 1 flacon 40 cr., cu trimitere francată 65 cr.

Esența de viață, (picături de Praga), în contra stomachului stricat, mistuirea rea dureri de pînțec de tot felul, un leac escelent de casă, 1 flacon 22 cr., 12 flacoane fl. 2.—.

Pulbere în contra sudoarei picioarelor. Această pulbere delătură sudoarea picioarelor și și amirosul greu cauat de ea. Conservă încălțămîntea s'a probat de nevătămător, prețul unei cutii 50 cr., cu trimitere francată 75 cr.

Suc de plantagea (limba oii), un medicament de casă în deobște cunoscut și minunat în contra catarului, a răgușelei tusei măgărești și alt, 1 sticlă 50 cr., 2 trimise franco 1 fl. 50 cr.

Pomadă de Tannochinină de J. Pserhofer, de un șir de ani recunoscută și de medici ca cea mai bună dintre toate remediile pentru creșterea părului, o dosă mare elegantă 2 fl.

Plastru universal de prof. Steudel, la răni din lovire seau împunsătură, umflături de tot felul, umflături vechi periodice la picioare, gâlci rele ulce-roase, la buba vînătă dureroasă, la sugel, la țîțe cu răni și aprindere de țîțe și alte asemenea boale de multe probat, 1 burcănel 50 cr., cu trimitere francată 75 cr.

Sare universală curățitoare de A. W. Bullrich, un remediu escelent de casă în contra tuturor urmărilor ale indigestiunei, ca: durere de cap, amețală, cărcei de stomach, acreală, suferințe haemoroidale, incuiere etc., 1 pach. 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite, se mai află, tot-de-una gata toate specialitățile pharmaceutice interne și externe, anunțate în diarele austriace. Procurarea articolelor, ce nu se află în deposit, se face la dorință prompt și estin.

 Trimiterile prin postă se fac cu cea ma mare grăbire, trimetându-se bani înainte; comandele mai mari și cu rambursa.

Apoteca la „mărul de aur imperial“,

J. Pserhofer,

VIENA, I. Singerstrasse 15.

 Franco se espedează numai trimițindu-se înainte și suma recerută spre francare, în care cas speșele postale sînt mult mai ne însemnat decum sînt la comandele cu rambursă.

 De veritabile sînt a se considera numai acele hapuri, a căror îndrumari pentru folosire sînt provădute cu numele J. Pserhofer și cari poartă acelaș nume și pe acoperemîntul cutiei.

Pravul transmarin

inventat de

J. ANDĚL

omoară:

păduchi de lemn, pureci, muște, gândaci, cărăbuși, furnici și vermi de paseri, și în genere toate insectele, cu o siguranță, și iuteală aproape supranaturală, astfel că nu rămâne nici o urmă.

Să găsește authentic și eftin în PRAGA

la drogueria lui J. ANDĚL

13. la cânele negru, strada Hușilor 13.

În Sibiu la J. B. Misselbacher sen.

» Alba-Iulia la J. B. Misselbacher sen.

» Cluș la J. B. Misselbacher sen.

» Brașov la Eduard Kugler, apotecariu.

» » » Emil Porr, neguțător.

» » » Carl Kirr, neguțător.

În Cohalm la E. Wolff, apotecariu.

» » » Eredli Sam. Nagelschmidt.

» Sighișoara la J. B. Misselbacher sen.

» București la Gust. Eietz, strada Carol.

» Galați la F. Hellwig.

Turnătorie de clopote și de metal alui Antonie Novotny

să recomandă pentru facerea de clopote noaue, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată marimea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanția pe mai mulți ani. Montate cu chivere (coroane) de lemn, fer turnat și bătut; astfelu construite, că după ce sunt usate pe o lature, se poată fi învîrtite ușor în ori-ce parte, prin cea ce se încungiură creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic și mai adânc, ca cele de sistemul vechiu; un astfelu de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru oroloage și toace din metal, precum și toate celelalte articole de aramă și metal aparținătoare de această categorie, cu prețurile cele mai moderate. Se confecționează clopote și pre lângă plătierea prețului în rate.

Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totdeauna în magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuiadă solid și cu punctualitate, se recomandă

Antonie Novotny, Timișoara, Fabrică.

Picături de Maria-Zell pentru stomach.

Influențează escelent la boalele de stomach.

Prețul a sticloă 40 cr., sticloă cuplă 70 cr.

Expediție-centrală prin Carol Brady, farmacist „la S. Ânger-păzitoriu”, în Kremsier (Moravia). Să aia în toate farmaciile. De cumpărări de falsificate vă facem atenți.

e. Brady.
Schutzmarke.

Picăturile veritabile de Maria-Zell pentru stomach sînt înfășurate într'o învălioare roșie provădută cu Marca-de-invențiune și subscrierea alăturată act și la regulele de întrebuințare acluse e notat, că acelea sînt imprimate în tipografia lui H. Gusek din Kremsier.

e. Brady.
Schutzmarke.

Hapuri purgative de Maria-Zell.

Hapurile, ce de ani s'întrebuințează cu cel mai bun succes la lipsa de scaun și încuier, acum se imitează în multe feluri. De aceea omul s'e fie cu luare aminte la marca de invențiune de act și la subscrierea farmacistului C. Brady, Kremsier.

Prețul unei cutii 20 cr. Sulfuri à 6 cutii fl. 1.—.

Trimetîndu-se prețul înainte costă, espedat franco: un sul fl. 1.20, două sulfuri fl. 2.20, trei sulfuri fl. 3.20. Picăturile de Maria-Zell pentru stomach și Hapurile purgative de Maria-Zell se pot cumpăra preste tot locul în farmacii.

Farmacistul C. BRADY, Kremsier (Moravia).

Să se ceară prin o cartă postală catalogul localităților de vînzare, care s'e va trimite numai decît franco.

Heinr. Franck Söhne.

Onorată Dómn

Heinr. Franck Söhne
Ludwigsburg.

Cafea adevăra
cel mai tare, cel mai sporni
Surogat pentru

Pentru cafea négra: la 4 linguri
„ „ cu lapte: „ 3 „

Se pôte avea în tóte magasin
calitat

Marca fabriciei.

Heinrich
Linz.

D. 4450 O. 90 II.

a face o

Heinr. Franck Söhne.

bine voiti

Mitt. Noit.

Fabrica J. R. privil.

Kornotau, LINZ p/d, Kaschau,
Bohemia, Austria de sus, Ungaria.

Bucuresti
România.

Franck

prin urmare cel mai estin

afetaua din bobe.

din bobe - 1 lingura cafea Franck.
" " - 1 Franck.

de coloniale si tot-d-a-una in
ospeta.

Franck Söhne
Ludwigsburg.

Marca fabriciei.

decepare.

Mijlocul depurativ, cel mai avantajos, plin
de efect și pe lângă acea cu totul nestricăcios,

sunt

Pilulele depurative

de

Dr. Heuffel.

Aceste, cari pentru efectul lor escelent au devenit deja în cercurile cele mai estinse ca un mijloc de casă neapărat de lipsă, nu cuprind în sine, ca și mai toate mijlocele depurative în neguțătorii, părți constitutive minerali, ori de altele stricăcioase, ci sînt pregătite după rețete basate pe experiențe de mulți ani, din extracte de ierburî nestricăcioase, și foarte favoritoare sănătății. Pentru aceea ele nu pot avea, vrîun efect stricăcios, nici dacă sînt întrebuințate continuativ, ele nu obosesc nici cînd stomachul, nu slăbesc mațul excremental, și efectul lor este sigur și fără dureri, așa că nici persoane de o constituțiune corporală mai slabă, nu se simt cît de puțin greu de ele.

În urmarea acestor însușiri sînt foarte acomodat pilulele Dr-lui Heuffel cu deosebire pentru întreprinderea curelor menite pentru curățirea sîngelui, cari de multe persoane sînt folosite primăvara și toamna și adevărat: cu drept cu deosebire ca să aibă omul scaun regulat căci la unii oameni cu intrarea primăverii se fac bube pe pielea trupului, cari țin mai multe săptămîni și acele iavoresc numai din sucurile stricate; drept-aceea atîrî aparințe ale naturii ne îndegetează, că este foarte necesar, că fie-care om cel puțin odată în an să grîjască pentru curățirea sîngelui său, și spre acest scop să întrebuințeze cel puțin o săptămîna pilule depurative.

Una cutie de pilule depurative Heuffel costă 21 cr., un sul cu 6 cutii 1 fl. 5 cr. = 2 lei 80 bani. Mai puțin de un sul nu se trimite.

La trimiterea sumei de 1 fl. 15 cr. = 3 lei 20 bani, se trimite un sul franco (liber de postporto). Două suluri: 2 fl. 10 cr. — Acesta numai cînd banii se trimet înainte, cu rambursă vine mai scump.

Să capătă veritabile numai la

Ludovic Vértés, apoteca la Vulturul alb,
Lugoșul Nr. 396.

Cum și în apotecile amintite.

La marcă se fiț cu atențiune!

Alte lécuri de casă, cari se întrebuintează de mulți ani cu succes și cari se pot comanda numai deadreptul din apoteca lui LUDOVIC VÉRTES.

ANTIBETIN, singurul mijloc, ce lucră cu efect în contra **PATIMEI BEȚIEI** de mai mulți ani probat și în multe casuri a arătat efecte strălucite, încât indiviții deprinși de mai mulți ani la beutură fără sémă, s'au mântuit cu totul de această patimă.
— 1 sticlă = fl. 2.20 = 5 lei.

Alife pentru vătămătură de cel mai puternic efect. 1 dosă = fl. 1.50.

Apă de ochi Baron Bruckenthal. Are efect sigur în privința conservării și a recăstigării vederilor. 1 sticlă = fl. —.50.

Apă și alife pentru gușe, cele mai alese. Una dosă 50 cr. și 1 fl.

Extract de Sassaparilla. Mijloc excelent pentru curățirea sângelui în casuri de siphilis, podagră, gușă, la scrofule, tuberculoasă, la bôle de pele învechite, — peste tot la tot felul de bôle ce-și au temeiul în sângele stricat.

Una sticlă = fl. 1.— și 2.—.

Hydropin, în contra idropiceii sau bôlei de apă de un excelent efect.

1 sticlă = fl. 1.25.

Injection vegetale de Dr. Hill. Vindecă tripperul și florile muereșci etc. într'un timp foarte scurt, chiar dacă sunt învechite. 1 sticlă = 75 cr., la bôle învechite fl. 1.25.

Medicament în contra epilepsiei, leșinării a durerilor de nervi și isterice ale mamelor se folosește cu cel mai bun succes.

1 dosă = fl. 2.80.

Medicament în contra îngrășării, peste măsură, efectul e sigur.

1 sticlă = fl. 2.80.

Mijloc în contra limbricului lat, (panglica). Un mijloc sigur și probat în contra a tot felul de limbrici lați. Să pôte lua ușor și cu plăcere, și nu cauzează nici cele mai neînsemnate greșturi în stomach. 1 dosă = fl. 3.50.

Mijloc contra pișatului în pat de Dr. Brown, cu efect sigur, cutia 3 fl. 50 cr.

Mijloc contra sudorii și mâncărimii de Dr. Scott, cu efect sigur la asudarea picioarelor mânilor și subsiorilor, precum și la ori și ce fel de mâncărimi. Cutia fl. 1.50.

Oleiu pentru auz, de un efect excelent la durerile reumatice ale urechilor, la susuitul urechilor, la auzire grea ș. a. 1 sticlă = fl. 1.—.

Pastile pentru limbrici. Cel mai bun mijloc pentru a nu fi infectat de limbrici; copii îl iaă bueros, având un gust plăcut. O cutie cu 12 bucăți 20 cr.

Picături în contra cholerii de Dr. Heuffel. Este un mijloc preservativ, întrebuințat cu succes de mai mulți ani în contra colerei a tot felul de bôle, a treapădu-lui, a lipsei de apetit și colicei.

1 sticlă mică = fl. —.50,

1 „ mare = „ 1.—.

Pomade de Lugoș pentru obraji, dă un excelent efect în contra petelor de pe obraji, alunicei ver-mulești din peli cum și contra tuturor necurătenilor feței.

Una dosă = 50 cr. și 80 cr.

Praf întăritoriu de Dr. Hill, cel mai bun mijloc pentru întărirea nervilor, pentru redobândirea forțelor bărbătești pierdute, preste tot pentru tămăduirea a ori-ce fel de slăbiciuni. 1 c. = fl. 2.80.

Praf în contra hemoroidelor, de Dr. Kanitz, se întrebuințază de mai mulți ani cu cel mai bun succes.

1 cutie = fl. —.50.

Alife în contra hemoroidelor, de Dr. Kanitz, alife recoritoare și alinătore de dureri. 1 dosă = fl. —.50.

Ludovic Vêrtes, apoteca „La Vultur” Lugojul, Nr. 396, Bănat, înființată la 1789.

fiind-că și de altcum la toate bălele
animalelor are un efect escelenț.

1 pachet = 20, 35 și 70 cr.

Prof pentru porc, acesta aștia pofta
de mâncare și micșorează bolidul
sexual la porc, și așa aceste ani-

male mai bine se îngreșă; este
un mijloc escelenț în contra am-

blaturilor de grumaz la porc, și
în contra a tot felul de băle este

recoritor. 1 pach = 20, 42 și 84 cr.

Suc de erbură banatică. Acest suc

extras din cele mai vîndecătoare

și mai aromatice ierbură ale înal-

țimilor alpine ale Ungariei sudice,

e un mijloc escelenț în contra

tuturor aprinderilor peliei mu-

șii de grumaz, în contra tusei

ragușelii, resubărei grea etc. În

urma gaturii sîn tare placut, îl

iau bucuros și copiii. Prețul unui

copil trecut printr-un mîr și pentru

sub 10 ani = 60 cr.

Unșore de casă din Lugoj. Mijloc

precum sunt: bubă, umblătur,

arsuri ș. a. 1 doză = 50 cr.

SPIRT DENATURAT

de cel mai tare.

Pentru întrebunări în casă, pentru furt, încălțit, curățit, luminat etc.

1 litru 36 cr.

Țot aci se află *tote medicamentele* în- și esterne precum ger-
mane, franceze, engleze, ape minerale, vinuri leucitice, Cognac,
Rhum, Thei, aparate chirurgicalice, materii pentru legat, articuli pen-
tru toaletă și esență pentru de a face și îmbunătăți venturile spiri-
tuoase de tot felul; precum: Liqneruri, Silivori, Rhum, Krostopschin,
rachiu de comina, vin etc. cum și diferiți articuli pentru economiă
de câmp și de casă. *Cataloge detaliate* despre aceste se trimt franco
în limba: română, germană, maghiară ori sërba; ne rugăm numai ca
adresa să se scrie lămurit. *Comandele prin poștă* se vor îndeplini cât
mai repede și mai cu grija. La sume sub 3 fl. se va computa pen-
tru bilete de mesagerie și laduă 10—20 cr, după mărima acestora.
Comandele dela 3 fl. — se pachetează gratuit, 6r' dela 5 fl. în sus,
și trimiteră se face franco la Austro-Ungaria și Germania.
Vînzătorilor li-se acordă rabat considerabil.

Prof de car englez. Acest prau pă-
zesc caii de podăgra mașilor, de
tote bălele lipicioase de tusa, tu-
berculoase, și așa mulțul gutu-
rații; delatuză cauza acestor
băle, în urmarea puterii lui di-
solvatoare și curățitoare, promo-
vesc sîngelui, depărtăză toate su-
curile mucose, și necurate, și este
tuturor bolilor la cai; cart il iine
tot în putere, și depiina sprintente.
1 pachet = 20, 35 și 70 cr.
Prof pentru marce helceșian, este un
prau adevărat folositoriu pentru
lapte, întrebunat în cele mai
mari meierari în Helveția, și
cel mai bine recomand. din partea
veterinarilor. El are cel mai es-
celent efect asupra stomacului,
promovează mistuirea, curăță sân-
gele și promovează adunarea lap-
telui la vaci. De acest praf se fac
animalele tari în mod surprin-
dător, și pline de viață; întrebun-
tindu-l, nu putem mulțge sînge,
și umblături de stomach nu obvin
mai. Acest prau nu ar trebui
să lipsească la nici o economie,

Din multele mii de scrisori de recunoștință

carl dovedesc efectul minunat al medicamentelor aci înșirate și pe care cu greu le pôte avea o altă apotecă în număr așa de mare, dar din lipsa de spațiu, se pot reproduce numai puține, din cele mai recente. La dorință stau la dispoziție grătuită nenumărate obiecte.

Prin această epistolă vă fac de cunoscut cum-că tatăl meu carele au avut morb 2 ani și în acei 2 ani am umblat la toți medicii și nici unul n'au putut să-l tămăduiască, dar am cheltuit bani încă așa fi luat un bou să trag la car, și St. D-Vóstră cu **Essența pentru stomach** de Dr. Heuffel, îl făcureți *sândtos*, prin asta înfi rădic ochii la ceriu și zic bunul Dzeu să-ți țină firul vieții D-Tale la mulți fericii ani.

Cu stimă și recunoștință Toma Orza.

Mercina (lângă Oravița), 16 Iunie 1890.

Binevoiți a-mi trimite 2 uegi de **Essența lui Heuffel**, căci e *unicul* mijloc, care ajută soții mele contra suferințelor ei de stomach. Primiți cea mai afectuasă a mea *mulțămire* pentru mijlocul escelent al D-Tale.

Dunapatai, 15 Aprilie 1890.

Cu toată stima Ioan Marc.

Rog a-mi trimite mai 2 uegi de **Essența lui Heuffel**. Ueaga trimisă mai pe urmă a avut un efect *forte bun* asupra morbosului, și de aceea el voescă să întrebuințeze mai departe medicamentul, mulțămindu-ți sincer pentru acest remediu bun.

Cu totă stima George Popoviciu, preot.

Mramorac, 11 Martie 1890.

Essența și pilulele de Heuffel ce mi-le a-ți trimis au avut efect escelent și de aceea Vă exprim mulțămita mea cea mai cordială.

Kessler, n. p. Mikesassa, 12 Februarie 1890. Cu toată stima George Filip.

Sincera mulțămită pentru trimisele **pilule pentru curățirea sângelui și Essența de Heuffel**. Ele au făcut un efect *surprinzător* de bun.

Plositz, 1 Ianuarie 1890.

Cu totă stima Ioan Merth.

Earăși Vă rog după 2 suluri de **pilule pentru curățirea sângelui de Dr. Heuffel**, căci prin *efectul mare*, care îl au pilulele, trebue să aduc și pentru alți ómeni, pentru-că scie deja fie-cine, că eu prin pilule am ajuns ear la putere.

Ortídorf, 8 Martie 1890.

Cu totă stima Mihael Schwarz.

Éráși comandez un sul de **pilule de Heuffel**. Vă rog a mi-l trimite îndată, căci mă simt *cu mult mai sândtos*, de când mă servesc de aceste pilule.

Oletz, 28 Ianuarie 1890.

Cu totă stima Fridericu Hoffmann.

Vă recerc a-mi trimite mai 2 uegi de **spirt de podagră de băile erculane**, care dintré mijlocele întrebuințate de mine până acuma s'a validat ca cel mai bun.

Salona, 8 Aprilie 1890.

Iosif Hango.

Simțendu-mă mai bine de ueaga de **spirt de podagră de băile erculane**, Vă exprim sincera mea mulțămită, rugându-Vă a-mi trimite mai 2 uegi.

Temes-Giarmata, 18 Februarie 1890.

Cu totă stima Ignatie Herz.

Spirtul podagric de băile erculane și pilule pentru curățirea sângelui de Dr. Heuffel ce le-am primit s'au dovedit în familia mea ca un *remediu admirabil de bun* și le recomanda la toți morboșii. Rog a-mi trimite din fie-care câte

Charleville, 27 Ianuarie 1890.

Cu toată stima Iosif Geyer.

Vă rog a-mi trimite 5 uegi din **spirtul podagric de băile erculane**. Eu și mai mulți alții mulțămim pentru *însănătoșarea* prin espritul contra podagrai.

Mitrovič, 10 Ianuarie 1890.

Cu totă stima Anton Schwager.

Landovie Vértés, apoteca „La Vultur“ Lugoșul, Nr. 396, Bănat, înființată la 1789.

Pentru ueaga trimisă de **Antibetin sincera mulțumită**. Respectiva persoană era mai nainte cu pasiune supusă beției, dar acum numai bea de loc *beuturi spirituoase* și își mulțamește de aceea cât trăesece.

St. Mihail-romănesc, 28 Iunie 1890. Cu totă stima Ioan Catincea.

Pentru-că ueaga de **Antibetin** comandată la D-Ta a avut *efect foarte bun* la un bețiu, Te recerc a-mi trimite earăș o ueagă pentru altă persoană.

Obreja (p. u. Teuș), 15 Maiu 1890. Cu totă stima A. Blossian, preot.

Ueaga de **Antibetin** comandată pentru dl . . . și-a dovedit efectul.

Plescuța, 21 Iunie 1890. Cu totă stima Ianca.

Ueaga trimisă de **remediul beției** a făcut un *efect admirabil*.

Vaisló, Baranya, 14 Februarie 1890. Cu totă stima Iosif Gaal.

Antibetinelul comandat la D.-Vtră a făcut la un om un *efect escelent*, deoarece acest om acum, după întrebuințarea acestui eminent mijloc contra beției, nu bea mai mult beuturi spirituoase.

Cu totă stima Mateiș Rauscher.

M. Săcaș, 20 Ianuarie 1890.

Încunoscându-Te cu **mijlocul contra beției** a avut un *efect bun*, Te rog a-mi trimite mai o ueagă.

Cu totă stima Melchior Greiff.

Cherniaia, 10 Ianuarie 1890.

Ueaga de **Antibetin**, primită dela D-Ta a avut *efect escelent*, i-Ti esprim sincera mulțumită.

Cu totă stima Dionisie Beutescu.

Făget, 22 Octomvrie 1890.

Ueaga de **Antibetin** comandată la D-Ta și-a arătat efectul, soția bărbatului respectiv *nu bea mai mult*, acesta s'a lăpșit și acum mă reaceară alt bărbat a-i comanda și lui. Drept aceea Te rog a-mi trimite ear o ueagă.

Cu totă stima Iosif Mateaș, ferar, Bassahid.

După întrebuințarea uegii din **sucul (sirupul) de ierburî banatice Nr. 1.**, ce mi-ați trimis-o, deși nu o am gătat, simt deja *ușurare mare* la respirare și la lăpădarea flegmei. De aceea Te rog a-mi trimite cu întorcerea poștei 5 uegi din acest mijloc escelent.

Cu totă stima Petru Istvan, învățător.

Marcovăț, 21 Faur 1890.

Vă esprim *sincera mea mulțumită* pentru **sirupul de ierburî banatice**, ce mi l-ați trimis, soția mea era în urma tusei și durerii de pept aproape de se móră dar după întrebuințarea primei butele trimise e aproape sănătósă.

Cocasd, 21 Februarie 1890.

Cu totă stima Mihaiș Șram.

Vă recerc a-mi trimite 5 uegi de **escelentul sirup de ierburî banatice**. Deja săptămâna trecută am lăsat se mi-se aducă și l'am aflat de cel mai bun mijloc contra morbului meu.

Cu totă stima Emeric Spravil, macelar.

Reșița, 7 Ianuarie 1890.

Cu cea mai mare mulțamire Vă comunic, ca **mijlocul contra limbricului cordelat**, primit mai deunazi dela D-Ta mi-a ajutat cu *desăvârșire*.

Raț-Militiei, 14 Ianuarie 1890.

Cu totă stima Iosif Brechlmaier.

Sincera mulțumită pentru **apa de ochi de baron Bruckenthal**, care a curat pe morbos, după-ee perdusem totă speranța.

Cu totă stima Iosif Șec.

Gross-Petersdorf, 2 Ianuarie 1890.

După întrebuințarea celor 2 cutii a mijlocului D-Tale în **contra îngrășărei** a scăzut greutatea corpului meu deja cu 2 chile, un semn, că remediul e foarte eficient. Vă rog deci a-mi trimite mai 2 cutii.

Debrețin, 9 Ianuarie 1890.

Cu totă stima Alex. Sz.

Sunt deja 6 luni de când am primit ultima expediție a **mijlocului D-Tale** **contra epilepsiei** și și de atunci încoace nu m'a mai molestat nici un atac epileptic și aceasta o atribui numai escelentului D.-Tale mijloc, cu care mai deobligat.

Maria-Tereziopol, 9 Ianuarie 1890.

Cu totă stima Andrei K.

Ludovic Vértés, apoteca „La Vultur“ Lugoșul, Nr. 396, Bănat, înființată la 1789.

Vă recerc cu totă politeța a-mi trimite încă odată 2 cutii **Praf emoroidal** și o cutie de **unsore emoroidală** pentru-că după prima cutie, ce mi-ai trimis-o simt o *îmbunătățire*.

Cu totă stima *Ioan Buclacici* la dl Iosif Nebel.

Vincovțe, 17 Martie 1890.

Escelentul **olei de urechi** al D.-Tale m'a eliberat după scurt timp de *eștejura* de urechi și de *auzirea grea*, primiți deci sincera mea mulțămită.

Neoplanta, 5 Ianuarie 1890.

Cu totă stima *Stefan Vuici*.

Î-mi face plăcere a Vă putea comunica că m'am curat cu *desecțire* de morbul meu de nervi, de care suferiam de ani de zile, în urma întrebuințării **prafului întăritor de Dr. Hill**, mulțămindu-ți din totă inima. Binevoiti, Vă rog, a publica știrile aceste ca și altor morboși de nervi să le fie cunoscut acest mijloc escelent.

Cu totă stima *A. Husserl*.

Bethlenhaza, 26 Aprilie 1889.

Vă rog a-mi trimite prin rambursă 2 ugi din **aprobatul remediu contra idropiei de Hidropin**.

Cu totă stima *Ioan Kauten*.

T. Ujvár, 26 Aprilie 1886.

Sincera mea mulțămită pentru cele 2 ugi trimise de **injecțiune vegetabilă**, care a avut *efect minunat* la persoana respectivă, aflându-se acum de tot sănătoasă.

Battonya, 13 Februarie 1890.

Cu totă stima *Pavel Crestea*.

Vă mulțămesc pentru expediția **unsorei de casă de Lugoș**, încunoscându-Vă că s'a vindecat rana.

Cu totă stima *Matei Brandmiller*.

Suloc, p. u. Darany, 10 Octomvrie 1889.

Vă rog a-mi mai trimite prin rambursă o uegă mare de **extract de Sapsarilla** cu iodeali, căci e *cel mai bun* mijloc contra morbului meu.

Egres, 5 Martie 1889.

Cu totă stima *Petru Volf*.

Mijlocul contra **sudorii de Dr. Scott** procurat dela D.-Ta l'am aflat de *forțe bun* la mine contra sudorii picioarelor, căci 1 cutie de acest mijloc m'a scăpat de tot de răul uricios de ani de zile, mulțămindu-ți prin aceasta *forțe frumos*.

Segedin, 20 Ianuarie 1890.

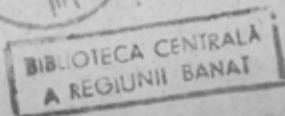
Cu totă stima *Moriș Kohn*.

Binevoiti, Vă rog, a-mi trimite deloc 7 șcatule de **paștile de limbrici**, căci recomandându-le se simte lipsă de ele. Trebuie să recunosc, că aceste pastile sânt un *mijloc escelent* contra vermilor, convingându-mă însuși în 2 casuri despre efectul lor.

Cu totă stima *Francisc Eilinsfeld*.

Hird, comitatul Barani, 30 Iunie 1889.

Spre a evita neînțelegeri și întârzieri, prea onoratul public e recercat, a scria la comandarea medicamentelor acurat ~~la~~ firma ~~la~~ apotezii, cum e pusă mai sus, pe cuverte (plicuri), mai departe a comunica pelângă numirea postei ultime, strada și dacă e posibil și numărul cășii, apriat adresa comandatorului.

Spirit de scăldile herculane

în contra podagrei

cel mai bun mijloc pentru liniscirea durerilor.

Spiritul de scăldile herculane este un extract spiritos-etheric pregătit după o metodă deosebită din ierburile vindecătoare proaspete, și din rădăcinile și substanțele mineralice ale munților înalți din apropierea scăldilor herculane. Scăldile herculane au fost renumite deja înainte de 2000 ani pe timpul Romanilor pentru puterea vindecătoare a scăldilor sale, ele sunt situate în punctul cel mai de mătăși al Ungariei, unde vegetațiunea sub influința rașelor puternice a sôrelui, are mai tot un caracter îmbelșugat sudic.

Isvôrele cele calde, cari isvôresc din munții înalți de acolo și cari își imprumută dela ei cuprinsul lor de substanțe vindecătoare, sunt renumiți în lume pentru efectul lor minunat referitor la podagră și reumatism, și aici caută și găsesc mulțimi de ômeni din cele mai îndepărtate regiuni, și persoane din cercurile cele mai înalte sănătatea lor.

Spiritul de scăldile herculane cuprinde în sine în urmarea unei pregătiri raționale îngrijite, elemente de ingredienți pline de efect, aromatice, reșinoase și balsamo-etherici. Acestui cuprins bogat de substanțe aromatice, balsamice și etherice avem să mulțămim că spiritul de scăldile herculane în contra podagreii are așa efect escelenent, carele s'a probat prin nenumărați ômenii și a produs numărôsă și strălucite rezultate.

Spiritul de băile herculane în contra podagreii se întrebuintează cu cel mai bun succes ca mijloc liniscitor de dureri prin frecare la podagră, reumatism, răceli, la durerile reumatice de cap, dinți și nervi apoplexia, scrintituri ș. a.

Una sticlă de probă din spiritul în contra podagreii de băile herculane costă 60 cr. = 1.80 bani, una sticlă întregă 1 fl. = 3 lei. Să trimiți numai sticle întregi, și costă una atare pentru ladă și fracht cu 20 cr. = 50 bani mai mult, adică 1 fl. 20 cr., 2 sticle întregi 2 fl. 20 cr., 3 sticle cu împachetare gratis 3 fl., 5 sticle cu împachetare gratuită și trimisă franco 5 fl.

Veritabil se pôte căpăta numai la

Ludovic Vértés, apoteca „La Vultur”,
Lugoșul Nr. 396.

Cum și în depozitele amintite.

 Să fiți cu atențiune la marcă.

Calicul

diar humoristic și satiric, cu multe ilustrațiuni, apare la Sibiiu în prima fiecărei luni, legat în caiete de una și jumătate côle, octav mare, și costă pe întreg anul numai 3 fl. sau 7 franci.

Calicul sau

„ris cu ori-ce preț“

provede pe abonații sei c'o lectură durătoare, care în veci nu'și perde prețul. Dovadă-i faptul, că exemplare vechi d'ale Calicului din anii 1881, 1882 și 1883, de care noi nu mai avem, se caută mereu, și se cumpără pre sub mână cu prețuri până la 5 fl. exemplarul.

Cine a cetit Calicul și n'a ris, acela nu pôte rîde.

Tôte evenimentele apartînetore vieței publice române, până la cele mai neînsemnate întîmplări locale, se îmbracă în Calicul în haine humoristice și satirice, încât produc interes pentru toți Românii de pe fața pământului. De aceea:

„Calic cine nu abonează Calicul“
pentru un bagatel de 3 fl. sau 7 franci la an.

Adeseori un singur număr al Calicului plătește 3 fl. sau 7 franci, și de aceea noi ne obligăm a replăti abonamêntul ori cărui individ, care abonând Calicul nu va fi mulțămît.

Abonați deci Calicul, și cel-ce nu vrea se trimita abonamêntul prin postă, ni-l pôte aduce pe jos până-n Sibiiu, la

Administrațiunea Calicului.